

ZAKON O STRANCIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori.

Uslovi ulaska, izlaska, kretanja, boravka i rada državljana države članice Evropske unije i članova njihove porodice uređena su odredbama čl. 232 do 266 ovog zakona, a druge odredbe ovog zakona primjenjuju se na njih samo ako je to ovim zakonom izričito propisano.

Odredbe ovog zakona koje se primjenjuju na državljane država članica Evropske unije (u daljem tekstu: država članica) primjenjuju se i na državljane država članica Evropskog ekonomskog prostora.

Odredbe stava 2 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji su ostvarili pravo na slobodno kretanje i boravili u drugoj državi članici, a potom se vratili u Crnu Goru.

Poštovanje propisa

Član 2

Stranac je dužan da za vrijeme kretanja, boravka i rada u Crnoj Gori poštuje propise koji važe u Crnoj Gori i odluke državnih organa.

Stranac je državljanin druge države ili lice bez državljanstva.

Lice bez državljanstva je lice koga nijedna država u skladu sa svojim zakonodavstvom ne smatra svojim državljaninom.

Pravo na zaštitu ličnih podataka

Član 3

Stranac ima pravo na zaštitu podataka o ličnosti koji se o njemu obrađuju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Izuzeci

Član 4

Ovaj zakon ne primjenjuje se na stranca koji po međunarodnom pravu uživa privilegije i imunitete i članove porodice tog stranca koji sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu, kao i stranca koji je član administrativno-tehničkog osoblja, lokalnog konzularnog i pomoćnog osoblja u stranom diplomatskom i konzularnom predstavništvu i član administrativno-

tehničkog osoblja u predstavništvu međunarodne organizacije, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **strana putna isprava** je pasoš, porodični pasoš, zajednički pasoš, diplomatski pasoš, službeni pasoš, pomorska knjižica, brodarska knjižica, putna isprava koju je izdao Međunarodni komitet Crvenog krsta i druga putna isprava priznata u skladu sa međunarodnim ugovorima, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog imaoца, a koja je izdata u skladu sa propisima o izdavanju putnih isprava druge države;

2) **država porijekla** je država čije državljanstvo ima državljanin treće države, a za lica bez državljanstva državom porijekla smatra se država njegovog prethodnog uobičajenog boravišta;

3) **državljanin EU** je stranac koji ima državljanstvo države članice;

4) **državljanin treće države** je stranac koji nije građanin Evropske unije u smislu člana 20 stav 1 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU) i koje ne uživa pravo na slobodno kretanje u skladu sa pravom Evropske unije, kako je definisano Zakonikom o šengenskim granicama;

5) **odobrenje putovanja** je odluka izdata u okviru Evropskog sistema za informacije o putovanjima i za odobrenje putovanja (ETIAS), koju državljanin treće države mora posjedovati radi ispunjavanja uslova za ulazak, a kojom se potvrđuje da nijesu utvrđeni razlozi za odbijanje ulaska povezani sa bezbjednosnim rizikom, rizikom od nezakonitih migracija ili visokim epidemiološkim rizikom;

6) **ETIAS** je Evropski sistem za informacije o putovanjima i za odobravanje putovanja u skladu sa Regulativom (EU) 2018/1240 Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. septembra 2018. godine o uspostavljanju Evropskog sistema za informacije o putovanjima i odobrenje putovanja (ETIAS) i izmjeni Regulative (EU) br. 1077/2011, (EU) br. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 i (EU) 2017/2226 (u daljem tekstu (Regulativa (EU) 2018/1240);

7) **prevoznik** je pravno lice ili preduzetnik koji je registrovan za obavljanje djelatnosti prevoza putnika na kopnu, moru, jezerima, rijekama i u vazduhu;

8) **poslodavac** je domaće ili strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica, preduzetnik ili fizičko lice sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, kod kojeg stranac zasniva radni odnos na osnovu ugovora o radu, kao i drugi subjekt koji u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa može zapošljavati stranca;

9) **strano privredno društvo** je pravno lice ili preduzetnik koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost sa sjedištem van Crne Gore;

10) **davalac smještaja** je privredno društvo, pravno lice, preduzetnik i fizičko lice koje obavlja turističku i ugostiteljsku djelatnost, odnosno pruža turističke i ugostiteljske usluge, u skladu sa zakonom kojim se uređuje turizam, kao i drugo privredno društvo, preduzetnik, pravno i fizičko lice koje uz naknadu prima lica na smještaj, odnosno organizuje smještaj za svoje zaposlene ili članove, uključujući i smještaj u objektu zatvorenog tipa;

11) **unutrašnja bezbjednost** podrazumijeva zaštitu bezbjednosti građana, Ustavom utvrđenih sloboda i prava i imovine, sprečavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja, pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i održavanje javnog reda i mira;

12) **pripravnik** je stranac koji nije državljanin EU, sa stečenim nivoom visokog obrazovanja, odnosno stranac koji je uključen u studijski program koji mu omogućava sticanje nivoa visokog obrazovanja, i koji je primljen na teritoriju Crne Gore u okviru programa obavljanja pripravničkog staža, radi sticanja znanja, prakse i iskustva u profesionalnom okruženju;

13) **volonter** je stranac koji nije državljanin EU, a kome je odobren ulazak na teritoriju Crne Gore radi obavljanja volonterskog rada.

14) **volonterski program** je prihvaćeni program aktivnosti koje se sprovode na principima solidarnosti, čiji su ciljevi od opšteg interesa u neprofitne svrhe, pri čemu se aktivnosti ne plaćaju, osim naknada troškova, odnosno džeparca;

15) **Evropska volonterska služba** je služba koju je osnovala Evropska unija u kojoj učestvuju volonterske organizacije iz Evrope, koja omogućava mladima da obavljaju volonterski rad u okviru volonterskog programa u nekoj od evropskih zemalja;

16) **istraživačka organizacija** je svaka javna ili privatna organizacija koja sprovodi istraživanje;

17) **istraživanje** je sistematski stvaralački rad u cilju unapređenja znanja, uključujući znanje o čovjeku, kulturi i društvu, kao i korišćenje tog znanja u svrhu pronalaženja novih mogućnosti za primjenu;

18) **ustanova visokog obrazovanja** je svaka ustanova visokog obrazovanja koja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, dodjeljuje priznate kvalifikacije nivoa visokog obrazovanja ili druge priznate kvalifikacije na nivou tercijarnog obrazovanja;

19) **subjekt domaćin** je istraživačka organizacija, ustanova visokog obrazovanja, druga obrazovna ustanova, organizacija odgovorna za volonterski program ili pravno ili fizičko lice kod koje dolazi pripravnik ili privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori u koje je stranac premješten u okviru premještaja unutar povezanih privrednih društava;

20) **programi Evropske unije ili multilateralni programi koji uključuju mjere mobilnosti** su programi koje finansira Evropska unija ili države članice kojima se promoviše mobilnost državljanina trećih država u Evropskoj uniji ili u državama članicama koje učestvuju u tim programima;

21) **obrazovna ustanova** je javna ili privatna srednjoškolska ustanova koja je priznata u skladu sa zakonima kojima se uređuju opšte srednje obrazovanje i srednje stručno

obrazovanje ili čiji su obrazovni programi priznati u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrazovanje, na osnovu transparentnih kriterijuma, i koja učestvuje u programu razmjene učenika ili obrazovnom projektu;

22) **obrazovni projekat** je skup obrazovnih aktivnosti koje razvija obrazovna ustanova u saradnji sa sličnim ustanovama u trećoj državi u cilju razmjene u oblasti kulture i razmjene znanja;

23) **učenik** je državljanin treće države kome je odobren prihvata kako bi pohađao priznati program opšteg ili stručnog srednjeg obrazovanja u okviru programa razmjene učenika ili obrazovnog projekta kojim upravlja obrazovna ustanova u skladu sa zakonima kojima se uređuju opšte srednje obrazovanje i srednje stručno obrazovanje;

24) **žrtva nezakonitog zapošljavanja** je maloljetni stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori i zaposlen je ili radi, kao i stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori i zaposlen je ili radi u posebno iskorišćavajućim uslovima rada;

25) **nezakonito zapošljavanje** je zapošljavanje ili omogućavanje rada državljaninu treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori;

26) **naknada iz nezakonitog zapošljavanja** je zarada i svako drugo novčano ili nenovčano primanje koje stranac neposredno ili posredno prima od poslodavca po osnovu rada, najmanje u visini naknade koja bi pripadala zaposlenom koji je zakonito zaposlen na istim ili sličnim poslovima;

27) **posebno iskorišćavajući uslovi rada** su uslovi rada u kojima postoji očigledna nesrazmjera u odnosu na uslove rada zaposlenih koji su zakonito zaposleni na istim ili sličnim poslovima, naročito u pogledu zarade, radnog vremena, zaštite i zdravlja na radu, smjestaja ili drugih osnovnih uslova rada, što utiče na zdravlje i bezbjednost radnika i vrijeđa ljudsko dostojanstvo, uključujući i one koji proizlaze iz diskriminacije po osnovu pola ili po drugom osnovu;

28) **podizvođač** je pravno lice, preduzetnik, strani pravni subjekt ili drugo lice kome je povjereno izvršenje svih ili dijela obaveza iz prethodno zaključenog ugovora;

29) **glavni izvođač** je lice koje je zaključilo ugovor sa naručiocem i koje za izvršenje svih ili dijela ugovornih obaveza angažuje jednog ili više podizvođača;

30) **digitalni nomad** je stranac koji je zaposlen ili obavlja poslove elektronskim putem za strano privredno društvo ili vlastito privredno društvo koje nije registrovano u Crnoj Gori;

31) **Jedinstvena dozvola** je dozvola za privremeni boravak i rad koja strancu omogućava da ulazi, boravi i radi u Crnoj Gori;

32) **Plava karta EU** je jedinstvena dozvola za privremeni boravak radi visokokvalifikovanog zaposlenja, sa oznakom „EU plava karta“, koju država članica izdaje za visokokvalifikovano zaposlenje strancu državljaninu treće države, a koja njenom imaocu omogućava ulazak, boravak i rad u državi članici;

33) **visokokvalifikovano zaposlenje** je zaposlenje državljanina treće države koji ima visoke stručne kvalifikacije i kome se po osnovu ugovora o radu zaključenom u skladu sa opštim propisima o radu obezbjeđuje zarada u propisanoj visini;

34) **visoka stručna kvalifikacija** je kvalifikacija koje se dokazuju odgovarajućom ispravom o stečenoj visokoškolskoj kvalifikaciji ili dokazom o visokoj stručnoj osposobljenosti;

35) **visokoškolska kvalifikacija** je kvalifikacija koja se dokazuje diplomom, uvjerenjem ili drugom ispravom o formalnoj kvalifikaciji koju je izdao nadležni organ, a kojom se potvrđuje uspješan završetak visokoškolskog programa ili ekvivalentnog programa tercijarnog obrazovanja, odnosno skupa studijskih predmeta koji obezbjeđuje obrazovna ustanova koju država u kojoj ta ustanova ima sjedište priznaje kao ustanovu visokog obrazovanja ili ekvivalentnu ustanovu tercijarnog obrazovanja, ako studije potrebne za sticanje te kvalifikacije traju najmanje tri godine i odgovaraju najmanje nivou 6 Međunarodne standardne klasifikacije obrazovanja (ISCED 2011) ili nivou 6 Evropskog okvira kvalifikacija, u skladu sa zakonom;

36) **visoka stručna osposobljenost** je osposobljenost koja obuhvata znanja, vještine i kompetencije potvrđene profesionalnim iskustvom na nivou uporedivom sa visokoškolskim kvalifikacijama, relevantne za zanimanje ili sektor naveden u ugovoru o radu, koje su stečene tokom najmanje tri godine u periodu od sedam godina koji prethodi podnošenju zahtjeva, za zanimanja iz Standardne klasifikacije zanimanja, i to: 133 rukovodioci za usluge informaciono-komunikacionih tehnologija i 25 stručnjaci za informaciono-komunikacione tehnologije;

37) **poslovna aktivnost imaoca Plave karte EU** je privremena aktivnost koja je neposredno povezana sa poslovnim interesima stranog privrednog društva i profesionalnim obavezama imaoca Plave karte EU, na osnovu ugovora o radu zaključenog u državi članici koja je izdala Plavu kartu EU, a koja naročito obuhvata poslovne sastanke, konferencije, seminare, pregovore o poslovima, prodajne ili marketinške aktivnosti, ispitivanje poslovnih mogućnosti i obuke;

38) **informativni list** je pisana informacija o uslovima i elementima zaposlenja ili rada, koja se izdaje na osnovu saglasnosti za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole za boravak i rad ili Plave karte EU, odnosno na osnovu saglasnosti za promjenu;

39) **sezonski radnik** je državljanin treće države čije je glavno mjesto prebivališta u trećoj državi, a zakonito i privremeno boravi u Crnoj Gori radi obavljanja sezonskog posla na osnovu jednog ili više ugovora o radu na određeno vrijeme zaključenih neposredno sa poslodavcem sa sjedištem u Crnoj Gori;

40) **sezonski posao** je posao u djelatnosti koja je, zbog događaja koji se ponavlja ili obrasca događaja povezanog sa sezonskim uslovima, vezana za određeno doba godine u kojem je potreba za radnicima znatno veća od potrebe za radnicima prilikom redovnog obavljanja djelatnosti;

41) **lice premješteno unutar privrednog društva** je stranac koji je državljanin treće države, koji boravi i zaposlen je u trećoj državi a koji je premješten u povezano privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori;

42) **povezana privredna društva** su dva ili više privrednih društava koja se smatraju povezanim ako jedno privredno društvo, neposredno ili posredno, ima većinu upisanog kapitala drugog društva, kontroliše većinu glasačkih prava u drugom društvu, ima pravo da imenuje više od polovine članova organa upravljanja ili da vrši nadzor nad drugim društvom, ili ako su društva pod jedinstvenom upravom matičnog društva;

43) **rezident za dugotrajni boravak** je stranac koji nije državljanin EU i koji u državi članici ima dozvolu za stalni ili dugotrajni boravak, izdatu sa rokom važenja od najmanje pet godina na propisanom obrascu Evropske unije, u skladu sa Regulativom Savjeta (EZ) br.

1030/2002 od 13. juna 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih država, u koji je unijeta oznaka vrste dozvole »rezident za dugotrajni boravak;

44) **međunarodna zaštita** je zaštita koja se odobrava državljaninu treće države ili licu bez državljanstva i obuhvata priznavanje državljaninu treće države ili licu bez državljanstva statusa izbjeglice ili lica pod supsidijarnom zaštitom;

45) **nezakoniti boravak** označava prisustvo državljanina treće države na teritoriji Crne Gore koji ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za ulazak ili boravak u skladu sa Zakonikom o šengenskim granicama, odnosno odredbama ovog zakona;

46) **dobrovoljni odlazak** označava dobrovoljno ispunjenje obaveze povratka stranca u skladu sa ovim zakonom;

47) **opasnost od bjekstva** označava da postoje okolnosti utvrđene ovim zakonom na osnovu kojih se pretpostavlja da bi državljanin treće države, koji se nalazi u postupku povratka, mogao izbjeci povratak;

48) **udaljenje** označava izvršenje obaveze povratka, odnosno fizičko udaljenje stranca sa teritorije Crne Gore, teritorije država članica odnosno teritorije država potpisnica Šengenskog sporazuma;

49) **odluka o protjerivanju ili udaljenju** je svaka odluka koju je donio nadležni upravni organ države izdavanja, a kojom se nalaže udaljenje;

50) **povratak** je proces vraćanja državljanina treće države, dobrovoljnim ispunjenjem obaveze povratka ili udaljenjem u:

- državu porijekla,
- državu tranzita u skladu sa sporazumom o readmisiji ili drugim međunarodnim sporazumom ili aranžmanom, ili
- drugu treću državu u koju državljanin treće države dobrovoljno odluči da se vrati i koja ga prihvata;

51) **zabrana ulaska** je upravna mjera određena rješenjem o povratku kojom se državljaninu treće države zabranjuje ulazak i boravak na teritoriji Crne Gore i država članica za određeni period;

52) **prevara** je svako postupanje lica koje nastoji da prekrši čl. 232 do 266 ovog zakona podnošenjem lažnih dokumenata u kojima se navodi da su ispunjeni formalni uslovi ili koji su izdati na osnovu lažnog prikazivanja bitnih činjenica u vezi sa uslovima ulaska ili boravka;

53) **zloupotreba prava** podrazumijeva vještačko postupanje preduzeto isključivo u cilju ostvarivanja prava na slobodu kretanja i boravka u skladu sa čl. 232 do 266 ovog zakona, koje, iako formalno ispunjava uslove propisane odredbama čl. 231 do 265 ovog zakona, nije u skladu sa svrhom tih odredbi.

II. ULAZAK I IZLAZAK STRANCA

Kontrola na graničnom prelazu

Član 7

Stranac je dužan da se prilikom ulaska u Crnu Goru i izlaska iz Crne Gore podvrgne graničnoj provjeri, u skladu sa zakonom kojim se uređuje granična kontrola.

Ulazak u Crnu Goru podrazumijeva prelazak državne granice, odnosno graničnog prelaza na kojem se vrše granične provjere.

Odbijanje ulaska

Član 8

Strancu se neće dozvoliti ulazak u Crnu Goru iz razloga utvrđenih Zakonom o šengenskim granicama.

O odbijanju ulaska odlučuje organizaciona jedinica organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove na granici (u daljem tekstu: policija), u skladu sa postupkom propisanim Zakonom o šengenskim granicama.

Protiv rješenja o odbijanju ulaska u Crnu Goru stranac može izjaviti žalbu, u roku od osam dana.

Žalba iz stava 3 ovog člana podnosi se u pisanom obliku graničnoj policiji.

O žalbi odlučuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

U slučaju kad stranac ulazi u Crnu Goru na osnovu važeće dozvole za boravak ili važeće vize za duži boravak, razlozi za odbijanje ulaska propisani Zakonom o šengenskim granicama neće se utvrđivati, a strancu će se odbiti ulazak u Crnu Goru samo ako ne posjeduje važeću putnu ispravu.

Odbijanje ulaska unosi se u putnu ispravu stranca i evidentira u evidenciji lica kojima nije dozvoljen ulazak, na način propisan Zakonom o šengenskim granicama.

Ako se u žalbenom postupku utvrdi da je odluka o odbijanju ulaska državljaninu treće države bila neosnovana, to lice ima pravo na ispravku podataka na način propisan Zakonom o šengenskim granicama.

Bliže razloge za odbijanje ulaska strancu zbog prijetnje po javni poredak, unutrašnju bezbjednost Crne Gore ili javno zdravlje, kao i razloge za odbijanje ulaska strancu koji ne posjeduje važeću putnu ispravu za ulazak propisuje Ministarstvo.

Ulazak, kretanje i boravak

Član 9

Stranac može ulaziti, kretati se i boraviti u Crnoj Gori sa važećom stranom putnom ispravom i važećom vizom ili važećom putnom ispravom uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu, odnosno dozvolu za stalni boravak, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Važećom se smatra strana putna isprava koja je izdata u posljednjih deset godina i čije važenje neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, u opravdanom hitnom slučaju rok važenja strane putne isprave može biti kraći, ali ne može isteći prije planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Stranac koga je Crna Gora obavezna da prihvati na osnovu međunarodnog ugovora, kad to zahtijevaju humanitarni razlozi, odnosno razlozi unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, može ulaziti u Crnu Goru bez važeće strane putne isprave.

Državljeni određenih država mogu da ulaze u Crnu Goru i sa važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, odnosno drugom ispravom na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet i državljanstvo, u skladu sa međunarodnim ugovorom ili propisom o viznom režimu iz člana 16 stav 2 ovog zakona.

Važećom se smatra lična karta čije važenje neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore.

Boravak stranca u tranzitnom prostoru aerodroma i sidrištu luke ili pristaništu, u smislu ovog zakona, ne smatra se ulaskom u Crnu Goru.

Odobrenje putovanja

Član 10

Stranac kojem je za ulazak u Crnu Goru potrebno odobrenje putovanja, to odobrenje pribavlja u skladu sa Regulativom (EU) 2018/1240, pri čemu odobrenje putovanja mora biti važeće za namjeravano vrijeme boravka stranca na teritoriji Crne Gore.

Rješenje o odobrenju putovanja ili odbijanju zahtjeva stranca za odobrenje putovanja, ukidanju ili poništavanju odobrenje putovanja donosi organizaciona jedinica organa državne uprave nadležnog za unutrašnje poslove koja vrši policijske poslove policija, u skladu sa Regulativom, (EU) 2018/1240.

Kao datum prijema rješenja o odobrenju, odbijanju, ukidanju ili poništavanju odobrenja putovanja smatra se datum prijema zvaničnog obavještenja o rješenju, na način utvrđen Regulativom (EU) 2018/1240.

Protiv rješenja o odbijanju, poništavanju ili ukidanju odobrenja putovanja stranac može podnijeti žalbu u roku od osam dana od prijema rješenja, pri čemu žalba ne odlaže izvršenje rješenja.

Žalba se podnosi u pisanoj formi na crnogorskom jeziku preko informacionog sistema ETIAS.

O žalbi odlučuje Ministarstvo.

Dostavljanje rješenja i drugih pismena u vezi sa odobrenjem putovanja vrši se preko informacionog sistema ETIAS, u skladu sa Regulativom (EU) 2018/1240.

Ograničenje ili zabrana kretanja

Član 11

Strancu će se ograničiti ili zabraniti kretanje na određenom području u Crnoj Gori ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, u skladu sa zakonom.

Ulazak stranca sa više državljanstava

Član 12

Ako stranac koji je ušao u Crnu Goru ima više državljanstava smatra se državljaninom države koja mu je izdala stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da za vrijeme boravka u Crnoj Gori koristi stranu putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru.

Ulazak i izlazak na osnovu zajedničke putne isprave

Član 13

Stranac koji je upisan u stranu putnu ispravu drugog lica može ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo sa licem u čiju je stranu putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajednički pasoš ili drugu zajedničku stranu putnu ispravu mogu ulaziti i izlaziti iz Crne Gore samo zajedno.

Stranci koji su upisani u putnu ispravu iz stava 2 ovog člana, moraju imati i drugu ispravu sa fotografijom, na osnovu koje se može utvrditi njihov identitet.

Vođa grupe mora imati sopstveni pasoš.

Pomoć strancu u nezakonitom ulasku, tranzitu i boravku

Član 14

Zabranjeno je svako postupanje kojim se drugom licu namjerno pomaže da nezakonito uđe, putuje u tranzitu preko teritorije Crne Gore ili boravi u Crnoj Gori, suprotno odredbama ovog zakona kojima se uređuju uslovi ulaska, kretanja i boravka stranaca u Crnoj Gori.

Postupanje iz stava 1 ovog člana neće se smatrati kršenjem zabrane ako je radnja preduzeta u cilju pružanja humanitarne pomoći, spasavanja života, sprečavanja povređivanja ili pružanja hitne medicinske pomoći, u skladu sa pravom Evropske Unije, međunarodnim pravom i domaćim propisima.

Obaveze prevoznika

Član 15

Prevoznik može dovesti stranca na spoljnu granicu kopnenim, vazdušnim ili vodenim putem samo ako stranac ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona i uslove odobrenja putovanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona.

Ako strancu nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru, prevoznik koji ga je dovezao dužan je da ga o svom trošku odveze sa graničnog prelaza ili iz Crne Gore, a ako to nije moguće, prevoznik je dužan da o svom trošku pronađe drugi način prevoza ili ako drugi način prevoza nije moguć, dužan je da preuzme troškove koji nastanu prilikom boravka i povratka stranca.

Visinu troškova smještaja stranca i njegovog udaljenja, koje je prevoznik dužan da plati u skladu sa stavom 2 ovog člana, policija utvrđuje rješenjem, protiv kojeg prevoznik može izjaviti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

O žalbi iz stava 3 ovog člana odlučuje Ministarstvo.

Odredbe st. 2, 3 i 4 ovog člana, odnosi se i na prevoznika koji vazdušnim, kopnenim ili vodenim putem dovede na spoljnu granicu stranca koji putuje u tranzitu i kojeg isti ili drugi prevoznik ne primi na dalje putovanje, ili mu je odbijen ulazak u državu u koju putuje i vraćen je u Crnu Goru.

Organizator turističkih ili poslovnih putovanja snosi troškove udaljenja iz Crne Gore stranca kome pruža svoje usluge, uključujući i troškove boravka u prihvatilištu za strance, ako je stranac udaljen u skladu sa ovim zakonom, a te troškove ne može sam da naknadi.

Obavezu iz stava 6 ovog člana, ima i fizičko ili pravno lice na čiji poziv je strancu izdata viza ili odobren ulazak u Crnu Goru, ako te troškove ne može da naknadi organizator turističkih ili poslovnih putovanja, odnosno stranac.

Obaveza provjere važećeg odobrenja za putovanje iz stava 1 ovog člana za autobuske prevoznike koji preko kopnene granice prevoze grupe putnika, počće da se primjenjuje tri godine nakon datuma početka rada ETIAS-a, koji utvrđuje Evropska komisija.

III. VIZE I VIZNI INFORMACIONI SISTEM

1.

Vize

Vize i vizni režim

Član 16

Viza je odobrenje koje strancu omogućava ulazak, boravak i tranzit preko teritorije Crne Gore.

Vizni režim, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Vrste viza

Član 17

Viza, u smislu ovog zakona, je aerodromsko-tranzitna viza (viza A), viza za kratki boravak (viza C) i viza za duži boravak (viza D).

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A)

Član 18

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se strancu za jedan ili više prelazaka kroz međunarodni tranzitni prostor aerodroma za vrijeme prekida putovanja ili transfera između dvije faze međunarodnog leta, bez ulaska na teritoriju Crne Gore.

Strancu koji za vrijeme međupristajanja na aerodromu u Crnoj Gori ne napušta avion ili međunarodni tranzitni prostor aerodroma nije potrebna viza.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, Vlada može odrediti da je državljanima određenih država potrebna aerodromsko-tranzitna viza (viza A), ako to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) izdaje se sa rokom važenja koji obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Aerodromsko-tranzitna viza (viza A) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja do šest mjeseci.

Bliže uslove za izdavanje aerodromsko-tranzitne vize (viza A) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za kratki boravak (viza C)

Član 19

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se u svrhu tranzita kroz Crnu Goru ili u svrhu ulaska i boravka na teritoriju Crne Gore koji ne može biti duži od 90 dana u vremenskom periodu od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Viza za kratki boravak (viza C) izdaje se za jedan, dva ili više ulazaka u Crnu Goru.

Viza za kratki boravak (viza C) za više ulazaka izdaje se sa rokom važenja od šest mjeseci do pet godina, ako je stranac dokazao:

1) potrebu ili opravdao namjeru da često, odnosno redovno putuje, posebno iz poslovnih ili porodičnih razloga, i

2) da neće zloupotrijebiti izdatu vizu, naročito korišćenjem prethodno izdatih viza u skladu sa zakonom, posjedovanjem finansijskih sredstava u državi porijekla i stvarnom namjerom da napusti teritoriju Crne Gore prije isteka vize koju je zatražio.

U slučaju tranzita kroz Crnu Goru, vrijeme na koje se viza za kratki boravak (viza C) izdaje treba da odgovara vremenu potrebnom za tranzit.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) obuhvata i dodatno vrijeme od 15 dana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, dodatno vrijeme neće se odobriti ako to zahtijevaju razlozi unutrašnje bezbjednosti.

Od stranca koji dolazi u privatnu ili poslovnu posjetu fizičkom ili pravnom licu u Crnoj Gori može se zatražiti da priloži garantno, odnosno pozivno pismo, odnosno drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Izdana viza za kratki boravak (viza C) nije garancija da će strancu biti odobren ulazak u Crnu Goru.

Bliže uslove za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Viza za duži boravak (viza D)

Član 20

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori do 30 dana, i to:

- strancu kome je odobren privremeni boravak, odnosno izdata jedinstvena dozvola iz člana 45 stav 1 tač. 1 do 13 i tačka 15 ovog zakona, ako mu je za ulazak u Crnu Goru potrebna viza za kratkotrajni boravak;
- strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi spajanja porodice sa strancem kome je priznat status azilanta ili supsidijarna zaštita, u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna zaštita stranaca, ako mu je za ulazak u Crnu Goru potrebna viza za kratkotrajni boravak.

Ministarstvo, u mjestu namjeravanog boravka stranca, dužno je da, po odobrenju privremenog boravka odnosno izdavanju jedinstvene dozvole, o tome dostavi obavještenje diplomatskom, odnosno konzularnom predstavništvu Crne Gore u inostranstvu (u daljem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo), u kojem će stranac podnijeti zahtjev za izdavanje vize za duži boravak (viza D).

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se i strancu, državljaninu treće države koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, a najduže do jedne godine ,radi:

- obavljanja poslovnih aktivnosti, odnosno rada;
- vršenja službe u stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i predstavništvima međunarodnih organizacija akreditovanim u Crnoj Gori.

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se za jedan ili više ulazaka u Crnu Goru.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja poslovnih aktivnosti, odnosno rada viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje garantno, odnosno pozivno pismo fizičkog ili pravnog lica ili drugi dokaz da će to fizičko ili pravno lice snositi troškove njegovog boravka u Crnoj Gori, uključujući i troškove smještaja i izdržavanja, kao i troškove napuštanja Crne Gore.

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi vršenja službe u stranim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i predstavništvima međunarodnih organizacija akreditovanim

u Crnoj Gori viza za duži boravak (viza D) može se izdati ako posjeduje dokaz o vršenju službe u tom predstavništvu.

Period važenja vize za duži boravak (viza D) iz stava 1 ovog člana ne može biti duži od šest mjeseci a period važenja vize iz stava 2 ovog člana ne može biti duži od jedne godine.

Viza za duži boravak (viza D) izdaje se u jedinstvenom obliku naljepnice utvrđenom propisima Evropske unije, sa oznakom vrste vize slovom „D“.

Bliže uslove za izdavanje vize za duži boravak (viza D) propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Nadležnost za izdavanje vize

Član 21

Stranac kome je za ulazak u Crnu Goru potrebna viza, dužan je da pribavi vizu prije ulaska u Crnu Goru.

Vizu izdaje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva) ili preko viznog informacionog sistema iz člana 36 ovog zakona (u daljem tekstu: VIS), u skladu sa članom 29 stav 3 ovog zakona.

Prije izdavanja vize za duži boravak, a najduže do jedne godine (viza D), organ državne uprave nadležan za vanjske poslove obavezan je da izvrši provjeru u Šengenskom informacionom sistemu.

Ako je za stranca izdat nalog za zabranu ulaska, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove će se prije izdavanja vize konsultovati sa državom članicom koja je izdala nalog i uzeti u obzir njene interese, a u tom slučaju viza D se može izdati samo iz opravdanih razloga, naročito iz humanitarnih razloga ili zbog međunarodnih obaveza.

Prije izdavanja vize organ državne uprave nadležan za vanjske poslove pribavlja saglasnost Agencije za nacionalnu bezbjednost Crne Gore (u daljem tekstu: Agencija) i policije, radi utvrđivanja postojanja smetnji iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, a za izdavanje vize za duži boravak (viza D) radi rada pribavlja i saglasnost Ministarstva.

Agencija, policija i Ministarstvo dužni su da saglasnosti iz stava 5 ovog člana dostave, bez odlaganja, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje saglasnosti.

Ako organ državne uprave nadležan za vanjske poslove ne dobije saglasnost Agencije, policije ili Ministarstva u roku iz stava 6 ovog člana, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje vize iz stava 5 ovog člana.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, viza za kratki boravak (viza C) za jedan ulazak može se izdati strancu koji dolazi na poziv državnog organa, organa državne uprave ili šefa diplomatsko-konzularnog predstavništva, bez prethodne saglasnosti policije i Agencije.

O izdavanju vize u skladu sa stavom 8 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, dužan je da, bez odlaganja, obavijesti policiju i Agenciju.

Vizu može izdati i policija na graničnom prelazu, u skladu sa članom 34 ovog zakona.

Bliži način izdavanja viza propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Zastupanje

Član 22

U državama u kojima Crna Gora nema diplomatsko-konzularno predstavništvo, diplomatsko-konzularno predstavništvo druge države može zastupati Crnu Goru u postupku izdavanja viza, u skladu sa međunarodnim ugovorom i zakonom kojim se uređuju vanjski poslovi.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize

Član 23

Zahtjev za izdavanje vize podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu, na propisanom obrascu lično.

Zahtjev za izdavanje vize podnosi se najkasnije u roku od 15 dana prije dana planiranog putovanja za vizu za kratki boravak (viza C), odnosno najkasnije u roku od 60 dana za vizu za duži boravak (viza D), duži od 90 dana.

Zahtjev za izdavanje vize za duži boravak (viza D) iz člana 20 stav 1 ovog zakona podnosi se najranije mjesec dana prije, a najkasnije mjesec dana nakon obavještenja o odobrenju privremenog boravka, odnosno jedinstvene dozvole, a zahtjev za izdavanje vize za duži boravak (viza D) iz člana 20 stav 4 ovog zakona podnosi se najranije 60 dana prije, a najkasnije 15 dana prije planiranog putovanja

Izuzetno, ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera), zahtjev za izdavanje vize se može podnijeti u roku kraćem od roka iz stava 2 ovog člana, ako stranac dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu stranca koji podnosi zahtjev za izdavanje vize, podnosi zahtjev za izdavanje vize na obrascu iz stava 1 ovog člana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zahtjev za izdavanje vize za stranca može podnijeti ovlašćeno strano pravno lice iz člana 25 ovog zakona, a zahtjev za izdavanje vize za imaooca diplomatskog ili službenog pasoša, kao i za člana zvanične delegacije može podnijeti nadležni organ druge države uz diplomatsku notu.

Uz zahtjev za izdavanje vize prilažu se putna isprava, fotografija, dokazi o svrsi i uslovima tranzita ili boravka u Crnoj Gori i dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize od stranca se uzima fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis ne uzimaju se od djece mlađe od 12 godina života.

Fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis ne uzimaju se od stranca od koga su ti podaci uzeti u periodu od 59 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za izdavanje vize u ranijem postupku po zahtjevu za izdavanje vize.

Fotografija, otisak deset prstiju i digitalizovani svojeručni potpis, ne uzimaju se od najviših državnih funkcionera drugih država, članova državnih delegacija i predstavnika međunarodnih organizacija, ako je to u interesu Crne Gore.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i dokaze o svrsi i uslovima tranzita ili boravka iz stava 6 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize u elektronskom obliku

Član 24

Stranac može podnijeti zahtjev za izdavanje vize u elektronskom obliku preko VIS-a.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se na obrascu koji se nalazi na portalu VIS-a.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirana putna isprava, dokazi o svrsi i uslovima tranzita ili boravka u Crnoj Gori i fotografija u digitalnoj formi.

U slučaju podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Izgled i sadržaj obrasca iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje vize preko ovlašćenog lica

Član 25

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove može ovlastiti strano pravno lice da u drugoj državi prikuplja zahtjeve za izdavanje viza sa potrebnom dokumentacijom.

Putno zdravstveno osiguranje

Član 26

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za jedan ili dva ulaska u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće i važeće putno zdravstveno osiguranje za pokriće troškova koji mogu nastati u vezi sa povratkom u državu porijekla iz koje je došao, zbog zdravstvenih razloga, hitne medicinske pomoći, odnosno hitnog bolničkog liječenja ili smrti tokom njegovog boravka u Crnoj Gori.

Stranac koji podnosi zahtjev za izdavanje vize za kratki boravak (viza C) za više ulazaka u Crnu Goru dužan je da dokaže da ima odgovarajuće važeće putno zdravstveno osiguranje koje pokriva vrijeme njegove prve namjeravane posjete i potpiše izjavu o obavezi posjedovanja putnog zdravstvenog osiguranja za kasnije posjete.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju nijesu dužni da prilože:

- 1) imaoci diplomatskih putnih isprava,
- 2) pomorci i druga lica, koja već imaju putno zdravstveno osiguranje zbog svoje profesionalne djelatnosti.

Putna isprava u koju se unosi viza

Član 27

Viza se može izdati ako strana putna isprava:

- 1) važi još najmanje tri mjeseca nakon namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore ili u slučaju nekoliko posjeta, nakon posljednjeg namjeravanog datuma odlaska iz Crne Gore,
- 2) sadrži najmanje dvije prazne stranice,
- 3) je izdata u posljednjih deset godina.

Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovoga člana, u opravdanim hitnim slučajevima, viza se može unijeti u stranu putnu ispravu čiji je rok važenja kraći, pri čemu vrijeme na koje se viza izdaje ne može biti duže od roka važenja strane putne isprave.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za izdavanje vize

Član 28

O zahtjevu za izdavanje vize odlučuje se u roku od deset dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti do 30 dana kad je potrebno zahtjev dodatno razmotriti.

Izuzetno, kad je za izdavanje vize potrebno pribaviti dodatnu dokumentaciju, rok se može produžiti do 60 dana.

Način izdavanja vize

Član 29

Viza se izdaje unošenjem obrasca vize u važeću stranu putnu ispravu, u obliku naljepnice.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, viza se unosi u propisani obrazac za unošenje vize ako to zahtijevaju humanitarni razlozi ili nacionalni interes Crne Gore, a putna isprava ne sadrži najmanje dvije prazne stranice ili nije izdata u posljednjih deset godina.

Ako je zahtjev za izdavanje vize podnjet u skladu sa članom 24 ovog zakona, viza se izdaje preko VIS-a u elektronskom obliku i sadrži bar kod, fotografiju i lične podatke podnosioca zahtjeva.

Obrazac vize i način unošenja obrasca vize u stranu putnu ispravu u skladu sa stavom 1 ovog člana, obrazac za unošenje vize iz stava 2 ovog člana i obrazac i bliži sadržaj vize iz stava 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Razlozi zbog kojih se viza neće izdati

Član 30

Viza se neće izdati strancu ako:

- 1) uz zahtjev priloži oštećenu, falsifikovanu ili tuđu putnu ispravu;
- 2) ne priloži dokaze kojima opravdava svrhu i uslove namjeravanog boravka;
- 3) ne priloži dokaz da posjeduje dovoljno sredstava za izdržavanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori, za povratak u državu njegovog porijekla ili boravišta ili za tranzit u treću državu koja ga prihvata ili nije u mogućnosti da zakonito pribavi ova sredstva;
- 4) je boravio u Crnoj Gori 90 dana, a nije proteklo 180 dana od dana prvog ulaska;
- 5) mu je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori ili je obuhvaćen međunarodnim mjerama ograničenja ulaska koje obavezuju Crnu Goru;
- 6) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja Crne Gore;
- 7) ne priloži dokaz o putnom zdravstvenom osiguranju;
- 8) postoji opravdana sumnja u vjerodostojnost priloženih dokaza i njihovog sadržaja, istinitost izjava stranca ili u njegovu namjeru da će napustiti teritoriju Crne Gore prije isteka roka važenja zatražene vize.

U slučajevima iz stava 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za vanjske poslove donosi odluku o odbijanju zahtjeva za izdavanje vize strancu na propisanom obrascu, u skladu sa standardima Evropske unije iz oblasti vizne politike.

Protiv odluke iz stava 2 ovog člana, organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove može se izjaviti žalba, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema odluke.

U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje vize, danom izvršnosti, odnosno pravosnažnosti odluke, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Izuzetno, viza se može izdati strancu i kad postoje razlozi iz stava 1 ovog člana, ako to nalažu humanitarni razlozi, interesi Crne Gore ili međunarodno prihvaćene obaveze.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, strancu se može odrediti ulazak samo na određenom graničnom prelazu.

Obrazac iz stava 2 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Produženje vize za kratki boravak (viza C)

Član 31

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti zbog:

- 1) humanitarnih razloga ili više sile;
- 2) ozbiljnih razloga lične prirode.

Zahtjev za produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C), podnosi se policiji u mjestu boravka stranca, prije isteka roka važenja vize, na propisanom obrascu.

Rok važenja vize za kratki boravak (viza C) može se produžiti samo ako podnosilac zahtjeva dostavi dokaz o postojanju humanitarnih razloga ili više sile, odnosno ozbiljnih razloga lične prirode.

O zahtjevu iz stava 2 ovog člana, odlučuje policija rješenjem, u roku od sedam dana.

Do donošenja rješenja iz stava 4 ovog člana, stranac može boraviti u Crnoj Gori.

U slučaju odobravanja produženja roka važenja vize za kratki boravak (viza C), policija u stranu putnu ispravu unosi obrazac vize u obliku naljepnice, u skladu sa članom 26 ovog zakona.

Produženje roka važenja vize za kratki boravak (viza C) odbiće se ako postoje razlozi iz člana 30 stav 1 ovog zakona.

Ako stranac odustane od zahtjeva iz stava 2 ovog člana, policija će obustaviti postupak.

U slučaju iz st. 7 i 8 ovog člana, strancu se vraća dokumentacija koju je priložio uz zahtjev.

Poništenje i ukidanje vize

Član 32

Viza će se poništiti ako se naknadno utvrdi da nijesu bili ispunjeni uslovi za njeno izdavanje ili ako postoje ozbiljni razlozi za sumnju da je viza izdata na osnovu netačnih i neistinitih podataka ili lažnih dokaza.

Viza će se ukinuti ako se utvrdi da više nijesu ispunjeni uslovi za njeno izdavanje.

Vizu poništava, odnosno ukida diplomatsko-konzularno predstavništvo ili policija rješenjem.

Rješenje o poništenju ili ukidanju vize dostavlja se strancu.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana, može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 4 ovog člana.

Viza se može ukinuti i na lični zahtjev stranca kome je izdata rješenjem diplomatsko-konzularnog predstavništva ili policije i protiv tog rješenja nije dopuštena žalba.

U slučaju donošenja rješenja iz st. 4 i 7 ovog člana, vrši se poništavanje naljepnice vize u stranoj putnoj ispravi, na način koji propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 33

Na graničnom prelazu viza za kratki boravak (viza C) može se izdati strancu na njegov zahtjev:

- 1) za boravak do 15 dana;
- 2) u svrhu tranzita.

Viza iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu ako:

- nije bio u mogućnosti da podnese zahtjev za izdavanje vize u skladu sa članom 23 ovog zakona i priloži dokumentaciju kojom dokazuje da postoje nepredviđeni i neodložni razlozi za ulazak u Crnu Goru;

- je učinio izvjesnim svoj povratak u državu porijekla ili boravišta ili tranzita;
- ne postoje razlozi iz člana 30 stav 1 tač. 1 do 6 i tačka 8 ovog zakona; i
- njegova putna isprava ispunjava uslove iz člana 27 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona.

Kad se zahtjev za vizu podnosi na graničnom prelazu, podnosilac zahtjeva ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

Izdavanje vize na graničnom prelazu pomorcu

Član 34

Viza za kratki boravak (viza C) u svrhu tranzita na graničnom prelazu izdaje se pomorcu ako:

- 1) je imalac pomorske knjižice ili druge isprave koja se priznaje kao identifikaciona isprava pomorca u skladu sa odredbama međunarodnih ugovora, i

- 2) ispunjava uslove iz člana 33 stav 2 al. 1, 2 i 3 ovog zakona, a prelazi granicu Crne Gore zbog ukrcaja, ponovnog ukrcaja ili iskrcaja sa plovila na kojem radi, na kojem će raditi ili je radio u svojstvu pomorca.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje vize iz stava 1 ovog člana, pomorac ne mora da priloži putno zdravstveno osiguranje ako ga nije moguće pribaviti na graničnom prelazu ili u slučaju ulaska u Crnu Goru iz humanitarnih razloga.

U slučaju izdavanja vize iz stava 1 ovog člana i člana 30 stav 1 ovog zakona, policija unosi obrazac vize u obliku naljepnice u stranu putnu ispravu ili u obrazac za unošenje vize, u skladu sa članom 29 ovog zakona.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje vize na graničnom prelazu

Član 35

Zahtjev za izdavanje vize iz člana 33 stav 1 i člana 34 stav 1 ovog zakona, policija će rješenjem odbiti ako nijesu ispunjeni propisani uslovi.

Rješenje iz stava 1 ovog člana može se donijeti bez izjašnjenja stranca.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove, preko najbližeg diplomatsko-konzularnog predstavništva, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rješenja iz stava 1 ovog člana.

O podnijetim zahtjevima za izdavanje viza i izdatim vizama iz čl. 33 i 34 ovog zakona, kao i rješenjima o odbijanju zahtjeva za izdavanje viza iz stava 1 ovog člana policija, bez odlaganja, obavještava organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

2. Vizni informacioni sistem

Uspostavljanje i upravljanje

Član 36

Organ državne uprave nadležan za vanjske poslove uspostavlja i upravlja VIS-om u skladu sa domaćim zakonodavstvom i standardima Evropske unije iz oblasti vizne politike.

VIS se koristi za prikupljanje, obradu, čuvanje i razmjenu podataka o vizama, obezbjeđivanje sigurnog i efikasnog procesa izdavanja viza, kao i olakšavanje saradnje organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove sa Ministarstvom, Agencijom i policijom, kao i saradnje sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, u vezi sa kontrolom ulaska i boravka stranaca.

Način upravljanja i druga pitanja od značaja za funkcionisanje VIS-a, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, propisuje Vlada.

Pristup podacima

Član 37

Podatke u VIS, iz okvira svojih nadležnosti, unose organ državne uprave nadležan za vanjske poslove, Ministarstvo, Agencija i policija.

Pristup podacima iz VIS-a imaju samo službenici organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, Ministarstva, Agencije i policije, koji su ovlašćeni za pristup tim podacima.

Pristup podacima iz VIS-a ostvaruje se na način da se u svakom trenutku, sa sigurnošću, može utvrditi ko je pristupio VIS-u, u koju svrhu, kao i datum i vrijeme prijave i odjave sa VIS-a.

Postupak unošenja, izmjene, brisanja i korišćenja podataka iz VIS-a propisuje organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Razmjena podataka

Član 38

Ministarstvo, Agencija i policija dužni su da obezbijede tehničke uslove i sigurnosne standarde za pristup VIS-u radi elektronske razmjene podataka.

Tehničke uslove i sigurnosne standarde iz stava 1 ovog člana, na predlog organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva, propisuje Vlada.

IV. BORAVAK STRANCA

Vrste boravka

Član 39

Boravak stranca u Crnoj Gori i EU, u smislu ovog zakona, je:

- 1) boravak do 90 dana;
- 2) privremeni boravak;
- 3) stalni boravak.

Boravak stranca koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori

Član 40

Stranac koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori nema pravo na boravak iz člana 33 ovog zakona.

1. Boravak do 90 dana

Pravo na boravak do 90 dana

Član 41

Stranac može boraviti u Crnoj Gori do 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana, što obuhvata svaki dan boravka u posljednjem periodu od 180 dana na osnovu vize za kratki boravak (viza C) ili bez vize, u skladu sa Zakonikom o šengenskim granicama i Viznim zakonikom, ako ovim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Stranac koji je boravio u Crnoj Gori 90 dana, u skladu sa stavom 1 ovog člana, može ponovo ući i boraviti u Crnoj Gori nakon isteka vremenskog perioda od 180 dana, računajući od dana prvog ulaska.

Stranac koji ima važeću vizu za duži boravak (viza D) koju je izdala druga država članica, koja u potpunosti primjenjuje šengenski pravni poredak, ima pravo ulaska i boravka u Crnoj Gori najduže 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana, što obuhvata svaki dan boravka u posljednjem periodu od 180 dana, pod uslovom da ispunjava opšte uslove za ulazak.

Razlozi za otkaz boravka do 90 dana

Član 42

Boravak do 90 dana može se otkazati strancu, ako:

- 1) ne ispunjava uslove za ulazak i boravak u Crnoj Gori propisane ovim zakonom;
- 2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;
- 3) ne opravda svrhu i uslove ulaska i boravka do 90 dana;
- 4) je vraćen u Crnu Goru na osnovu međunarodnog ugovora zbog nezakonitog boravka (readmisija);
- 5) postoji opravdana sumnja da boravak ne koristi u svrhu radi koje mu je odobren;
- 6) nije izmirio dospelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne sudske odluke.

Odlučivanje o otkazu boravka do 90 dana

Član 43

O otkazu boravka iz člana 42 ovog zakona, rješenje donosi policija i otkaz boravka unosi u stranu putnu ispravu.

Rješenjem iz stava 1 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti teritoriju Crne Gore i izriče zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 2 ovog člana, može se izreći na period od 90 dana do jedne godine i računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, strancu se neće izreći zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) i ako stranac dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 5 ovog člana, ne odlaže izvršenje rješenja.

Način unosa otkaza boravka iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Otkaz boravka na osnovu vize za duži boravak (viza D)

Član 44

Odredbe čl. 42 i 43 ovog zakona, shodno se primjenjuju na otkaz boravka stranca na osnovu izdate vize za duži boravak (viza D).

2. Privremeni boravak

2.1. Zajedničke odredbe

Svrha privremenog boravka

Član 45

Privremeni boravak može se odobriti strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana, radi:

- 1) spajanja porodice;
- 2) studiranja;
- 3) učešća u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih;
- 4) obavljanja pripravničkog staža;
- 5) obavljanja volonterskog rada i obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe;
- 6) naučnoistraživačkog rada;
- 7) liječenja;
- 8) humanitarnih razloga;
- 9) korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju posjeduje u Crnoj Gori;
- 10) obavljanja vjerske službe;
- 11) boravka lica bez državljanstva;
- 12) boravka digitalnog nomada;
- 13) zaposlenja i rada koji obuhvataju i samozaposlenje i rad stranca, visokokvalifikovano zaposlenje (Plava karta EU), sezonsko zapošljavanje i rad upućenog radnika;
- 14) boravka stranaca, koji imaju status rezidenta za dugotrajni boravak u drugoj državi članici;
- 15) u drugim slučajevima u skladu sa zakonom i međunarodnim ugovorom.

Dozvola za privremeni boravak

Član 46

U slučajevima iz člana 45 ovog zakona izdaje se dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola, ako stranac boravi u Crnoj Gori po osnovu zaposlenja ili rada.

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak može da boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren.

Stranac koji ima dozvolu za privremeni boravak u Crnoj Gori može, prije isteka perioda na koji je dozvola izdata, podnijeti i zahtjev za izdavanje nove dozvole za boravak po drugom osnovu.

Obrasci dozvola

Član 47

Dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola je javna isprava kojom stranac dokazuje da mu je odobren privremeni boravak, odnosno privremeni boravak i rad.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se obliku posebne isprave, kao identifikaciona kartica, u skladu sa Regulativom Savjeta (EZ) br. 1030/2002 od 13. juna 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih država i sadrži podatke propisane tom regulativom.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, kao i visinu naknade izrade obrasca dozvole propisuje Ministarstvo.

Nadležnost za izradu obrazaca

Član 48

Obrazac dozvole za privremeni boravak i jedinstvene dozvole izrađuje Ministarstvo.

Izradu obrazaca dozvola iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo može povjeriti pravnom licu, u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ugovorom se uređuje pravo Ministarstva da pregleda i kontroliše dokumentaciju koja se odnosi na postupak izrade, skladištenja i isporuku obrazaca dozvola.

Uslovi za izdavanje dozvola

Član 49

Strancu se može izdati dozvola za privremeni boravak, ako:

- 1) ima stalna i redovna sredstva za izdržavanje;
- 2) ima zdravstveno osiguranje, koje pokriva najmanje hitnu medicinsku pomoć na teritoriji Crne Gore;

3) ima važeću stranu putnu ispravu ili ličnu kartu koju mu je izdao nadležni organ druge države, čiji rok važenja mora biti najmanje tri mjeseca duži od roka na koji se odobrava boravak;

4) ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje;

5) mu nije izrečena zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori;

6) u Crnoj Gori nije pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude;

7) u državi porijekla nije pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za odobrenje privremenog boravka ako se u postupku izdavanja ili produženja dozvole za boravak utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana ili ako:

1) je priložena dokumentacija pribavljena prevarom ili je falsifikovana ili neovlašćeno izmijenjena;

2) postoje dokazi ili ozbiljni i objektivni razlozi za sumnju da bi državljani treće države boravio u Crnoj Gori u svrhu različitu od one zbog koje je podnio zahtjev za odobrenje privremenog boravka.

Lice može predstavljati prijetnju po javno zdravlje ako pokazuje simptome zarazne bolesti sa mogućnošću nastanka epidemije propisane međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije ili ozbiljne simptome druge zarazne bolesti koja može predstavljati prijetnju po javno zdravlje.

U cilju utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava 1 tačka 1 ovog člana, stranac mora dokazati da ima dovoljno sredstava za izdržavanje tako da ne postane teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori.

Zdravstveno osiguranje, u smislu stava 1 tačka 2 ovog člana, je:

- putno zdravstveno osiguranje obezbijeđeno od ovlašćenog osiguravajućeg društva,
- zdravstveno osiguranje obezbijeđeno u skladu sa međunarodnim ugovorom, ili
- zdravstveno osiguranje u skladu sa zakonom.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, za stranca mlađeg od 16 godina života nije potreban dokaz iz stava 1 tač. 6 i 7 ovog člana.

Lice bez državljanstva može kao dokaz o ispunjenosti uslova iz stava 1 tačka 3 ovog člana predložiti putnu ispravu za lice bez državljanstva.

Vrsta i način dokazivanja sredstava za izdržavanje bliže se uređuju podzakonskim aktom.

2.2. Dozvola za privremeni boravak

Privremeni boravak radi spajanja porodice

Član 50

Strancu koji boravi u Crni Gori na osnovu dozvole za stalni boravak, kao i strancu koji u Crni Gori posljednju godinu boravi na osnovu dozvole za privremeni boravak izdate sa rokom važenja od najmanje jedne godine, pod uslovima i u skladu sa ovim zakonom priznaje se pravo na spajanje porodice, osim strancu koji u Crni Gori boravi na osnovu dozvole za privremeni boravak radi sezonskog zapošljavanja.

Pravo na spajanje porodice, bez ograničenja u pogledu dužine boravka stranca u Crnoj Gori i važenja njegove dozvole, ima stranac koji je imalac Plave karte EU, stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada, odnosno istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti, kao i stranac kome je izdata jedinstvena dozvola radi premještanja lica unutar stranog privrednog društva ili jedinstvena dozvola radi premještanja lica unutar stranog privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se strancu, koji je član porodice stranca iz st. 1 i 2 ovog člana.

Članom porodice, u smislu stava 3 ovog člana, smatraju se:

1) bračni supružnici, partneri u zajednici života dva lica istog pola (u daljem tekstu: registrovano partnerstvo) ili partner s kojim stranac živi u dugotrajnoj životnoj zajednici;

2) maloljetna djeca stranca;

3) maloljetna djeca supružnika, partnera u registrovanom partnerstvu ili partnera sa kojim stranac živi u dugotrajnoj životnoj zajednici, kad supružnik ili partner ima starateljstvo, a u slučaju podijeljenog starateljstva kad drugi roditelj ili staratelj da saglasnost;

4) maloljetna usvojena djeca stranca ili supružnika;

5) roditelji maloljetnog stranca koji je prije dolaska u Crnu Goru živio u porodičnoj zajednici s njima;

6) punoljetna neoženjena, odnosno neudata djeca i roditelji stranca ili supružnika, koje je stranac ili supružnik, prema zakonu države čiji je državljanin, dužan da izdržava;

7) punoljetna neoženjena, odnosno neudata djeca stranca ili supružnika, partnera u registrovanom partnerstvu ili partnera sa kojim stranac živi u dugotrajnoj životnoj zajednici, kad oni nijesu u mogućnosti da se staraju za svoje vlastite potrebe zbog svog zdravstvenog stanja;

Izuzetno od stava 4 ovog člana, članom porodice može se smatrati i drugi srodnik stranca iz stava 1 ovog člana, ako postoje posebni, lični ili humanitarni razlozi (posebne okolnosti) za spajanje porodice u Crnoj Gori.

U slučaju poligamnog braka, spajanje porodice odobriće se samo jednom bračnom supružniku.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se sa rokom važenja do jedne godine, odnosno do isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak stranca sa kojim se spajanje traži i produžava se za isti vremenski period za koji važi njegova dozvola za privremeni boravak.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice podnosi stranac iz stava 1 ovog člana, lično Ministarstvu u mjestu boravka stranca, na propisanom obrascu ili elektronskim putem, o čemu se izdaje potvrda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 49 stav 1 ovog zakona, dokaze o obezbijeđenom smještaju i dokaze o porodičnom odnosu, pri čemu se kao dokaz o postojanju porodičnog odnosa u slučaju dugotrajne životne zajednice naročito smatraju postojanje zajedničkog dijeteta, prethodne vanbračne zajednice ili registracije partnerstva.

U cilju utvrđivanja ispunjenosti uslova iz člana 49 stav 1 tačka 1 ovog zakona, stranac mora dokazati da ima dovoljno sredstava za izdržavanje sebe i članova svoje porodice tako da ne postanu teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori, a u postupku produženja dozvole mogu se uzeti u obzir i prihodi članova porodice

Kao dokaz o obezbijeđenom smještaju iz stava 9 ovog člana smatra se dokaz o smještaju koji odgovara kriterijuma i standardima propisanim zakonom kojim se uređuje socijalno stanovanje.

Produženi boravak po osnovu spajanja porodice (autonomni boravak)

Član 51

Članu porodice stranca iz člana 50 stav 1 ovog zakona izdaje se dozvola za boravak radi spajanja porodice kao nezavisna dozvola pod uslovom da nije dobio dozvolu za boravak iz drugih razloga, osim spajanja porodice, i ako ispunjava zakonom propisane uslove.

Članu porodice stranca iz člana 50 stav 1 ovog zakona produžava se dozvola za boravak radi spajanja porodice kao samostalno pravo na boravak, nezavisno od osnova spajanja porodice, i u slučaju kad stranac umre ili je bračna zajednica, registrovano partnerstvo ili dugotrajna životna zajednica prestala, ako je ta zajednica odnosno partnerstvo u Crnoj Gori trajalo najmanje tri godine.

Dozvola iz stava 2 ovog člana može se produžiti samo jednom, sa važenjem do jedne godine.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice može se produžiti strancu koji je žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici, bez obzira na dužinu trajanja braka, odnosno registrovanog partnerstva.

Izuzetno od stava 2 ovog člana dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice može se produžiti članu porodice stranca iz člana 50 stav 1 ovog zakona, koji je imalac Plave karte EU, kao samostalno pravo na boravak, nezavisno od osnova spajanja porodice, pri čemu se smatra da je uslov od tri godine iz stava 2 ovog člana ispunjen i kad je bračna zajednica, registrovano partnerstvo ili dugotrajna životna zajednica zakonito trajala najmanje dvije godine na teritoriji Crne Gore, a prije toga najmanje jednu godinu u drugoj državi članici.

Prava stranca na privremenom boravku u svrhu spajanja porodice i autonomnog boravka

Član 52

Stranac, kome je odobren privremeni boravak radi spajanja porodice iz člana 50 ili člana 51 ovoga zakona, ostvaruje pravo na obrazovanje, usavršavanje, rad i samozapošljavanje, u skladu sa članom 147 ovog zakona.

Odbijanje ili poništavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice

Član 53

Zahtjev za izdavanje, odnosno produženje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice se odbija, odnosno izdata dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice se poništava, ako:

1) se utvrdi da stranac ne ispunjava, odnosno u vrijeme izdavanja dozvole nije ispunjavao uslove za izdavanje dozvole za boravak iz člana 49 ovog zakona;

2) je stranac namjerno dao netačne podatke o svom identitetu ili druge neistinite podatke ili je namjerno prikrio okolnosti koje su važne za izdavanje dozvole;

3) je očigledno da je brak, odnosno registrovano partnerstvo zaključeno ili životna zajednica zasnovana prvenstveno radi sticanja dozvole za boravak, ili ako se u postupku produženja dozvole za privremeni boravak utvrdi, da član porodice zapravo ne živi u porodičnoj zajednici sa strancem kome ovaj zakon priznaje pravo na spajanje porodice;

4) ako su brak, partnerska zajednica ili usvojenje zaključeni ili sprovedeni isključivo u cilju omogućavanja članu porodice ulaska i boravka u Crnoj Gori, odnosno iz koristi.

Okolnosti koje mogu ukazivati da je brak, odnosno registrovano partnerstvo zaključeno iz koristi su da:

1) bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanom partnerstvu ne održavaju bračnu, odnosno zajednicu života partnera;

2) bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanom partnerstvu ne izvršavaju obaveze koje proizilaze iz braka, odnosno registrovanog partnerstva lica;

3) se bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanom partnerstvu nijesu upoznali prije zaključenja braka, odnosno registracije partnerstva;

4) bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanom partnerstvu ne govore jezikom koji oboje razumiju;

5) bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanom partnerstvu, ne daju istinite lične podatke prije zaključenja braka, odnosno registracije partnerstva;

6) su za zaključenje braka data materijalna sredstva, a nije u pitanju običaj davanja miraza, kad bračni supružnici dolaze iz zemalja u kojima je davanje miraza običaj;

7) postoje dokazi da su bračni supružnici, odnosno partneri u registrovanem partnerstvu i ranije zaključivali brak, odnosno registrovano partnerstvo iz koristi u Crnoj Gori ili u drugoj državi.

U postupku izdavanja ili produženja dozvole za privremeni boravak članu porodice, Ministarstvo, u slučaju kad postoji razlog za odbijanje izdavanja ili produženja dozvole, obavezno uzima u obzir prirodu i čvrstinu porodičnog odnosa, dužinu njegovog boravka u Crni Gori, kao i postojanje porodičnih, kulturnih i socijalnih veza sa matičnom državom.

Okolnosti iz stava 3 ovog člana uzimaju se u obzir i u slučaju izricanja mjere protjerivanja stranca i člana njegove porodice iz Crne Gore.

Prilikom odlučivanja o izdavanju ili produženju dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice u slučaju kad postoji razlog za odbijanje izdavanja ili produženja dozvole, uzima se u obzir i težina i vrsta povrede nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti koju je učinio član porodice, kao i opasnost koju to lice predstavlja za Crnu Goru.

Nadležni organ ne može odbiti produženje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice niti naložiti protjerivanje člana porodice iz države, ako je nakon izdavanja dozvole nastupila bolest ili invaliditeta člana porodice.

Privremeni boravak radi studiranja

Član 54

Dozvola za privremeni boravak radi studiranja može se izdati strancu koji je upisan na javno važeće studijske programe u ustanovama visokog obrazovanja, koji omogućavaju sticanje javno priznate visoke kvalifikacije ili učestvuje u programima međunarodne razmjene studenata, ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona i ima dovoljno sredstava za povratak, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu o školovanju ili potvrdu organa državne uprave nadležnog za sprovođenje međunarodnih ugovora o razmjeni studenata, kojom se potvrđuje učešće stranca u međunarodnoj razmjeni.

Kao dokaz o ispunjavanju uslova u pogledu posjedovanja sredstava koja su dovoljna za izdržavanje u smislu člana 49 ovog zakona, uzimaju se u obzir i sredstva koja obrazovna ustanova obezbjeđuje strancu, kao i stipendija.

Stranac koji učestvuje u programima međunarodne razmjene studenata mora priložiti potvrdu nadležnog organa, odnosno institucije o finansiranju troškova studiranja, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja, kao i troškova povratka stranca u državu čiji je državljanin.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana izdaje se na period dok traje studijska godina u Crnoj Gori, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja, odnosno za period učestvovanja u programima međunarodne razmjene studenata.

Dozvola za privremeni boravak radi studiranja izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „student“.

Za stranca koji studira u Crni Gori u okviru posebnog programa Evropske unije ili multilateralnih programa koji uključuju mjere mobilnosti, ili na osnovu sporazuma između dvije

ili više ustanova visokog obrazovanja, u napomeni se navodi taj poseban program ili sporazum, a ako je naziv programa ili sporazuma predugačak za unos u obrazac dozvole, navode se skraćenice država članica iz kojih potiču potpisnici sporazuma.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, prva dozvola za privremeni boravak studentu koji u Crni Gori studira u okviru posebnog programa Evropske unije ili multilateralnih programa koji uključuju mjere mobilnosti, ili na osnovu sporazuma između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, a koji ispunjava uslove iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, izdaje se na period od dvije godine, odnosno za vrijeme trajanja studija ako je ono kraće.

O odobrenju privremenog boravka, produženju ili odluci na osnovu koje je student dužan da napusti Crnu Goru, Ministarstvo će obavijestiti nadležno tijelo druge države članice u kojoj student ima važeće odobrenje boravka, preko nacionalne kontaktne tačke iz člana 108 ovog zakona.

Student kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi studiranja u skladu sa stavom 1 ovog člana, kao i student koji ostvaruje mobilnost u skladu sa članom 61 stav 6 ovog zakona, može da se zaposli ili radi u Crnoj Gori najduže 15 časova nedjeljno na osnovu te dozvole, odnosno prava na mobilnost, bez sprovođenja postupka iz člana 147 ovog zakona.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene studenata ili drugim programima mladih propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Privremeni boravak radi učešća u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih

Član 55

Strancu koji u Crnu Goru dolazi radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih može se izdati dozvola za privremeni boravak radi školovanja ako nije stariji od 18 godina života i ako ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži i:

1) potvrdu organa državne uprave nadležnog za sprovođenje međunarodnih ugovora o razmjeni učenika, kojom se potvrđuje učešće stranca u međunarodnoj razmjeni u obrazovnom programu koji je priznat na državnom ili regionalnom nivou;

2) potvrdu nadležnog organa, odnosno obrazovne institucije o finansiranju troškova školovanja, izdržavanja, smještaja, zdravstvenog osiguranja i troškova povratka stranca u državu čiji je državljanin;

3) potvrdu da će stranac tokom boravka imati osiguran smještaj u porodici, u prostoru za smještaj u obrazovnoj ustanovi ili, ako je predviđeno posebnim propisima, u drugom prostoru koji je u skladu s pravilima programa razmjene učenika ili obrazovnog projekta u kojem stranac učestvuje.

Za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana, maloljetnom strancu potrebna je saglasnost roditelja, staratelja, odnosno zakonskog zastupnika.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se za vrijeme trajanja učešća u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih, ali ne duže od jedne godine.

Dozvola za privremeni boravak radi učešća u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole »učenik«.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi učestvovanja u programima međunarodne razmjene učenika ili drugim programima mladih propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Boravak studenata radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja

Član 56

Strancu koji je u Crni Gori u posljednje dvije godine završio studije u ustanovi visokog obrazovanja i stekao najmanje VI nivo kvalifikacije obrazovanja nacionalnog okvira kvalifikacija, a želi da se zaposli ili samozaposli u Crni Gori, može se izdati dozvola za privremeni boravak radi traženja zaposlenja, odnosno samozapošljavanja, ako:

- blagovremeno podnese zahtjev Ministarstvu za izdavanje jedinstvene dozvole radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja;
- ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona;
- dostavi dokaz o završenom završenim studijama u ustanovi visokog obrazovanja ili odgovarajuće uvjerenje odnosno diplomu.

Zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana može se odbiti, ako su priloženi dokumenti pribavljeni prevarom ili su falsifikovani ili neovlašćeno izmijenjeni.

Ako stranac prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja ne može dostaviti dokaz o završenim studijama u ustanovi visokog obrazovanja iz razloga što ga ustanova još nije izdala, a ispunjava sve ostale uslove za izdavanje te dozvole, Ministarstvo će mu odrediti primjeren rok za dostavljanje tog dokaza.

Dozvola za privremeni boravak radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja izdaje se sa rokom važenja od devet mjeseci, u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „tražilac zaposlenja“.

Jedinstvena dozvola za privremeni boravak radi obavljanja pripravnčkog staža

Član 57

Strancu koji želi da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja pripravničkog staža može se izdati jedinstvena dozvola radi obavljanja pripravničkog staža ako:

- ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona;
- priloži sporazum o obavljanju pripravničkog staža;
- Zavodu za zapošljavanje Crne Gore (u daljem tekstu: Zavod) da saglasnost za izdavanje jedinstvene dozvole, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje davanje saglasnosti za zapošljavanje.

Kao dokaz o ispunjavanju uslova u pogledu obezbijeđenih sredstava za izdržavanje u smislu člana 49 ovog zakona smatraju se i sredstva koja pravno ili fizičko lice kod kojeg će stranac obavljati pripravnički staž obezbjeđuje tom strancu.

Jedinstvena dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se za vrijeme trajanja pripravničkog staža, a može se produžiti najduže još šest mjeseci, ako je to potrebno za završetak pripravničkog staža.

Zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole radi obavljanja pripravničkog staža može podnijeti stranac ili njegov poslodavac, odnosno naručilac posla.

Za vrijeme važenja jedinstvene dozvole radi obavljanja pripravničkog staža, stranac može biti zaposlen kod dva ili više poslodavaca na osnovu saglasnosti Zavoda.

Jedinstvena dozvola radi obavljanja pripravničkog staža izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „pripravnik“.

Privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada i obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe

Član 58

Strancu koji želi da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja volonterskog rada može se izdati dozvola za privremeni boravak ako ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona i ima zaključen sporazum o volonterskom radu sa volonterskom organizacijom ili organizacijom koja sprovodi volonterski program, odnosno subjektom domaćinom koji obavezno sadrži: opis volonterskog programa, trajanje volonterskog rada, uslove sprovođenja i nadzora volonterskog rada, časove volonterskog rada, sredstva dostupna za pokriće troškova boravka i smještaja stranca, kao i najmanji iznos džeparca tokom boravka i osposobljavanja za volonterski rad.

Kao dokaz o posjedovanju sredstava koja su dovoljna za izdržavanje u smislu člana člana 49 ovog zakona smatraju se i sredstva primljena po osnovu džeparca utvrđenog sporazumom o volonterskom radu zaključenim sa volonterskom organizacijom ili organizacijom koja sprovodi volonterski program, kao i sredstva koja ta organizacija obezbjeđuje strancu.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana može podnijeti stranac, volonterska organizacija ili organizacija koja sprovodi volonterski program.

Dozvola za privremeni boravak može se, uz ispunjenje ostalih uslova propisanih ovim zakonom, izdati i strancima koji učestvuju kao volonteri u projektima volonterske službe u

okviru programa Evropske unije koji podržava mobilnost volontera i sprovodi se na osnovu Regulative Evropskog parlamenta i Savjeta kojom se uspostavlja program podrške mobilnosti volontera.

Kao dokaz o učešću u projektima volonterske službe iz stava 4 ovog člana, stranac mora priložiti potvrdu koju izdaje organ državne uprave nadležan za nadzor nad sprovođenjem takvog programa ili organizacija koju je taj organ ovlastio.

Dozvola za privremeni boravak stranca radi obavljanja volonterskog rada i obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe izdaje se za period trajanja tog rada, predviđen sporazumom iz stava 1 ovog člana, odnosno za vrijeme učešća u projektu iz stava 4 ovog člana, ali najduže na dvije godine.

Volonter kome je odobren privremeni boravak iz stava 1 ovog člana može za vrijeme trajanja volonterske aktivnosti, odnosno volonterskog programa obavljati volontersku aktivnost koja se, u skladu sa zakonom, ne smatra zaposlenjem, samozaposlenjem ili radom uz naknadu,

Ako je sporazum iz stava 1 ovog člana zaključen na period duži od dvije godine ili učešće u projektu iz stava 4 ovog člana traje duže od dvije godine, dozvola se može produžavati do najviše dvije godine po produženju, ali ne duže od trajanja volonterskog rada, odnosno učešća u projektu.

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada iz stava 1 ovog člana izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „volonter“, dok se dozvola za privremeni boravak radi obavljanja volonterske službe iz stava 4 ovog člana izdaje u istom obliku i sa istom oznakom vrste dozvole „volonter“, pri čemu se u napomeni na obrascu dozvole navodi naziv ili skraćenica programa odnosno projekta u kojem stranac učestvuje.

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja volonterskog rada u okviru Evropske volonterske službe može se izdati strancu koji ima između 18 i 30 godina života, koji ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži zaključen ugovor o volonterskom radu radi učešća u volonterskom programu.

Privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada i boravak člana njegove porodice

Član 59

Dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada može se izdati strancu istraživaču koji ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva za izdavanje te dozvole priloži ugovor o gostovanju zaključen sa istraživačkom organizacijom (naučnoistraživačka ustanova ili ustanova visokog obrazovanja ili drugo pravno ili fizičko lice), u skladu sa ovim zakonom.

Kao dokaz o posjedovanja sredstava koja su dovoljna za izdržavanje u smislu člana člana 49 ovog zakona, uzimaju se u obzir i sredstva koja istraživačka organizacija obezbjeđuje istraživaču.

Istraživač iz stava 1 ovog člana je stranac, državljanin treće države, koji je stekao akademsko zvanje doktora nauka ili odgovarajuću kvalifikaciju visokog obrazovanja koja mu omogućava pristup doktorskim programima, koga je izabrala naučnoistraživačka ustanova ili

ustanova visokog obrazovanja ili drugo pravno ili fizičko lice u Crnoj Gori, u svrhu vršenja naučnoistraživačkih aktivnosti za koje se takva kvalifikacija uobičajeno zahtijeva.

Ugovor o gostovanju sadrži:

- 1) naziv ili svrhu naučnoistraživačke aktivnosti ili područje istraživanja;
- 2) datum početka i završetka ili procjenu trajanja naučnoistraživačke aktivnosti;
- 3) obavezu istraživača da će u ugovorenom roku završiti naučnoistraživačku aktivnost;
- 4) obavezu naučnoistraživačke ustanove ili ustanove visokog obrazovanja ili drugog pravnog ili fizičkog lica, sa kojom je istraživač zaključio ugovor da će mu obezbijediti uslove za završetak naučnoistraživačke aktivnosti;
- 5) podatke o vršenju naučnoistraživačke aktivnosti u jednoj ili više država članica ako je to poznato u trenutku zaključenja ugovora.

Istraživačke organizacije mogu potpisati ugovor o gostovanju samo ako je organ državne uprave nadležan za oblast istraživačke djelatnosti odobrio istraživačku djelatnost, nakon što je razmotrio:

- 1) svrhu i predviđeno trajanje istraživačke djelatnosti, kao i dostupnost potrebnih finansijskih sredstava za njeno sprovođenje;
- 2) kvalifikacije državljanina treće države u odnosu na ciljeve istraživanja, što se dokazuje ovjerenom kopijom dokumenta o njegovim kvalifikacijama.

Istraživačke organizacije bez odlaganja obavještavaju organ državne uprave nadležan za oblast istraživačke djelatnosti o svim okolnostima koje bi mogle ometati sprovođenje ugovora o gostovanju.

Ugovor o gostovanju automatski prestaje da važi ako državljaninu treće države nije dozvoljen ulazak ili ako prestane pravni odnos između istraživača i istraživačke organizacije.

Dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada izdaje se sa rokom važenja od jedne godine, odnosno za vrijeme trajanja naučnoistraživačkog rada po ugovoru, ako je to vrijeme kraće.

Dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog za stranca koji u Crni Gori obavlja naučnoistraživački rad u okviru posebnog programa Evropske unije ili multilateralnih programa koji uključuju mjere mobilnosti, ili na osnovu sporazuma između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, izdaje se sa rokom važenja od dvije godine, odnosno za vrijeme trajanja naučnoistraživačkog rada po ugovoru, ako je to vrijeme kraće.

Dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „naučnoistraživački rad“.

Za stranca koji u Crni Gori obavlja naučnoistraživački rad u okviru posebnog programa Evropske unije ili multilateralnih programa koji uključuju mjere mobilnosti, ili na osnovu sporazuma između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, u obrazac dozvole, u napomena se navodi naziv tog posebnog programa ili sporazuma, a ako je naziv programa ili sporazuma predugačak za unos u obrazac dozvole, navode se skraćenice država članica iz kojih potiču potpisnici sporazum

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada ima pravo na poreske olakšice kao crnogorski državljani, u skladu sa zakonom.

Članu porodice istraživača iz stava 1 ovoga člana može se odobriti privremeni boravak radi spajanja porodice u skladu sa članom 50 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice iz stava 13 ovog člana izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „član porodice istraživača“.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak istraživača odlučuje se istovremeno kad i o zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice iz stava 13 ovog člana, ako se ovi zahtjevi podnesu istovremeno.

Privremeni boravak istraživača tokom dugotrajne mobilnosti i boravak člana njegove porodice

Član 60

Ako istraživač, koji je zaključio ugovor o gostovanju u drugoj državi članici i na osnovu kojeg ima odobren boravak u toj državi, želi da, radi sprovođenja istraživanja, radi u Crnoj Gori duže od 180 dana tokom dugotrajne mobilnosti, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti, u skladu sa članom 59 stav 1 ovog zakona, i priloži važeće odobrenje boravka koje je izdala druga država članica i ugovor o gostovanju zaključen sa istraživačkom organizacijom u Crnoj Gori.

Dozvola za privremeni boravak radi istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti izdaje se sa rokom važenja do jedne godine, odnosno do dana isteka odobrenja boravka koje je izdala druga država članica, ako je kraće od jedne godine.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo odlučuje u što kraćem roku, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja potpunog zahtjeva.

Istraživaču je dozvoljeno da sprovodi istraživanje u Crnoj Gori do donošenja rješenja o dozvoli za privremeni boravak iz stava 2 ovoga člana, ako nije proteklo 180 dana u bilo kojem periodu od 360 dana i nije isteklo važenje odobrenja boravka izdatog od druge države članice, i ako je zahtjev iz stava 1 ovog člana podnesen najmanje 30 dana prije početka dugotrajne mobilnosti istraživača.

Zahtjev državljanina treće države za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti odbiće se ako nijesu ispunjeni uslovi iz člana 50a stav 1 ovog zakona ili ako je mu je odobrenje boravka u drugoj državi članici isteklo u toku postupka po zahtjevu.

Istraživač kome je odobren privremeni boravak radi istraživanja, istraživač koji boravi u Crnoj Gori zbog istraživanja tokom kratkotrajne mobilnosti i istraživač koji boravi u Crnoj Gori zbog istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti, mogu držati predavanja na istraživačkoj ustanovi sa kojom su zaključili ugovor o gostovanju, ali ne duže od 15 časova nedjeljno.

Dozvola za privremeni boravak radi istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „naučnoistraživački rad - mobilnost“.

Član porodice istraživača iz stava 1 ovog člana, koji sam za sebe ima važeću dozvolu boravka izdatu u drugoj državi članici, može podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice i za dugotrajnu mobilnost, ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona i ako priloži dokaz da je boravio sa istraživačem u drugoj državi članici, kao i dokaz o planiranom trajanju i datumu završetka mobilnosti.

Zahtjev iz stava 8 ovog člana, član porodice istraživača podnosi Ministarstvu.

O podnesenom zahtjevu iz stava 9 ovog člana, Ministarstvo izdaje potvrdu koja članu porodice istraživača omogućava boravak do donošenja rješenja o zahtjevu.

Rješenje iz stava 10 ovog člana strancu uručuje Ministarstvo.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice i za dugotrajnu mobilnost za člana porodice istraživača izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „član porodice istraživača - mobilnost“.

Dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice i dugotrajnu mobilnost za člana porodice istraživača važi za vrijeme važenja dozvole za istraživača koju je izdala druga država članica.

O dozvoli za privremeni boravak radi istraživanja tokom dugotrajne mobilnosti, produženju te dozvole ili odluci na osnovu koje je istraživač dužan da napusti Crnu Goru Ministarstvo će obavijestiti nadležno tijelo druge države članice u kojoj istraživač ima izdatu važeću dozvolu boravka, preko nacionalne kontaktne tačke iz člana 108 ovog zakona.

Crna Gora će, na zahtjev druge države članice, bez odlaganja dozvoliti ponovni ulazak istraživaču kome je u Crni Gori odobren privremeni boravak kao i članovima njegove porodice, ako mu je:

- u drugoj državi članici prestao boravak koji mu je odobren tokom mobilnosti;
- prestao da važi privremeni boravak u Crnoj Gori, a istraživač je u drugoj državi članici Evropske unije boravio tokom perioda mobilnosti.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove nauke.

Boravak istraživača i članove njegove porodice i boravak studenata sa dozvolom za boravak izdatom u drugoj državi članici - kratkotrajna mobilnost istraživača i članove njegove porodice i mobilnost studenata

Član 61

Stranac koji posjeduje važeću dozvolu za boravak radi obavljanja naučnoistraživačkog rada na osnovu zaključenog ugovora o gostovanju, koju je prva izdala druga država članica,

može boraviti i obavljati naučnoistraživački rad u naučnoistraživačkoj organizaciji u Crni Gori do 180 dana u bilo kojem periodu od 360 dana (kratkotrajna mobilnost), bez dozvole za privremeni boravak radi istraživanja, ako ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Istraživač može da boravi i obavlja naučnoistraživački rad u skladu sa stavom 1 ovog člana, ako mu dozvola za boravak radi obavljanja naučnoistraživačkog rada, koju je prva izdala druga država članica, važi u toku cjelokupnog perioda mobilnosti u Crnoj Gori.

O namjeri boravka istraživač iz stava 1 ovog člana obavještava Ministarstvo u mjestu njegovog boravka prilikom prijave kratkotrajnog boravka.

Član porodice istraživača iz stava 1 ovoga člana, koji sam za sebe ima važeću dozvolu boravka izdatu u drugoj državi članici, može boraviti u pratnji istraživača najduže 180 dana u bilo kojem periodu od 360 dana, bez dozvole za privremeni boravak, ako ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

O namjeri boravka iz stava 4 ovog člana, član porodice istraživača iz stava 1 ovog člana obavještava Ministarstvo u mjestu boravka istraživača prilikom prijave kratkotrajnog boravka.

Student koji posjeduje važeću dozvolu za privremeni boravak radi studiranja, koju je prva izdala druga država članica, i koji učestvuje u programima Evropske unije ili u multilateralnim programima koji uključuju mjere mobilnosti, ili u sporazumu između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, može dio svojih studija realizovati u ustanovi visokog obrazovanja u Crnoj Gori tokom perioda od najviše 360 dana, bez dozvole za privremeni boravak radi studiranja, ako ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

O namjeri boravka iz stava 6 ovog člana, student obavještava Ministarstvo u mjestu njegovog boravka, prilikom prijave kratkotrajnog boravka.

Ako student, koji ima važeće odobrenje koje je prva izdala druga država članica nije obuhvaćen programom Evropske unije ili multilateralnim programom koji uključuje mjere mobilnosti ili sporazumom između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, a želi da dio svojih studija realizuje u ustanovi visokog obrazovanja u Crnoj Gori, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje dozvole iz člana 54 ovog zakona.

Student, odnosno istraživač koji ima važeću dozvolu za privremeni boravak, koju je prva izdala druga država članica koja ne primjenjuje u potpunosti šengensku pravnu tekovinu, kad uđe u Crnu Goru tokom mobilnosti, dužan je da Ministarstvu u mjestu svog boravka dostavi važeće odobrenje boravka koje je izdala druga država članice, pri čemu student dostavlja i dokaz da dio studija realizuje u ustanovi visokog obrazovanja u Crnoj Gori u okviru programa Unije ili multilateralnog programa koji uključuje mjere mobilnosti ili sporazuma između dvije ili više ustanova visokog obrazovanja, a istraživač dostavlja ugovor o gostovanju u kojem su navedene pojedinosti o mobilnosti istraživača ili, ako te pojedinosti nijesu navedene u ugovoru o gostovanju, pismo istraživačke organizacije iz druge države članice u kojem se navodi trajanje mobilnosti i lokacija istraživačke organizacije u Crnoj Gori.

U slučaju iz stava 9 ovog člana, članovi porodice istraživača Ministarstvu u mjestu boravka istraživača, kao dokaz o mobilnosti, dostavljaju važeće odobrenje boravka koje je izdala druga država članica i dokaz da su u pratnji istraživača.

Istraživač i student koji imaju dozvolu boravka izdatu u drugoj državi članici Evropske unije, a u Crnoj Gori borave tokom mobilnosti, dužni su da obavijeste Ministarstvo u mjestu boravka stranca o prestanku postojanja uslova pod kojima je mobilnost dozvoljena, u roku od osam dana od nastupanja tih okolnosti.

Prilikom prelaska vanjske granice vrši se provjera Istraživača i članovima njegove porodice, kao i studenta u šengenskom informacionom sistemu i, ako je u šengenskom informacionom sistemu izdata zabrana ulaska nekom od tih državljana treće države, ulazak u Crnu Goru mu se neće dozvoliti ili će biti podniet prigovor na mobilnost državljanina treće države.

Crna Gora će, na zahtjev druge države članice, bez odlaganja dozvoliti ponovni ulazak istraživaču, odnosno studenatu kome je u Crnoj Gori odobren privremeni boravak kao i članovima porodice istraživača, ako mu je:

- u drugoj državi članici prestao boravak koji mu je odobren tokom mobilnosti;
- prestao da važi privremeni boravak u Crnoj Gori, a istraživač, odnosno student je u drugoj državi članici boravio tokom perioda mobilnosti.

Privremeni boravak istraživača i članova njegove porodice koji traži zaposlenje ili samozapošljavanje

Član 62

Strancu, kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi obavljanja naučnoistraživačkog rada i strancu kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi obavljanja naučnoistraživačkog rada tokom dugotrajne mobilnosti na osnovu člana 60 ovog zakona, koji je u Crni Gori završio istraživački rad i želi da se zaposli ili samozaposli u Crnoj Gori, može se izdati dozvola za privremeni boravak radi traženja zaposlenja odnosno samozapošljavanja, ako:

- blagovremeno podnese zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja;
- ispunjava uslove iz člana 49 ovog zakona;
- priloži dokaz istraživačke organizacije u Crnoj Gori o završenom istraživačkom radu.

Ako dokaz o završetku naučnoistraživačkog rada stranac ne može da priloži prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja iz razloga što ga istraživačka organizacija još nije izdala, a ispunjava sve ostale uslove za izdavanje te dozvole, Ministarstvo će mu odrediti primjeren rok za dostavljanje tog dokaza.

Članovima porodice stranca iz stava 1 ovog člana, koji borave u Crni Gori i kojima je izdata dozvola za privremeni boravak za člana porodice istraživača ili dozvola za privremeni boravak za člana porodice istraživača tokom mobilnosti, dozvola se može produžiti, ako ispunjavaju uslove iz člana 50 ovog zakona, i to za isti period važenja na koji su izdate dozvola za privremeni boravak strancu iz stava 1 ovog člana.

Dozvola za privremeni boravak radi traženja zaposlenja ili samozapošljavanja izdaje se sa rokom važenja od devet mjeseci, u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „tražilac zaposlenja“.

Prava istraživača, studenata pripravnika i učenika

Član 63

Istraživači imaju jednaka prava kao i crnogorski državljani u odnosu na:

- 1) uslove rada, uključujući zaradu i prestanak ugovora o radu, kao i mjere zaštite i zdravlja na radu;
- 2) slobodu sindikalnog organizovanja i članstva u sindikatu ili u bilo kojoj strukovnoj organizaciji, kao i na prava i povlastice koje pružaju te organizacije, uključujući pravo na kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnog ugovora;
- 3) opšte i stručno obrazovanje;
- 4) priznavanje obrazovnih i stručnih kvalifikacija;
- 5) socijalnu sigurnost;
- 6) poreske olakšice, u mjeri u kojoj se zaposleni smatra rezidentom u odnosu na poreske obaveze u Crnoj Gori.
- 7) pristup robi i uslugama i snabdijevanje proizvodima i uslugama koji su javno dostupni, uključujući postupke za dobijanje subvencioniranih smještaja, u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuju te oblasti, ne dovodeći u pitanje slobodu ugovaranja u skladu sa pravom Evropske unije i Crne Gore;
- 8) usluge savjetovanja koje pružaju Zavod.

Istraživači koji se sele u treću državu ili njihovi nadživjeli izdržavani članovi porodice koji borave u trećoj državi, na koje se prenose prava tih lica, u slučaju starosti, invaliditeta ili smrti, primaju penziju na osnovu prethodnog zaposlenja tih lica, stečenu u skladu sa zakonodavstvom iz člana 3 Regulativa (EZ) br. 883/2004 Evropskog parlamenta i Savjeta od 29. aprila 2004. godine o koordinaciji sistema socijalne sigurnosti, pod istim uslovima kao i državljani Crne Gore kad se sele u treću državu.

Istraživač kome je odobren privremeni boravak radi naučnoistraživačkog rada, kao i istraživač koji ostvaruje kratkotrajnu ili dugotrajnu mobilnost u skladu sa čl. 60 i 61 ovog zakona, može obavljati nastavnu djelatnost povezanu sa istraživačkim statusom najduže 15 časova nedjeljno, bez sprovođenja postupka iz člana 147 ovog zakona.

Stranci koji studiraju u Crni Gori prava iz stava 1 ovog člana ostvaruju u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuju prava studenata koja se odnose na studentski standard.

Pripravnici, volonteri i učenici imaju pravo na jednako postupanje u vezi s pristupom robi i uslugama, kao i snabdijanju proizvodima i uslugama koji su dostupni javnosti, u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje pristup robi i uslugama, kao i u vezi s priznavanjem inostranih obrazovnih i stručnih kvalifikacija, ako je to primjenjivo.

Prava iz st. 1 do 4 ovog člana, istraživači, studenti, pripravnici, volonteri i učenici ostvaruju u skladu sa zakonima kojima se uređuju ta prava.

Privremeni boravak radi liječenja

Član 64

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 43 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu izdatu od zdravstvene ustanove u kojoj će se liječiti, a koja sadrži i vrijeme potrebno za liječenje.

Dozvola za privremeni boravak radi liječenja, može se produžavati za vrijeme potrebno za liječenje stranca.

Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Član 65

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga može se izdati:

- 1) strancu za koga se pretpostavlja da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima ili žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici;
- 2) maloljetnom strancu koji je napušten ili je žrtva organizovanog kriminala ili je iz drugih razloga ostao bez roditeljskog staranja ili bez pratnje;
- 3) strancu koji je žrtva nezakonitog zapošljavanja, ako sarađuje sa nadležnim organima u krivičnom postupku protiv poslodavca ili je pokrenuo postupak radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa;“.
- 4) strancu iz naročito opravdanih razloga humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera).

Stranac iz stava 1 ovog člana ne mora ispunjavati uslove iz člana 49 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se na osnovu odgovarajućeg dokaza međunarodne organizacije, nevladine organizacije ili organa državne uprave koji strancu iz stava 1 ovog člana pruže pomoć i zaštitu ili dokaza nadležnog državnog organa kojim se potvrđuje da stranac sarađuje u rasvjetljavanju krivičnih djela.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžavati dok god postoje razlozi zbog kojih je boravak odobren .

Žrtvi trgovine ljudima i žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici, može se izdati dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ako je spremna da sarađuje kao svjedok u krivičnom postupku za krivično djelo trgovine ljudima, što potvrđuje nadležni državni tužilac, kao i u slučaju postojanja ličnih okolnosti koje opravdavaju njen boravak u Crnoj Gori.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se odobriti privremeni boravak iz humanitarnih razloga ako je spremna da sarađuje kao svjedok u krivičnom postupku protiv poslodavca, što potvrđuje nadležni državni tužilac.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se odobriti privremeni boravak i kad je protiv poslodavca pokrenut postupak radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa, a prisustvo žrtve u Crnoj Gori je značajno za vođenje tog postupka, što potvrđuje nadležni sud.

Žrtvi nezakonitog zapošljavanja kojoj poslodavac nije isplatio dospjele zarade ili druga potraživanja iz radnog odnosa može se, na njen zahtjev i uz dokaz o pokrenutom sudskom postupku, privremeni boravak produžavati i nakon završetka krivičnog postupka, dok traje postupak naplate potraživanja.

Ako neizmirena potraživanja budu isplaćena prije isteka važenja dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga, žrtva nezakonitog zapošljavanja dužna je da o tome obavijesti Ministarstvo.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga neće se izdati žrtvi trgovine ljudima, žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtvi nezakonitog zapošljavanja ako:

- nijesu ispunjeni uslovi stava 5, odnosno st. 6 i 7 ovog člana;
- bi njen boravak u Crnoj Gori predstavljao opasnost za javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili međunarodne odnose Crne Gore;
- se u postupku izdavanja dozvole utvrdi da žrtva trgovine ljudima svojom voljom održava kontakte sa osumnjičenim, okrivljenim ili optuženim za krivično djelo trgovine ljudima, odnosno da žrtva nezakonitog zapošljavanja samovoljno održava kontakte sa poslodavcem koji je osumnjičen, okrivljen ili optužen za krivično djelo nezakonitog zapošljavanja;
- u postupku izdavanja dozvole postoji osnovana sumnja da je krivična prijava žrtve lažna ili da je njena saradnja neistinita.

Trajanje privremenog boravka iz humanitarnih razloga

Član 66

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja mogu podnijeti Ministarstvu prije isteka vremena za koje im je odobreno zadržavanje iz člana 68 ovog zakona, odnosno prije isteka zakonitog boravka, ako žrtva trgovine ljudima ili žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici u Crnoj Gori zakonito boravi po drugom osnovu.

O blagovremeno podnijetom zahtjevu iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo izdaje potvrdu na osnovu koje žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtva nezakonitog zapošljavanja može da boravi u Crnoj Gori do donošenja konačne odluke o zahtjevu.

Žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtva nezakonitog zapošljavanja koja nema sredstva za izdržavanje oslobođena je plaćanja administrativne takse, troškova obrazaca, kao i troškova tumačenja i prevođenja.

Dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga žrtvi trgovine ljudima, žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtvi nezakonitog zapošljavanja izdaje se za vrijeme za koje se predviđa da će trajati krivični postupak, ali ne kraće od šest mjeseci niti duže od jedne godine.

Do završetka krivičnog postupka i kad su ispunjeni uslovi iz člana 65 ovog zakona dozvola iz stava 4 ovog člana može se, na zahtjev žrtve, produžavati sa rokom važenja do jedne godine.

Žrtvi trgovine ljudima i žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici u slučaju postojanja ličnih okolnosti koje opravdavaju njihov boravak u Crnoj Gori dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga se izdaje za vrijeme trajanja tih okolnosti, ali ne duže od jednu godinu, i može se na njihov zahtjev produžavati sa rokom važenja do jedne godine.

Prava stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 67

Žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja kojoj je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ili potvrda o blagovremeno podnijetom zahtjevu za produženje dozvole, a koja nema sredstva za izdržavanje, a naročito ako je žrtva trudnica, lice sa invaliditetom ili žrtva seksualnog nasilja ili drugog oblika nasilja, ima pravo na hitnu medicinsku pomoć i druge vrste zdravstvene zaštite u skladu sa zakonima kojima se uređuju zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, kao i pravo na socijalna davanja u visini i na način propisan zakonom kojim se uređuju socijalna zaštita.

Za vrijeme važenja dozvole za privremeni boravak žrtva trgovine ljudima i žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici mogu se zaposliti ili raditi u Crnoj Gori pod uslovima propisanim ovim zakonom, a žrtva nezakonitog zapošljavanja može se, pod istim uslovima, zaposliti ili raditi i kod drugog poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.

Žrtva trgovine ljudima kojoj je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ima pravo na obrazovanje i stručno osposobljavanje za vrijeme važenja te dozvole.

Žrtvi trgovine ljudima, žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtvi nezakonitog zapošljavanja može se izdati dozvola za privremeni boravak po drugom osnovu u Crnoj Gori, ako su ispunjeni uslovi za izdavanje te dozvole, pri čemu zahtjev za izdavanje te dozvole mora biti podnjet prije isteka važenja dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga.

Period refleksije

Član 68

Žrtvi trgovine ljudima koja nezakonito boravi u Crnoj Gori policija, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, odobrava zadržavanje u trajanju od 90 dana kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati kao svjedok u krivičnom postupku za krivično djelo trgovine ljudima.

Policija će odobriti zadržavanje u trajanju od 90 dana i:

- žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici koja nezakonito boravi u Crnoj Gori, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati sa nadležnim organima u istrazi ili kao svjedok u krivičnom postupku za krivično djelo nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici;

- žrtvi nezakonitog zapošljavanja koja nezakonito boravi u Crnoj Gori, na njen zahtjev ili po službenoj dužnosti, kako bi joj se omogućilo da odluči da li će sarađivati kao svjedok u

krivičnom postupku protiv poslodavca zbog krivičnog djela nezakonitog zapošljavanja ili u postupku po njenoj tužbi protiv poslodavca, radi ostvarivanja prava iz radnog odnosa.

Žrtvi trgovine ljudima koja nezakonito boravi u Crnoj Gori i žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici koja nezakonito boravi u Crnoj Gori policija, na njen zahtjev, odobrava zadržavanje u trajanju od 90 dana i u slučaju kad žrtva dokaže postojanje ličnih okolnosti koje opravdavaju njen boravak u Crnoj Gori.

Zadržavanje iz st. 1 i 2 ovog može se iz opravdanih razloga produžiti za period do 90 dana.

Zadržavanje se može odbiti, odnosno prekinuti ako:

- bi boravak žrtve trgovine ljudima, žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici ili žrtve nezakonitog zapošljavanja u Crnoj Gori predstavljao opasnost za javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili međunarodne odnose Crne Gore;

- se utvrdi da žrtva trgovine ljudima svojom voljom održava kontakte sa osumnjičenim, okrivljenim ili optuženim za krivično djelo trgovine ljudima, odnosno da žrtva nezakonitog zapošljavanja samovoljno održava kontakte sa poslodavcem koji je osumnjičen, okrivljen ili optužen za krivično djelo nezakonitog zapošljavanja.

Za vrijeme odobrenog zadržavanja žrtva trgovine ljudima, žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtva nezakonitog zapošljavanja imaju prava koja u skladu sa ovim zakonom imaju stranci sa odobrenim privremenim boravkom, kao i pravo na besplatno prevođenje i tumačenje.

Policija, inspekcija rada i nevladine organizacije dužni su da upoznaju žrtve trgovine ljudima, žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i žrtve nezakonitog zapošljavanja sa mogućnostima i uslovima za dobijanje dozvole za privremeni boravak, a u slučaju da je žrtva maloljetnik bez pratnje, dužni su da preduzmu sve potrebne mjere kako bi se što prije uspostavio kontakt sa porodicom tog lica.“

Zaštita stranca sa odobrenim boravkom iz humanitarnih razloga

Član 69

Stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne smije se prinudno udaljiti zbog nezakonitog ulaska ili boravka u Crnoj Gori.

Strancu iz stava 1 ovog člana, za koga postoji opravdani strah da bi davanjem iskaza u krivičnom postupku mogao biti izložen opasnosti po život, zdravlje, fizički integritet ili slobodu, obezbjeđuje se zaštita i ostvarivanje prava u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita svjedoka.

Maloljetni stranac za koga je utvrđeno da je žrtva krivičnog djela trgovina ljudima neće biti vraćen ni u jednu državu, ako nakon procjene opasnosti i njegove bezbjednosti, postoje okolnosti koje upućuju da takav povratak ne bi bio u njegovom najboljem interesu.

Privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti

Član 70

Dozvola za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom na nepokretnosti koju stranac posjeduje u Crnoj Gori, može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži list nepokretnosti ili drugi dokaz u skladu sa zakonom kojim se uređuje katastar nepokretnosti, kojim se potvrđuje vlasništvo na toj nepokretnosti, kao i dokaz o vrijednosti nepokretnosti koji izdaje organ lokalne uprave nadležan za naplatu poreza, u skladu sa zakonom.

Dozvola iz stava 1 ovog člana može se izdati strancu koji je suvlasnik najmanje 1/2 nepokretnosti.

Nepokretnostima, u smislu stava 1 ovog člana, smatraju se porodične kuće, vikend kuće, vile, stanovi, ugostiteljski objekti, stambeno-poslovni objekti i poslovni prostori.

Dokaz o vrijednosti nepokretnosti iz stava 1 ovog člana je rješenje o utvrđivanju poreza na promet nepokretnosti koje izdaje organ lokalne uprave nadležan za naplatu poreza, čiji iznos osnovice za oporezivanje nije manji od 150.000 eura.

Obaveza u pogledu dostavljanja dokaza o vrijednosti nepokretnosti iz stava 4 ovog člana, ne odnosi se na državljane država članica unije ili članove njihovih porodica bez obzira da li su ti članovi državljani država članica, kao i državljane Republike Island, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije.

Privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori

Član 71

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja vjerske službe u Crnoj Gori može se izdati strancu koji ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži potvrdu da je vjerska zajednica u kojoj namjerava da obavlja vjerski obred i vjerske poslove prijavila djelovanje i sjedište u Crnoj Gori, u skladu sa propisima kojima se uređuje pravni položaj vjerskih zajednica.

Utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 72

Zahtjev za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva podnosi se lično Ministarstvu u mjestu boravka stranca, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se dokaz da podnosilac zahtjeva faktički boravi u Crnoj Gori najmanje tri godine prije podnošenja zahtjeva ili da članovi njegove uže porodice iz člana 50 stav 4 tač. 1 do 5 ovog zakona imaju crnogorsko državljanstvo, privremeni ili stalni boravak u Crnoj Gori.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana ne može podnijeti stranac koji je podnio zahtjev za međunarodnu zaštitu u Crnoj Gori ili mu je odobren azil ili supsidijarna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca..

Podnosilac zahtjeva iz stava 1 ovog člana oslobođen je plaćanja takse za pokretanje postupka za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju administrativne takse.

Postupak za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva može se pokrenuti po službenoj dužnosti kad Ministarstvo ima saznanja o činjenicama, podacima ili informacijama koja mogu ukazivati da lice nema državljanstvo nijedne države.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev iz stava 1 ovog člana, ako:

- se u sprovedenom postupku utvrdi da je podnosilac zahtjeva državljanin određene države, odnosno da državljanstvo druge države može steći po zakonima te države;
- to zahtijevaju razlozi javnog reda i nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti;
- je podnosiocu zahtjeva izrečena zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori,
- je podnosilac zahtjeva u Crnoj Gori pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili nijesu prestale pravne posljedice osude;
- se utvrdi da je podnosilac zahtjeva u drugoj državi pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili nijesu prestale pravne posljedice osude.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Obrazac zahtjeva i potvrde iz stava 1 ovog člana, kao i bliže dokaze o faktičkom boravku iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izjašnjavanje u postupku utvrđivanja statusa lica bez državljanstva

Član 73

Nakon prijema zahtjeva iz člana 72 stav 1 ovog zakona, Ministarstvo će u najkraćem roku, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva pozvati lice koje je podnijelo taj zahtjev da se lično izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su od značaja za vođenje postupka i upoznati ga o pravima i obavezama koje ima tokom postupka.

Prava i obaveze podnosioca zahtjeva za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 74

Do donošenja odluke po zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona, podnosilac zahtjeva ima pravo na:

- 1) boravak u Crnoj Gori;
- 2) slobodu kretanja u Crnoj Gori;
- 3) hitnu medicinsku pomoć;
- 4) obrazovanje;

5) informacije neophodne za boravak i pravne savjete u vezi postupka za utvrđivanje da je podnosilac zahtjeva lice bez državljanstva;

6) komunikaciju sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih nacija za izbjeglice (UNHCR).

Pored prava iz stava 1 ovog člana, stranac koji je podnio zahtjev za utvrđivanje da je lice bez državljanstva, stiče pravo na rad protekom roka od devet mjeseci od dana podnošenja tog zahtjeva, ako Ministarstvo u tom roku nije donijelo odluku.

Podnosilac zahtjeva iz člana 72 stav 1 ovog zakona ima obavezu da:

1) poštuje Ustav, zakone i druge propise Crne Gore;

2) sarađuje sa državnim organima Crne Gore i postupa po njihovim nalogima i uputstvima;

3) da podatke neophodne za utvrđivanje identiteta i omogući uzimanje fotografije i otisaka prstiju, kao i druge provjere u cilju utvrđivanja identiteta i izdavanja isprava;

4) se odazove na poziv Ministarstva radi davanja informacija neophodnih za dalji tok postupka;

5) ostane na teritoriji Crne Gore za vrijeme trajanja postupka, osim ako mu Ministarstvo ne odobri izlazak;

6) obavijesti Ministarstvo o promjeni kontakt podataka, u roku od tri dana od dana promjene;

7) obavijesti Ministarstvo o promjeni adrese, u roku od tri dana od dana promjene.

Procjena dokaza u postupku utvrđivanja statusa lica bez državljanstva

Član 75

U postupku po zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona Ministarstvo će razmotriti sve raspoložive dokaze, uključujući izjašnjenja podnosioca zahtjeva, kako bi u razumnoj mjeri utvrdilo da se podnosilac zahtjeva ne smatra državljaninom države sa kojom ima razumnu povezanost.

Razumna povezanost sa drugom državom, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva povezanost podnosioca zahtjeva sa drugom državom, rođenjem, porodicom, brakom ili ranijim uobičajenim boravkom, u skladu sa zakonom te države.

U postupku po zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona Ministarstvo može pribavljati, odnosno razmjenjivati podatke sa državnim organima, organima državne uprave i organima drugih država, međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama.

Rok za odlučivanje o zahtjevu za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva

Član 76

O zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona Ministarstvo odlučuje rješenjem, u roku od jedne godine od dana podnošenja zahtjeva.

Rok iz stava 1 ovog člana može se produžiti za još šest mjeseci ako zahtjev za utvrđivanje statusa lica bez državljanstva podrazumijeva utvrđivanje složenih činjenica i okolnosti radi razjašnjavanja složene pravne stvari.

Kad je opravdano očekivati da se odluka ne može donijeti u roku iz stava 1, odnosno stava 2 ovog člana, lice koje je podnijelo zahtjev iz člana 72 stav 1 ovog zakona o tome će biti obaviješteno pisanim putem i, na njegov zahtjev, će mu se dati obavještenje o razlozima zbog kojih nije moguće odlučiti u tom roku i o roku u kojem može očekivati odluku.

Prava lica za koja je utvrđeno da su lica bez državljanstva

Član 77

Lice kome je u postupku po zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona utvrđen status lica bez državljanstva ima pravo na:

- 1) boravak u Crnoj Gori;
- 2) rad;
- 3) zdravstvenu zaštitu;
- 4) obrazovanje;
- 5) besplatnu pravnu pomoć;
- 6) socijalnu zaštitu;
- 7) imovinu;
- 8) identifikacionu i putnu ispravu u skladu sa ovim zakonom.

Lice bez državljanstva ostvaruje prava iz stava 1 tač. 1 i 8 ovog člana u skladu sa ovim zakonom, a prava iz stava 1 tač. 2 do 7 ovog člana u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuje način ostvarivanja tih prava.

Putna isprava za lica bez državljanstva

Član 78

Licu za koje se u postupku po zahtjevu iz člana 72 stav 1 ovog zakona utvrdi da je lice bez državljanstva Ministarstvo izdaje putnu ispravu za lica bez državljanstva, sa rokom važenja od tri godine, na osnovu koje može boraviti u Crnoj Gori.

Zahtjev za izdavanje putne isprave iz stava 1 ovog člana podnosi se Ministarstvu u mjestu boravka lica bez državljanstva, na propisanom obrascu.

Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave iz stava 1 ovog člana, od lica bez državljanstva uzima se fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Obrazac putne isprave iz stava 1 ovog člana i obrazac zahtjeva iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Dozvola za privremeni boravak za lica bez državljanstva

Član 79

Dozvola za privremeni boravak može se izdati licu za koje se u sprovedenom postupku utvrdi da je lice bez državljanstva, ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 tač. 3, 4 i 5 ovog zakona.

Dozvola za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana je javna isprava kojom se dokazuje da je lice dobilo status lica bez državljanstva u Crnoj Gori i na osnovu koje može boraviti u Crnoj Gori.

Privremeni boravak digitalnog nomada

Član 80

Dozvola za privremeni boravak može se izdati digitalnom nomadu koji ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu ili drugi dokument kojim se dokazuje da stranac obavlja poslove elektronskim putem za strano privredno društvo ili vlastito privredno društvo koje nije registrovano u Crnoj Gori, kao i dokaz o registraciji tog privrednog društva u drugoj državi.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do dvije godine i može se produžiti najduže još dvije godine, a nova se može izdati nakon isteka roka od šest mjeseci od isteka važenja privremenog boravka digitalnog nomada.

Digitalnom nomadu kojem je odobren privremeni boravak u Crnoj Gori mogu se, radi spajanja porodice, pridružiti članovi porodice iz člana 50 stav 4 ovog zakona.

Bliže uslove i način izdavanja dozvole za privremeni boravak digitalnog nomada, kao i članova uže porodice propisuje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak

Član 81

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili, ako stranac zakonito boravi u Crnoj Gori, lično Ministarstvu u mjestu boravka stranca, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Smatra se da stranac zakonito boravi u Crnoj Gori ako boravi u Crnoj Gori na osnovu važeće lične karte, važećeg pasoša ili na osnovu važećeg pasoša i dozvole za boravak koju je izdala druga država članica, ili na osnovu vize C ili vize D, koju je izdao organ državne uprave nadležan za vanjske poslove u Crnoj Gori ili nadležni organ druge države ugovornice Konvencije o sprovođenju Šengenskog sporazuma od 14. juna 1985. godine.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 49 stav 1 tač. 1, 2 i 3 i tač. 7 ovog zakona i druge dokaze ako su, kao posebni uslov, propisani za pojedinu vrstu dozvole za privremeni boravak.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzimaju biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzimaju se od djece mlađe od šest godina života.

Stranac koji podnese uredan zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak u Ministarstvu u mjestu boravka stranca, prije isteka boravka od 90 dana, odnosno prije isteka zakonitog boravka iz stava 2 ovog člana, može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Neposredno prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, podnosilac zahtjeva može ovlastiti pravno ili fizičko lice na propisanom obrascu da, u njegovo ime, preuzme dozvolu za privremeni boravak ili drugu odluku po zahtjevu.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i obrazac ovlašćenja iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Uzimanje podataka za izdavanje dozvole za privremeni boravak pomoću mobilne stanice

Član 82

Starom, bolesnom i licu sa invaliditetom omogućava se olakšan način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak upotrebom mobilne stanice radi uzimanja podataka za izdavanje te dozvole, ako je zahtjev podniet Ministarstvu u mjestu boravka stranca.

Obrazac zahtjeva za upotrebu mobilne stanice, način podnošenja zahtjeva, način postupanja po zahtjevu i način upotrebe mobilne stanice propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak elektronskim putem

Član 83

Zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak stranac može podnijeti u elektronskom obliku preko informacionog sistema kojim upravlja Ministarstvo, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirani dokazi iz člana 49 stav 1 tač. 1 do 3 i tač. 7 ovog zakona, kao i drugi dokazi o ispunjenju posebnih uslova propisanih za pojedine vrste dozvola za privremeni boravak.

Stranac koji je podnio zahtjev u skladu sa stavom 1 ovog člana dužan je da se, u roku od deset dana od dana ulaska u Crnu Goru, javi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, kako bi se od njega uzeli biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju podnošenja zahtjeva u skladu sa stavom 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 84

Dozvolu za privremeni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost iz člana 49 stav 1 tačka 4 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje, odnosno prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost, odnosno za izdavanje dozvole za privremeni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak Ministarstvo odlučuje u što kraćem roku a najkasnije u roku od 40 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak odlučuje se rješenjem.

Prilikom odlučivanja o odbijanju zahtjeva za izdavanje, odnosno produženje ili poništavanje dozvole za privremeni boravak uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uz poštovanje načela srazmjernosti.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Bliže uslove i način izdavanja dozvola za privremeni boravak iz čl. 50, 51, 54, 55 56, 57, 59, 60, 62, 66, 72, 79 i 80 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Rok važenja

Član 85

Dozvola za privremeni boravak izdaje se za period trajanja namjeravanog boravka stranca, ali najduže do jedne godine, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Produženje privremenog boravka

Član 86

Dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola, može se produžiti pod istim uslovima pod kojima se izdaje.

Zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najranije u roku od 60, a najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja dozvole za privremeni boravak.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 2 ovog člana, od stranca se uzimaju podaci iz člana 81 stav 4 ovog zakona, ako je od dana uzimanja tih podataka proteklo pet godina.

Za produženje dozvole za privremeni boravak radi korišćenja i raspolaganja pravom nepokretnosti u Crnoj Gori, pored dokaza iz člana 70 ovog zakona, prilaže se i dokaz o izvršenim obavezama po osnovu poreza za vrijeme trajanja te dozvole.

U slučaju da se zahtjev za produženje dozvole za privremeni boravak odobri, izdaje se dozvola za privremeni boravak sa novim rokom važenja do jedne godine, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Na postupak produženja dozvole za privremeni boravak primjenjuju se odredbe člana 84 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Poništavanje i ukidanje dozvole za privremeni boravak

Član 87

Dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola, poništava se ili ukida ako:

1) se naknadno utvrdi da stranac više ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole za boravak odnosno jedinstvene dozvole ili da postoje drugi razlozi zbog kojih bi zahtjev za izdavanja dozvole bio odbijen u skladu sa ovim zakonom;

2) je stranac namjerno dao netačne podatke o svom identitetu ili druge neistinite podatke ili je namjerno prikrrio okolnosti koje su od značaja za izdavanje dozvole;

3) Zavod povuče saglasnost za izdavanje jedinstvene dozvole;

4) Zavod povuče saglasnost za promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca ili promjenu poslodavca.

Jedinstvena dozvola se ne ukida zbog prestanka zaposlenja stranca, osim ako je ukupni period nezaposlenosti stranca koji je imalac jedinstvene dozvole, a koji je u Crnoj Gori boravio manje od dvije godine, u tom periodu bio duži od tri mjeseca, ili ako je ukupni period nezaposlenosti stranca koji je imalac jedinstvene dozvole, a koji je u Crnoj Gori boravio najmanje dvije godine, u tom periodu bio duži od šest mjeseci.

Ako Ministarstvo u postupku ukidanja jedinstvene dozvole utvrdi da postoje opravdani razlozi za sumnju da je stranac koji je ostao bez zaposlenja radio u posebno iskorišćavajućim uslovima rada, dozvoljeni period nezaposlenosti koji ne utiče na ukidanje jedinstvene dozvole u smislu stava 2 ovog člana, produžava se za dodatna tri mjeseca.

Dozvola za stalni boravak se ukida, ako je stranac namjerno dao netačne podatke o svom identitetu ili druge netačne podatke, odnosno ako je namjerno prikrrio okolnosti koje su od značaja za izdavanje dozvole.

Ako se razlozi za poništenje, odnosno ukidanje jedinstvena dozvola odnose na nepoštovanje propisa kojima se uređuju ulazak i boravak stranaca u Crnoj Gori rješenjem o poništavanju odnosno ukidanju dozvole može se odrediti zabrana ulaska u Crnu Goru, pri čemu taj period ne može biti kraći od jedne godine niti duži od pet godina.

Prilikom odlučivanja o dužini zabrane ulaska u državu, organ koji donosi rješenje o ukidanju dozvole za boravak uzima u obzir vrstu i težinu okolnosti zbog kojih je boravak stranca u Crnoj Gori nepoželjan.

O poništenju, odnosno ukidanju dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, Ministarstvo donosi rješenje protiv kojeg stranac može izjaviti žalbu Ministarstvu u mjestu boravka stranca, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Protiv rješenja o poništenju jedinstvene dozvole može se pokrenuti upravni spor.

Rješenje o poništenju, odnosno ukidanju jedinstvene dozvole za lice premješteno unutar privrednog društva dostavlja se tom licu i subjektu domaćinu.

O poništenju, odnosno ukidanju jedinstvene dozvole za lice premješteno unutar privrednog društva Ministarstvo će, preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, obavjestiti nadležni organ druge države članice u kojoj to lice ostvaruje kratkotrajnu ili dugotrajnu mobilnost.

O poništenju, odnosno ukidanju jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti, kao i o poništenju dozvole za privremeni boravak člana porodice imaoca te dozvole, Ministarstvo će, preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, obavjestiti nadležni organ države članice koja je strancu prva izdala dozvolu za boravak.

O poništenju, odnosno ukidanju dozvole za privremeni boravak istraživača, koji boravi u Crnoj Gori tokom dugotrajne mobilnosti i dozvole za privremeni boravak člana njegove porodice, kao i dozvole za privremeni boravak radi studiranja tokom mobilnosti, Ministarstvo će, preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, obavjestiti nadležni organ druge države članice koja je strancu prva izdala dozvolu za boravak.

Nakon pravosnažnosti rješenja o poništenju, odnosno ukidanju dozvole za privremeni boravak kojim je strancu izrečena i zabrana ulaska u Crnu Goru, podatak o zabrani ulaska unosi se u Šengenski informacioni sistem.

Prestanak važenja dozvole za privremeni boravak

Član 88

Dozvola za privremeni boravak, odnosno jedinstvena dozvola prestaje da važi:

- 1) istekom roka važenja ili ako je poništena u skladu sa članom 87 ovog zakona;
- 2) prestankom razloga na osnovu kojih je dozvola izdata;

3) ako je strancu u Crnoj Gori izrečena pravosnažna sporedna kazna ili sporedna sankcija protjerivanja stranca iz Crne Gore, ili ako je stranac zbog pravne posljedice osude za krivično djelo izgubio pravo na boravak u Crnoj Gori, ili mu je druga država članica izrekla pravosnažnu odluku o protjerivanju, na osnovu koje će biti udaljen iz Crne Gore;

- 4) kad stranac ostvari pravo na stalni boravak.

Plava karta EU i dozvola za privremeni boravak člana porodice imaoca Plave karte EU, pored razloga iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi ako stranac u drugoj državi članici dobije Plave karte EU, odnosno dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU.

Jedinstvena dozvola radi premještanja lica unutar privrednog društva, pored razloga iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi ako to lice u drugoj državi članici dobije jedinstvenu dozvolu za lice premješteno unutar privrednog društva.

Dozvola za privremeni boravak za člana porodice imaoca jedinstvene dozvole radi premještanja lica unutar privrednog društva, pored razloga iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi ako stranac u drugoj državi članici dobije dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca jedinstvene dozvole za lice premješteno unutar privrednog društva.

Dozvola za privremeni boravak radi obavljanja istraživačkog rada, pored razloga iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi ako stranac u drugoj državi članici dobije dozvolu za privremeni boravak radi obavljanja istraživačkog rada.

Dozvola za privremeni boravak za člana porodice imaoca dozvole za privremeni boravak radi obavljanja istraživačkog rada, pored razloga iz stava 1 ovog člana, prestaje da važi ako stranac u drugoj državi članici dobije dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca dozvole za privremeni boravak radi obavljanja istraživačkog rada.

O postojanju razloga za prestanak važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 tačka 3 ovog člana, policija obavještava Ministarstvo.

O prestanku važenja dozvole za privremeni boravak iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

U rješenju iz stava 8 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora da napusti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana, a može se izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori u periodu od jedne do pet godina.

Vrijeme zabrane ulaska i boravka iz stava 9 ovog člana, računa se od dana napuštanja Crne Gore.

Protiv rješenja iz stava 8 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

2.3. Jedinstvena dozvola za boravak i rad

Jedinstvena dozvola

Član 89

Strancu, koji želi da boravi u Crnoj Gori radi zaposlenja ili rada, izdaje se jedinstvena dozvola ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, ako Zavod da saglasnost za izdavanje jedinstvene dozvole, osim kad je ovim zakonom propisano da saglasnost nije uslov za zaposlenje i rad, i ako ne postoje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanja dozvole za boravak iz člana 49 stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Jedinstvena dozvola strancu se izdaje za period važenja ugovora o radu ili ugovora zaključenog za obavljanje rada, ali najduže na jednu godinu.

Jedinstvena dozvola može se, nakon isteka njenog važenja, produžiti, ako stranac ili njegov poslodavac blagovremeno podnese zahtjev za produženje jedinstvene dozvole, i ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, i to za period važenja ugovora o radu ili ugovora

zaključenog za obavljanje rada, ali najduže do dvije godine, ako stranac ima zaključen ugovor o radu na puno radno vrijeme.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, jedinstvena dozvola može se produžiti najduže do dvije godine strancu koji ima zaključene ugovore o radu na nepuno radno vrijeme na poslovima direktora kod više poslodavaca, u skladu sa propisima o radu.

Stranac koji ima jedinstvenu dozvolu ili je u toku postupak njenog produženja, može promijeniti radno mjesto kod istog poslodavca ili promijeniti poslodavca, u skladu sa ovim zakonom.

Jedinstvena dozvola se izdaje u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „jedinstvena dozvola za boravak i rad“.

Ako poslodavac plati administrativnu taksu za podnošenje zahtjeva, kao i za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole, nema pravo da od stranca zahtijeva naknadu plaćene takse.

Nadležnost i postupak za izdavanje jedinstvene dozvole

Član 90

Zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole podnosi se diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili, ako stranac zakonito boravi u Crnoj Gori, lično Ministarstvu u mjestu boravka stranca, na propisanom obrascu, o čemu se izdaje potvrda.

Zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole može podnijeti i poslodavac stranca u mjestu namjeravanog boravka stranca.

Ako zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole podnese poslodavac, on može preduzimati i druge radnje u postupku, u skladu sa punomoćjem stranca.

Ako zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole podnese poslodavac, dužan je da blagovremeno obavještava stranca o toku postupka i odlučivanju o zahtjevu.

U potvrdi o prijemu zahtjeva iz stava 1 ovog člana, određuje se rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti dozvolu.

Neposredno prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole, podnosilac zahtjeva može dati ovlašćenje poslodavcu ili drugom pravnom ili fizičkom licu na propisanom obrascu da, u njegovo ime, preuzme jedinstvenu dozvolu ili drugu odluku po zahtjevu.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzimaju biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju kad zahtjev podnese poslodavac, stranac je dužan da se, u roku od deset dana od dana izdavanja potvrde, javi Ministarstvu u mjestu podnošenja zahtjeva, radi davanja podataka iz stava 7 ovog člana, a ako se ne javi smatraće se da je poslodavac odustao od zahtjeva.

Uz zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole stranac ili njegov poslodavac dužni su da prilože dokaze o ispunjavanju uslova iz člana 49 stav 1 ovog zakona, ugovor o radu ili ugovor o obavljanju rada, kao i druge dokaze o ispunjavanju uslova propisanih ovim zakonom.

Po prijemu zahtjeva za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole, Ministarstvo, po službenoj dužnosti, zahtijeva od Zavoda da dostavi saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole.

Zavod dužan je da o zahtjevu za davanje saglasnosti odluči u roku od 10 dana od prijema zahtjeva za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole.

Ako Zavod ne dostavi saglasnost u roku iz stava 11 ovog člana, smatra se da saglasnost nije data, ali se ne smatra razlogom za odbijanje zahtjeva za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole.

Ministarstvo započinje provjeru ispunjenosti ostalih uslova iz člana 89 ovog zakona i prije davanja saglasnosti za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole.

Ako saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole za boravak i rad nije data zbog neispunjavanja uslova propisanih odredbama ovog zakona kojim se uređuje zapošljavanje i rad stranaca, Zavod o tim razlozima obavještava Ministarstvo.

U slučaju iz stava 14 ovog člana, Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole.

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) radi rada, dužan je da podnese zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole prije isteka važeće vize D.

Stranac koji je podnio uredan zahtjev za izdavanje odnosno produženje jedinstvene dozvole prije isteka boravka od 90 dana, odnosno prije isteka zakonitog boravka iz člana 81 stav 2 ovog zakona, može ostati u Crnoj Gori do donošenja izvršnog rješenja.

Ako je zahtjev za produženje jedinstvene dozvole blagovremeno podnesen, stranac može, do donošenja izvršnog rješenja po zahtjevu, nastaviti da radi pod uslovima iz važeće jedinstvene dozvole.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana i obrazac ovlašćenja iz stava 6 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole elektronskim putem

Član 91

Zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole stranac može podnijeti u elektronskom obliku preko informacionog sistema iz člana 83 stav 1 ovog zakona, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se skenirani dokazi iz člana 49 stav 1 tač. 1 do 3 i tač. 7 ovog zakona, kao i drugi dokazi o ispunjenju posebnih uslova propisanih zavisno od namjene jedinstvene dozvola.

Stranac koji je podnio zahtjev u skladu sa stavom 1 ovog člana dužan je da se, u roku od deset dana od dana ulaska u Crnu Goru, javi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, kako

bi se od njega uzeli biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju podnošenja zahtjeva u skladu sa stavom 1 ovog člana, administrativna taksa plaća se preko sistema za elektronsku naplatu administrativnih taksi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole

Član 92

Jedinstvenu dozvolu izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Agencija i policija dužni su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja, a ako Ministarstvo ne dobije mišljenja u tom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje jedinstvene dozvole.

O zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole Ministarstvo odlučuje u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, a u slučajevima izuzetnih i opravdanih okolnosti, najkasnije u roku 30 dana od podnošenja urednog zahtjeva.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, o zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja strancu, koji je u prethodnih pet godina najmanje jednom zakonito obavljao sezonske poslove u Crnoj Gori i koji je tokom prethodnih boravaka poštovao uslove za obavljanje sezonskih poslova, odlučuje se u roku od deset dana.

Ako podnosilac zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole ne preuzme dozvolu najkasnije u roku od pet dana po isteku roka određenog u potvrdi iz člana 90 stav 1 ovog zakona, smatraće se da je odustao od zahtjeva.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Bliže uslove i način izdavanja jedinstvene dozvole propisuje Ministarstvo.

Jedinstvena dozvola radi obavljanje djelatnosti samozaposlenog lica

Član 93

Strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori radi obavljanja djelatnosti kao samozaposleno lice, osim strancu koji profesionalnu djelatnost obavlja na osnovu upisa u odgovarajući registar u skladu sa posebnim zakonom, može se izdati jedinstvena dozvola nakon jedne godine neprekidnog zakonitog boravka u Crnoj Gori, ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona.

Na postupak izdavanja, produženja i period važenja jedinstvene dozvole za obavljanje djelatnosti samozaposlenog lica shodno se primjenjuju odredbe čl. 90 i 92 ovog zakona.

Zapošljavanje stranca u IT sektoru

Član 94

Jedinstvena dozvola radi zapošljavanja u IT sektoru može se izdati strancu koji se zapošljava u IT sektoru u Crnoj Gori ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu u IT sektoru zaključen sa poslodavcem u Crnoj Gori, na vrijeme od najmanje 12 mjeseci i ako Zavod da saglasnost za zaposlenje u skladu sa članom 135 ovog zakona.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do tri godine i može se produžiti najduže do tri godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 86 ovog zakona.

Zapošljavanje stranca u djelatnosti zdravstvene zaštite

Član 95

Jedinstvena dozvola radi zapošljavanja u djelatnosti zdravstvene zaštite može se izdati strancu koji se zapošljava u djelatnosti zdravstvene zaštite u Crnoj Gori ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu u djelatnosti zdravstvene zaštite zaključen sa poslodavcem u Crnoj Gori, na vrijeme od najmanje 12 mjeseci, kao i dokaz o stečenom nivou obrazovanja i kvalifikacije, i ako Zavod da saglasnost za zaposlenje u skladu sa članom 135 ovog zakona.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do tri godine i može se produžiti najduže do tri godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 86 ovog zakona.

Zapošljavanje stranca na osnovu ugovora o radu za obavljanje poslova u domaćinstvu

Član 96

Jedinstvena dozvola može se izdati strancu za obavljanje poslova u domaćinstvu u Crnoj Gori, ako ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, a kao dokaz o opravdanosti zahtjeva priloži ugovor o radu za obavljanje poslova u domaćinstvu, i ako Zavod da saglasnost za zaposlenje u skladu članom 135 ovog zakona.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti najduže do dvije godine.

Zahtjev za produženje dozvole iz stava 1 ovog člana stranac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka važenja dozvole.

Na postupak produženja dozvole iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 86a ovog zakona.

Jedinstvena dozvola radi visokokvalifikovanog zaposlenja – Plava karta EU

Član 97

Strancu, koji želi da boravi u Crnoj Gori duže od 90 dana radi visokokvalifikovanog zaposlenja Plava karta EU će se izdati, ako:

- ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, i dostavi ugovor o radu ili obavezujuću ponudu za visokokvalifikovano zaposlenje, potpisane od strane poslodavca, kao i dokaz o stečenoj visokoškolskoj kvalifikaciji ili visokoj stručnoj osposobljenosti, u skladu sa članom 137 ovog zakona;

- Zavod da saglasnost za izdavanje Plave karte EU u skladu sa članom 137 ovog zakona, kad je takva saglasnost uslov za izdavanje Plave karte EU; i

- ne postoje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanje Plave karte EU iz člana 49 stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Plava karta EU izdaje se na period od dvije godine, a ako je ugovor o radu zaključen na kraći period, izdaje se za period koji je za tri mjeseca duži od trajanja ugovora o radu, ali ne duži od dvije godine.

Ako je rok važenja putne isprave stranca kraći od perioda na koji se Plava karta EU može izdati u skladu sa stavom 2 ovog člana, Plava karta EU se izdaje za period važenja putne isprave stranca.

Plava karta EU može se produžiti na period važenja od tri godine ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, a ako je ugovor o radu zaključen na kraći period, produžava se na period koji je za tri mjeseca duži od trajanja ugovora o radu, ali ne duži od tri godine.

Imalac važeće Plave karte EU može, za vrijeme njenog važenja, promijeniti poslodavca ili radno mjesto kod istog poslodavca na osnovu saglasnosti za promjenu u slučajevima, pod uslovima i na način iz člana 138 ovog zakona.

Plavu kartu EU izdaje Ministarstvo u mjestu boravka stranca u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „EU plava karta“.

Stranac iz stava 1 ovog zakona dužan je da prilikom podnošenja zahtjeva navede adresu boravka na teritoriji Crne Gore najkasnije prilikom izdavanja Plave karte EU.

Zahtjev za izdavanje Plave karte EU istraživač ili stranac koji je premješten unutar privrednog društva, koji već boravi u Crnoj Gori na osnovu izdate dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole, može podnijeti prije isteka važeće dozvole.

Zahtjev za izdavanje i produženje Plave karte EU

Član 98

Zahtjev za izdavanje Plave karte EU državljanin treće države može podnijeti u diplomatsko-konzularnom predstavništvu ili lično Ministarstvu u mjestu svog boravka ako u Crnoj Gori već zakonito boravi na osnovu važeće dozvole za privremeni boravak ili vize za duži boravak, a taj zahtjev može podnijeti i poslodavac Ministarstvu u mjestu boravka stranca.

O prijemu zahtjeva za izdavanje Plave karte EU, koji je podniet lično Ministarstvu u mjestu boravka, Ministarstvo izdaje potvrdu, u kojoj je određen rok u kojem podnosilac zahtjeva može preuzeti Plavu kartu EU.

Stranac koji podnese uredan zahtjev za izdavanje Plave karte EU prije isteka boravka od 90 dana, može ostati u Crnoj Gori do konačnog odlučivanja o tom zahtjevu.

Zahtjev za produženje Plave karte EU državljanin treće države podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja Plave karte EU.

Zahtjev za produženje Plave karte EU može podnijeti i poslodavac Ministarstvu u mjestu boravka stranca, prije isteka njenog važenja.

Strancu iz stava 4 ovog člana, koji blagovremeno podnese uredan zahtjev za produženje Plave karte EU, izdaje se potvrda i može ostati u Crnoj Gori do konačne odluke o zahtjevu za produženje Plave karte EU.

Po prijemu zahtjeva za izdavanje ili produženje plave karte EU Ministarstvo, po službenoj dužnosti, dostavlja Zavodu zahtjev za davanje saglasnosti za izdavanje ili produženje Plave karte EU u skladu sa članom 134 ovog zakona.

Zavod je dužan da o zahtjevu za davanje saglasnosti za izdavanje ili produženje Plave karte EU odluči u roku od 10 dana od prijema zahtjeva.

Ako Zavod u roku iz stava 8 ovog člana ne da saglasnost, smatra se da saglasnost nije data, pri čemu to nije razlog za odbijanje zahtjeva za izdavanje ili produženje Plave karte EU.

U slučaju iz stava 7 ovog člana, Ministarstvo započinje provjeru ispunjenosti ostalih uslova za izdavanje ili produženje Plave karte EU iz člana 97 stav 1 ovog zakona i prije dobijanja saglasnosti za izdavanje ili produženje Plave karte EU.

Ako saglasnost za izdavanje ili produženje Plave karte EU nije data zbog neispunjavanja uslova iz čl. 135 i 137 ovog zakona, Zavod o tome obavještava Ministarstvo, što predstavlja razlog za odbijanje zahtjeva za izdavanje ili produženje Plave karte EU.

Ako u postupku produženja Plave karte EU saglasnost za produženje nije data iz razloga koji se odnose na poslodavca, odnosno zbog neizvršavanja obaveze plaćanja doprinosa za socijalno osiguranje ili zabrane zapošljavanja kod tog poslodavca, a zahtjev za produženje Plave karte EU je odbijen isključivo iz tog razloga, Zavod za zapošljavanje će strancu, po službenoj dužnosti, izdati potvrdu kojom mu se omogućava boravak u Crnoj Gori radi traženja novog visokokvalifikovanog zaposlenja, u trajanju od tri mjeseca od pravosnažnosti odluke o odbijanju produženja Plave karte EU, odnosno u trajanju od šest mjeseci od pravosnažnosti odluke o odbijanju produženja Plave karte EU, ako je imalac Plave karte EU u Crnoj Gori bio zaposlen najmanje dvije godine prije nego što je Zavod odbio davanje saglasnosti.

Stranac mora prije isteka boravka na osnovu potvrde iz stava 12 ovog člana podnijeti Ministarstvu novi zahtjev za izdavanje Plave karte EU, a ako je na osnovu odluke u upravnom sporu strancu produžena Plava karta EU, pravno dejstvo te potvrde prestaje da važi prijemom drugostepene odluke o produženju Plave karte EU.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzimaju biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje Plave karte EU

Član 99

O zahtjevu za izdavanje Plave karte EU Ministarstvo odlučuje u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, a u slučajevima izuzetnih i opravdanih okolnosti, najkasnije u roku 30 dana od podnošenja urednog zahtjeva.

Plavu kartu EU izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju prijetnji po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Mišljenje iz stava 2 ovog člana Agencija i policija dužni su da dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja, a ako Ministarstvo ne dobije mišljenja u tom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje Plave karte EU.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje Plave karte EU, ako se u postupku utvrdi da nijesu ispunjeni uslovi iz člana 49 stav 1 ovog zakona i da postoje razlozi za odbijanje iz člana 49 stav 2 tačka 1 ovog zakona ili ako Zavod, u skladu sa ovim zakonom, ne da saglasnost za izdavanje, odnosno produženje Plave karte EU.

Prilikom odlučivanja o odbijanju izdavanja, odnosno produženja ili poništavanja Plave karte EU uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uz poštovanje načela srazmjernosti.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Odlučivanje o produženju Plave karte EU

Član 100

O zahtjevu za produženje Plave karte EU Ministarstvo odlučuje u roku iz člana 99 stav 1 ovog zakona, a po pribavljenom mišljenju Agencije i policije u skladu sa članom 99 st. 2 i 3 ovog zakona.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za produženje Plave karte EU, ako:

- 1) je priložena dokumentacija pribavljena prevarom ili je falsifikovana ili neovlašćeno izmijenjena;
- 2) Zavod, u skladu sa ovim zakonom, ne da saglasnost za produženje Plave karte EU;
- 3) imalac Plave karte EU nema sredstva za izdržavanje sebe, odnosno svoje porodice koja sa njim boravi u Crnoj Gori i podnio je zahtjev za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite;

4) imalac Plave karte EU predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje;

5) imalac Plave karte EU boravi u Crnoj Gori u svrhu za koju mu Plava karta EU nije izdata.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Poništenje, odnosno ukidanje Plave karte EU

Član 101

Ministarstvo će poništiti ili ukinuti Plavu kartu EU državljaninu treće države kome je izdata ako:

1) je dokumentacija na osnovu koje je izdata Plava karta EU pribavljena prevarom ili je falsifikovana ili neovlašćeno izmijenjena;

2) Zavod, u skladu sa članom 148 ovog zakona, povuče saglasnost datu u postupku izdavanja Plave karte EU;

3) imalac Plave karte EU nema sredstva za izdržavanje sebe, odnosno svoje porodice koja sa njim boravi u Crnoj Gori i podnio je zahtjev za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite;

4) imalac Plave karte EU predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje;

5) imalac Plave karte EU boravi u Crnoj Gori u svrhu za koju mu Plava karta EU nije izdata.

Ministarstvo neće ukinuti Plavu kartu EU, niti odbiti njeno produženje zbog nezaposlenosti imaoca Plave karte EU ili zbog toga što njegova zarada više ne dostiže iznos iz člana 137 stav 1 tačka 3 ovog zakona dok Zavod, u skladu sa članom 148 ovog zakona, ne povuče saglasnost datu u postupku izdavanja Plave karte EU.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Stalni boravak imaoca Plave karte EU

Član 102

Dozvola za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajnu mobilnost« može se izdati imaocu Plave karte EU ako je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje te dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu Plave karte EU.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dozvola za stalni boravak iz stava 1 ovog člana može se izdati državljaninu treće države koji je u drugoj državi članici boravio neprekidno pet godina kao imalac Plave karte EU, imalac nacionalne dozvole za visokokvalifikovano zaposlenje, imalac Plave karte EU koji boravi u drugoj državi članici kao istraživač, student ili kao istraživač, odnosno student, ili kao korisnik međunarodne zaštite, pod uslovom da je u toku tog perioda najmanje dvije godine prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak boravio kao imalac Plave karte EU u Crnoj Gori.

Vrijeme boravka stranca na osnovu dozvole za privremeni boravak radi studiranja, kao i za vrijeme mobilnosti stranca radi studiranja u drugim državama članicama uračunava se u vrijeme potrebno za izdavanje dozvole za stalni boravak u trajanju od polovine tog vremena.

Smatra se da je imalac Plave karte EU iz st. 1 i 2 ovog člana neprekidno boravio u Crnoj Gori i u slučaju kad je van Evropske unije boravio do jedne godine ili više puta do 18 mjeseci ukupno.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, smatra se da je imalac Plave karte EU koji ima status rezidenta za dugotrajni boravak, kao i članovi njegove porodice sa statusom rezidenta za dugotrajni boravak, neprekidno boravio u Crnoj Gori i u slučaju kad je van teritorije država članica bio odsutan ukupno duže od 18 mjeseci, ali ne duže od 24 uzastopna mjeseca tokom perioda od pet godina.

U slučaju iz stava 5 ovog člana Ministarstvo zamjenjuje dozvolu za stalni boravak novom dozvolom za stalni boravak u koju unosi napomenu „bivši imalac EU plave karte“.

Kratkotrajna mobilnost imaoaca Plave karte EU izdate u drugoj državi članici

Član 103

Stranac koji posjeduje važeću Plavu kartu EU izdatu u drugoj državi članici može na osnovu te Plave karte EU i važeće putne isprave ući i boraviti u Crnoj Gori radi obavljanja poslovne aktivnosti imaoaca Plave karte EU, u periodu do 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana, pri čemu se uzima u obzir svaki dan boravka u prethodnom periodu od 180 dana.

Ako stranac sa važećom Plavom kartom EU izdatom u drugoj državi članici koja ne primjenjuje u potpunosti šengensku pravnu tekovinu uđe u Crnu Goru preko unutrašnje granice na kojoj se vrši granična kontrola, granična policija može prilikom ulaska u Crnu Goru od tog stranca zahtijevati da dostavi i dokaz o boravku radi obavljanja poslovne djelatnosti.

Pravo na kratkotrajnu mobilnost iz stava 1 ovog člana, ima i stranac koji u drugoj državi članici ima status rezidenta za dugotrajni boravak i izdato odobrenje za stalni boravak sa oznakom „bivši imalac EU Plave karte“.

Odobranje boravka državljaninu treće države koji ima izdatu Plavu kartu EU u drugoj državi članici tokom dugotrajne mobilnosti

Član 104

Državljanin treće države koji ima izdatu Plavu kartu EU u drugoj državi članici, može nakon 12 mjeseci od dana njenog izdavanja, podnijeti zahtjev za izdavanje Plave karte EU u Crnoj Gori.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u skladu sa članom 98 ovog zakona, a ako stranac zahtjev podnosi lično Ministarstvu, treba da ga podnese najkasnije 30 dana od dana ulaska u Crnu Goru.

O prijemu zahtjeva za izdavanje Plave karte EU, koji je podnjet lično Ministarstvu, Ministarstvo izdaje potvrdu, na osnovu koje stranac može boraviti i raditi u Crnoj Gori do konačnog odlučivanja o tom zahtjevu.

Ministarstvo će strancu iz stava 1 ovog člana izdati Plavu kartu EU, ako:

- 1) ima važeću Plavu kartu EU koju je izdala druga država članica;
- 2) ima važeću putnu ispravu koja važi najmanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori;
- 3) ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje koje pokriva najmanje hitnu medicinsku pomoć na teritoriju Crne Gore, za periode u kojima takvo osiguranje nije obezbijeđeno ugovorom o radu;
- 4) dostavi zaključen ugovor o radu ili obavezujuću ponudu za visokokvalifikovano zaposlenje, potpisanu od strane poslodavca;
- 5) Zavod, u skladu sa članom 137 ovog zakona, da saglasnost za izdavanje Plave karte EU, kad je takva saglasnost uslov za izdavanje Plave karte EU;
- 6) ne postoje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanja dozvole zbog postojanja prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje,
- 7) ne postoje razlozi za odbijanje iz člana 49 stav 2 tačka 1 ovog zakona.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje Plave karte EU, ako stranac ne ispunjava zahtjeve iz stava 4 ovog člana.

O zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo sprovodi postupak i odlučuje u skladu sa čl. 98 i 99 ovog zakona.

O odluci po zahtjevu iz stava 1 ovog člana Ministarstvo obavještava državu članicu u kojoj podnosilac zahtjeva ima izdatu Plavu kartu EU, u roku od 30 dana od prijema urednog zahtjeva, odnosno u roku od 60 dana kad odlučivanje zahtjeva poseban ispitni postupak.

U obavještenju iz stava 7 ovog člana navodi se da je u Crnoj Gori izdata Plava karta EU, odnosno razlozi zbog kojih je odbijeno izdavanje Plave karte EU.

O produženju roka na 60 dana Ministarstvo obavještava podnosioca zahtjeva i stranca, ako on nije podnosilac zahtjeva.

Ako Ministarstvo odbije ili obustavi postupak izdavanja Plave karte EU, stranac mora odmah prestati da radi i, u roku od tri dana od pravosnažnosti odluke, napustiti Crnu Goru i vratiti se u državu članicu koja mu je izdala Plavu kartu EU.

Ako stranac sa važećom Plavom kartom EU izdatom u drugoj državi članici koja ne primjenjuje u potpunosti šengensku pravnu tekovinu uđe u Crnu Goru preko unutrašnje granice gdje se vrši granična kontrola, granična policija može od njega zahtijevati da pokaže važeću Plavu kartu EU koju je izdala prva država članica, kao i ugovor o radu zaključen na najmanje šest mjeseci, odnosno obavezujuću ponudu za visokokvalifikovano zaposlenje u Crnoj Gori.

Imalac Plave karte EU izdate u prvoj državi članici, koji se već preselio u Crnu Goru na osnovu Plave karte EU izdate u skladu sa stavom 4 ovog člana, može se ponovo preseliti u Crnu Goru nakon šest mjeseci ponovnog zakonitog boravka u državi članici koja je prvobitno izdala Plavu kartu EU, pod uslovima i na način iz st 1 do 8 ovog člana.

Pravo iz stava 12 ovog člana imaju i članovi porodice imaoa Plave karte EU.

Prilikom odbijanja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, odnosno zahtjeva za produženje izdate Plave karte EU ili poništenja Plave karte EU uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uz poštovanje načela srazmjernosti.

Boravak člana porodice imaoaca Plave karte EU

Član 105

Na člana porodice stranca koji u Crnoj Gori boravi na osnovu Plave karte EU izdate u skladu sa članom 99 ovog zakona, kao i na člana porodice stranca koji u Crnoj Gori boravi na osnovu Plave karte EU iz člana 104 ovog zakona, pod uslovom da porodica nije postojala u drugoj državi članici koja je prvobitno izdala Plavu kartu EU, u pogledu izdavanja dozvole za boravak radi spajanja porodice primjenjuju se odredbe člana 50 ovog zakona.

Odredbe člana 50 ovog zakona primjenjuju se i na člana porodice imaoaca Plave karte EU koji je korisnik međunarodne zaštite, priznate u drugoj državi članici.

Član porodice imaoaca Plave karte EU, izdate u drugoj državi članici, koji u drugoj državi članici ima dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoaca Plave karte EU i koji je u toj državi članici zajedno sa imaoцем Plave karte EU i boravio, može u Crnoj Gori boraviti na osnovu važeće dozvole za boravak za člana porodice imaoaca Plave karte EU, izdate u drugoj državi članici, 30 dana od dana ulaska u Crnu Goru, odnosno do isteka važenja dozvole ako je taj rok kraći.

Ako član porodice iz stava 3 ovog člana želi da u Crnoj Gori boravi duže, imalac Plave karte EU mora da, prije isteka dozvoljenog boravka člana porodice, Ministarstvu podnese zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak za člana porodice imaoaca Plave karte EU i uz zahtjev priloži važeću putnu ispravu člana porodice koja važi najmanje za vrijeme namjeravanog boravka u Crnoj Gori, dozvolu za boravak za člana porodice imaoaca Plave karte EU izdate u drugoj državi članici, kao i dokaz da član porodice ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje koje pokriva najmanje hitnu medicinsku pomoć na teritoriju Crne Gore.

O blagovremeno podnijetom zahtjevu iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo izdaje potvrdu na osnovu koje član porodice imaoaca Plave karte EU može da boravi u Crnoj Gori do konačnog odlučivanja o zahtjevu.

Odredbe st. 3, 4 i 5 ovog člana primjenjuju se i na člana porodice stranca kome je u drugoj državi članici priznata međunarodna zaštita, koji u drugoj državi članici Evropske unije ima dozvolu za privremeni boravak za člana porodice lica sa priznatom međunarodnom zaštitom i koji je u toj državi članici sa njim i boravio, i namjerava da u Crnoj Gori boravi kao član porodice stranca imaoaca Plave karte EU sa priznatom međunarodnom zaštitom u drugoj državi članici.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za privremeni boravak za člana porodice iz st. 1, 2, 4 i 6 ovog člana Ministarstvo odlučuje u roku od, 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva,

a u izuzetnim i opravdanim okolnostima, najkasnije u roku 30 dana od podnošenja urednog zahtjeva.

Ako se zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak člana porodice podnese istovremeno sa zahtjevom za izdavanje Plave karte EU iz čl. 98 i 104 ovog zakona Ministarstvo će zahtjev za izdavanje dozvole za boravak člana porodice imaoca Plave karte EU razmatrati istovremeno sa zahtjevom za izdavanje Plave karte EU.

Dozvola za privremeni boravak člana porodice produžava se za isti vremenski period za koji se izdaje i produžava Plava karta EU njenom imaocu.

O odluci za izdavanje dozvole za privremeni boravak člana porodice imaoca Plave karte EU iz st. 1, 2, 4 i 6 ovog člana, Ministarstvo obavještava nadležni organ druge države članice koja je izdala dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU.

Ponovni prijem imaoca Plave karte EU i članova njegove porodice

Član 106

Imaocu Plave karte EU i članovima njegove porodice koji su napustili Crnu Goru tokom važenja Plave karte EU, odnosno tokom važenja dozvole za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU, izdatih u Crnoj Gori, u cilju boravka u drugoj državi članici radi visokokvalifikovanog zaposlenja, a u toj drugoj državi članici ne dobiju Plavu kartu EU, odnosno dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU, ili je Plava karta EU, odnosno dozvola za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU, izdata u Crnoj Gori u vrijeme odlučivanja o zahtjevu u drugoj državi članici poništena ili je prestala da važi, Crna Gora će, na zahtjev druge države članice, dozvoliti ulazak u Crnu Goru, iako više nemaju važeću Plavu kartu EU odnosno dozvolu za privremeni boravak za člana porodice imaoca Plave karte EU u Crnoj Gori.

Stranac iz stava 1 ovog člana može za sebe i članove svoje porodice podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak Ministarstvu, u roku 10 dana od ulaska u Crnu Goru.

O blagovremeno podnijetom zahtjevu Ministarstvo strancu i članovima njegove porodice izdaje potvrdu na osnovu koje mogu da borave u Crnoj Gori do konačnog odlučivanja o zahtjevu.

Kad imalac Plave karte EU izdate u Crnoj Gori, u drugoj državi članici podnese zahtjev za izdavanje Plave karte EU tokom dugotrajne mobilnosti, Ministarstvo, bez obzira na postojanje razloga za odbijanje iz člana 49 stav 1 tačka 4 i stav 2 tačka 2 ovog zakona, ne smije poništiti Plavu kartu EU izdatu u Crnoj Gori sve dok u drugoj državi članici ne bude donesena konačna odluka o Plavoj karti EU.

Ako druga država članica odbije produženje ili poništi Plavu kartu EU koja je izdata strancu sa priznatim statusom međunarodne zaštite u Crnoj Gori i izrekne mu mjeru udaljenja ili protjerivanja iz države i zatraži od Crne Gore potvrdu da li je stranac i dalje korisnik

međunarodne zaštite u Crnoj Gori, Ministarstvo preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona daje odgovor u roku od mjesec dana od prijema zahtjeva.

Ako je stranac iz stava 5 ovog člana i dalje korisnik međunarodne zaštite u Crnoj Gori, Crna Gora će njemu i članovima njegove porodice dozvoliti ulazak po tom osnovu, bez ispunjenja uslova koji se odnose na Plavu kartu EU.

Prilikom prelaska spoljne granice, vrši se provjera imaoca Plave karte EU i članova njegove porodice u Šengenskom informacionom sistemu (SIS), a ulazak će se odbiti ako je u tom sistemu izdato upozorenje da treba odbiti ulazak i boravak.

Izdavanje Plave karte EU licima sa priznatom međunarodnom zaštitom

Član 107

Odredbe ovog zakona koje se odnose na Plavu kartu EU primjenjuju se i na lica kojima je priznata međunarodna zaštita u Crnoj Gori ili u drugoj državi članici, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Plava karta EU izdata strancu kome je u Crnoj Gori priznata međunarodna zaštita (status izbjeglice) sadrži napomenu »Međunarodna zaštita priznata u Crni Gori dana (datum)«.

Ako je strancu, imaocu Plave karte EU koja sadrži napomenu iz stava 2 ovog člana, međunarodna zaštita u Crnoj Gori prestala, Ministarstvo će strancu važeću Plavu kartu EU zamijeniti novom koja tu napomenu ne sadrži.

Plava karta, izdata strancu kome je priznat status međunarodne zaštite u drugoj državi članici, sadrži napomenu 'Međunarodna zaštita priznata u (država članica) dana (datum)'.

Prije upisa napomene iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo će preko nacionalne kontakt tačke obavijestiti državu članicu koja će biti navedena u napomeni da namjerava strancu da izda Plavu kartu EU, i pribaviti podatak da li stranac u toj državi članici i dalje ima priznat status međunarodne zaštite.

Ako podatak iz stava 5 ovog člana od nadležnog organa u Crnoj Gori zatraži druga država članica, rok za dostavljanje tog podatka je 30 dana od prijema zahtjeva.

Ako je strancu, imaocu Plave karte EU, međunarodna zaštita u drugoj državi članici prestala ili mu je oduzeta pravosnažnom odlukom, Ministarstvo će strancu važeću Plavu kartu EU zamjeniti novom ispravom koja ne sadrži tu napomenu.

Ako je odgovornost za međunarodnu zaštitu imaoca Plave karte ne sadrži sa priznatom međunarodnom zaštitom u drugoj državi članici prenesena na Crnu Goru, nakon što je Ministarstvo izdalo Plavu kartu EU sa oznakom iz stava 4 ovog člana, Ministarstvo će, u roku od tri mjeseca od prenosa odgovornosti za međunarodnu zaštitu na Crnu Goru, zamijeniti Plavu kartu EU novom ispravom koja sadrži napomenu 'Odgovornost za međunarodnu zaštitu prenesena na Crnu Goru dana (datum)'.

Ako odbije produženje ili poništi Plavu kartu EU koja je izdata strancu sa priznatom međunarodnom zaštitom u drugoj državi članici, Ministarstvo može strancu odrediti mjeru udaljenja iz države u državu članicu koja mu je priznala međunarodnu zaštitu, ako je on i dalje korisnik međunarodne zaštite u toj državi članici.

Pravo na međunarodnu zaštitu u drugoj državi članici Ministarstvo provjerava preko nacionalne kontakt tačke.

Nacionalne kontakt tačke

Član 108

Radi razmjene informacija potrebnih za sprovođenje odredbi koje se odnose na boravak stranaca i članova njihovih porodica, kao i informacija iz člana 173 ovog zakona, i prenosa informacija u vezi sa prenošenjem prava Evropske unije u pravni poredak Crne Gore u Ministarstvu se uspostavlja nacionalna kontakt tačka koja sarađuje sa nadležnim organima u Crnoj Gori i drugim nacionalnim kontakt tačkama država članica.

Nadležni organi državne uprave, organi uprave i državni organi, kao i nosioci javnih ovlašćenja u Crni Gori, na pisani zahtjev Ministarstva ili zahtjev upućen elektronskim putem, u kojem je naveden odgovarajući pravni osnov, bez naknade dostavljaju podatke i informacije potrebne za razmjenu informacija iz stava 1 ovog člana preko nacionalnih kontakt tačaka država članica.

Prava imaoaca Plave karte EU

Član 109

Imalac Plave karte EU u Crnoj Gori ima jednaka prava kao i crnogorski državljani u odnosu na:

1) uslove zapošljavanja, uključujući najnižu starosnu granicu za zaposlenje, uslove rada, zaradu i prestanak ugovora o radu, radno vrijeme, odmore, odsustva, praznike i neradne dane, kao i mjere zaštite i zdravlja na radnom mjestu i zaštitu prava iz radnog odnosa u skladu sa opštim propisima o radu;

2) pravo na štrajk, na slobodu sindikalnog organizovanja i članstva u sindikatu ili u bilo kojoj strukovnoj organizaciji, kao i prava i povlastice koje pružaju te organizacije, uključujući pravo na kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnog ugovora;

3) obrazovanje i stručno osposobljavanje;

4) priznavanje diploma, potvrda i drugih stručnih kvalifikacija u skladu sa propisima kojima se uređuje priznavanje inostranih stručnih kvalifikacija;

5) grane socijalne sigurnosti, kako su utvrđene u članu 3 Regulative (EZ) broj 883/2004;

6) pristup robi i uslugama i ponudi robe i usluga koje su dostupne javnosti, osim stanovanja, ne dovodeći u pitanje slobodu zaključivanja ugovora u skladu s pravom Evropskom unije i nacionalnim pravom.

Pravo na jednaka prava iz stava 1 ovog člana ne utiče na ovlašćenje nadležnog organa da, kad su ispunjeni uslovi za poništenje ili odbijanje produženja Plave karte EU, poništi Plavu kartu EU ili odbije njeno produženje.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na imaoce Plave karte EU, koji su korisnici međunarodne zaštite, priznate u drugoj državi članici.

Jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana

Član 110

Zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana, podnosi se u skladu sa odredbama člana 90 ovog zakona.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac, odnosno njegov poslodavac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 49 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 7 ovog zakona, ugovor o radu na određeno vrijeme ili obavezujuću ponudu poslodavca za sezonsko zapošljavanje i dokaze koji se zahtjevaju za davanje saglasnosti u skladu sa čl. 140 i 142 ovog zakona.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, od stranca se uzimaju biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

U slučaju kad zahtjev podnese poslodavac, stranac je dužan da se, u roku od deset dana od dana izdavanja potvrde, javi Ministarstvu u mjestu podnošenja zahtjeva, radi davanja podataka iz stava 3 ovog člana, a ako se ne javi smatraće se da je poslodavac odustao od zahtjeva.

Jedinstvena dozvola za sezonsko zapošljavanje duže od 90 dana izdaje se za period trajanja ugovora o radu, pri čemu ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne može preći rok iz člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „sezonski rad“.

Na izdavanje i produženje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana shodno se primjenjuju odredbe čl. 90 i 92 ovog zakona.

Strancu, koji je podnio zahtjev kod diplomatsko-konzularno predstavništva, jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja uručuje se preko tog predstavništva.

Stranac kome je izdata jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana može promijeniti poslodavca na osnovu saglasnosti za promjenu, pod uslovima i na način iz člana 142 ovog zakona.

Bliže uslove i način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole iz stava 1 ovog člana i uručenja te dozvole propisuje Ministarstvo.

Produženje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana

Član 111

Zahtjev za produženje jedinstvene dozvole radi obavljanja sezonskih poslova duže od 90 dana stranac ili poslodavac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka stranca, najranije u roku od 60, a najkasnije u roku od 30 dana prije isteka roka važenja jedinstvene dozvole.

Ako se zahtjev za produženje dozvole odobri, jedinstvena dozvola radi obavljanja sezonskih poslova duže od 90 dana produžava se za ograničeni period tako da ukupno trajanje obavljanja sezonskih poslova ne prelazi period iz člana 140 st. 5, odnosno 6 ovog zakona.

Na postupak produženja jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana primjenjuju se odredbe člana 86 ovog zakona.

Stranac kome je izdata jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana, a koji blagovremeno podnese zahtjev za produženje te dozvole ili za izdavanje jedinstvene dozvole za drugu svrhu, može na osnovu izdate potvrde o podnesenom zahtjevu za produženje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana, odnosno za izdavanje jedinstvene dozvole za drugu svrhu, boraviti i raditi, odnosno biti zaposlen u Crnoj Gori do konačnog odlučivanja o zahtjevu.

Stranac iz stava 4 ovog člana može do konačnog odlučivanja o zahtjevu promijeniti poslodavca na osnovu saglasnosti za promjenu iz člana 142 ovog zakona.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Poništavanje jedinstvene dozvole radi sezonskog radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana

Član 112

Jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana poništava se ili ukida:

- 1) ako se naknadno utvrdi, da stranac više ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole radi sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana;
- 2) ako je izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu ili na osnovu priložene dokumentacije, koja je stečena prevarom ili je falsifikovana ili je neovlašćeno izmijenjena;
- 3) ako stranac boravak u Crnoj Gori ne koristiti u svrhu radi koje mu je boravak odobren;
- 4) ako Zavod povuče saglasnost za izdavanje jedinstvene dozvole radi obavljanja sezonskih poslova duže od 90 dana;
- 5) ako Zavod povuče saglasnost za promjenu.

Prilikom odlučivanja o poništavanju dozvole iz stava 1 ovog člana, uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, kao i interesi sezonskog radnika, uz poštovanje načela srazmjernosti.

Rješenje o poništavanju, odnosno ukidanju dozvole iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Rad upućenih radnika

Član 113

Rad upućenih radnika odnosi se na:

- 1) pružanje ugovorenih usluga;
- 2) premješataj lica unutar stranog privrednog društva;

3) ustupanje stranca poslodavcu u Crnoj Gori preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih koja je registrovana van Crne Gore (u daljem tekstu: agencija za privremeno ustupanje zaposlenih), u skladu sa članom 125 ovog zakona.

Jedinstvena dozvola radi rada upućenog radnika

Član 114

Strancu koga je poslodavac sa sjedištem van Crne Gore, kod kojeg je zaposlen, uputio na rad u Crnu Goru na određeno vrijeme radi pružanja prekograničnih usluga, na period duži od 90 dana, može se izdati jedinstvena dozvola radi rada upućenog radnika, ako stranac posjeduje važeću putnu ispravu čije je važenje najmanje tri mjeseca duže od planiranog boravka u Crnoj Gori, ako je u državi iz koje je upućen socijalno osiguran, ako Zavod da saglasnost u skladu sa članom 144 ovog zakona i ako ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Jedinstvena dozvola radi pružanja ugovorenih usluga izdaje se za period trajanja upućivanja, ali ne duže od perioda u kojem se ugovorena usluga može pružati u skladu sa članom 144 st. 6 i 7 ovog zakona.

Na izdavanje i produženja jedinstvene dozvole radi rada upućenog radnika shodno se primjenjuju odredbe čl. 90 i 92 ovog zakona, pri čemu zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi rada upućenog radnika može podnijeti i naručilac prekogranične usluge.

Jedinstvena dozvola radi rada upućenog radnika izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „upućeni radnik“.

Premješataj lica unutar privrednog društva

Član 115

Strano privredno društvo može privremeno da rasporedi na rad u dio stranog društva, odnosno privredno društvo čiji je osnivač, a koje je registrovano u Crnoj Gori, odnosno kod subjekta domaćina, svog zaposlenog, odnosno rukovodioca, specialistu ili zaposlenog na osposobljavanje.

Rukovodilac je lice koje obavlja poslove upravljanja privrednim društvom ili njegovim organizacionim dijelom i ima značajna ovlašćenja u pogledu organizacije rada i upravljanja zaposlenima.

Specijalista je lice koje posjeduje posebna stručna znanja od značaja za poslovanje privrednog društva ili grupe povezanih privrednih društava, uzimajući u obzir nivo stručne osposobljenosti i profesionalno iskustvo.

Zaposleni na osposobljavanju je lice koje posjeduje diplomu visokog obrazovanja i premješta se u subjekt domaćin radi profesionalnog razvoja ili osposobljavanja u poslovnim tehnikama ili metodama i za vrijeme premještaja prima zaradu.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva

Član 116

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva izdaje se strancu, odnosno rukovodiocu, specijalisti ili zaposlenom na osposobljavanju koji ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona, priloži ugovor o radu i akt o premještaju, i ako Zavod da saglasnost u skladu sa članom 145 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje ili produženje jedinstvene radi premještaja lica unutar privrednog društva može podnijeti to lice ili subjekt domaćin, ako to lice u vrijeme podnošenja zahtjeva boravi van Crne Gore.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva izdaje se za period trajanja premještaja, određen ugovorom o radu i aktom o premještaju, ali najduže sa rokom važenja do jedne godine.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „ICT“.

Produženje jedinstvene dozvole za lice premješteno unutar privrednog društva

Član 117

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva za rukovodioca i stručnjaka može se produžiti pod istim uslovima pod kojima se izdaje, ako stranac ili subjekt domaćin blagovremeno podnese zahtjev za produženje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva, i to za period trajanja premještaja, određen ugovorom o radu i aktom o premještaju, ali najduže do dvije godine, pri čemu ukupno trajanje boravka stranca u Crnoj Gori ili na teritoriji država članica ne može biti duže od tri godine.

Nakon isteka perioda iz stava 1 ovog člana, rukovodilac i stručnjak dužni su da napuste Crnu Goru, odnosno teritoriju Evropske unije, osim u slučaju ako ostvare pravo na boravak po drugom osnovu.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva za zaposlenog na osposobljavanju može se produžiti pod istim uslovima pod kojima se izdaje, ako stranac ili subjekt domaćin blagovremeno podnese zahtjev za produženje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva, i to za period trajanja premještaja, određen ugovorom o radu i aktom o premještaju, pri čemu ukupno trajanje boravka stranca u Crnoj Gori ili na teritoriji država članica ne može biti duže od jedne godine.

Nakon isteka perioda iz stava 3 ovog člana, zaposleni na osposobljavanju dužan je da napusti Crnu Goru, odnosno teritoriju Evropske unije, osim u slučaju ako ostvari pravo na boravak po drugom osnovu.

Dužnost obavještanja i sankcije

Član 118

O promjenama koje utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva izdata ili produžena, subjekt domaćin mora da obavijesti Ministarstvo i Zavod, u roku od deset dana od nastanka promjena.

Obaveza obavještanja o svim promjenama nastalim tokom boravka koje utiču na ispunjenost uslova za izdavanje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva odnosi se i na stranca.

Razlozi za odbijanje izdavanja i produženja, kao i poništenje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva

Član 119

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva neće se izdati odnosno produžiti strancu ako postoje razlozi za odbijanje iz člana 49 stav 2 ovog zakona i ako:

- 1) je glavni razlog osnivanja privrednog društva u Crnoj Gori ili dijela stranog privrednog društva olakšani ulazak stranca iz člana 115 stav 1 ovog zakona;
- 2) je istekao period veženja jedinstvene dozvole iz člana 104 ovog zakona;
- 3) Zavod nije dao saglasnost za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva poništiće se, odnosno ukinuti ako postoje razlozi iz člana 87 stav 1 ovoga zakona.

Prilikom odlučivanja o odbijanju zahtjeva za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva, kao i o poništenju te dozvole uzimaju se u obzir posebne okolnosti slučaja, uz poštovanje načelo srazmjernosti.

Kratkotrajna mobilnost lica premještenog unutar privrednog društva

Član 120

Stranac, državljanin treće države, koji ima važeću putnu ispravu, čija je važnost najmanje tri mjeseca duža od planiranog boravka, i važeću dozvolu izdatu radi premještaja lica unutar privrednog društva koju je izdala druga država članica, može raditi u privrednom društvu sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno subjektu domaćinu koji pripada istom privrednom društvu ili grupi povezanih privrednih društava, u periodu do 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana, bez jedinstvene dozvole, ako ne predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Dugotrajna mobilnost lica premještenog unutar privrednog društva

Član 121

Stranac, državljanin treće države, koji ima važeću dozvolu izdatu radi premještaja lica unutar privrednog društva, a koju je izdala druga država članica i koji namjerava da radi duže od 90 dana u privrednom društvu sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno subjektu domaćinu koji pripada istom privrednom društvu ili grupi povezanih privrednih društava, može se izdati jedinstvena dozvola tokom dugotrajne mobilnosti.

Stranac, državljanin treće države iz stava 1 ovog člana, podnosi zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole za dugotrajnu mobilnost Ministarstvu u mjestu boravka stranca ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu.

Ministarstvo može izdati strancu jedinstvenu dozvolu za dugotrajnu mobilnost ako:

- 1) ima važeću stranu putnu ispravu i dokaz o zdravstvenom osiguranju;
- 2) privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori, odnosno subjekat domaćin_pripada istom privrednom društvu ili grupi povezanih privrednih društava;
- 3) priloži ugovor o radu i akt o premještaju u skladu sa članom 116 stav 1 ovog zakona;
- 4) Zavod da saglasnost za dugotrajnu mobilnost u skladu sa članom 145 ovog zakona;
- 5) dostavi adresu boravišta u Crnoj Gori;
- 6) nema zabranu ulaska i boravka u Crnoj Gori ili izdato upozorenje u Šengenskom informacionom sistemu u cilju zabrane ulaska;
- 7) ne predstavlja prijetnju javnom redu, nacionalnoj ili unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju.

Stranac, državljanin treće države, može raditi u Crnoj Gori, na osnovu potvrde o podnesenom zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti, dok se ne donese izvršna odluka o tom zahtjevu, ako je zahtjev podnesen prije isteka kratkotrajnog boravka i ako ima važeću dozvolu radi premještaja unutar privrednog društva, koju je izdala druga država članica.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti izdaje se za period trajanja premještaja, određen ugovorom o radu i aktom o premještaju.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajnog premještaja izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, pri čemu se u obrazac dozvole unosi oznaka vrste dozvole „mobile ICT“.

Jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti može se produžiti pod istim uslovima pod kojima se izdaje, ako stranac ili subjekt domaćin blagovremeno podnese zahtjev za produženje te dozvole, ako ukupno trajanje boravka stranca u Crnoj Gori ili na teritoriji država članica ne prelazi jednu godinu za zaposlenog na osposobljavanju, odnosno tri godine za rukovodioce i stručnjake, i ako ne postoje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanja jedinstvene dozvole iz člana 122 stav 1 ovog zakona.

Odluka o izdavanju odnosno produženju jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti dostavlja se podnosiocu zahtjeva i strancu, kad on nije podnosilac zahtjeva.

O odluci po zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti Ministarstvo, preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, obavještava nadležni organ druge države članice koja je strancu prva izdala jedinstvenu dozvolu radi premještaja lica unutar privrednog društva.

Stranac iz stava 1 ovog člana, kome je jedinstvenu dozvolu radi premještaja lica unutar privrednog društva prvo izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti šengensku pravnu tekovinu, dužan je da prilikom ulaska u Crnu Goru, pored važeće jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva koju je prvo izdala država članica koja ne primjenjuje u potpunosti šengensku pravnu tekovinu i važeće putne isprave, priloži i dokaz iz stava 3 tačka 3 ovog člana.

Ministarstvo dostavlja Evropskoj komisiji statističke podatke o broju izdatih jedinstvenih dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva i broju jedinstvenih dozvola tokom dugotrajne mobilnosti izdatih prvi put, kao i o broju jedinstvenih dozvola koje su produžene ili poništene, pri čemu se statistički podaci razvrstavaju prema državljanstvu i prema periodu važenja jedinstvenih dozvola, kao i prema privrednom sektoru i položaju premještenih lica, ako je to moguće.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva tokom dugotrajne mobilnosti

Član 122

Ministarstvo će donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje jedinstvene dozvole tokom dugotrajne mobilnosti ako:

- 1) nijesu ispunjeni uslovi iz člana 121 stav 3 ovog zakona;
- 2) je već istekao najduži period boravka stranca u Crnoj Gori ili na teritoriji država članica, propisan članom 117 ovog zakona;
- 3) je dozvola radi premještaja unutar privrednog društva izdata u drugoj državi članici istekla u toku postupka odlučivanja po zahtjevu za izdavanje jedinstvene dozvole tokom dugotrajne mobilnosti.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Boravak člana porodice imaoca jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva

Član 123

Na izdavanje dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice članu porodice stranca koji u Crnoj Gori boravi na osnovu jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar

privrednog društva, izdate na osnovu čl. 116 i 121 ovog zakona, primjenjuje se član 50 ovog zakona, osim obaveze podnošenja dokazu o obezbijeđenom smještaju.

Član porodice stranca iz stava 1 ovog člana kome je izdata dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice ostvaruje pravo na samozaposlenje i rad, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje zapošljavanje i rad stranaca.

Zahtjev za izdavanje dozvole za boravak člana porodice stranca iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo razmatra istovremeno sa zahtjevom za izdavanje jedinstvene dozvole iz čl. 116 i 121 ovog zakona, ako su zahtjevi podneseni istovremeno.

Ponovni prijem imaoaca jedinstvene dozvole radi premještaja unutar privrednog društva i članova njegove porodice

Član 124

Crna Gora će, na zahtjev druge države članice Evropske unije, bez odlaganja dozvoliti ponovni ulazak strancu kome je u Crnoj Gori izdata jedinstvena dozvola radi premještaja unutar privrednog društva, kao i članovima njegove porodice, ako mu je:

- u drugoj državi članici prestao boravak koji mu je odobren na osnovu mobilnosti;
- jedinstvena dozvola u Crnoj Gori prestala da važi, a stranac je u drugoj državi članici boravio tokom perioda mobilnosti.

Bivši imalac jedinstvene dozvole iz stava 1 ovog člana i članovi njegove porodice mogu, najkasnije u roku od pet dana od dana ulaska u Crnu Goru, Ministarstvu podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za boravak po bilo kom osnovu.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo strancu izdaje potvrdu o podnijetom zahtjevu, koja mu omogućava boravak u Crnoj Gori do donošenja izvršne odluke.

Ustupanje stranca korisniku preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih

Član 125

Agencija za privremeno ustupanje zaposlenih može ustupiti stranca korisniku u Crnoj Gori na osnovu zaključenog sporazuma o ustupanju zaposlenih.

Poslodavcem stranca iz stava 1 ovog člana smatra se agencija za privremeno ustupanje zaposlenih.

Jedinstvena dozvola radi ustupanja stranca preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih

Član 126

Jedinstvena dozvola radi ustupanja stranca preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih izdaje se strancu koji ispunjava uslove iz člana 49 stav 1 ovog zakona i ako Zavod da saglasnost u skladu sa članom 146 ovog zakona.

Dozvola iz stava 1 ovog člana izdaje se u obliku isprave iz člana 47 stav 2 ovog zakona, sa rokom važenja do jedne godine i može se produžiti najduže do dvije godine.

Izjava o upućivanju stranca

Član 127

Strano privredno društvo iz čl. 114 i 115 ovog zakona, odnosno agencija za privremeno ustupanje zaposlenih dužni su da, prije upućivanja stranca, podnesu inspekciji rada potpunu i tačnu izjavu o upućivanju stranca koja mora biti prevedena na crnogorski jezik od strane ovlašćenog prevodioca.

Izjava iz stava 1 ovog člana podnosi se elektronskim putem, na propisanom obrascu.

Obrazac i sadržaj izjave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Imenovanje lica koje čuva dokumenta

Član 128

Strano privredno društvo iz čl. 114 i 115 ovog zakona, odnosno agencija za privremeno ustupanje zaposlenih dužni su da u izjavi iz člana 127 ovog zakona ovlaste i imenuju lice koje će za vrijeme trajanja upućivanja stranca, u mjestu rada ili drugom određenom i dostupnom mjestu u Crnoj Gori, čuvati i na zahtjev inspekcije rada dati na uvid, u pisanom ili elektronskom obliku, dokumentaciju koja se odnosi na upućivanje.

Strano privredno društvo iz čl. 114 i 115 ovog zakona, odnosno agencija za privremeno ustupanje zaposlenih dužni su da licu iz stava 1 ovog člana izdaju potvrdu o njegovom ovlašćenju, a to lice je dužno da tu potvrdu stavi na uvid inspekciji rada, na njen zahtjev.

Dokumentacija iz stava 1 ovog člana obuhvata:

- 1) kopiju ugovora o radu ili drugog akta kojim je zasnovan radni odnos;
- 2) obračun zarade iz kojeg su vidljivi elementi zarade;
- 3) dokaz o isplati zarade;
- 4) evidenciju o radnom vremenu;
- 5) dokaz o socijalnom osiguranju;
- 6) dokumentaciju iz oblasti zaštite i zdravlja na radu;
- 7) jedinstvenu dozvolu za boravak i rad.

Strano privredno društvo iz čl. 114 i 115 ovog zakona, odnosno agencija za privremeno ustupanje zaposlenih dužni su da na zahtjev inspekcije rada dostave prevod potvrde iz stava 2 ovog člana i dokumenataciju iz stava 3 ovog člana na crnogorskom jeziku od strane ovlašćenog prevodioca.

2.4. Pristup stranaca tržištu rada i nezakonito zapošljavanje državljana trećih država

Zaposlenje, samozaposlenje i rad stranca u Crnoj Gori

Član 129

Stranac se može zaposliti, samozaposliti ili raditi u Crnoj Gori ako zakonito boravi u Crnoj Gori i ima pravo na pristup tržištu rada na osnovu jedinstvene dozvole, Plave karte EU, dozvole radi sezonskog zapošljavanja, dozvole za boravak koja omogućava pristup tržištu rada, prava na slobodan pristup tržištu rada ili drugog pravnog osnova utvrđenog ovim ili posebnim zakonom.

Smatra se da je stranac zaposlen u Crnoj Gori ako je na osnovu ugovora o radu zasnovao radni odnos kod poslodavca u Crnoj Gori.

Ugovor o radu mora biti zaključen u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa i kolektivnim ugovorima koji obavezuju poslodavca.

Smatra se da je stranac samozaposlen u Crnoj Gori ako samostalno obavlja privrednu, profesionalnu ili drugu dozvoljenu djelatnost, u skladu sa zakonom.

Smatra se da stranac radi u Crnoj Gori ako obavlja rad kao upućeni radnik ili bez zasnivanja radnog odnosa na osnovu građanskopravnog ugovora ili drugog pravnog osnova dopuštenog zakonom, ako se rad obavlja na teritoriji Crne Gore.

Stranac koji se zakonito zaposli, samozaposli ili radi u Crnoj Gori ima prava iz rada i po osnovu rada pod uslovima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom i drugim propisima koji se primjenjuju na crnogorske državljane, ako ovim ili posebnim zakonom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorom ili pravom Evropske unije nije drukčije propisano.

Stranac može obavljati poslove zaposlenja, samozaposlenja ili rada samo u obimu i pod uslovima koje mu omogućava pravni osnov iz stava 1 ovog člana.

Nezavisno od stava 6 ovog člana, državljanin treće države koji zakonito boravi u Crnoj Gori i ima pravo na rad na osnovu radnog odnosa, a koji je primljen radi zaposlenja ili je primljen radi druge svrhe i ima dozvolu za boravak koja mu omogućava rad, ima pravo na jednako postupanje kao i crnogorski državljani u pogledu:

1) uslova zaposlenja i rada, uključujući zaradu, prestanak radnog odnosa, radno vrijeme, odmore, odsustva, praznike i neradne dane, jednako postupanje prema ženama i muškarcima, kao i zaštitu i zdravlje na radu;

2) prava na štrajk i druge oblike kolektivnog djelovanja, slobodu udruživanja, pripadnosti i članstva u organizaciji koja zastupa radnike ili poslodavce, odnosno drugoj strukovnoj organizaciji, uključujući prava i pogodnosti koje te organizacije pružaju, kao i pravo na kolektivno pregovaranje i zaključivanje kolektivnih ugovora, u skladu sa zakonom, ne dovodeći u pitanje zakonska ograničenja radi zaštite javnog reda i javne bezbjednosti;

3) obrazovanja i stručnog osposobljavanja;

4) priznavanja diploma, potvrda i drugih stručnih kvalifikacija, u skladu sa posebnim propisima;

5) oblika socijalne sigurnosti, utvrđenih članom 3 Regulative (EZ) broj 883/2004;

6) poreskih olakšica, ako se u skladu sa poreskim propisima smatra poreskim rezidentom Crne Gore;

7) pristupa robi i uslugama i ponudi robe i usluga dostupnih javnosti, uključujući zakup stana u privatnom vlasništvu, osim postupaka za dodjelu javnih ili subvencionisanih stanova, u skladu sa zakonom i ne dovodeći u pitanje slobodu ugovaranja i slobodu zaključivanja ugovora u skladu sa zakonom; i

8) usluga savjetovanja i informacija koje pruža Zavod.

Pravo iz stava 8 ovog člana ima i državljanin treće države kome je priznata zaštita na osnovu nacionalnih propisa ili međunarodnih obaveza Crne Gore, osim međunarodne i privremene zaštite, ako mu je dozvoljen rad na osnovu radnog odnosa.

Odredbe st. 8 i 9 ovog člana ne primjenjuju se na državljanina treće države za vrijeme upućivanja na rad u Crnu Goru, na lice premješteno unutar privrednog društva, sezonskog radnika, lice primljeno radi pružanja pomoći u domaćinstvu uz smještaj, korisnika međunarodne ili privremene zaštite, rezidenta za dugotrajni boravak, lice čije je udaljenje odloženo, kao ni na lice primljeno radi samozapošljavanja ili pomoca koji je primljen radi rada na brodu registrovanom u Crnoj Gori ili brodu koji plovi pod njenom zastavom, pri čemu ova odredba ne utiče na prava koja tim licima pripadaju na osnovu drugih propisa.

Izuzetno od stava 10 ovog člana, sezonski radnik ima pravo na jednako postupanje kao i crnogorski državljani u pogledu prava iz stava 8 tač. 1, 2, 4, 5, 6 i 8 ovog člana, kao i u pogledu obrazovanja i stručnog osposobljavanja koje je neposredno povezano sa sezonskim zaposlenjem i u pogledu pristupa robi i uslugama dostupnim javnosti, osim stanovanja, pri čemu pravo na jednako postupanje u pogledu socijalne sigurnosti ne obuhvata porodična davanja i davanja za slučaj nezaposlenosti, pravo na obrazovanje i stručno osposobljavanje ne obuhvata stipendije, kredite za školovanje i izdržavanje ni druga davanja te vrste, a pravo na poreske olakšice za člana porodice ostvaruje se samo ako član porodice ima prijavljeno ili uobičajeno mjesto boravka u Crnoj Gori.

Pravo iz stava 8 tačka 3 ovog člana ostvaruje samo državljanin treće države iz st. 8 i 9 ovog člana koji je zaposlen ili je bio zaposlen i prijavljen je kao nezaposlen, pri čemu se ovo ograničenje ne primjenjuje na imaoce Plave karte EU.

Jednako postupanje iz stava 8 tačka 3 ovog člana ne primjenjuje se na državljanina treće države primljenog u skladu sa odredbama ovog zakona kojima se uređuje boravak radi istraživanja, studiranja, obavljanja pripravničkog staža, volonterskog rada ili razmjene učenika, ne dovodeći u pitanje prava koja tom licu pripadaju na osnovu posebnih odredaba ovog ili drugog zakona.

Pravo iz stava 8 tačka 3 ovog člana ne obuhvata stipendije i kredite za školovanje i izdržavanje, kao ni druge stipendije i kredite, a za imaoce Plave karte EU ovo ograničenje se odnosi samo na stipendije i kredite za srednje i visoko obrazovanje i stručno osposobljavanje.

Pristup univerzitetskom i višem obrazovanju, kao i stručnom osposobljavanju koje nije neposredno povezano sa zaposlenjem, može se usloviti ispunjavanjem posebnih uslova, uključujući poznavanje jezika i plaćanje školarine, u skladu sa zakonom pri čemu se za imaoca Plave karte EU ovi posebni uslovi mogu odnositi samo na univerzitetsko i više obrazovanje.

Pravo iz stava 8 tačka 5 ovog člana ostvaruje državljani treće države koji je zaposlen ili je bio zaposlen najmanje šest mjeseci i prijavljen je kao nezaposlen, pri čemu se ovo ograničenje ne primjenjuje na imaoca Plave karte EU

Jednako postupanje u pogledu porodičnih davanja iz stava 8 tačka 5 ovog člana ne primjenjuje se na državljanina treće države kome je rad u Crnoj Gori odobren za period koji nije duži od šest mjeseci, na lice primljeno radi studiranja niti na lice kome je rad dozvoljen na osnovu vize, pri čemu se ovo ograničenje ne primjenjuje na imaoca Plave karte EU.

Pravo na poreske olakšice za člana porodice iz stava 8 tačka 6 ovog člana ostvaruje se samo ako član porodice ima prijavljeno ili uobičajeno mjesto boravka u Crnoj Gori.

Pravo iz stava 8 tačka 7 ovog člana ostvaruje samo državljani treće države koji je zaposlen, pri čemu se ovo ograničenje ne primjenjuje na imaoca Plave karte EU.

Pravo na jednako postupanje iz st. 8 i 9 ovog člana ne utiče na primjenu odredaba ovog zakona kojima se uređuju ukidanje ili odbijanje produženja dozvole za boravak, odnosno drugog odobrenja za rad.

Državljaninu treće države koji je ostvarivao pravo iz st. 8 i 9 ovog člana i preseli se u treću državu, kao i nadživjelom članu porodice koji boravi u trećoj državi, a pravo na penziju izvodi iz prava tog državljanina treće države, starosna, invalidska, odnosno porodična penzija, stečena u skladu sa zakonom, na osnovu prethodnog zaposlenja tog državljanina, isplaćuje se pod istim uslovima i u istoj visini kao crnogorskom državljaninu koji se preseli u treću državu.

Slobodan pristup tržištu rada

Član 130

Pravo na slobodan pristup tržištu rada podrazumijeva da se stranac u Crnoj Gori može zaposliti kod bilo kojeg poslodavca, samozaposliti ili obavljati rad pod istim uslovima kao crnogorski državljani, bez provjere stanja na tržištu rada, saglasnosti Zavoda, informativnog lista i dozvole radi sezonskog zapošljavanja, odnosno bez izdavanja jedinstvene dozvole radi zaposlenja, samozaposlenja ili rada, odnosno Plave karte EU, pod uslovom da zakonito boravi ili ima odobren status u Crnoj Gori.

Pravo na slobodan pristup tržištu rada ima:

1) državljani Evropske unije i član njegove porodice koji ostvaruju pravo na slobodan pristup tržištu rada u skladu sa članom 264 ovog zakona, kao i stranac kome je pravo na slobodan pristup tržištu rada priznato posebnim zakonom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorom ili pravom Evropske unije;

2) stranac kome je odobren stalni boravak u Crnoj Gori;

3) stranac kome je odobren privremeni boravak radi spajanja porodice sa crnogorskim državljaninom;

4) stranac kome je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga kao žrtvi trgovine ljudima ili žrtvi nezakonitog zapošljavanja, za vrijeme važenja te dozvole;

5) stranac kome je u Crnoj Gori priznata međunarodna zaštita, kao i član njegove porodice koji u Crnoj Gori zakonito boravi radi spajanja porodice;

6) stranac kome je priznata privremena zaštita, kao i stranac koji je stekao pravo na rad u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Stranac iz stava 2 ovog člana ostvaruje pravo na slobodan pristup tržištu rada na osnovu važeće isprave kojom dokazuje da zakonito boravi ili odobren status, odnosno na osnovu potvrde o blagovremeno podnijetom zahtjevu za produženje dozvole za boravak ili statusa, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Pravo na slobodan pristup tržištu rada ne oslobađa stranca od obaveze ispunjavanja uslova za obavljanje regulisane profesije, kao ni drugih uslova koji su zakonom propisani za obavljanje određene djelatnosti, profesije ili posla.

Rok za početak rada stranca i prijava početka zaposlenja ili rada

Član 131

Ako je jedinstvena dozvola ili Plava karta EU strancu uručena u Crnoj Gori, stranac je dužan da započne rad, najkasnije u roku od deset dana od dana uručenja jedinstvene dozvole ili EU plave karte.

Ako stranac za vrijeme važenja jedinstvene dozvole ili Plave karte EU promijeni poslodavca na osnovu saglasnosti Zavoda, kad je ta saglasnost propisana ovim zakonom, dužan je da započne rad kod novog poslodavca, najkasnije u roku od 10 dana od dana uručenja informativnog lista.

Ako je jedinstvena dozvola ili Plava karta EU strancu uručena van Crne Gore, stranac je dužan da započne rad, najkasnije u roku od 15 dana od dana uručenja jedinstvene dozvole ili EU plave karte.

Stranac kome je izdata jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja dužan je da započne rad, najkasnije u roku od 15 dana od dana koji je u dozvoli određen kao dan početka rada.

Poslodavac, naručilac posla, subjekt domaćin, korisnik ili drugo lice kod kojeg stranac započne rad, zavisno od pravnog osnova njegovog angažovanja, dužan je da o zaposlenju ili početku rada obavijesti organ uprave nadležan za poslove poreza (u daljem tekstu: poreski organ), u roku od osam dana od dana zaposlenja ili početka rada i, kad je to propisano zakonom, prijavi stranca na obavezno socijalno osiguranje sa danom početka zaposlenja ili rada.

Blagovremenim podnošenjem prijave na obavezno socijalno osiguranje koja sadrži podatak o danu zaposlenja ili početka rada smatra se da je izvršena obaveza obavještanja iz stava 5 ovog člana.

Poslodavac kod kojeg stranac treba da radi na osnovu dozvole radi radi sezonskog zapošljavanja dužan je da Zavod, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana, obavijesti ako stranac ne započne rad u roku iz stava 4 ovog člana ili ako radni odnos prestane prije isteka važenja te dozvole.

Nadležnost Zavoda i godišnja kvota

Član 132

Zavod je nadležan za:

- 1) davanje i povlačenje saglasnosti za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole ili Plave karte EU;
produženje i ukidanje dozvole za sezonski rad;
- 3) davanje i povlačenje saglasnosti za promjenu;
- 4) sprovođenje provjere stanja na tržištu rada;
- 5) izdavanje informativnog lista, obavještenja i potvrda propisanih ovim zakonom;
- 6) praćenje realizacije i sprovođenja godišnje kvote i drugih ograničenja propisanih ovim zakonom;
- 7) vođenje evidencija iz svoje nadležnosti; i
- 8) vršenje drugih poslova propisanih ovim zakonom.

Zavod u prvom stepenu odlučuje o izdavanju, produženju i ukidanju dozvole za sezonski rad.

O žalbi protiv rješenja Zavoda donijetog u postupku iz stava 2 ovog člana odlučuje organ državne uprave nadležan za poslove iz oblasti rada.

Na postupke davanja i povlačenja saglasnosti za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole ili Plave karte EU i saglasnosti za promjenu, kao i na postupke izdavanja, produženja i ukidanja dozvole za sezonski rad i druga pojedinačna upravna postupanja Zavoda primjenjuje se zakon kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Vlada može, prema stanju i očekivanim kretanjima na tržištu rada, najkasnije do 30. novembra tekuće godine za narednu godinu utvrditi godišnju kvotu kojom se ograničava broj saglasnosti Zavoda za izdavanje jedinstvene dozvole radi zaposlenja i sezonskog zapošljavanja dužeg od 90 dana, kao i broj dozvola za sezonski rad.

Godišnja kvota može se rasporediti prema namjeni, djelatnostima i zanimanjima.

Godišnja kvota primjenjuje se samo prilikom prvog davanja saglasnosti za izdavanje jedinstvene dozvole, odnosno prvog izdavanja jedinstvene dozvole za sezonski rad.

Provjera stanja na tržištu rada

Član 133

Provjerom stanja na tržištu rada Zavod utvrđuje da li se određeno slobodno radno mjesto može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada Crne Gore.

Licem iz stava 1 ovog člana smatra se:

- 1) crnogorski državljanin;
- 2) državljanin države članice, države ugovornice Sporazuma o Evropskom ekonomskom prostoru i Švajcarske Konfederacije;

državljanin treće države koji zakonito boravi u Crnoj Gori i ima pristup tržištu rada Crne Gore.

Odgovarajućim licem smatra se lice koje ispunjava uslove za obavljanje poslova određenog radnog mjesta koje je poslodavac naveo u zahtjevu na osnovu kojeg se sprovodi provjera stanja na tržištu rada.

Raspoloživim licem smatra se odgovarajuće lice koje je spremno da prihvati ponuđeno zaposlenje pod uslovima navedenim u zahtjevu i može da započne rad u mjestu i u roku navedenom u tom zahtjevu.

Sama činjenica da je lice evidentirano u evidenciji nezaposlenih lica ne smatra se dokazom da se slobodno radno mjesto može popuniti tim licem.

U okviru provjere stanja na tržištu rada, Zavod:

- 1) analizira slobodno radno mjesto i uslove zaposlenja koje je poslodavac naveo u zahtjevu;
- 2) utvrđuje da li u evidenciji nezaposlenih lica i drugim službenim evidencijama postoje lica koja ispunjavaju uslove navedene u zahtjevu;
- 3) između tih lica vrši prethodni izbor odgovarajućih lica, uzimajući u obzir uslove radnog mjesta navedene u zahtjevu i podatke o kvalifikacijama, radnom iskustvu i kompetencijama lica;
- 4) prije upućivanja provjerava da li je izabrano lice raspoloživo i spremno da prihvati ponuđeno zaposlenje pod uslovima navedenim u zahtjevu;
- 5) odgovarajuće i raspoloživo lice upućuje poslodavcu; i
- 6) evidentira odziv upućenog lica i poslodavca i ishod upućivanja.

Poslodavac je dužan da Zavodu, na njegov zahtjev, bez odlaganja dostavi informaciju o ishodu upućivanja, a naročito da li se upućeno lice odazvalo, da li ispunjava uslove radnog mjesta navedene u zahtjevu i da li je prihvatilo ponuđeno zaposlenje.

Zavod neće smatrati da se slobodno radno mjesto može popuniti licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada ako se upućeno lice ne odazove, odbije ponuđeno zaposlenje pod uslovima navedenim u zahtjevu, ne ispunjava uslove radnog mjesta navedene u zahtjevu ili nije raspoloživo da započne rad u mjestu i u roku navedenom u zahtjevu.

Ako poslodavac odbije da zaposli upućeno lice koje ispunjava sve uslove radnog mjesta navedene u zahtjevu i koje je spremno da prihvati ponuđeno zaposlenje pod tim uslovima i raspoloživo da započne rad u mjestu i u roku navedenom u zahtjevu, smatra se da se slobodno radno mjesto može popuniti licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada.

Ako se nakon sprovedenog postupka utvrdi da nema odgovarajućeg i raspoloživog lica koje ima prednost u pristupu tržištu rada, smatra se da se slobodno radno mjesto ne može popuniti takvim licem.

Provjera stanja na tržištu rada sprovodi se bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana prijema potpunog zahtjeva, odnosno zahtjeva Ministarstva za davanje saglasnosti kad se provjera sprovodi u postupku izdavanja, produženja ili promjene jedinstvene dozvole ili Plave karte EU, pri čemu u tom slučaju provjera ne zahtijeva podnošenje posebnog zahtjeva poslodavca.

Provjera stanja na tržištu rada ne sprovodi se za stranca koji se zapošljava kao lice ovlašćeno za zastupanje pravnog lica ili preduzetnika i koji je u tom svojstvu upisan u odgovarajući registar, osim ako se zapošljava radi sezonskog rada, obavljanja pripravnčkog staža ili preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih.

Saglasnost Zavoda

Član 134

Kad je ovim zakonom za određenu namjenu zaposlenja ili rada propisana saglasnost Zavoda, saglasnost za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole ili Plave karte EU Zavod daje na zahtjev Ministarstva, u postupku koji se vodi u skladu sa ovim zakonom.

Saglasnost za promjenu Zavod daje na zahtjev Ministarstva za vrijeme važenja jedinstvene dozvole ili Plave karte EU, ako je takva saglasnost propisana ovim zakonom.

Zavod daje saglasnosti iz st. 1 i 2 ovog člana kad utvrdi da su ispunjeni uslovi za određenu namjenu zaposlenja ili rada propisanu ovim zakonom.

U postupku davanja saglasnosti obrazovanje stečeno u inostranstvu dokazuje se ovjerenom kopijom isprave o obrazovanju i njenim prevodom na crnogorski jezik, ako posebnim odredbama ovog zakona ili posebnim propisom nije drukčije određeno.

Strana javna isprava iz stava 4 ovog člana ovjerava se u skladu sa pravilima o legalizaciji stranih javnih isprava, ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Obrazovanje i nacionalna stručna kvalifikacija, stečeni u Crnoj Gori dokazuju se odgovarajućom javnom ispravom.

U postupku davanja saglasnosti za obavljanje regulisane profesije ispunjenost uslova u pogledu profesionalne kvalifikacije ili obrazovanja stečenog u inostranstvu dokazuje se odlukom ili mišljenjem nadležnog organa za priznavanje profesionalnih kvalifikacija, odnosno priznavanje ili vrednovanje obrazovanja.

O datoj saglasnosti Zavod obavještava Ministarstvo i poreski organ i Ministarstvu dostavlja informativni list, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Informativni list sadrži naročito podatke o poslodavcu ili naručiocu posla, strancu, radnom mjestu ili vrsti rada, mjestu rada, trajanju zaposlenja ili rada, radnom vremenu i zaradi, odnosno naknadi, kao i druge uslove i elemente zaposlenja ili rada utvrđene saglasnošću.

U slučaju zaposlenja preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih, informativni list, pored podataka iz stava 9 ovog člana, sadrži i podatke o korisniku, poslovima koje će stranac obavljati kod korisnika, mjestu rada i periodu ustupanja.

Prilikom uručjenja jedinstvene dozvole ili Plave karte EU Ministarstvo strancu uručuje i informativni list.

U slučaju saglasnosti za promjenu, Zavod informativni list dostavlja strancu, poslodavcu na kojeg se promjena odnosi i Ministarstvu.

Na osnovu važeće jedinstvene dozvole ili Plave karte EU i informativnog lista stranac može raditi samo pod uslovima navedenim u informativnom listu, osim kad je ovim zakonom izričito dopušteno drukčije.

Saglasnost Zavoda i informativni list ne predstavljaju posebnu dozvolu za rad niti samostalan pravni osnov za pristup tržištu rada.

Za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi samozapošljavanja saglasnost Zavoda nije potrebna.

Saglasnost za zaposlenje

Član 135

Saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi zaposlenja Zavod daje ako su ispunjeni sljedeći uslovi, i to da:

- 1) se slobodno radno mjesto ne može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada Crne Gore, u skladu sa članom 133 ovog zakona;
- 2) je poslodavac registrovan za obavljanje djelatnosti u okviru koje će stranac obavljati rad;
- 3) nad poslodavcem nije otvoren postupak stečaja ili likvidacije;
- 4) poslodavac aktivno posluje, odnosno da je kod poslodavca najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva bilo zaposleno najmanje jedno lice sa punim radnim vremenom i prijavljeno na obavezno socijalno osiguranje;
- 5) je poslodavac za posljednjih šest mjeseci prije mjeseca podnošenja zahtjeva, odnosno za period poslovanja ako je taj period kraći od šest mjeseci, podnosio izvještaje o obračunatom

i plaćenom porezu na lična primanja i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje za zaposlene, u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dohodak fizičkih lica;

6) poslodavac nema neizmirenih dospjelih poreskih obaveza;

7) nije iscrpljena godišnja kvota iz člana 132 stav 5 ovog zakona, ako se na to zaposlenje primjenjuje godišnja kvota;

8) stranac ispunjava uslove koje zahtijeva poslodavac za obavljanje poslova za koje se zaključuje ugovor o radu, odnosno daje obavezujuća ponuda za zaposlenje; i

9) je priložen ugovor o radu ili obavezujuća ponuda za zaposlenje, potpisani od strane poslodavca, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, smatra se da poslodavac koji je registrovan kraće od šest mjeseci aktivno posluje ako je prije podnošenja zahtjeva izvršio investiciju u osnovna sredstva potrebna za obavljanje djelatnosti u okviru koje će stranac obavljati rad, u iznosu od najmanje 50.000 eura.

Kad se državljani treće države zapošljava preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih sa sjedištem u Crnoj Gori radi ustupanja korisniku, na davanje saglasnosti primjenjuju se st. 1 i 2 ovog člana, pri čemu:

1) ta agencija mora biti upisana u registar i imati važeću dozvolu za obavljanje poslova privremenog ustupanja zaposlenih;

2) je korisnik registrovan za obavljanje djelatnosti u okviru koje će državljani treće države obavljati rad;

3) se provjera stanja na tržištu rada iz stava 1 tačka 1 ovog člana sprovodi za radno mjesto i poslove koje će državljani treće države obavljati kod korisnika;

4) je uz ugovor o radu ili obavezujuću ponudu za zaposlenje iz stava 1 tačka 9 ovog člana priložen sporazum o ustupanju zaposlenog zaključen između agencije i korisnika; i

5) korisniku nije izrečena zabrana zapošljavanja stranaca.

Za potrebe primjene godišnje kvote i vođenja evidencija, u slučaju iz stava 3 ovog člana, uzimaju se u obzir djelatnost korisnika i zanimanje, odnosno poslovi koje državljani treće države obavlja kod korisnika.

Organ državne uprave nadležan za poslove iz oblasti rada, kad utvrdi da zapošljavanje stranaca, uključujući i zapošljavanje na osnovu saglasnosti Zavoda za promjenu iz člana 136 ovog zakona, neće štetno uticati na tržište rada, može uz prethodno pribavljeno mišljenje Socijalnog savjeta, utvrditi zanimanja za koja se saglasnost za zaposlenje daje bez sprovođenja provjere stanja na tržištu rada iz člana 133 ovog zakona.

Saglasnost za promjenu

Član 136

Za vrijeme važenja jedinstvene dozvole, kao i do donošenja izvršne odluke o blagovremeno podnesenom zahtjevu za njeno produženje, stranac može promijeniti radno mjesto kod istog poslodavca ili promijeniti poslodavca ako je za takvu promjenu data saglasnost za promjenu, osim kad je ovim zakonom propisana samo obaveza prijave promjene.

Za promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca Zavod daje saglasnost za promjenu ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tač. 1 i 8 ovog zakona.

Za promjenu poslodavca Zavod daje saglasnost za promjenu ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 st. 1 i 2 ovog zakona, a kad je novi poslodavac agencija za privremeno ustupanje zaposlenih, i uslovi iz člana 135 stav 3 ovog zakona, pri čemu se na vođenje evidencija shodno primjenjuje član 135 stav 4 ovog zakona.

U postupku davanja saglasnosti za promjenu iz st. 2 i 3 ovog člana ne primjenjuje se godišnja kvota iz člana 132 stav 5 ovog zakona.

Prethodno data saglasnost važi do prestanka radnog odnosa kod prethodnog poslodavca.

Za vrijeme važenja jedinstvene dozvole državljanin treće države zaposlen preko agencije za privremeno ustupanje zaposlenih može promijeniti korisnika ako je za tu promjenu data saglasnost za promjenu.

Promjena poslova koje državljanin treće države iz stava 6 ovog člana obavlja kod istog korisnika smatra se promjenom radnog mjesta kod istog poslodavca.

Zavod daje saglasnost za promjenu iz st. 6 i 7 ovog člana ako su, u odnosu na novog korisnika, odnosno novo radno mjesto, ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 3 ovog zakona, bez primjene uslova koji se odnosi na godišnju kvotu iz člana 132 stav 5 ovog zakona, pri čemu se na vođenje evidencija shodno primjenjuje član 135 stav 4 ovog zakona.

Zavod odlučuje o davanju saglasnosti za promjenu iz st. 2 i 3 ovog člana, u roku od deset dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Ako Zavod ne odluči o davanju saglasnosti iz st. 2 i 3 ovog člana najkasnije u roku od 45 dana od dana kada je zahtjev za promjenu podnesen Ministarstvu, smatra se da je saglasnost za promjenu data.

U slučaju iz stava 10 ovog člana, stranac može po isteku roka od 45 dana započeti rad kod novog poslodavca na osnovu važeće jedinstvene dozvole, a Zavod bez odlaganja izdaje informativni list.

Saglasnost za visokokvalifikovano zaposlenje

Član 137

Zavod daje saglasnost za izdavanje Plave karte EU ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tač. 2 do 6 i tačka 8 ovog zakona i ako:

1) se slobodno radno mjesto ne može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada Crne Gore, kad se za predmetno zaposlenje sprovodi provjera stanja na tržištu rada;

2) stranac ima visoku stručnu kvalifikaciju utvrđenu u skladu sa st. 2 do 8 ovog člana; i

3) je priložen ugovor o radu ili obavezujuća ponuda za visokokvalifikovano zaposlenje, potpisani od strane poslodavca, na period od najmanje šest mjeseci, kojima se strancu obezbjeđuje zarada najmanje u visini prosječne godišnje bruto zarade u Crnoj Gori za prethodnu kalendarsku godinu, prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

U postupku davanja saglasnosti iz stava 1 ovog člana Zavod utvrđuje da li državljanin treće države ima visoku stručnu kvalifikaciju za obavljanje poslova navedenih u ugovoru o radu, odnosno u obavezujućoj ponudi za visokokvalifikovano zaposlenje.

Visoka stručna kvalifikacija utvrđuje se na osnovu dokaza o stečenoj visokoškolskoj kvalifikaciji ili dokaza o visokoj stručnoj osposobljenosti.

Ako se visoka stručna kvalifikacija dokazuje visokoškolskom kvalifikacijom stečenom u inostranstvu, dokazivanje se vrši u skladu sa članom 134 st. 4 i 5 ovog zakona, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Ako se visoka stručna kvalifikacija dokazuje visokom stručnom osposobljenošću, Zavod utvrđuje da li su priloženi dokazi o profesionalnom iskustvu relevantni za zanimanje ili privredni sektor naveden u ugovoru o radu, odnosno obavezujućoj ponudi za visokokvalifikovano zaposlenje.

Profesionalno iskustvo iz stava 5 ovog člana dokazuje se ispravama o prethodnom zaposlenju, potvrdom poslodavca ili drugim odgovarajućim dokazima iz kojih se mogu utvrditi vrsta poslova, trajanje profesionalnog iskustva, nivo odgovornosti i povezanost tog iskustva sa poslovima za koje se traži Plava karta EU.

Ako se Plava karta EU izdaje za obavljanje regulisane profesije, ispunjenost uslova u pogledu profesionalne kvalifikacije dokazuje se u skladu sa članom 134 stav 7 ovog zakona.

Radi utvrđivanja činjenica iz st. 2 do 7 ovog člana Zavod može po službenoj dužnosti pribaviti podatke iz službenih evidencija i zatražiti mišljenje nadležnog organa ili ustanove, u skladu sa zakonom.

Promjena zaposlenja i produženje EU plave karte

Član 138

U prvoj godini visokokvalifikovanog zaposlenja Zavod, na zahtjev Ministarstva, daje saglasnost za produženje Plave karte EU ili saglasnost za promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca ako je ispunjen uslov iz člana 137 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

U prvoj godini visokokvalifikovanog zaposlenja Zavod, na zahtjev Ministarstva, daje saglasnost za promjenu poslodavca ako su ispunjeni uslovi iz člana 137 ovog zakona.

Po isteku prve godine visokokvalifikovanog zaposlenja prijavu za promjenu poslodavca Zavodu podnosi novi poslodavac, a prijavu za promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca podnosi poslodavac kod kojeg je imalac Plave karte EU zaposlen.

Uz prijavu iz stava 3 ovog člana prilaže se ugovor o radu ili obavezujuća ponuda za visokokvalifikovano zaposlenje iz člana 137 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Prijava iz stava 3 ovog člana ne odlaže pravo imalca Plave karte EU da započne rad kod novog poslodavca, odnosno na novom radnom mjestu kod istog poslodavca.

Po isteku prve godine visokokvalifikovanog zaposlenja Zavod, na zahtjev Ministarstva, daje saglasnost za produženje Plave karte EU ako je ispunjen uslov iz člana 137 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Imalac Plave karte EU može, pored visokokvalifikovanog zaposlenja na osnovu kojeg mu je izdata Plava karta EU, obavljati samozapošljavanje pod istim uslovima kao crnogorski državljanin.

Član 139

U postupku izdavanja Plave karte EU državljaninu treće države koji ima važeću Plavu kartu EU izdatu u drugoj državi članici Zavod daje saglasnost ako:
u pogledu profesionalne kvalifikacije, što se dokazuje u skladu sa članom 134 stav 7 ovog

2) stranac za obavljanje neregulisane profesije, ako je u prvoj državi članici radio kraće od dvije godine kao imalac Plave karte EU, ima visoku stručnu kvalifikaciju utvrđenu u skladu sa članom 137 ovog zakona; i

3) je priložen ugovor o radu ili obavezujuća ponuda za visokokvalifikovano zaposlenje u trajanju od najmanje šest mjeseci, kojim se strancu obezbjeđuje zarada najmanje u visini

p
r
o
s
j
e
č
n
e

Imalac važeće EU plave karte izdate u drugoj državi članici može, pod uslovima

Opšta pravila sezonskog zapošljavanja

Član 140

Sezonsko zapošljavanje može se obavljati u poljoprivredi, šumarstvu, ugostiteljstvu i turizmu na sezonskim poslovima.

Sezonsko zapošljavanje obavlja se na osnovu ugovora o radu na određeno vrijeme, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa.

Stranac može sezonsko zapošljavanje koje traje najduže 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana obavljati na osnovu dozvole za sezonski rad iz člana 141 ovog zakona, bez izdavanja jedinstvene dozvole.

Za sezonsko zapošljavanje koje traje duže od 90 dana, Zavod daje saglasnost za izdavanje dozvole za sezonsko zapošljavanje, u skladu sa članom 142 ovog zakona ovog zakona.

Ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja na osnovu jedne ili više dozvola za sezonski rad i jedinstvenih dozvola ne može biti duže od šest mjeseci u bilo kojem periodu od 12 mjeseci.

Izuzetno od stava 5 ovog člana, kad priroda i trajanje sezone to zahtijevaju, ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja može biti najduže osam mjeseci u bilo kojem periodu od 12 mjeseci.

Sezonskom radniku koji je u prethodnih pet godina najmanje jednom zakonito obavljao sezonski rad u Crnoj Gori i tokom prethodnih boravaka poštovao uslove sezonskog zapošljavanja omogućava se olakšan ponovni pristup sezonskom zapošljavanju pod uslovima iz čl. 141 i 142 ovog zakona, pri čemu se dokazi dostavljeni u prethodnom postupku ne dostavljaju ponovo ako se činjenice koje se njima dokazuju nijesu promijenile i ako su dokazi i dalje važeći.

Sezonski radnik mora za vrijeme boravka u Crnoj Gori imati obezbijeđen smještaj koji mu omogućava odgovarajući životni standard u skladu sa propisima i praksom Crne Gore.

Ako smještaj obezbjeđuje poslodavac ili se obezbjeđuje njegovim posredovanjem, poslodavac je dužan da sezonskom radniku prije useljenja preda ugovor o zakupu ili drugi dokument sa uslovima smještaja, pri čemu naknada za smještaj ne može biti nesrazmjerna neto zaradi sezonskog radnika i kvalitetu smještaja, niti se može automatski odbijati od njegove zarade, a smještaj mora ispunjavati opšte zdravstvene, sanitarne i bezbjednosne uslove, u skladu sa kriterijuma i standardima propisanim zakonom kojim se uređuje socijalno stanovanje.

O svakoj promjeni smještaja sezonski radnik, odnosno poslodavac kad obezbjeđuje smještaj, dužan je da bez odlaganja obavijesti Zavod ako stranac radi na osnovu dozvole za sezonski rad, odnosno Ministarstvo ako radi na osnovu jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja.

Prilikom izdavanja dozvole za sezonski rad, odnosno jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja Zavod, odnosno Ministarstvo, sezonskom radniku dostavlja pisanu informaciju, na jeziku koji razumije, o pravima i obavezama koje se odnose na sezonsko zapošljavanje, naročito o uslovima rada, mogućnosti produženja dozvole i promjene poslodavca, smještaju, pravnim sredstvima, mogućnosti podnošenja prijave zbog povrede njegovih prava i pravu na naknadu štete.

Radi nadzora nad ispunjavanjem uslova smještaja iz st. 8 i 9 ovog člana, nadležni inspekcijski organ može, uz saglasnost sezonskog radnika i u skladu sa zakonom, pristupiti smještaju koji obezbjeđuje poslodavac ili koji se obezbjeđuje uz njegovo posredovanje.

Sezonski radnik može prijavu zbog povrede prava iz rada i po osnovu rada ili obaveza poslodavca podnijeti neposredno ili preko sindikata, nevladine organizacije, organizacije koja pruža pomoć, advokata ili drugog lica koje ima opravdan interes za zaštitu njegovih prava.

Lica iz stava 13 ovog člana mogu sezonskom radniku, uz njegovu saglasnost, pružati pomoć i učestvovati u postupku radi zaštite njegovih prava, u skladu sa zakonom.

Poslodavac ne smije sezonskog radnika staviti u nepovoljniji položaj, otkazati mu ugovor o radu niti prema njemu preduzeti drugu nepovoljnu mjeru zbog toga što je podnio prijavu, zahtijevao zaštitu svojih prava ili sarađivao sa nadležnim organom.

Bliže djelatnosti i sezonske poslove iz stava 1 ovog člana, kao i uslove i kriterijume za primjenu stava 6 ovog člana, utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove iz oblasti rada, uz prethodno pribavljeno mišljenje socijalnih partnera.

Dozvola za sezonski rad do 90 dana

Član 141

Zavod, na zahtjev poslodavca, izdaje ili produžava dozvolu za sezonski rad ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tač. 1 do 3 i tačka 6 ovog zakona, a prilikom prvog izdavanja dozvole i uslov iz člana 135 stav 1 tačka 7 ovog zakona, i ako:

1) je priložen ugovor o radu na određeno vrijeme ili obavezujuća ponuda za sezonsko zaposlenje, potpisani od strane poslodavca, koji sadrže podatke o mjestu i vrsti sezonskog posla, trajanju zaposlenja, zaradi, radnom vremenu, plaćenom odsustvu, drugim relevantnim uslovima rada i, kad je to moguće, datumu početka rada;

2) stranac ima važeću stranu putnu ispravu čije važenje neće isteći najmanje tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska sa teritorije Crne Gore;

3) stranac ima zdravstveno osiguranje koje pokriva najmanje hitnu medicinsku pomoć na području Crne Gore za vrijeme u kojem nije osiguran po osnovu zaposlenja;

4) stranac ima obezbijeđen smještaj u skladu sa članom 140 ovog zakona; i

5) poslodavcu nije izrečena zabrana zapošljavanja stranaca, a strancu zabrana zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada u skladu sa ovim zakonom.

Dozvola za sezonski rad izdaje se za vrijeme trajanja ugovora o radu, odnosno za period naveden u obavezujućoj ponudi, a najduže do 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana.

Za sezonsko zapošljavanje stranca u različitim vremenskim periodima kod istog ili drugog poslodavca može se izdati jedna ili više dozvola za sezonski rad, pod uslovom da ukupno trajanje rada na osnovu tih dozvola ne prelazi 90 dana u bilo kojem periodu od 180 dana i da nije prekoračeno ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja iz člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Dozvola za sezonski rad može se produžiti ako je zahtjev za produženje podniet prije isteka njenog važenja, ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, osim uslova koji se odnosi na godišnju kvotu, i ako ukupno trajanje ne prelazi rok iz stava 3 ovog člana.

Ako je zahtjev za produženje dozvole za sezonski rad podniet prije isteka njenog važenja, Zavod izdaje potvrdu o blagovremeno podnijetom zahtjevu. Na osnovu potvrde sezonski radnik može nastaviti rad kod istog poslodavca do donošenja izvršnog rješenja po zahtjevu, pod uslovom da zakonito boravi u Crnoj Gori i da ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne prelazi rok iz člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Dozvola za sezonski rad predstavlja pravni osnov za rad stranca za vrijeme boravka do 90 dana i za rad na osnovu te dozvole ne izdaje se jedinstvena dozvola.

Izdavanje dozvole za sezonski rad ne oslobađa stranca od obaveze da ispunjava uslove za zakonit ulazak i boravak do 90 dana u Crnoj Gori, odnosno da pribavi vizu za kratki boravak kad je ona potrebna, u skladu sa ovim zakonom.

Zavod odlučuje o zahtjevu za izdavanje ili produženje dozvole za sezonski rad bez odlaganja, a najkasnije u roku od deset dana od dana prijema urednog zahtjeva, a za sezonskog radnika iz člana 140 stav 7 ovog zakona Zavod odlučuje bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Stranac kome je izdata dozvola za sezonski rad može, u okviru rokova iz stava 3 ovog člana i člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona, promijeniti poslodavca na osnovu nove dozvole za sezonski rad.

Zavod izdaje novu dozvolu iz stava 9 ovog člana ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, osim uslova koji se odnosi na godišnju kvotu, i ako ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne prelazi rokove iz stava 3 ovog člana i člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Razlozi za odbijanje koji se odnose isključivo na poslodavca kod kojeg je sezonski radnik prethodno bio zaposlen ne uzimaju se u obzir prilikom odlučivanja o zahtjevu za promjenu poslodavca.

Ako je zahtjev za izdavanje nove dozvole za sezonski rad radi promjene poslodavca podniet prije isteka važenja prethodne dozvole, Zavod izdaje potvrdu o podnijetom zahtjevu.

Sezonski radnik može, na osnovu potvrde iz stava 12 ovog člana, do donošenja izvršnog rješenja nastaviti rad kod dotadašnjeg poslodavca, pod uslovom da zakonito boravi u Crnoj Gori i da ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne prelazi rokove iz stava 3 ovog člana i člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Saglasnost za sezonsko zapošljavanje duže od 90 dana

Član 142

Zavod daje saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja koje traje duže od 90 dana ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tač. 1 do 3

i 6 ovog zakona, a prilikom prvog davanja saglasnosti i uslov iz člana 135 stav 1 tačka 7 ovog zakona, i ako:

1) je priložen ugovor o radu na određeno vrijeme ili obavezujuća ponuda za sezonsko zaposlenje, potpisani od strane poslodavca, koji sadrže podatke iz člana 141 stav 1 tačka 1 ovog zakona;

2) stranac ima obezbijeđen smještaj u skladu sa članom 140 ovog zakona; i

3) su ispunjeni drugi uslovi za sezonsko zapošljavanje propisani odredbama ovog zakona kojima se uređuje jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja.

Saglasnost iz stava 1 ovog člana može se dati za jedan ili više perioda sezonskog zapošljavanja, pod uslovom da ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne prelazi rok iz člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Zavod može dati saglasnost iz stava 1 ovog člana i strancu koji u Crnoj Gori zakonito obavlja sezonski rad na osnovu dozvole iz člana 141 ovog zakona, ako je prije isteka dozvoljenog boravka podnijet zahtjev za izdavanje jedinstvene dozvole radi nastavka sezonskog zapošljavanja, pri čemu se uslov koji se odnosi na godišnju kvotu ne primjenjuje.

Za sezonskog radnika iz člana 140 stav 7 ovog zakona Zavod u postupku davanja saglasnosti postupi bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet radnih dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Stranac kome je izdata jedinstvena dozvola radi sezonskog zapošljavanja može za vrijeme važenja te dozvole, kao i do konačnog odlučivanja o blagovremeno podnijetom zahtjevu za produženje te dozvole ili za izdavanje jedinstvene dozvole za drugu svrhu, promijeniti poslodavca na osnovu saglasnosti za promjenu.

Zavod daje saglasnost za promjenu iz stava 5 ovog člana ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, osim uslova koji se odnosi na godišnju kvotu, i ako ukupno trajanje sezonskog zapošljavanja ne prelazi rok iz člana 140 st. 5 i 6 ovog zakona.

Razlozi za odbijanje koji se odnose isključivo na poslodavca kod kojeg je sezonski radnik prethodno bio zaposlen ne uzimaju se u obzir prilikom odlučivanja o saglasnosti za promjenu.

Saglasnost za obavljanje pripravničkog staža

Član 143

Zavod daje saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi obavljanja pripravništva na osnovu ugovora o radu ako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tač. 1 do 7 ovog zakona, i ako:

1) je priložen ugovor o radu zaključen radi obavljanja pripravničkog staža, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa;

2) je priložen program pripravničkog staža koji obuhvata teorijsko i praktično osposobljavanje i sadrži naročito opis programa, obrazovni cilj ili elemente učenja, trajanje, mjesto, uslove i način nadzora, radno vrijeme i pravni odnos između pripravnika i poslodavca;

3) je priložen dokaz o kvalifikaciji visokog obrazovanja koju je stranac stekao u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva ili dokaz o pohađanju studijskog programa u trećoj državi za sticanje takve kvalifikacije;

4) pripravnički staž sadržinom odgovara oblasti stečene kvalifikacije visokog obrazovanja, odnosno oblasti studijskog programa koji stranac pohađa; i

5) pripravnički staž ne služi zamjeni postojećeg radnog mjesta kod poslodavca.

Program pripravničkog staža iz stava 1 tačka 2 ovog člana čini sastavni dio ugovora o radu ili se prilaže uz taj ugovor.

Opšti uslovi za upućivanje radnika i pružanje ugovorenih usluga

Član 144

Kad je za privremeno upućivanje državljanina treće države na rad u Crnu Goru potrebna saglasnost Zavoda, Zavod daje saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole ako:

1) je stranac neposredno prije podnošenja zahtjeva najmanje devet mjeseci neprekidno bio zaposlen kod stranog poslodavca koji ga upućuje ili kod sa njim povezanog privrednog društva sa sjedištem u trećoj državi, odnosno najmanje šest mjeseci ako se upućuje na osposobljavanje, što se dokazuje ispravom obveznika socijalnog osiguranja ili drugom odgovarajućom javnom ispravom;

2) stranac ispunjava posebne, odnosno stručne uslove potrebne za obavljanje rada, kad su takvi uslovi propisani, a za regulisanu profesiju ispunjava uslove za priznavanje profesionalne kvalifikacije;

3) stranom poslodavcu i naručiocu posla, subjektu domaćinu ili korisniku, zavisno od oblika upućivanja, nije izrečena zabrana zapošljavanja stranaca u skladu sa ovim zakonom; i

4) su strancu za vrijeme upućivanja obezbijedeni uslovi rada u skladu sa propisima i kolektivnim ugovorima koji se primjenjuju u Crnoj Gori na zaposlene koji su u uporedivom položaju, a zarada nije nepovoljnija od zarade koju za uporedive poslove ostvaruju zaposleni u Crnoj Gori.

Strani poslodavac dužan je da uslove iz stava 1 tačka 4 ovog člana obezbijedi za cijelo vrijeme upućivanja.

Stranac iz stava 1 ovog člana može započeti rad u Crnoj Gori tek nakon što mu je izdata jedinstvena dozvola na osnovu saglasnosti Zavoda, kad je izdavanje jedinstvene dozvole za određeni oblik upućivanja propisano ovim zakonom.

Na državljanina treće države koji je upućen na rad u Crnu Goru primjenjuju se propisi Crne Gore kojima se uređuje obavezno socijalno osiguranje za vrijeme rada u Crnoj Gori, osim ako se, na osnovu potvrđenog i objavljenog međunarodnog ugovora o socijalnom osiguranju koji obavezuje Crnu Goru ili, kad jeto primjenjivo, prava Evropske unije, na njega primjenjuju propisi o socijalnom osiguranju druge države, pri čemu se primjena propisa druge države dokazuje potvrdom obveznika socijalnog osiguranja te države ili drugom odgovarajućom ispravom.

Strani poslodavac može pružati ugovorene usluge u Crnoj Gori u svoje ime i za svoj račun, na osnovu ugovora o pružanju usluge zaključenog sa naručiocem posla sa sjedištem u Crnoj Gori, tako što na ograničeno vrijeme upućuje svog zaposlenog na rad u Crnu Goru.

Pružanje ugovorene usluge iz stava 5 ovog člana može trajati najduže šest mjeseci, računajući od dana početka rada prvog upućenog radnika na njenom izvršenju.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, ugovorena usluga od posebnog značaja za Crnu Goru može trajati duže od šest mjeseci ako organ državne uprave nadležan za poslove u oblasti rada, na zahtjev naručioca posla i uz pozitivno mišljenje organa državne uprave nadležnog za oblast u kojoj se usluga pruža, odobri duže trajanje.

Saglasnost za upućenog radnika radi pružanja ugovorene usluge daje se ako je, pored ispunjenja uslova iz stava 1 ovog člana, priložen ugovor iz stava 5 ovog člana iz kojeg se mogu utvrditi vrsta ugovorene usluge, poslovi koje će upućeni radnik obavljati u Crnoj Gori, mjesto pružanja usluge i period njenog izvršenja.

Premještaj lica unutar privrednog društva (ICT) i mobilnost

Član 145

Strano privredno društvo može privremeno premjestiti na rad kod subjekta domaćina u Crnoj Gori svog zaposlenog koji je rukovodilac, specijalista ili zaposleni na osposobljavanju.

Zavod daje saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi premještaja lica unutar privrednog društva ako su ispunjeni uslovi iz člana 144 stav 1 ovog zakona i ako:

1) strani poslodavac i subjekt domaćin pripadaju istom privrednom društvu ili grupi povezanih privrednih društava;

2) su priloženi ugovor o radu i akt o premještaju koji sadrže naročito podatke o trajanju i mjestu premještaja, položaju i poslovima koje će stranac obavljati u subjektu domaćinu, zaradi i drugim uslovima rada za vrijeme premještaja, kao i o predviđenom povratku stranca nakon završetka premještaja u privredno društvo ili drugi subjekt iste grupe sa sjedištem u trećoj državi;

3) subjekt domaćin nije osnovan prvenstveno radi omogućavanja ulaska i boravka lica premještenih unutar privrednog društva; i

4) nije istekao najduži dozvoljeni period premještaja utvrđen odredbama čl. 116 i 117 ovog zakona.

Radi utvrđivanja uslova iz stava 2 tačka 3 ovog člana Zavod naročito cijeni da li subjekt domaćin stvarno obavlja registrovanu djelatnost i aktivno posluje u Crnoj Gori, naročito imajući u vidu trajanje poslovanja, broj zaposlenih, izvršene investicije, izmirivanje poreskih obaveza i druge okolnosti koje ukazuju na stvarno obavljanje djelatnosti.

Državljanin treće države koji ima važeću ICT dozvolu izdatu u drugoj državi članici može ostvariti kratkotrajnu ili dugotrajnu mobilnost u Crnoj Gori pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Za dugotrajnu mobilnost Zavod daje saglasnost ako su ispunjeni uslovi iz člana 144 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona i uslovi iz stava 5 tač. 1 do 4 ovog člana.

Ustupanje upućenog radnika korisniku preko agencije iz treće države

Član 146

Agencija za privremeno ustupanje zaposlenih sa sjedištem u trećoj državi može privremeno ustupiti korisniku u Crnoj Gori državljanina treće države koji je kod nje zaposlen, ako je u državi u kojoj ima sjedište registrovana, odnosno ovlašćena za obavljanje djelatnosti privremenog ustupanja zaposlenih.

Na prava i obaveze ustupljenog zaposlenog, agencije i korisnika, kao i na zabrane i ograničenja ustupanja, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa.

Zavod daje saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole ako su ispunjeni uslovi iz člana 144 stav 1 ovog zakona i ako su priloženi dokaz iz stava 1 ovog člana, ugovor o radu zaključen između agencije iz stava 1 ovog člana i državljanina treće države i sporazum o ustupanju zaposlenog zaključen između agencije i korisnika.

Zavod daje saglasnost za promjenu korisnika, poslova ili mjesta rada za vrijeme važenja jedinstvene dozvole ako su, u odnosu na novog korisnika, poslove ili mjesto rada, ispunjeni uslovi iz člana 144 stav 1 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona, ako agencija iz stava 1 ovog člana i dalje ispunjava uslov u pogledu registracije i ovlašćenja za obavljanje djelatnosti privremenog ustupanja zaposlenih i ako je priložen novi ili izmijenjeni sporazum o ustupanju zaposlenog između agencije i korisnika.

Zapošljavanje, samozapošljavanje i rad stranca sa privremenim boravkom po drugom osnovu

Član 147

Stranac kome dozvola za privremeni boravak nije izdata radi zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada može se zaposliti na radnom mjestu za koje se, u skladu sa članom 133 ovog zakona, utvrdi da se ne može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada Crne Gore.

Provjeru iz stava 1 ovog člana Zavod sprovodi na zahtjev poslodavca.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, provjera stanja na tržištu rada ne sprovodi se za člana porodice imaoa Plave karte EU, kao ni za člana porodice lica premještenog unutar privrednog društva, kome je odobren privremeni boravak radi spajanja porodice.

Ako Zavod utvrdi da se slobodno radno mjesto ne može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada, odnosno ako se provjera ne sprovodi u slučaju iz stava 3 ovog člana, Zavod u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva dostavlja poslodavcu, Ministarstvu i nadležnom inspekcijском organu obavještenje i informativni list.

Informativni list iz stava 4 ovog člana sadrži uslove i elemente zaposlenja koje je poslodavac naveo u zahtjevu.

Ako Zavod utvrdi da se slobodno radno mjesto može popuniti odgovarajućim i raspoloživim licem koje ima prednost u pristupu tržištu rada Crne Gore, o tome obavještava poslodavca, u roku od pet radnih dana od dana prijema zahtjeva.

Stranac iz stava 1 ovog člana može se zaposliti i prijaviti na obavezno socijalno osiguranje na osnovu važeće dozvole za privremeni boravak i informativnog lista iz stava 4 ovog člana.

Obavještenje iz stava 4 ovog člana smatra se dokazom o ispunjenosti uslova iz stava 1 ovog člana ako stranac započne rad u roku od 30 dana od dana izdavanja obavještenja.

Za vrijeme trajanja radnog odnosa moraju biti ispunjeni uslovi i elementi zaposlenja navedeni u informativnom listu iz stava 4 ovog člana.

Stranac kome dozvola za privremeni boravak nije izdata radi zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada može se samozaposliti ili obavljati samostalnu profesionalnu djelatnost pod istim uslovima kao crnogorski državljanin, ako ovim ili posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac kome dozvola za privremeni boravak nije izdata radi zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada može obavljati rad pod istim uslovima kao crnogorski državljanin, ako ovim ili posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Odredbe st. 1 do 9 ovog člana ne primjenjuju se na stranca koji ima pravo na slobodan pristup tržištu rada u skladu sa članom 130 ovog zakona.

Povlačenje saglasnosti Zavoda i ukidanje dozvole za sezonski rad

Član 148

Zavod će povući saglasnost za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole ili saglasnost za promjenu, odnosno ukinuti dozvolu za sezonski rad, ako utvrdi da:

1) je saglasnost data, odnosno dozvola izdata, na osnovu dokumentacije koja je pribavljena prevarom ili je falsifikovana ili je neovlašćeno izmijenjena;

2) se naknadno utvrdi da neki od uslova propisanih ovim zakonom za davanje saglasnosti za izdavanje, odnosno produženje jedinstvene dozvole ili saglasnosti za promjenu, ili dozvole za izdavanje dozvole za sezonski rad, nije bio ispunjen ili više nije ispunjen;

3) stranac ne radi kod poslodavca, na radnom mjestu ili pod uslovima utvrđenim saglasnošću, informativnim listom ili dozvolom za sezonski rad, osim kad je promjena dopuštena ovim zakonom;

4) stranac bez opravdanog razloga nije započeo rad u roku iz člana 131 ovog zakona; ili

5) je poslodavcu ili strancu izrečena zabrana iz člana 149 ovog zakona.

Prilikom odlučivanja o povlačenju saglasnosti, odnosno ukidanju dozvole za sezonski rad, Zavod uzima u obzir posebne okolnosti slučaja i poštuje načelo srazmjernosti, a kad se odluka odnosi na sezonskog radnika uzima u obzir i njegove interese.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, Zavod neće ukinuti dozvolu za sezonski rad niti povući saglasnost za sezonsko zapošljavanje ako sezonski radnik zbog razloga na koje objektivno nije mogao uticati nije započeo rad u propisanom roku, pod uslovom da sezonski radnik ili poslodavac u tom roku pisanim putem obavijesti Zavod i dostavi dokaze o postojanju i trajanju tih razloga.

Razlozima iz stava 3 ovog člana smatraju se naročito bolest sezonskog radnika, smrt člana uže porodice ili drugi razlog na koji sezonski radnik nije mogao uticati.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, saglasnost data u postupku koji se odnosi na jedinstvenu dozvolu radi zaposlenja ne može se povući samo zbog prestanka zaposlenja ako ukupno trajanje nezaposlenosti ne prelazi tri mjeseca, odnosno šest mjeseci ako je stranac imalac jedinstvene dozvole duže od dvije godine.

Ako stranac iz stava 5 ovog člana u dozvoljenom periodu nezaposlenosti pronađe novog poslodavca i prije isteka tog perioda podnese zahtjev za promjenu poslodavca, Zavod neće povući saglasnost do donošenja izvršne odluke o ispunjenosti uslova za promjenu.

Ako postoje opravdani razlozi za sumnju da je stranac iz stava 5 ovog člana bio izložen posebno iskorišćavajućim uslovima rada, period iz stava 5 ovog člana produžava se za tri mjeseca.

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, saglasnost data u postupku koji se odnosi na Plavu kartu EU ne može se povući zbog prestanka zaposlenja ili zbog toga što zarada imaoca Plave karte EU više ne dostiže iznos iz člana 137 stav 1 tačka 3 ovog zakona dok ukupno trajanje nezaposlenosti ne prelazi tri mjeseca, ako je imalac Plave karte EU bio zaposlen na osnovu Plave karte EU kraće od dvije godine, odnosno šest mjeseci, ako je bio zaposlen na osnovu Plave karte EU najmanje dvije godine.

Podatke o početku i prestanku perioda nezaposlenosti iz st. 5 i 8 ovog člana Zavod pribavlja po službenoj dužnosti iz evidencija obaveznog socijalnog osiguranja i drugih službenih

evidencija, pri čemu se smatra se da je time ispunjena obaveza stranca da obavijesti Zavod o početku i, kad je to primjenjivo, prestanku perioda nezaposlenosti.

Ako podatak iz stava 9 ovog člana nije moguće pribaviti po službenoj dužnosti, stranac je dužan da ga dostavi Zavodu na njegov zahtjev, u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, Zavod neće povući saglasnost datu u postupku koji se odnosi na Plavu kartu EU ako imalac Plave karte EU, zbog razloga na koje objektivno nije mogao uticati, ne započne rad u roku iz člana 131 stav 3 ovog zakona, pod uslovom da u tom roku pisanim putem obavijesti Zavod i dostavi dokaze o postojanju i trajanju tih razloga.

Razlozima iz stava 11 ovog člana smatraju se naročito bolest stranca, smrt člana uže porodice ili drugi razlog na koji stranac nije mogao uticati.

Ako Zavod, iz razloga nastalog postupanjem ili propustom poslodavca, ukine dozvolu za sezonski rad, odnosno ako iz istog razloga povuče saglasnost za sezonsko zapošljavanje zbog čega Ministarstvo ukine jedinstvenu dozvolu, sezonski radnik ima pravo na naknadu štete od poslodavca.

Naknada štete iz stava 13 ovog člana obuhvata sva novčana potraživanja i druge obaveze koje bi poslodavac bio dužan da ispunji prema sezonskom radniku da dozvola za sezonski rad nije ukinuta, odnosno da saglasnost nije povučena, kao i drugu štetu koju sezonski radnik dokaže.

Ukupan iznos naknade štete iz ovog člana ne može biti niži od trostrukog iznosa minimalne zarade utvrđene u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i obaveze iz radnog odnosa, koja važi na dan pravosnažnosti odluke o ukidanju dozvole za sezonski rad, odnosno jedinstvene dozvole.

Poslodavac je dužan da naknadu iz st. 14 i 15 ovog člana isplati u roku od 15 dana od dana pravosnažnosti odluke o ukidanju dozvole za sezonski rad, odnosno jedinstvene dozvole.

Pravo na naknadu iz st. 13 do 16 ovog člana ne utiče na druga prava sezonskog radnika iz radnog odnosa niti na pravo da zahtijeva naknadu štete u većem iznosu ako dokaže da je pretrpio veću štetu.

Ako poslodavac ne isplati naknadu u roku iz stava 16 ovog člana, sezonski radnik može isplatu te štete ostvarivati pred nadležnim sudom.

O povlačenju saglasnosti, odnosno ukidanju dozvole za sezonski rad, Zavod bez odlaganja obavještava Ministarstvo i poreski organ, a u slučaju ukidanja dozvole za sezonski rad i policiju.

Zabrana zapošljavanja, samozapošljavanja i rada stranaca

Član 149

Zavod neće dati saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole ili Plave karte EU, niti saglasnost za promjenu, niti izdati ili produžiti dozvolu za sezonski rad, za vrijeme

trajanja zabrane zapošljavanja stranaca izrečene poslodavcu, stranom poslodavcu, naručiocu posla, subjektu domaćinu ili korisniku, odnosno zabrane zapošljavanja, samozapošljavanja i rada izrečene strancu.

Zabrana zapošljavanja stranaca izriče se poslodavcu, stranom poslodavcu, naručiocu posla, subjektu domaćinu ili korisniku, zavisno od njegove uloge u zaposlenju ili radu stranca, ako je pravosnažnom odlukom nadležnog organa utvrđeno da je:

1) zaposlio stranca ili mu omogućio rad bez važeće dozvole, informativnog lista ili drugog pravnog osnova za rad;

2) zaposlio stranca ili mu omogućio rad na radnom mjestu ili pod uslovima koji nijesu obuhvaćeni datom saglasnošću, informativnim listom ili prijavom promjene;

3) dostavio neistinite podatke ili dokumentaciju pribavljenu prevarom, ili falsifikovanu ili neovlašćeno izmijenjenu radi ostvarivanja prava po ovom zakonu;

4) osnovan ili posluje prvenstveno radi omogućavanja ulaska, boravka ili rada državljana trećih država suprotno ovom zakonu; ili

5) postupio suprotno zabrani nezakonitog zapošljavanja iz člana 150 stav 1 ovog zakona.

Zabrana zapošljavanja stranaca traje jednu godinu, a u slučaju iz stava 2 tačka 4 ovog člana tri godine, od dana pravosnažnosti odluke.

Zabrana zapošljavanja, samozapošljavanja i rada izriče se strancu ako je pravosnažnom odlukom nadležnog organa utvrđeno da je:

1) radio bez važeće dozvole, informativnog lista ili drugog pravnog osnova za rad;

2) radio na radnom mjestu ili pod uslovima koji nijesu obuhvaćeni datom saglasnošću, informativnim listom ili prijavom promjene; ili

3) dostavio neistinite podatke ili dokumentaciju pribavljenu prevarom, falsifikovanu ili neovlašćeno izmijenjenu radi ostvarivanja prava po ovom zakonu.

Zabrana iz stava 4 ovog člana traje šest mjeseci od dana pravosnažnosti odluke.

Evidenciju zabrana iz ovog člana vodi Zavod i po službenoj dužnosti ih uzima u obzir u postupcima po ovom zakonu.

Poslodavcu za kojeg je pravosnažnom odlukom nadležnog organa utvrđena teža povreda prava sezonskog radnika iz rada i po osnovu rada ili obaveza prema sezonskom radniku propisanih ovim zakonom izriče se zabrana zapošljavanja sezonskih radnika u trajanju do jedne godine, srazmjerno težini povrede.

Za vrijeme trajanja zabrane iz stava 7 ovog člana Zavod tom poslodavcu neće dati saglasnost za izdavanje ili produženje jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja ili saglasnost za promjenu, niti izdati ili produžiti dozvolu za sezonski rad.

Zabrana nezakonitog zapošljavanja državljana treće države i obaveze poslodavca

Član 150

Zabranjeno je da poslodavac zaposli ili omogući rad državljaninu treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

Poslodavac, u smislu stava 1 ovog člana, je pravno ili fizičko lice, preduzetnik, strano pravno lice, odnosno dio stranog pravnog lica ili drugi subjekt, uključujući agenciju za privremeno ustupanje zaposlenih, kod kojeg se obavlja rad ili koji omogućava obavljanje rada, odnosno za kojeg ili pod čijim rukovođenjem ili nadzorom državljanin treće države obavlja rad, bez obzira na pravni osnov njegovog angažovanja.

Poslodavac je dužan da, prije početka rada državljanina treće države:

- 1) zahtijeva da mu stranac stavi na uvid važeću dozvolu za boravak ili drugu ispravu kojom se dokazuje pravo stranca da zakonito boravi u Crnoj Gori;
- 2) provjeri da isprava iz tačke 1 ovog stava pripada strancu i da mu, po svom sadržaju i roku važenja, omogućava zakonit boravak; i
- 3) sačuva kopiju ili podatke iz isprave iz tačke 1 ovog stava najmanje za vrijeme trajanja zaposlenja ili rada i stavi ih na uvid nadležnom organu na njegov zahtjev.

Poslodavac koji ispuni obaveze iz stava 3 ovog člana i obavezu iz člana 131 stav 5 ovog zakona neće odgovarati za povredu zabrane iz stava 1 ovog člana samo zbog toga što je isprava koju je državljanin treće države pokazao bila falsifikovana ili neovlašćeno izmijenjena, osim ako je znao da isprava nije vjerodostojna.

Novčana kazna i troškovi vraćanja

Član 151

Za povredu zabrane iz člana 150 stav 1 ovog zakona poslodavcu se izriče djelotvorna, srazmjerna i odvraćajuća novčana kazna, u skladu sa članom 273 ovog zakona.

Uz novčanu kaznu, poslodavac je dužan da snosi troškove vraćanja nezakonito zaposlenog državljanina treće države, ako je sproveden postupak vraćanja, i to u stvarnom iznosu ili u prosječnom iznosu utvrđenom u skladu sa zakonom.

Obaveze poslodavca po osnovu nezakonitog zapošljavanja

Član 152

Poslodavac je dužan da:

- 1) nezakonito zaposlenom državljaninu treće države isplati cjelokupnu dospelu naknadu iz nezakonitog zapošljavanja za period u kojem je radio;

2) obračuna i plati poreze, doprinose za obavezno socijalno osiguranje i druge dažbine koje bi bile plaćene da je zaposlenje bilo zakonito, uključujući pripadajuće kamate i druge obaveze zbog neblagovremenog plaćanja; i

3) nadoknadi troškove potrebne za prenos dospjele naknade iz tačke 1 ovog stava u državu u koju se državljanin treće države vratio ili je vraćen.

Ako visina ugovorene naknade nije dokazana, smatra se da je državljanin treće države imao pravo najmanje na zaradu utvrđenu zakonom, kolektivnim ugovorom ili ustaljenom praksom u odgovarajućoj djelatnosti za zaposlenog koji je zakonito zaposlen na istim ili sličnim poslovima.

Ako poslodavac ili državljanin treće države ne dokaže koliko je trajalo nezakonito zapošljavanje, smatra se da je trajalo najmanje tri mjeseca.

Poslodavac je dužan da obaveze iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana izvrši, u roku od 15 dana od dana dostavljanja akta kojim je nadležni inspekcijski organ utvrdio nezakonito zapošljavanje.

Poslodavac je dužan da nadležnom inspekcijskom organu, u roku od osam dana od isteka roka iz stava 4 ovog člana, dostavi dokaz o izvršenim obavezama iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Obaveze iz stava 1 tačka 2 ovog člana utvrđuju se i izvršavaju u postupku i rokovima propisanim zakonima kojima se uređuju porezi, obavezno socijalno osiguranje i druge dažbine.

Druge mjere prema poslodavcu

Član 153

Poslodavcu za kojeg je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je nezakonito zaposlio državljanina treće države može se, pored zabrane zapošljavanja iz člana 149 ovog zakona i drugih sankcija, zavisno od težine i okolnosti povrede, izreći jedna ili više sljedećih mjera:

1) isključenje iz prava na javne koristi, pomoć ili subvencije, uključujući sredstva Evropske unije kojima upravljaju nadležni organi Crne Gore, u trajanju do pet godina;

2) isključenje iz učešća u postupcima javnih nabavki u trajanju do pet godina;

3) povraćaj javnih koristi, pomoći ili subvencija, uključujući sredstva Evropske unije, koje je poslodavac primio u periodu do dvanaest mjeseci prije pravosnažne odluke kojom je utvrđeno nezakonito zapošljavanje; ili

4) privremeno ili trajno zatvaranje poslovnog prostora u kojem je povreda izvršena, odnosno privremeno ili trajno oduzimanje dozvole za obavljanje djelatnosti, kad je to opravdano težinom povrede, u skladu sa zakonom.

Prilikom odlučivanja o izricanju, vrsti, obimu i trajanju mjere iz stava 1 ovog člana primjenjuje se načelo srazmjernosti i uzimaju se u obzir naročito broj nezakonito zaposlenih

državljanina trećih država, trajanje i ponavljanje povrede, ostvarena imovinska korist, postojanje posebno iskorištavajućih uslova rada i posljedice povrede po nezakonito zaposlena lica.

Mjere iz stava 1 ovog člana izriče, odnosno primjenjuje organ državne uprave nadležan za oblast na koju se mjera odnosi, u skladu sa zakonom kojim se uređuje ta oblast.

Odgovornost u lancu podugovaranja

Član 154

Ako je poslodavac koji je nezakonito zaposlio državljanina treće države podizvođač, izvođač kojem je taj poslodavac neposredni podizvođač odgovara solidarno sa poslodavcem za plaćanje iznosa koji odgovara novčanoj kazni izrečenoj poslodavcu, troškove vraćanja iz člana 151 stav 2 ovog zakona i obaveze iz člana 152 stav 1 tač. 1 i 3 ovog zakona.

Glavni izvođač i drugi posredni izvođači u lancu podugovaranja odgovaraju za obaveze iz stava 1 ovog člana ako su znali da podizvođač nezakonito zapošljava državljane trećih država.

Izvođač iz st. 1 i 2 ovog člana neće odgovarati ako dokaže da je, prije i za vrijeme izvršenja ugovora, preduzeo primjerene mjere dužne pažnje radi sprečavanja nezakonitog zapošljavanja kod podizvođača, pri čemu se izvođač ne može osloboditi odgovornosti ako je znao da je isprava ili dokaz koji mu je podizvođač dostavio falsifikovan ili neovlašćeno izmijenjen ili da nije izvršena propisana prijava zaposlenja ili početka rada.

Sudsko ostvarivanje potraživanja

Član 155

Ako nezakonito zaposleni državljanin treće države u roku iz člana 152 stav 4 ovog zakona ne primi dospelu naknadu iz člana 152 stav 1 tačka 1 ovog zakona, odnosno naknadu troškova njenog prenosa iz člana 152 stav 1 tačka 3 ovog zakona, može ta potraživanja ostvarivati pred nadležnim sudom i nakon dobrovoljnog ili prinudnog odlaska iz Crne Gore.

Podnošenje prijava i učešće trećih lica

Član 156

Inspekcija rada i poreska inspekcija, u okviru svojih nadležnosti, obezbjeđuju djelotvorne i lako dostupne mehanizme za podnošenje prijava zbog sumnje na povredu zabrane iz člana 150 stav 1 ovog zakona.

Organ koji primi prijavu iz stava 1 ovog člana po kojoj nije nadležan da postupa dužan je da je, bez odlaganja, dostavi nadležnom organu i o tome obavijesti podnosioca prijave.

Nezakonito zaposleni državljanin treće države može prijavu podnijeti neposredno ili preko sindikata, nevladine organizacije, organizacije koja pruža pomoć, advokata ili drugog lica koje, u skladu sa zakonom, ima opravdan interes za zaštitu njegovih prava.

Lice iz stava 3 ovog člana može državljaninu treće države, uz njegovu saglasnost, pružati pomoć i učestvovati u postupku radi zaštite njegovih prava, uključujući postupak iz člana 155 ovog zakona.

Pružanje pomoći iz stava 4 ovog člana ne smatra se omogućavanjem nezakonitog ulaska, kretanja ili boravka stranca u Crnoj Gori.

Inspekcija rada i policija dužni su da, u okviru svojih nadležnosti, nezakonito zaposlenog državljanina treće države na jeziku koji razumije obavijeste o pravu na isplatu dospjele naknade, podnošenje prijave i sudsko ostvarivanje potraživanja, a najkasnije prije izvršenja odluke o vraćanju.

Planiranje i izvještavanje o inspekcijskom nadzoru

Član 157

Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba čl. 129 do 156 ovog zakona vrši se u skladu sa članom 267 ovog zakona i zasniva se prvenstveno na procjeni rizika koju izrađuju nadležni organi.

Nadležni organi na osnovu procjene rizika redovno utvrđuju privredne sektore, djelatnosti, kategorije poslodavaca i oblike zaposlenja ili rada kod kojih postoji povećan rizik od nezakonitog zapošljavanja stranaca, povrede prava stranaca, naročito sezonskih radnika, ili zloupotrebe režima zaposlenja ili rada, i u tim oblastima obezbjeđuju djelotvoran i odgovarajući inspekcijski nadzor.

Policija, inspekcija rada, poreski organ, Zavod, državno tužilaštvo, organ nadležan za javne nabavke, organ nadležan za dodjelu javnih sredstava i drugi nadležni organi razmjenjuju podatke potrebne za otkrivanje nezakonitog zapošljavanja, naplatu potraživanja i primjenu mjera prema poslodavcima, u skladu sa zakonom.

Nadležni organ za inspekcijski nadzor najmanje jednom godišnje objavljuje izvještaj koji sadrži podatke o privrednim sektorima i djelatnostima obuhvaćenim procjenom rizika, broju i udjelu kontrolisanih poslodavaca, broju izvršenih nadzora, vrstama utvrđenih povreda, preduzetim mjerama i rezultatima nadzora, bez podataka na osnovu kojih se može utvrditi identitet stranaca.

Izvještaj iz stava 4 ovog člana dostavlja se Ministarstvu.

3. Stalni boravak

Pravo na stalni boravak

Član 158

Dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu:

- odobrenog privremenog boravka;
- priznatog statusa međunarodne zaštite u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Izuzetno, dozvola za stalni boravak može se izdati strancu koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori manje od pet godina neprekidno, ako to nalažu razlozi humanosti ili je to u interesu Crne Gore.

Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Crnoj Gori u periodu od pet godina i u slučaju kad su odsustva iz Crne Gore bila kraća od šest uzastopnih mjeseci i ako njihovo ukupno trajanje ne prelaze deset mjeseci.

Ako je stranac imao odobren privremeni boravak u Crnoj Gori radi školovanja ili stručnog osposobljavanja, u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka, računa se samo polovina vremena provedenog na osnovu odobrenog privremenog boravka.

Vrijeme odsustva stranca iz Crne Gore u slučaju kad je od strane poslodavca sa sjedištem u Crnoj Gori, kod kojeg je u radnom odnosu, upućen na rad u inostranstvo radi pružanja usluga, u toku trajanja radnog odnosa, uračunava se u period za izdavanje dozvole za stalni boravak, bez obzira na to da li su odsustva bila duža od šest uzastopnih mjeseci i da li je njihovo ukupno trajanje duže deset mjeseci.

U vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka, strancu kome je odobrena međunarodna zaštita u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, računa se cjelokupno vrijeme koje je proteklo od podnošenja zahtjeva za međunarodnu zaštitu do donošenja odluke kojom mu se odobrava međunarodna zaštita.

Vrijeme boravka stranca u Crnoj Gori na osnovu dozvole za privremeni boravak zbog sezonskog rada ili jedinstvene dozvole radi rada upućenog radnika ne uračunava se u period za izdavanje dozvole za stalni boravak.

Pravo djece na stalni boravak

Član 159

Dozvola za stalni boravak može se izdati djetetu:

- 1) čiji je jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, crnogorski državljanin i ima prebivalište u Crnoj Gori;
- 2) čiji jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, ima odobren stalni boravak;
- 3) čiji jedan roditelj, u trenutku njegovog rođenja, ima odobren stalni boravak, a drugi roditelj je nepoznat ili je umro.

Uslovi za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 160

Strancu se može izdati dozvola za stalni boravak, ako ima:

- 1) važeću stranu putnu ispravu;
- 2) stalne i redovne izvore sredstava koja su dovoljna za izdržavanje, da ne bi postao teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori;
- 3) zdravstveno osiguranje, koje pokriva najmanje hitnu medicinsku pomoć na teritoriji Crne Gore;
- 4) znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju.

Strancu ili njegovim članovima porodice se neće izdati dozvola za stalni boravak ako to zahtijevaju razlozi javnog reda, odnosno nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti.

Prilikom donošenja rješenja o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak, Ministarstvo uzima u obzir ozbiljnost ili vrstu kaznenog djela protiv javnog reda, odnosno nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti ili opasnost koju stranac predstavlja po javni red, odnosno nacionalnu ili unutrašnju bezbjednosti, istovremeno uzimajući u obzir i trajanje boravka i postojanje veza stranca sa Crnom Gorom, pri čemu odluka ne smije biti zasnovana na ekonomskim razlozima.

Stranac koji je do dana podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno pet godina na osnovu priznatog statusa lica bez državljanstva u skladu sa ovim zakonom, ne mora ispunjavati uslove iz stava 1 tačka 2 ovog člana.

Vlada određuje stručnu organizaciju za utvrđivanje kriterijuma i provjeru znanja jezika iz stava 1 tačka 4 ovog člana.

Bliže uslove za izdavanje dozvole za stalni boravak iz stava 1 tač. 2 i 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 161

Zahtjev za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana za dijete iz člana 159 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona, podnosi jedan roditelj uz saglasnost drugog roditelja, a za dijete iz člana 159 stav 1 tačka 3 ovog člana roditelj.

U trenutku podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak stranac mora imati odobren privremeni boravak, priznat status međunarodna zaštite, odnosno utvrđeno

pravo na boravak po osnovu odobrene međunarodne zaštite, u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, stranac je dužan da priloži dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 160 ovog zakona.

Dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 160 stav 1 tačka 4 ovog zakona ne podnosi se za stranca koji je završio osnovnu, odnosno srednju školu ili stekao visoko obrazovanje u Crnoj Gori, stranca koji je državljanin države koja je nastala na prostoru bivše SFRJ, stranca mlađeg od 14 godina života i stranca starijeg od 65 godina života.

Prilikom podnošenja zahtjeva iz stava 1 ovog člana od stranca se uzimaju biometrijski podaci, odnosno fotografija i otisak dva prsta, kao i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Otisak dva prsta i potpis ne uzima se od djece mlađe od šest godina života.

Uzimanje podataka za izdavanje dozvole za stalni boravak pomoću mobilne stanice

Član 162

Starom, bolesnom i licu sa invaliditetom omogućava se olakšan način podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak upotrebom mobilne stanice radi uzimanja podataka za izdavanje te dozvole.

Obrazac zahtjeva za upotrebu mobilne stanice, način podnošenja zahtjeva, način postupanja po zahtjevu i način upotrebe mobilne stanice propisuje Ministarstvo.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak

Član 163

Dozvolu za stalni boravak izdaje Ministarstvo, uz prethodno mišljenje Agencije i policije o postojanju smetnji iz razloga javnog reda, odnosno nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti iz člana 160 stav 2 ovog zakona.

Agencija i policija dužne su da mišljenje iz stava 1 ovog člana dostave Ministarstvu, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja.

Ako Ministarstvo ne dobije mišljenja iz stava 2 ovog člana, u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje dozvole za stalni boravak.

O zahtjevu za izdavanje dozvole za stalni boravak Ministarstvo odlučuje, najkasnije u roku od šest mjeseci od dana predaje urednog zahtjeva.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak odlučuje se rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 5 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Stalni boravak neće se odobriti strancu ako mu je, poslije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak, ukinut status međunarodne zaštite, odnosno poništen azil ili supsidijarna zaštita u dijelu koji se odnosi na odobravanje prava na boravak u Crnoj Gori.

Način izdavanja dozvole za stalni boravak, kao i obrazac zahtjeva iz člana 161 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Ako stranac koji ima odobrenje za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak«, izdato u drugoj državi članici, dobije dozvolu za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak u Crni Gori«, Ministarstvo preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona obavještava drugu državu članicu o izdavanju te dozvole.

Na postupak i uslove za izdavanje dozvole za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak« strancu koji već u drugoj državi članici ima izdato odobrenje za stalni boravak sa tom oznakom, primjenjuju se odredbe ovog zakona, koje se odnose na izdavanje dozvole za stalni boravak sa oznakom »status rezidenta za dugotrajni boravak«.

Trajanje stalnog boravka

Član 164

Strancu se odobrava stalni boravak u Crnoj Gori na neodređeno vrijeme.

Dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od pet godina, uz obavezu automatskog produženja.

Zahtjev za produženje dozvole za stalni boravak stranac podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, najranije u roku od 60 dana prije isteka roka važenja dozvole.

Strancu mlađem od četiri godine života dozvola za stalni boravak izdaje se sa rokom važenja od dvije godine.

Obrazac dozvole za stalni boravak

Član 165

Dozvola za stalni boravak je javna isprava kojom stranac dokazuje da mu je odobren stalni boravak u Crnoj Gori.

Dozvola za stalni boravak sadrži podatke propisane Regulativom 1030/2002/EZ od 13. juna 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih država, i izdaje se u skladu sa propisima koje ta Regulativa utvrđuje.

Stranac kome je izdata dozvola za stalni boravak na osnovu neprekidnog zakonitog boravka iz člana 158 stav 1 ovog zakona, ima status rezidenta za dugotrajni boravak, a u obrazac dozvole unosi se oznaka vrste dozvole „ rezident za dugotrajni boravak – EZ”.

Naknadu troškova izrade obrasca dozvole iz stava 1 ovog člana snosi podnosilac zahtjeva.

Obrazac dozvole za stalni boravak izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 48 ovog zakona.

Obrazac i sadržaj dozvole za stalni boravak, kao i visinu naknade iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Prava stranca sa odobrenim stalnim boravkom

Član 166

Stranac koji ima dozvolu za stalni boravak ima pravo na jednak tretman kao državljanin Crne Gore u oblasti:

- 1) rada, posredovanja pri zapošljavanju i prava za vrijeme nezaposlenosti;
- 2) obrazovanja i stručnog usavršavanja;
- 3) priznavanja diploma i sertifikata;
- 4) socijalne pomoći, zdravstvenog i penzijskog osiguranja;
- 5) poreske olakšice, u skladu sa zakonom;
- 6) pristupa tržištu roba i usluga;
- 7) slobode udruživanja, povezivanja i članstva u organizacijama koje zastupaju interese radnika ili poslodavaca.

Prava iz stava 1 ovog člana, ostvaruju se u skladu sa zakonima kojima se uređuje način ostvarivanja tih prava.

Pravo na jednak tretman iz stava 1 ovog člana imaju i članovi porodice stranca, kojima je izdata dozvola za boravak na osnovu člana 169 ovog zakona.

Poništenje, odnosno prestanak stalnog boravka

Član 167

Stalni boravak prestaje da važi ako:

- 1) je stranac u Crnoj Gori pravosnažno osuđen na безусловnu kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) to zahtijevaju razlozi javnog reda, odnosno nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti;
- 3) je stranac dao lažne podatke o identitetu ili je dozvola za stalni boravak izdata na osnovu neistinitih podataka o strancu;
- 4) ako je strancu u Crnoj Gori izrečena pravosnažna sporedna kazna ili sporedna sankcija protjerivanja stranca iz Crne Gore, koja se može izreći samo u slučaju kad stranac predstavlja stvarnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju javnom redu ili javnoj bezbjednosti, pri čemu se ozbiljnost prijetnje mora procjenjivati od slučaja do slučaja i u skladu sa načelom srazmjernosti, ili ako je stranac zbog pravne posljedice osude za krivično djelo izgubio pravo na boravak u Crnoj Gori, ili ako je strancu druga država članica Evropske unije izrekla pravosnažnu odluku o protjerivanju, na osnovu koje će biti udaljen iz Crne Gore;
- 5) se utvrdi da je neprekidno boravio van područja Evropske unije u periodu od 12 uzastopnih mjeseci;
- 6) se stranac odrekao stalnog boravka;
- 7) je stranac stekao crnogorsko državljanstvo;
- 8) stranac u drugoj državi članici stekne status rezidenta za dugotrajni boravak;

9) stranac ostane van Crne Gore šest godina ili duže.

Strancu kome je u Crnoj Gori priznata međunarodna zaštita i koji je stekao status rezidenta za dugotrajni boravak na osnovu dozvole za stalni boravak za oznakom »rezident za dugotrajni boravak« i statusom međunarodne zaštite, Ministarstvo će ukinuti dozvolu za stalni boravak ako ako je stranac namjerno dao netačne podatke o svom identitetu ili druge netačne podatke, odnosno ako je namjerno prikrio okolnosti koje su od značaja za izdavanje dozvole, kao i u slučaju kad strancu prestane međunarodna zaštita ili mu bude oduzeta u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna zaštita, zbog netačnog prikazivanja ili prikrivanja činjenica, uključujući i upotrebu lažnih isprava koje su bile od odlučujućeg značaja za dodjelu statusa međunarodne zaštite.

Izuzetno od stava 1 tačka 5 ovog člana, stalni boravak neće prestati da važi, ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera) ili razlozi koji se odnose na školovanje, a stranac Ministarstvu dostavi dokaz o postojanju tih razloga.

Strancu kome je stalni boravak prestao u skladu sa stavom 1 tač. 5 i 8 ovog člana, ponovo se može izdati dozvola za stalni boravak ako je, prije podnošenja novog zahtjeva za izdavanje dozvole za stalni boravak, zakonito boravio u Crnoj Gori neprekidno tri godine na osnovu odobrenog privremenog boravka.

Strancu kome je stalni boravak prestao u skladu sa stavom 1 tačka 5 ovog člana, može se ponovo izdati dozvola za stalni boravak i u slučaju kad se utvrdi da je kao žrtva trgovine ljudima (nedozvoljeni brak) neprekidno boravio van Crne Gore duže od jedne godine.

U slučaju iz stava 5 ovog člana stranac može podnijeti Ministarstvu zahtjev za naknadno sticanje statusa rezidenta za dugotrajni boravak.

Strancu koji je naknadno dobio status rezidenta za dugotrajni boravak izdaje se nova dozvola za stalni boravak, sa oznakom »status rezidenta za dugotrajni boravak«.

O prestanku stalnog boravka iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo donosi rješenje.

Prije donošenja rješenja iz stava 1 tačka 4 ovog člana, zbog izrečene sankcije protjerivanja, a koje ne smije biti zasnovano na ekonomskim razlozima, naročito se uzimaju u obzir:

- 1) trajanje boravka u Crnoj Gori;
- 2) lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti;
- 3) godine života stranca;
- 4) posljedice prestanka stalnog boravka po stranca i članove njegove porodice;
- 5) veza stranca sa Crnom Gorom ili nepostojanje veza sa Crnom Gorom.

Rješenjem iz stava 1 tačka 4 ovog člana, određuje se rok u kojem stranac mora napustiti Crnu Goru, koji ne može biti duži od 30 dana od dana dostavljanja rješenja, a u slučajevima iz stava 1 tač. 2 do 5 ovog člana, rješenjem se može izreći i zabrana ulaska i boravka u Crnoj Gori od jedne do pet godina, pri čemu se vrijeme zabrane ulaska i boravka računa u skladu sa članom 191 stav 6 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Rezidentima za dugotrajni boravak koji nemaju dovoljno sredstava obezbjeđuje se pravna pomoć pod istim uslovima koji važe za državljane Crne Gore

Ako oduzimanje ili gubitak statusa rezidenta za dugotrajni boravak nema za posljedicu protjerivanje stranca, strancu se dozvoljava da ostane u Crnoj Gori, ako ispunjava uslove propisane za izdavanje dozvole za privremeni boravak za određenu svrhu u skladu sa odredbama ovog zakona i ne predstavlja opasnost po javni red, odnosno nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost.

Postojanje smetnji iz razloga nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti

Član 168

Postojanje razloga, odnosno smetnji sa aspekta nacionalne bezbjednosti propisanih ovim zakonom utvrđuje Agencija i o tome Ministarstvu, odnosno policiji dostavlja mišljenje, a organu državne uprave nadležnom za vanjske poslove saglasnost, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Razlozi, odnosno smetnje sa aspekta nacionalne bezbjednosti postoje, ako lice:

1) sprovodi ili je sprovodilo aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom;

2) sprovodi aktivnosti koje bi mogle dovesti do izvršenja krivičnih djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore;

3) pripada ili je pripadalo organizacijama i grupama koje se zalažu za nasilnu promjenu ustavnog uređenja ili djeluju na način kojim se ugrožavaju Ustavom utvrđena ljudska prava i slobode;

4) javno se zalaže i širi ideje kojima se raspiruje nacionalna, vjerska ili rasna diskriminacija;

5) pripada ili je pripadalo organizacijama i organizovanim kriminalnim grupama koje pripremaju ili izvršavaju krivična djela i na bilo koji drugi način pruža podršku ovim organizacijama i grupama;

6) ima ili je imalo vezu ili održava vezu sa licima koja neovlašćeno prikupljaju tajne i druge podatke, teroristima, saboterima, članovima organizovanih kriminalnih grupa ili licima za koja se osnovano sumnja da pripadaju takvim grupama;

7) ne poštuje državu Crnu Goru i njene simbole, ne izvršava odluke sudova, organa državne uprave i drugih organa ili okolnosti ukazuju da lice, nakon izdavanja dozvole za privremeni boravak, dozvole za privremeni boravak i rad i dozvole za stalni boravak, ne bi poštovalo pravni poredak Crne Gore;

8) sprovodi i druge aktivnosti koje mogu biti prijetnja po nacionalnu i međunarodnu bezbjednost.

Kad Ministarstvo ili policija, odnosno organ državne uprave nadležan za vanjske poslove donosi rješenje na osnovu mišljenja Agencije da postoje razlozi, odnosno smetnje iz stava 2 ovog člana, u obrazloženju rješenja se ne navode ti razlozi.

Prava stranca sa statusom rezidenta za dugotrajni boravak stečenom u drugoj državi članici i članova njegove porodice

Član 169

Strancu koji u drugoj državi članici ima status rezidenta za dugotrajni boravak i želi u Crnoj Gori da boravi radi zaposlenja ili rada, samozaposlenja ili obavljanja sezonskih poslova, može se izdati jedinstvena dozvola radi zaposlenja ili rada, samozaposlenja ili sezonskog zapošljavanja, ako:

- 1) ispunjava uslove iz člana 160 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona;
- 2) Zavod da saglasnost za izdavanje jedinstvene dozvole za te namjene, osim ako je ovim zakonom propisano da saglasnost nije potrebna;
- 3) ispunjava uslove propisane ovim zakonom za izdavanje tih dozvola; i
- 4) ne postoje razlozi za odbijanje zahtjeva za izdavanja tih dozvola zbog postojanja prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Strancu koji u drugoj državi članici ima status rezidenta za dugotrajni boravak i želi u Crnoj Gori da boravi radi studiranja ili stručnog usposobljavanja, može se izdati dozvola za privremeni boravak ako ispunjava uslove iz člana 160 stav 1 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, kao i uslove propisane ovim zakonom za izdavanje dozvole za privremeni boravak radi studiranja ili stručnog osposobljavanja, i ako ne postoje razlozi za odbijanje izdavanja dozvole zbog postojanja prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje.

Strancu iz stava 1 ovog člana, koji namjerava da u Crnoj Gori boravi radi zaposlenja ili rada ili samozaposlenja, u skladu s ovim zakonom, priznaje se pravo na spajanje porodice sa članovima porodice koji su stranci, ako imaju u drugoj državi članici Evropske unije status rezidenta za dugotrajni boravak ili drugu vrstu dozvole boravka i ako su sa strancem u državi članici, u kojoj stranac ima status rezidenta za dugotrajni boravak, živjeli u porodičnoj zajednici.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, stranac odnosno član porodice dužan je da, uz zahtjev za priznavanje prava na spajanje porodice, priloži svoju dozvolu za boravak rezidenta za dugotrajni boravak-EZ ili dozvolu za boravak i važeću putnu ispravu ili ovjerenu kopiju te isprave; dokaze da je član porodice boravio kao član porodice rezidenta za dugotrajni boravak u prvoj državi članici; dokaze da članovi porodice imaju stalne i redovne izvore sredstava, koji su dovoljni za njihovo izdržavanje, kako ne bi postali teret socijalnog sistema Crne Gore, kao i odgovarajuće zdravstveno osiguranje.

Prilikom odlučivanja o postojanju razloga za odbijanje zahtjeva za izdavanje dozvola iz st. 1 i 2 ovog člana i priznavanja prava na spajanje porodice iz stava 3 ovog člana Ministarstvo uzima u obzir ozbiljnost ili vrstu kaznenog djela protiv javnog reda, odnosno nacionalne ili unutrašnje bezbjednosti ili prijetnju koju stranac ili član njegove porodice

predstavlja po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje, pri čemu odluka o tome ne smije biti zasnovana na ekonomskim razlozima.

Smatra se da stranac ili njegovi članovi porodice predstavljaju prijetnju po javno zdravlje ako se u postupku izdavanja dozvole za boravak utvrdi da dolaze iz područja na kojima vladaju zarazne bolesti sa mogućnošću nastanka epidemije, propisane međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije, odnosno iz područja u kojima vladaju zarazne bolesti koje bi mogle ugroziti zdravlje ljudi i za koje je, u skladu sa zakonom koji uređuje zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, potrebno preduzeti propisane mjere.

Bolest kojom se stranac zarazio nakon izdavanja prve dozvole za boravak u drugoj državi članici ne opravdava odbijanje produženja dozvole niti protjerivanje stranca sa teritorija Crne Gore.

Rezident za dugotrajni boravak i članovi njegove porodice iz stava 3 ovog člana mogu boraviti na teritoriji Crne Gore bez dozvole za boravak 90 dana od dana ulaska u Crnu Goru, odnosno do isteka važenja dozvole ako je taj rok kraći, a ako žele da na području Crne Gore borave duže, rezident za dugotrajni boravak mora za sebe i članove svoje porodice, prije isteka dozvoljenog boravka, podnijeti Ministarstvu u mjestu boravka stranca zahtjev za izdavanje dozvole iz stava 1 odnosno stava, odnosno dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice.

O podnesenom zahtjevu za izdavanje dozvole iz stava 8 ovog člana, Ministarstvo izdaje potvrdu, u skladu sa članom 81 ovog zakona.

Na izdavanja i produženja jedinstvene dozvole za rezidenta za dugotrajni boravak primjenjuju se odredbe ovog zakona, kojima se uređuje izdavanje i produženje jedinstvene dozvole radi zaposlenja ili rada, samozaposlenja i sezonskog zapošljavanja.

Dozvola za privremeni boravak radi studiranja ili stručnog usposablјivanja izdaje se i produžava dugotrajnom rezidentu za vrijeme potrebno za ispunjenje svrhe boravka, u skladu sa odredbama ovog zakona kojima je propisano vrijeme važenja tih dozvola.

Na članove porodice rezidenta za dugotrajni boravak koji u drugoj državi članici imaju dozvolu boravka, ali sa njim nijesu živjeli u porodičnoj zajednici u državi članici u kojoj stranac ima status rezidenta za dugotrajni boravak, kao i na njegove članove porodice koji u drugoj državi članici nemaju dozvolu boravka na osnovu dozvole boravka radi spajanja porodice i članove porodice rezidenta za dugotrajni boravak koji su postali članovi njegove porodice nakon što je napustio državu članicu u kojoj ima status rezidenta za dugotrajni boravak primjenjuje se član 50 ovog zakona.

O zahtjevima za izdavanje dozvola iz stava 8 ovog člana, Ministarstvo mora odlučiti u roku od četiri mjeseca od podnošenja urednog zahtjeva, odnosno u roku od šest mjeseci od podnošenja urednog zahtjeva kad odlučivanje zahtjeva poseban ispitni postupak.

Za člana porodice dozvola za privremeni boravak radi spajanja porodice izdaje se i produžava za isti period kao i za rezidenta za dugotrajni boravak, pri čemu rezident za dugotrajni boravak može boraviti u Crnoj Gori samo u skladu sa namjenom odnosno svrhom zbog koje mu je izdata jedinstvena dozvola odnosno dozvola za privremeni boravak.

Izdana dozvola iz stava 8 ovog člana uručuje se rezidentu za dugotrajni boravak i članovima njegove porodice u Ministarstvu u mjestu boravka rezidenta za dugotrajni boravak.

O izdatim dozvolama iz stava 8 ovog člana, donesenim odlukama ili rješenjima povodom zahtjeva za izdavanje tih dozvola, kao i o udaljenju dugotrajnog rezidenta i njegovih članova porodice, Ministarstvo, preko nacionalne kontakt tačke, obavještava nadležni organ druge države članice u kojoj stranac ima status rezidenta za dugotrajni boravak.

Protiv rješenja po zahtjevima iz stava 13 ovog člana, može se pokrenuti upravni spor.

Prestanak prava stranca sa statusom rezidenta za dugotrajni boravak stečenom u drugoj državi članici i članova njegove porodice

Član 170

Do donošenja odluke o zahtjevu stranca za izdavanje dozvole za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak«, dozvola za privremeni boravak iz člana 169 ovog zakona može se poništiti ili se odbiti njeno produženje, ako:

- 1) postoje prijetnje po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje;
- 2) stranac ne ispunjava uslove za izdavanje dozvole člana 169 ovog zakona u pogledu njene svrhe, odnosno namjene;
- 3) stranac nezakonitog bora u Crnoj Gori.

Ako druga država članica strancu koji je u Crnoj Gori dobio dozvolu za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak«, odbije produženje dozvole za boravak ili poništi dozvolu koju mu je izdala, Crna Gora će tom strancu i članovima njegove porodice omogućiti ponovni ulazak bez sprovođenja postupka.

O odbijanju produženja ili poništenju dozvole dozvole iz stava 1 ovog člana druga država članica obavještava Ministarstvo preko nacionane kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona.

Obaveza ponovnog prijema odnosno ulaska iz stava 1 ovog člana ne utiče na mogućnost da se rezidenti za dugotrajni boravak i članovi njihovih porodica presele u treću državu u.

U slučaju kad druga država članica strancu iz člana 169 ovog zakona, koji ima status rezidenta za dugotrajni boravak u državi, odbije produženje dozvole za boravak, odnosno poništi ili ukine tu dozvolu, Ministarstvo može donijeti odluku o udaljenju (protjerjavanju) stranca iz Crne Gore, odnosno sa teritorije Evropske unije, ako postoji postoji prijetnja po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost ili javno zdravlje, pri čemu se uzimaju u obzir okolnosti iz člana 167 stav 7 ovog zakona.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, prije donošenja odluke, sprovodi se konsultovanje sa drugom državom članicom, u kojoj stranac ima izdatu dozvolu za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak«.

U slučaju donošenja odluke o udaljenju stranca, Ministarstvo će drugoj državi članici, u kojoj je stranac dobioo odobrenje za stalni boravak sa oznakom »rezident za dugotrajni boravak«, pružiti sve potrebne informacije o sprovođenju odluke o udaljenju stranca.

U slučaju odbijanja produženja dozvole za boravak ili njenog poništenja, odluka o udaljenju ne smije biti povezana sa trajnom zabranom ulaska.

Sticanje statusa rezidenta za dugotrajni boravak za stranca kome je u Crnoj Gori ili drugoj državi članici priznata međunarodna zaštita

Član 171

Status rezidenta za dugotrajni boravak može steći stranac kome je priznata međunarodna zaštita u Crnoj Gori, koji pet godina neprekidno zakonito boravi u Crnoj Gori na osnovu priznatog statusa međunarodne zaštite, ako ispunjava druge uslove za izdavanje dozvole propisane ovim zakonom i ako ne postoje razlozi za odbijanje izdavanja dozvole iz člana 160 stav 2 i člana 168 ovog zakona.

U vrijeme neprekidnog zakonitog boravka iz stava 1 ovog člana uračunava se i polovina vremena boravka stranca u Crnoj Gori u svojstvu podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca.

Ako period boravka stranca u Crnoj Gori, u svojstvu podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu, prelazi 18 mjeseci, u vrijeme neprekidnog zakonitog boravka iz stava 1 ovog člana uračunava se cjelokupan period boravka stranca u Crnoj Gori u svojstvu podnosioca zahtjeva za međunarodnu zaštitu.

Zahtjev za sticanje statusa rezidenta za dugotrajni boravak stranac iz stava 3 ovog člana može podnijeti Ministarstvu, u skladu sa članom 161 ovog zakona.

Strancu kojem je priznata međunarodna zaštita, a koji je dobio status rezidenta za dugotrajni boravak, izdaje se dozvola za stalni boravak sa oznakom »status rezidenta za za dugotrajni boravak« napomenom: „Međunarodna zaštita priznata u (država članica) dana (datum)“.

Status rezidenta za dugotrajni boravak stiče stranac koji je taj status stekao na osnovu priznate međunarodne zaštite u drugoj državi članici, pod uslovom da mu u toj državi članici međunarodna zaštita nije prestala niti mu je oduzeta, ako pet godina neprekidno zakonito boravi u Crnoj Gori na osnovu dozvole za privremeni boravak ili potvrde o podnesenom zahtjevu za izdavanje prve dozvole za privremeni boravak, ako ispunjava druge uslove za izdavanje dozvole propisane ovim zakonom i ako ne postoje razlozi za odbijanje izdavanja dozvole iz člana 160 stav 2 i člana 168 ovog zakona.

Prije izdavanja dozvole iz stava 1 ovog člana, Ministarstvo će, preko nacionalne kontakt tačke, od države članice koja je strancu priznala status rezidenta za dugotrajni boravak pribaviti podatak, da li stranac u toj državi članici i dalje ima priznat status međunarodne zaštite i datum njenog priznavanja, što se, u skladu sa stavom 5 ovog člana, označava i na obrascu dozvole za stalni boravak.

Ministarstvo će drugoj državi članici, koja će strancu sa priznatim statusom rezidenta za dugotrajni boravak, na osnovu priznate međunarodne zaštite u Crnoj Gori, izdati dozvolu za stalni boravak sa oznakom iz stava 5 ovog člana, dostaviti podatak o tome da li stranac u Crnoj Gori i dalje ima priznat status međunarodne zaštite, u roku od jednog mjeseca od prijema zahtjeva druge države članice.

Na ulazak i boravak stranca koji je status rezidenta za dugotrajni boravak, na osnovu priznate međunarodne zaštite, stekao u drugoj državi članici i članova njegove porodice, kao

i na obavještanje nadležnih organa druge države članice o izdatoj dozvoli za privremeni ili stalni boravak, produženju dozvole za privremeni boravak, donijetoj odluci ili rješenju o zahtjevu izdavanje dozvole, kao i udaljenju rezidenta za dugotrajni boravak i članova njegove porodice, shodno se primjenjuju odredbe čl.169 i 170 ovog zakona.

Prije udaljenja dugotrajnog rezidenta iz stava 6 ovog člana, kao i članova njegove porodice, policija mora zatražiti potvrdu da li rezident za dugotrajni boravak u državi članici koja mu je priznala status rezidenta za dugotrajni boravak na osnovu priznate međunarodne zaštite i dalje ima pravo na međunarodnu zaštitu.

Ako je stranac rezident za dugotrajni boravak u drugoj državi članici koja mu je priznala status rezidenta za dugotrajni boravak, udaljiće se u tu državu, zajedno sa članovima svoje porodice, osim u slučaju kada član porodice ima pravo na autonomni boravak iz člana 51 ovog zakona, .

Strancu koji je status dugotrajnog rezidenta za duži period stekao u drugoj državi članici, na osnovu priznate međunarodne zaštite u Crnoj Gori, a ta država članica je donijela odluku o udaljenju dugotrajnog rezidenta i članova njegove porodice iz te države, Crna Gora će dozvoliti ulazak u Crnu Goru, kao članovima njegove porodice, pod uslovom da mu je u Crnoj Gori i dalje priznata međunarodna zaštita, o čemu Ministarstvo, preko nacionalne kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, obavještava nadležni organ druge države članice, najkasnije u roku od jednog mjeseca od prijema zahtjeva.

Bez obzira na shodnu primjenu odredaba iz stava 9 ovog člana, rezident za dugotrajni boravak iz stava 4 ovog člana, i članovi njegove porodice mogu da budu udaljeni u drugu državu koja nije država članica koja je rezidentu za dugotrajni boravak priznala međunarodnu zaštitu se, ako je pravosnažnom presudom osuđen za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora dužu od tri godine i predstavlja prijetnju po javni red, nacionalnu ili unutrašnju bezbjednost, uz poštovanje načela zabrane vraćanja iz člana 197 ovog zakona.

Promjena oznake na dozvoli za stalni boravak za dugotrajnog rezidenta)

Član 172

Ako je odgovornost za međunarodnu zaštitu rezidenta za dugotrajni boravak, imaoca dozvole za stalni boravak sa oznakom iz člana 171 stava 5 člana ovog zakona, koju je izdala druga država članica, prenesena na Crnu Goru prije nego što mu je u Crnoj Gori izdata dozvola za stalni boravak sa istom oznakom, Ministarstvo će zahtijevati od te druge države članice da izmijeni napomenu na dozvoli za stalni boravak i unese napomenu: „Odgovornost za međunarodnu zaštitu prenesena na Crnu Goru dana (datum)“.

Ako je stranac stekao status rezidenta za dugotrajni boravak na osnovu člana 171 stav 6 ovog zakona i ako je odgovornost za međunarodnu zaštitu prenesena na Crnu Goru nakon što je Ministarstvo strancu izdalo dozvolu za stalni boravak, sa oznakom iz člana 171 stav 5 ovog zakona, Ministarstvo će, u roku od tri mjeseca od prenošenja odgovornosti za međunarodnu zaštitu na Crnu Goru, izmijeniti napomenu na dozvoli za stalni boravak i unijeti napomenu: „Odgovornost za međunarodnu zaštitu prenesena na Crnu Goru dana (datum)“.

Ako je strancu sa statusom rezidenta za dugotrajni boravak u drugoj državi članici međunarodna zaštita priznata u Crni Gori prije nego što mu je u Crnoj Gori izdata dozvola za

stalni boravak sa istom oznakom, Ministarstvo će zahtijevati od te druge države članice da na dozvoli za stalni boravak sa oznakom statusa rezidenta za dugotrajni boravak unese napomenu: „Međunarodna zaštita priznata u Crni Gori dana (datum)“.

Ako Crna Gora od druge države članice primi zahtjev u smislu st. 1 i 3 ovog člana, Ministarstvo će izdati dozvolu za stalni boravak za rezidenta za dugotrajni boravak, sa izmijenjenim oznakama, najkasnije u roku od tri mjeseca od prijema zahtjeva od strane druge države članice.

Nacionalne kontakt tačk)

Član 173

Razmjena informacija potrebnih za sprovođenje odredbi koje se odnose na mobilnost stranaca i članova njihovih porodica, kao i prenosa informacija povezanih sa prenošenjem prava Evropske unije u pravni poredak Crne Gore, vrši se preko kontakt tačke iz člana 108 ovog zakona, koja sarađuje sa nadležnim organima u Crnoj Gori i drugim nacionalnim kontakt tačkama država članica.

Nadležni organi državne uprave, organi uprave i drugi državni organi, kao i nosioci javnih ovlašćenja u Crni Gori, na pisani zahtjev Ministarstva ili zahtjev upućen elektronskim putem, u kojem je naveden odgovarajući pravni osnov, bez naknade dostavljaju podatke i informacije potrebne za razmjenu informacija iz stava 1 ovog člana preko nacionalnih kontakt tačaka država članica.

Razmjena podataka

Član 174

Za potrebe izdavanja jedinstvenih dozvola za boravak i rad, Ministarstvo, bez naknade, iz evidencija Zavoda pribavlja podatke o odlukama u postupcima davanja saglasnosti za izdavanje jedinstvene dozvole, podatke o odlukama u postupcima izdavanja dozvola za rad, kao i podatke o povučenim saglasnostima za izdavanje jedinstvene dozvole i povučenim saglasnostima za promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca, promjenu poslodavca, kao i podatke o dozvolama za rad koje su prestale da važe.

V. PRIJAVA I ODJAVA BORAVKA STRANCA

Podnošenja prijave i odjave

Član 175

Stranac kome je izdata viza za duži boravak (viza D) ili boravi u Crnoj Gori do 90 dana u skladu sa članom 41 ovog zakona, dužan je da podnese prijavu boravka u mjestu u kome namjerava da boravi, na propisanom obrascu.

U slučaju da stranac kome je izdata dozvola za privremeni boravak, jedinstvena dozvola i dozvola za stalni boravak namjerava da u drugom mjestu u Crnoj Gori privremeno boravi duže od tri dana, dužan je da podnese prijavu boravka.

Stranac iz stava 1 ovog člana, dužan je da podnese prijavu boravka i u slučaju kad u drugom mjestu u Crnoj Gori namjerava da boravi duže od 24 časa.

Prijavu iz st. 1, 2 i 3 ovog člana stranac podnosi policiji, u roku od 24 časa od dolaska u mjesto boravka.

Stranac iz st. 1, 2 i 3 ovog člana dužan je da podnese odjavu boravka policiji u roku od 24 časa prije napuštanja mjesta boravka, na propisanom obrascu.

Odjava boravka ne podnosi se ako stranac napusti mjesto boravka po isteku vremena boravka navedenog u prijavi.

Prijavu i odjavu iz st. 1 do 5 ovog člana, za dijete podnosi stranac roditelj, usvojilac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na čuvanje, njegu, vaspitanje i obrazovanje.

Prijava i odjava iz st. 1 do 5 ovog člana sadrže sljedeće podatke: prezime i ime; pol; mjesto, državu i datum rođenja; državljanstvo; jedinstveni matični broj; mjesto boravka i adresu (ulica i broj, broj ulaza i broj stana, odnosno ulica i broj kuće); datum i čas prijave i vrijeme boravka; datum i čas odjave; vrstu, broj, rok važenja strane putne isprave ili lične karte koju je izdao nadležni organ druge države; državu koja je izdala stranu putnu ili drugu ispravu; vrstu, broj, rok važenja i mjesto izdavanja vize; datum i mjesto ulaska u Crnu Goru; prezime, ime i jedinstveni matični broj korisnika objekta gdje stranac boravi, a po potrebi i druge podatke.

Obrazac prijave i odjave boravka stranca iz st. 1 i 5 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave i odjave davaoca smještaja

Član 176

U slučaju kad stranac koristi usluge davaoca smještaja, obavezu podnošenja prijave, odnosno odjave boravka iz člana 175 ovog zakona, za stranca ima davalac smještaja.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, podnosi se policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca, u roku od 12 časova od dolaska, na propisanim obrascima, u skladu sa članom 178 ovog zakona.

Prijava i odjava iz stava 1 ovog člana, pored podataka iz člana 175 stav 8 ovog zakona, sadrži i sljedeće podatke: naziv i sjedište, odnosno prezime i ime davaoca smještaja; naziv objekta smještaja; poreski identifikacioni broj davaoca smještaja; registarski broj upisa, odnosno matični broj davaoca smještaja i adresu na koju se stranac prijavljuje, odnosno sa koje se odjavljuje.

Stranac koji koristi usluge smještaja iz stava 1 ovog člana, dužan je da davaocu smještaja da podatke iz člana 175 stav 8 ovog zakona.

Podatke iz stava 4 ovog člana za poslovno nesposobnog stranca davaocu smještaja daje roditelj, staratelj ili član porodice tog stranca.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, prilikom prijave ili odjave boravka organizovane grupe stranaca koja broji najmanje deset stranaca, a njihov boravak ne traje duže od osam dana, može se podnijeti spisak članova grupe koji za svakog člana sadrži podatke iz stava 3 ovog člana.

Davalac smještaja dužan je da provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu i da u prijavi i odjavi boravka policiji navede istinite podatke.

Obrasce iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju organa držane uprave nadležnog za poslove turizma.

Evidencija davaoca smještaja

Član 177

Davalac smještaja dužan je da vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja.

Davalac smještaja u evidenciju iz stava 1 ovog člana unosi podatke iz člana 176 stav 3 ovog zakona, koji moraju biti tačni.

Podaci iz stava 2 ovog člana čuvaju se dvije godine od dana unosa u evidenciju, nakon čega ih davalac smještaja briše.

Davalac smještaja dužan je da omogući policiji uvid u evidenciju iz stava 1 ovog člana.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Način podnošenja prijave i odjave

Član 178

Davalac smještaja prijavu i odjavu boravka stranca dostavlja elektronski, a ako za takav način dostavljanja nema tehničkih mogućnosti, davalac smještaja prijavu i odjavu boravka može dostavljati preko turističke organizacije iz člana 179 ovog zakona ili policiji, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Nepostojanje tehničkih mogućnosti iz stava 1 ovog člana utvrđuje policija, o čemu davaocu smještaja izdaje potvrdu.

Potvrdu iz stava 2 ovog člana, davalac smještaja je dužan da dostavi prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca, na propisanom obrascu u pisanoj formi.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, davaoci smještaja u domaćinstvu i seoskom domaćinstvu prijavu i odjavu boravka mogu dostavljati elektronski ili preko turističke organizacije iz člana 179 ovog zakona bez obaveze policije iz stava 2 ovog člana.

Način podnošenja prijave i odjave boravka stranca propisuje Ministarstvo.

Podnošenje prijave preko turističke organizacije

Član 179

Stranac koji boravi u Crnoj Gori u turističke svrhe, a ne koristi usluge davaoca smještaja, može prijavu i odjavu boravka stranca, u skladu sa ovim zakonom podnijeti preko turističke organizacije u mjestu boravka, a ako u mjestu boravka nije osnovana turistička organizacija, preko nadležnog organa lokalne uprave.

Turistička organizacija ili nadležni organ lokalne uprave dužni su da dostave policiji prijavu, odnosno odjavu boravka koja sadrži podatke propisane članom 259 stav 8 ovog zakona.

Prijavu, odnosno odjavu turistička organizacija, odnosno nadležni organ lokalne uprave iz stava 1 ovog člana dostavlja policiji elektronskim putem, najkasnije u roku od 12 časova od prijema prijave, odnosno odjave.

Podnošenje prijave i odjave preko turističke organizacije, odnosno nadležnog organa lokalne uprave ne naplaćuje se.

Bliži način podnošenja prijave, odnosno odjave iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove turizma.

Ostale obaveze podnošenja prijave i odjave

Član 180

Privredno društvo, preduzetnik i lice kome stranac sa boravkom do 90 dana dolazi u posjetu i kojem obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova dužan je da policiji podnese prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od dolaska, odnosno odlaska stranca.

Zdravstvena ustanova koja primi stranca na liječenje dužna je da policiji podnese prijavu boravka stranca, u roku od 12 časova od časa prijema stranca na liječenje, ukoliko stranac nije prijavio svoj boravak.

U roku iz stava 2 ovog člana zdravstvena ustanova je dužna da policiji podnese odjavu boravka stranca nakon završetka liječenja.

Obavezu iz st. 2 i 3 ovog člana, zdravstvena ili druga ustanova ima i u slučaju smještaja stranca u tu ustanovu radi izvršavanja mjere bezbjednosti, odnosno zaštitne mjere.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora i ustanova i organizacija u kojima se izvršavaju kazna maloljetničkog zatvora i institucionalna vaspitna mjera dužni su da policiji podnesu prijavu i odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od prijema, odnosno otpuštanja stranca.

Prijava i odjava boravka stranca iz st. 1 do 5 ovog člana podnosi se na obrascima iz člana 176 stav 2 ovog zakona.

Rok važenja prijave

Član 181

Prijava boravka važi do isteka vremena trajanja boravka navedenog u prijavi.

Ako u prijavi boravka nije navedeno vrijeme trajanja boravka, a odjava nije podnijeta, prijava boravka važi šest mjeseci, odnosno za stranca sa boravkom do 90 dana do isteka tog boravka.

Po isteku vremena boravka navedenog u prijavi boravka, odnosno po isteku šest mjeseci ili istekom boravka do 90 dana, boravak se odjavljuje po službenoj dužnosti.

Slučajevi kad prijava boravka nije obavezna

Član 182

Prijava boravka ne podnosi se za stranca koji je:

- 1) smješten u prihvatilištu za žrtve nasilja;
- 2) pripadnik jedinice za zaštitu, spašavanje i pomoć, ako na poziv državnih organa učestvuje u otklanjanju posljedica elementarne nepogode.

VI. NEZAKONITI ULAZAK, BORAVAK I NAPUŠTANJE CRNE GORE

Nezakoniti boravak

Član 183

Smatra se da državljani treće države nezakonito boravi u Crnoj Gori ako:

- 1) je nezakonito ušao u Crnu Goru;
- 2) nema važeću vizu ili je prestalo važenje vize koja mu je izdata;
- 3) nema odobren boravak u Crnoj Gori ili mu je odobreni boravak prestao;
- 4) mu je istekao dozvoljeni period boravka na osnovu ovog zakona, Konvencije o sprovođenju Šengenskog sporazuma o postepenom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama, od 14. juna 1985. godine ili međunarodnog ugovora;
- 5) boravi u Crnoj Gori suprotno svrsi ili uslovima na osnovu kojih mu je odobren ulazak ili boravak.

Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na lica koja uživaju pravo na slobodno kretanje u skladu sa pravom Evropske unije.

Dužnost državljanina treće države da napusti Crnu Goru

Član 184

Državljanin treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori mora napustiti njenu teritoriju, područje država članica, odmah ili u roku koji mu je određen rješenjem o povratku.

Nezakonitim ulaskom u Crnu Goru smatra se ako državljani treće države:

- 1) izbjegne graničnu kontrolu na graničnom prelazu;
- 2) izbjegne graničnu kontrolu van graničnog prelaza ili na graničnom prelazu koji ne radi;
- 3) prilikom ulaska upotrijebi tuđu, lažnu ili na drugi način izmijenjenu putnu ispravu ili drugu ispravu potrebnu za prelazak granice, ili graničnoj policiji saopšti lažne podatke;
- 4) uđe u Crnu Goru protivno važećoj zabrani ulaska i boravka.

Ako iz evidencija i podataka kojima raspolaže policija nije moguće utvrditi da državljani treće države ispunjava uslove u pogledu trajanja dozvoljenog boravka u Crnoj Gori, smatra se da državljani treće države ne ispunjava uslove za zakonit boravak.

Pretpostavka iz stava 3 ovog člana ne primjenjuje se na državljana treće države koji ima dozvolu za boravak ili vizu za duži boravak.

Ako državljani treće države ospori pretpostavku iz stava 3 ovog člana, nadležni organ će, ako je potrebno, izvršiti ispravku ili dopunu podataka u službenim evidencijama.

Ako državljani treće države ne ospori pretpostavku iz stava 3 ovog člana, smatraće se da nezakonito boravi u Crnoj Gori i prema njemu će se sprovesti postupak povratka u skladu sa ovim zakonom, uz poštovanje načela zabrane vraćanja, najboljeg interesa djeteta, porodičnog života i zdravstvenog stanja državljanina treće države.

Obaveza obavještanja

Član 185

Nadležni državni organ koji je protiv stranca pokrenuo prekršajni postupak ili krivični postupak za djela za koja se goni po službenoj dužnosti, dužan je da o pokretanju i okončanju postupka, bez odlaganja, obavijesti policiju.

Nadležni državni organ koji je donio odluku kojom se stranac proglašava krivim zbog učinjenog prekršaja ili krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, dužan je da bez odlaganja nakon donošenja odluke o tome obavijesti policiju.

Organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora dužan je da, najmanje 48 časova prije puštanja stranca na slobodu, o tome obavijesti policiju.

Mjere za obezbjeđenje povratka

Član 186

Mjere za obezbjeđenje povratka stranca, u smislu ovog zakona, su:

- 1) dobrovoljno napuštanje Crne Gore;
- 2) zabrana ulaska i boravka;
- 3) udaljenje;
- 4) ograničenje slobode kretanja;
- 5) obaveze stranca u postupku povratka;
- 6) druge mjere propisane ovim zakonom.

Mjere iz stava 1 ovog člana sprovodi policija.

Rješenje o povratku

Član 187

O povratku državljaninu treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori policija donosi rješenje, osim u slučajevima iz člana 188 ovog zakona.

Rješenje o povratku stranca ne donosi se:

1) ako mu je izrečena dodatna mjera bezbjednosti protjerivanje stranca iz Crne Gore ili zaštitna mjera protjerivanje stranca sa teritorije Crne Gore zbog krivičnog djela ili prekršaja sa elementima nasilja;

2) ako je strancu odbijen ulazak u Crnu Goru u skladu sa ovim zakonom;

3) ako je stranac uhvaćen prilikom nezakonitog prelaska državne granice i vraćen, predat ili prihvaćen na osnovu međunarodnog ugovora, sporazuma o readmisiji ili drugog međunarodnog instrumenta;

4) ako je to propisano posebnim zakonom.

Ministarstvo može, u bilo kojem trenutku, strancu koji nezakonito boravi u Crnoj Gori izdati dozvolu za privremeni boravak ili drugu dozvolu koja mu daje pravo na boravak iz humanitarnih razloga, razloga samilosti ili drugih opravdanih razloga.

U slučaju iz stava 3 ovog člana neće se donijeti rješenje o povratku, a ako je već doneseno, rješenje o povratku će se ukinuti ili privremeno staviti van snage za vrijeme važenja dozvole za privremeni boravak ili druge dozvole koja strancu daje pravo na boravak.

Ako je stranac koji nezakonito boravi u Crnoj Gori podnio zahtjev za izdavanje dozvole za privremeni boravak ili druge dozvole koja mu daje pravo na boravak, a postupak po tom zahtjevu nije pravosnažno okončan, policija može odložiti donošenje rješenja o povratku do okončanja tog postupka.

Rješenjem o povratku određuju se rok za dobrovoljni odlazak i mjera udaljenja stranca u skladu sa članom 195 ovog zakona.

U rješenju o povratku određuje se i zabrana ulaska u skladu sa članom 191 ovog zakona.

U slučaju donošenja rješenja o povratku iz člana 184 stav 2 ovog zakona, određuju se mjera udaljenja stranca i mjera zabrane ulaska, koje su vezane za teritoriju Crne Gore.

Rok za dobrovoljni odlazak stranca neće se odrediti strancu:

1) ako njegov boravak predstavlja opasnost za javni red;

2) ako njegov boravak predstavlja opasnost za unutrašnju bezbjednost;

3) ako njegov boravak predstavlja opasnost za nacionalnu bezbjednost;

4) ako je njegov zahtjev za zakoniti boravak odbijen kao očigledno neosnovan ili lažan

5) ako postoji rizik od izbjegavanja dobrovoljnog odlaska;

6) u drugim slučajevima propisanim ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak iz stava 1 ovog člana iznosi deset dana od dana izvršnosti rješenja, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Na zahtjev stranca ili po službenoj dužnosti policija može, uzimajući u obzir porodične, socijalne, zdravstvene i druge lične okolnosti stranca, odrediti rok za dobrovoljni odlazak do 30 dana.

Kad je to potrebno, stranac u postupku donošenja rješenja o povratku ima pravo na pomoć prevodioca.

Stranac kome je izdato rješenje o povratku ima pravo na besplatno pravno savjetovanje, koje mu obezbjeđuju nezavisna stručna lica izabrana na osnovu javnog poziva koji sprovodi Ministarstvo.

Stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u sudskim postupcima koji se vode povodom rješenja o povratku i rješenja o odbijanju produženja roka za dobrovoljni odlazak, pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez obzira na postojanje uzajamnosti.

Protiv rješenja o povratku stranac može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

O žalbi odlučuje Ministarstvo, u roku od osam dana.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja po žalbi.

Za podnošenje žalbe i vođenje upravnog spora protiv rješenja o povratku ne plaća administrativna, niti sudska taksa.

Jedinstveno rješenje o prestanku boravka i povratku

Član 188

Rješenjem o poništenju dozvole za privremeni boravak i jedinstvene dozvole iz člana 87 ovog zakona, rješenjem o prestanku važenja dozvole za privremeni boravak i jedinstvene dozvole iz člana 88 ovog zakona, rješenjem o prestanku stalnog boravka iz člana 167 ovog zakona, rješenjem o odbijanju zahtjeva za izdavanje dozvole za privremeni boravak iz člana 84 ovog zakona, rješenjem o poništenju vize i rješenjem o ukidanju vize iz člana 32 ovog zakona nadležni organ koji je donio rješenje istovremeno određuje i rok za dobrovoljni odlazak državljanina treće države iz Crne Gore, kao i sa teritorije država članica.

Postupak izdavanja rješenja o povratku i dostavljanje

Član 189

Rješenje o povratku izdaje se državljaninu treće države u pisanoj formi na obrascu koji propisuje Ministarstvo.

Rješenje o povratku dostavlja se državljaninu treće države lično.

Dispozitiv rješenja, pravni i činjenični razlozi za donošenje rješenja, kao i pouka o pravnom lijeku prevode se u pisanom ili usmenom obliku na jezik koji državljanin treće države razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije, a ako državljanin treće

države zahtijeva prevod ostalih djelova rješenja, obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije.

Po donošenju rješenja o povratku, svi potrebni podaci o donijetom rješenju, bez odlaganja, dostavljaju se nadležnom organu radi unosa u nacionalne i međunarodne evidencije, uključujući Šengenski informacijski sistem, u skladu sa međunarodnim obavezama Crne Gore.

Rješenje o povratku mora da sadrži pouku o dostupnim pravnim sredstvima, mogućnosti korišćenja besplatne pravne pomoći i pravu na pomoć prevodioca.

Prilikom izdavanja i dostavljanja rješenja o povratku nadležni organ dužan je da vodi računa o najboljem interesu djeteta, zaštiti porodičnog života, zdravstvenom stanju državljanina treće države i načelu zabrane vraćanja.

Dobrovoljni odlazak

Član 190

Rješenjem o povratku državljaninu treće države određuje se rok za dobrovoljni odlazak od deset dana, u kojem je državljanin treće države dužan da napusti Crnu Goru, kao i teritoriju država članica, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Ako postoje opravdani razlozi, policija može, na zahtjev državljanina treće države ili po službenoj dužnosti, odrediti rok za dobrovoljni odlazak do 30 dana, u kojem je državljanin treće države dužan da napusti Crnu Goru, kao i teritoriju država članica, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Rješenje o povratku državljanina treće države sadrži obavještenje o mogućnosti da podnese zahtjev za produženje roka za dobrovoljni odlazak u skladu sa ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak počinje da teče danom izvršnosti rješenja o povratku.

Državljanin treće države može napustiti Crnu Goru i teritoriju država članica i prije isteka roka za dobrovoljni odlazak.

Ako postoje okolnosti zbog kojih državljanin treće države može dobrovoljno da se vrati u roku određenom za dobrovoljni odlazak, policija može, na zahtjev državljanina treće države koji je podniet prije isteka tog roka, a uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja, rješenjem produžiti rok za dobrovoljni odlazak za vrijeme trajanja tih okolnosti, a naročito ako:

- 1) državljanin treće države nema i ne može blagovremeno pribaviti važeću putnu ispravu potrebnu za dobrovoljni odlazak;
- 2) zdravstveno stanje državljanina treće države ne omogućava dobrovoljni odlazak u određenom roku, što potvrđuje ovlašćeni doktor medicine;
- 3) nastupi smrt ili teška bolest člana njegove porodice;
- 4) prirodne ili druge nesreće onemogućavaju dobrovoljni odlazak;
- 5) je neophodno prisustvo državljanin treće države u postupku pred državnim organom Crne Gore;
- 6) maloljetni državljanin treće države završava razred ili školsku godinu u Crnoj Gori, ali ne duže od završetka školske godine u kojoj je doneseno rješenje o povratku;
- 7) postoji potreba zajedničkog odlaska članova porodice;

8) postoje porodične ili socijalne veze koje je državljanin treće države ostvario tokom dugotrajnog boravka u Crnoj Gori;

9) postoje druge okolnosti koje opravdavaju produženje roka za dobrovoljni odlazak maloljetnika, maloljetnika bez pratnje, lica sa invaliditetom, starijih lica, trudnica, samohranih roditelja sa maloljetnom djecom, žrtava trgovine ljudima ili lica koja su bila izložene mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Radi sprečavanja opasnosti od bjekstva tokom roka za dobrovoljni odlazak, policija može državljaninu treće države odrediti jednu ili više sljedećih obaveza:

- 1) redovno javljanje policiji;
- 2) polaganje odgovarajuće finansijske garancije;
- 3) predaju ili deponovanje putne ili druge identifikacione isprave;
- 4) boravak na određenoj adresi ili određenom mjestu.

Protiv rješenja o odbijanju produženja roka za dobrovoljni odlazak državljanin treće države može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

O žalbi odlučuje Ministarstvo, u roku od osam dana.

Protiv rješenja Ministarstva može se podnijeti tužba Upravnom sudom Crne Gore (u daljem tekstu: Upravni sud), u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke kojom je postupak okončan.

Za podnošenje žalbe i vođenje upravnog spora protiv rješenja o produženju roka za dobrovoljni odlazak ne plaća se administrativna, niti sudska taksa.

Državljanin treće države dužan je da napusti Crnu Goru, kao i teritoriju država članica, u roku za dobrovoljni odlazak određenom u skladu sa ovim zakonom.

Ako državljanin treće države ne izvrši obavezu dobrovoljnog odlaska u određenom roku, protiv njega će se sprovesti postupak udaljenja u skladu sa ovim zakonom.

Rok za dobrovoljni odlazak neće se odrediti državljaninu treće države, ako njegovo dalje prisustvo predstavlja prijetnju po javni red, unutrašnju ili nacionalnu bezbjednost ili postoji opasnost od bjekstva.

Zabrana ulaska

Član 191

Rješenjem o povratku određuje se zabrana ulaska državljaninu treće države:

- 1) ako mu nije određen rok za dobrovoljni odlazak; ili
- 2) ako nije postupio po rješenju o povratku u roku određenom za dobrovoljni odlazak.

U ostalim slučajevima, rješenjem o povratku može se odrediti zabrana ulaska.

Zabranom ulaska zabranjuje se ulazak i boravak na teritoriji Crne Gore i država članica.

Zabrana ulaska određuje se:

- na period od jedne godine državljaninu treće države kome je rješenjem o povratku određen rok za dobrovoljni odlazak;
- na period od dvije godine, državljaninu treće države za koga postoje okolnosti iz člana 192 stav 1 al. 2, 4 i 7 ovog zakona;
- na period od tri godine, državljaninu treće države za koga postoje okolnosti iz člana 192 stav 1 al. 1, 3, 5 i 6 ovog zakona;
- na period od pet godina, odnosno duže ako boravak državljanina treće države u Crnoj Gori predstavlja opasnost po javni red, unutrašnju ili nacionalnu bezbjednost.

Zabrana ulaska iz stava 1 ovog člana može se ukinuti, skratiti ili privremeno odložiti ako državljanin treće države napusti Crnu Goru i teritoriju država članica u roku za dobrovoljni odlazak.

Zabrana ulaska neće se odrediti državljaninu treće države kome je odobren privremeni boravak po osnovu saradnje sa nadležnim organima u postupcima koji se odnose na trgovinu ljudima, osim ako nije postupio po obavezi povratka ili predstavlja prijetnju po javni poredak, unutrašnju ili nacionalnu bezbjednost.

Zabranu ulaska određenu rješenjem o povratku policija može, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državljanina treće države, rješenjem ukinuti, skratiti ili privremeno odložiti iz sljedećih razloga:

- smrti ili bolesti člana porodice;
- pružanja hitne medicinske pomoći;
- obaveznog učešća u postupcima pred državnim organima;
- ako je državljaninu treće države u Crnoj Gori odobreno privremeno odlaganje udaljenja ili izdata dozvola za privremeni boravak;
- ako državljanin treće države dokaže da uživa pravo na slobodno kretanje na osnovu prava Evropske unije ili je to pravo naknadno stekao;
- humanitarnih razloga ili interesa Crne Gore.

Period važenja zabrane ulaska počinje danom kada državljanin treće države stvarno napusti Crnu Goru i teritoriju država članica.

Kad je državljaninu treće države, za koga je određena zabrana ulaska, odobren boravak ili je podnio zahtjev za izdavanje dozvole za boravak ili drugo odobrenje koje mu daje pravo boravka u Crnoj Gori, nadležni organ će se konsultovati sa nadležnim organima država članica na koje se zabrana ulaska odnosi, uzeti u obzir njihove interese i informacije koje dostave, i sarađivati sa tim organima u skladu sa međunarodnim ugovorima i obavezama koje proizlaze iz pravne tekovine Evropske unije.

Izuzetno, državljaninu treće države kome je određena zabrana ulaska može se izdati dozvola za privremeni boravak ili drugo odobrenje koje mu daje pravo boravka, ako to opravdavaju humanitarni razlozi, međunarodne obaveze Crne Gore, spajanje porodice ili druge naročito opravdane okolnosti.

Odredbe ovog člana su bez uticaja na pravo traženja i uživanja međunarodne zaštite niti na primjenu načela zabrane vraćanja (non-refoulement).

Ne dovodeći u pitanje zabranu ulaska određenu u skladu sa ovim članom, državljaninu treće države koji uđe u Crnu Goru protivno važećoj zabrani ulaska, kao i državljanin treće države koji ne napusti Crnu Goru ili teritoriju država članica u rokovima određenim za

dobrovoljni odlazak, u periodu od tri godine od udaljenja državljanina treće države, odbiće se zahtjev za izdavanje vize i dozvole za privremeni boravak, osim dozvole za privremeni boravak radi spajanja porodice.

Opasnost od bjekstva

Član 192

Okolnosti koje ukazuju na opasnost od bjekstva državljanina treće države su:

- navođenje lažnih podataka, odnosno nesaradnja u postupku, kao i odbijanje da se od njega uzmu biometrijski podaci;
- upotreba lažnih ili falsifikovanih ličnih dokumenata, kao i namjerno uništavanje ili bilo kakvo drugo namjerno uklanjanje postojećih dokumenata;
- ulazak u Crnu Goru za vrijeme važenja zabrane ulaska;
- pravosnažno izrečena sankcija za prekršaj zbog nezakonitog boravka u posljednje tri godine prije donošenja rješenja o povratku;
- jasno izražena namjera nepoštovanja rješenja o povratku;
- činjenica da je državljanin treće države ranije izbjegavao izvršenje odluka nadležnih organa ili nije sarađivao sa nadležnim organima, uključujući slučajeve u kojima je pravosnažno osuđen za krivično djelo ili prekršaj povezan sa nezakonitim prelaskom granice, nezakonitim boravkom ili nepoštovanjem odluka nadležnih organa;
- činjenica da je državljaninu treće države više puta izrečena pravosnažna sankcija za prekršaje koji se odnose na strance, državne granice ili javnog reda i mira, ako takvo ponašanje ukazuje na vjerovatnoću nepoštovanja obaveze povratka.

Zaštita od udaljenja

Član 193

Udaljenje se ne može se izvršiti ako bi bilo protivno načelu zabrane vraćanja (non-refoulement) ili drugim međunarodnim obavezama Crne Gore u oblasti zaštite ljudskih prava.

Kad državljaninu treće države u skladu sa ovim zakonom nije omogućen dobrovoljni odlazak, policija je dužna da izvrši individualnu procjenu svih okolnosti konkretnog slučaja, naročito vodeći računa o:

- 1) dužini boravka državljanina treće države u Crnoj Gori;
- 2) njegovom privatnom i porodičnom životu;
- 3) ekonomskim, socijalnim i kulturnim vezama sa Crnom Gorom;
- 4) stepenu integracije u crnogorsko društvo;
- 5) vezama sa državom porijekla;
- 6) zdravstvenom stanju državljanin treće države;
- 7) najboljem interesu djeteta.

Kad se radi o maloljetniku bez pratnje, udaljenje se može odrediti samo nakon što se utvrdi da će u državi povratka biti predat članu porodice, postavljenom staratelju ili odgovarajućoj ustanovi za prihvatanje maloljetnika.

Ako postoje okolnosti iz stava 1 ovog člana ili druge okolnosti koje privremeno onemogućavaju izvršenje udaljenja, udaljenje će se odložiti do prestanka tih okolnosti.

O donošenju rješenja o udaljenju državljanina treće države koji ima odobren boravak policija bez odlaganja obavještava Ministarstvo radi pokretanja odgovarajućih postupaka u vezi sa dozvolom boravka.

Besplatna pravna pomoć

Član 194

U postupku pred Upravnim sudom Crne Gore (u daljem tekstu: Upravni sud) u vezi rješenja o protjerivanju, stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć.

Udaljenje

Član 195

Državljanin treće države kome, u skladu sa ovim zakonom, nije omogućen dobrovoljni odlazak, kao i državljanin treće države koji nije napustio Crnu Goru, teritoriju država članica u roku za dobrovoljni odlazak određenom u skladu sa ovim zakonom, a nalazi se na teritoriji Crne Gore, udaljiće se iz Crne Gore i sa teritorije država članica, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Državljanin treće države, kome je pravosnažnom presudom izrečena sporedna kazna ili zaštitna mjera protjerivanja državljanina treće države iz Crne Gore na osnovu te presude, udaljiće se iz Crne Gore i sa teritorije država članica, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Državljanin treće države koga je, u skladu sa zakonom, potrebno udaljiti iz Crne Gore, policija će sprovesti do državne granice i uputiti preko granice ili ga predati nadležnim organima druge države.

Ako je potrebno udaljiti državljanina treće države koji se nalazi na teritoriji Crne Gore ili teritoriji država članica, državljanin treće države će se vratiti u državu porijekla ili državu tranzita u skladu sa međunarodnim sporazumima ili sporazumima Evropske unije, ili u drugu treću državu u koju se dobrovoljno vraća, pod uslovom da ga ta država prihvati, pri čemu se državljanin treće države može vratiti i u drugu državu članicu ako ispunjava uslove za boravak u toj državi.

Na način iz st. 3 i 4 ovog člana, policija sprovodi i udaljenje državljanina treće države koji se vraća na osnovu međunarodnog ugovora.

Kad je, kao krajnja mjera, radi sprovođenja udaljenja potrebno primijeniti sredstva prinude prema državljaninu treće države koji pruža otpor udaljenju, ta sredstva moraju biti srazmjerna okolnostima slučaja i ne smiju prelaziti razumnu mjeru potrebnu za izvršenje udaljenja.

Sredstva prinude primjenjuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju policijska ovlašćenja, uz poštovanje ljudskog dostojanstva, osnovnih prava i fizičkog integriteta državljanina treće države.

Radi praćenja udaljenja državljanina treće države policija sa izabranom nevladinom organizacijom ili drugom nezavisnom institucijom, izabranom na osnovu javnog poziva, zaključuje pisani sporazum o praćenju udaljenja državljanina treće države.

Praćenje udaljenja državljanina treće države vrši izabrana nevladina organizacija ili druga nezavisna institucija tokom svih aktivnosti policije koje su usmjerene na udaljenje državljanina treće države iz države, uključujući period prije odlaska, vrijeme leta odnosno drugog načina putovanja, tranzitna zadržavanja, dolazak i prihvatanje državljanina treće države u državi povratka.

O planiranom udaljenju policija obavještava izabranu organizaciju ili instituciju iz stava 9 ovog člana, koja može odlučiti da li će pratiti konkretno udaljenje i u kojem obimu.

Navode i nalaze izabrane organizacije ili institucije iz stava 9 ovog člana, koji ukazuju na moguće povrede ljudskih prava ili osnovnih sloboda, policija razmatra u postupku kontrole zakonitosti rada policije, u skladu sa zakonom kojim se uređuju unutrašnji poslovi.

Priznavanje odluka o udaljenju

Član 196

Državljanin treće države koji se nalazi na teritoriji Crne Gore udaljiće se ako se utvrdi da je protiv njega država članica donijela izvršno rješenje o povratku, kojim se nalaže njegovo udaljenje, zbog:

- 1) toga što je osuđen zbog krivičnog djela na kaznu zatvora za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje jedne godine;
- 2) postojanja osnovane sumnje da je učinio ili je namjeravao da učini teško krivično djelo;
- 3) povrede odredaba zakona te države o ulasku i boravku.

O udaljenju državljanina treće države u slučajevima iz stava 1 ovog člana ili razlozima zbog kojih udaljenje nije izvršeno, policija će obavijestiti nadležni organ države članice koja je donijela odluku, preko nacionalne kontakt tačke iz stava 11 ovog člana.

Odredbe stava 1 ovog člana ne primjenjuju se na državljane država članica, članove njihovih porodica koji su iskoristili pravo na slobodu kretanja, kao ni na članove porodica crnogorskih državljana.

Ako državljanin treće države iz stava 1 ovog člana ima dozvolu za boravak ili drugu dozvolu koja mu daje pravo na boravak, a koju je izdala Crna Gora ili druga država članica, policija se prije udaljenja mora konsultovati sa nadležnim organom države koja je tu dozvolu izdala.

Ako je državljaninu treće države iz stava 1 ovog člana Crna Gora izdala dozvolu za privremeni ili stalni boravak, postojanje izvršnog rješenja o povratku iz stava 1 ovog člana

može predstavljati razlog za poništenje, ukidanje ili prestanak važenja dozvole za boravak, u skladu sa ovim zakonom.

Ako državljaninu treće države, protivno izvršnom rješenju o povratku, pravo na boravak u drugoj državi članici ne prestane, državljanin treće države može se udaljiti i u tu državu, ali se neće udaljiti dok mu ne prestane pravo na boravak u Crnoj Gori.

Državljanin treće države se ne može udaljiti na osnovu stava 1 ovog člana, ako je država koja je donijela izvršno rješenje o povratku kojim se nalaže udaljenje to rješenje ukinula ili privremeno obustavila njeno izvršenje.

Prije udaljenja policija može od države članice koja je donijela izvršno rješenje o povratku kojim se nalaže udaljenje zatražiti dostavljanje dokumentacije na kojoj se odluka zasniva, pri čemu policija nije dužna da udalji državljanina treće države ako joj tražena dokumentacija nije dostavljena.

Lični podaci i dokumentacija primljeni od države članice u svrhu priznavanja izvršnih rješenja o povratku mogu se obrađivati i koristiti isključivo za potrebe sprovođenja postupka udaljenja, u skladu sa ovim zakonom.

Odredbe ovog člana primjenjuju se bez uticaja na propise kojima se uređuje određivanje države odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu, kao i na sporazume o readmisiji zaključene sa državama članicama i drugim državama.

Nacionalnu kontakt tačku za razmjenu informacija potrebnih za priznavanje izvršnih rješenja o povratku i saradnju sa nadležnim organima država članica, uspostavlja Ministarstvo.

Ministarstvo ostvaruje pravo na finansijsku naknadu troškova i vrši finansijsko poravnanje sa nadležnim organima država članica za troškove nastale udaljenjem državljanina treće države na osnovu međusobnog priznavanja izvršnih rješenja o povratku, u skladu sa Odlukom Savjeta 2004/191/EZ od 23. februara 2004. godine o utvrđivanju kriterijuma i praktičnih aranžmana za naknadu finansijskih neravnoteža nastalih primjenom Direktive 2001/40/EZ o uzajamnom priznavanju odluka o udaljenju državljanina trećih država.

Načelo zabrane vraćanja

Član 197

Državljanin treće države se ne smije vraćati u državu gdje su njegov život ili sloboda ugroženi zbog njegove rasne, vjerske ili nacionalne pripadnosti, pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja, ili u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju, ili bi nad njim mogla biti izvršena smrtna kazna, kao i kad bi vraćanje u drugu državu predstavljalo opasnost od povratka u državu porijekla.

Državljanin treće države se ne smije vraćati ako je to u suprotnosti sa Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, Evropskom konvencijom o sprječavanju mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, Konvencijom o pravima djeteta i Konvencijom o ostvarivanju dječjih prava.

Maloljetni državljani treće države bez pratnje će se, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, vratiti u državu u kojoj će biti predat članu porodice, imenovanom staratelju ili ustanovi za prihvatanje djece.

Privremeno odlaganje udaljenja

Član 198

Privremenim odlaganjem udaljenja državljaninu treće države koji treba da bude udaljen iz Crne Gore odobrava se da privremeno ostane u Crnoj Gori, kad njegovo udaljenje nije moguće izvršiti.

Policija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev državljanina treće države, pokreće postupak privremenog odlaganja udaljenja kad su ispunjeni uslovi za udaljenje državljanina treće države iz člana 195 ovog zakona, ako se u postupku utvrdi da udaljenje nije moguće izvršiti iz razloga što:

- 1) udaljenje državljanina treće države nije dozvoljeno u skladu sa članom 197 ovog zakona;
- 2) postoji opasnost da bi zbog životno ugrožavajućeg zdravstvenog stanja državljanina treće države u toku udaljenja moglo doći do ozbiljnog i trajnog pogoršanja njegovog zdravstvenog stanja;
- 3) državljani treće države nema važeću putnu ispravu države čiji je državljani i nije je moguće pribaviti ni od strane državljanina treće države niti od strane organa koji vodi postupak udaljenja;
- 4) država čiji je državljani treće države ili država njegovog posljednjeg prebivališta nije spremna da ga prihvati;
- 5) udaljenje nije moguće izvršiti zato što nije moguće obezbijediti prevoz kopnenim, vazdušnim ili pomorskim putem;
- 6) je izvršenje rješenja o povratku odloženo u skladu sa ovim zakonom.

Odlaganje udaljenja odobrava se na period do šest mjeseci i može se, po službenoj dužnosti, produžavati dok postoje razlozi iz stava 2 ovog člana.

Udaljenje državljanina treće države nije dozvoljeno do pravosnažnosti odluke o odlaganju udaljenja.

Državljanin treće države kome je odobreno odlaganje udaljenja policija izdaje legitimaciju.

Radi utvrđivanja razloga iz stava 2 tačka 1 ovog člana, policija može od nadležnog organa zahtijevati podatke o bezbjednosnoj, političkoj i humanitarnoj situaciji u državi porijekla državljanina treće države, kao i drugu dokumentaciju od značaja za utvrđivanje postojanja zabrane udaljenja.

Državljaninu treće države kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja policija može rješenjem odrediti sljedeće obaveze:

- 1) davanje u depozit putnih isprava, putnih dokumenata i putnih karata;
- 2) davanje u depozit određenih finansijskih sredstava;

- 3) zabrana napuštanja smještaja na određenoj adresi;
- 4) javljanje policiji u određeno vrijeme.

U slučaju privremenog odlaganja udaljenja, državljaninu treće države ne prestaje obaveza napuštanja Crne Gore.

Za vrijeme privremeno odloženog udaljenja državljanin treće države ima pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita.

Maloljetni državljanin treće države za vrijeme za koje mu je privremeno odloženo udaljenje ima pravo na obrazovanje, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja.

Protiv rješenja o privremenom odlaganju udaljenja, rješenja o produženju privremenog odlaganja udaljenja ili rješenja o obustavi postupka privremenog odlaganja udaljenja državljanin treće države može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.

Upravni sud odlučuje o tužbi u roku od osam dana.

Prava državljanina treće države kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja

Član 199

Državljanin treće države kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja ima pravo na hitnu medicinsku pomoć i osnovno liječenje u skladu sa propisima kojima se uređuju zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje, kao i pravo na osnovnu pomoć.

Maloljetni državljanin treće države koji podliježe obaveznom obrazovanju ima pravo na osnovno obrazovanje.

Nezavisno od stava 1 ovog člana, maloljetni državljanin treće države kome je odobreno privremeno odlaganje udaljenja ima pravo na zdravstvenu zaštitu u obimu obaveznog zdravstvenog osiguranja koji je propisan za djecu kao članove porodice.

Pravo iz stava 3 ovog člana pripada i licu koje se školuje nakon navršenih 18 godina života, do završetka školovanja, a najduže do navršenih 26 godina života.

Pravo na osnovnu pomoć iz stava 1 ovog člana obuhvata pravo na novčanu pomoć i druga osnovna materijalna davanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje socijalna i dječja zaštita, a pravo na osnovnu pomoć obezbjeđuje nadležni organ državne uprave određen tim propisom.

Državljaninu treće države koji ne izvršava obaveze propisane ovim zakonom ili rješenjem o privremenom odlaganju udaljenja može se ograničiti ili uskratiti pravo na osnovnu pomoć, u skladu sa zakonom.

Državljaninu treće države koji je za vrijeme privremenog odlaganja udaljenja smješten u zdravstvenu ustanovu, ustanovu za izvršenje krivičnih sankcija ili drugu državnu ustanovu, za vrijeme boravka u toj ustanovi ne pripada pravo na osnovnu pomoć iz stava 5 ovog člana.

U slučaju masovnog priliva državljana treće države ili drugih vanrednih okolnosti propisanih ovim zakonom, smještaj i osnovnu pomoć državljanima trećih država kojima je odobreno privremeno odlaganje udaljenja obezbjeđuje nadležni organ državne uprave, u saradnji sa Ministarstvom.

Poništenje privremenog odlaganja udaljenja

Član 200

Privremeno odlaganje može se poništiti ako su prestali razlozi za privremeno odlaganje iz člana 198 stav 2 ovog zakona ili se državljanin treće države ne pridržava obaveza iz člana 198 stav 7 ovog zakona.

Rješenje o poništenju privremenog odlaganja donosi policija.

Protiv rješenja o poništenju privremenog odlaganja može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak privremenog odlaganja udaljenja

Član 201

Privremeno odlaganje udaljenja prestaje ako:

- 1) prestanu razlozi zbog kojih je privremeno odlaganje udaljenja odobreno;
- 2) državljanin treće države stekne pravo na boravak u Crnoj Gori na osnovu ovog zakona ili međunarodnog ugovora;
- 3) državljanin treće države za vrijeme trajanja privremenog odlaganja udaljenja napusti teritoriju Crne Gore;

državljanin treće države ne izvršava obaveze određene rješenjem iz člana 198 stav 7 ovog zakona.

Zajednički letovi za udaljenje vazdušnim putem

Član 202

Radi sprovođenja udaljenja vazdušnim putem, Ministarstvo može postupati kao organizator ili učesnik i organizovati i učestvovati u zajedničkim letovima, u skladu sa ovim zakonom.

Način organizovanja i sprovođenja zajedničkih letova, saradnju sa drugim državama učesnicama, bezbjednosne mjere, postupanje prema državljaninima trećih država koji se udaljavaju, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje udaljenja vazdušnim putem propisuje Ministarstvo.

Pomoć državi članici kod udaljenja vazdušnim putem

Član 203

Policija pruža pomoć drugoj državi članici prilikom tranzita radi udaljenja vazdušnim putem.

Način pružanja pomoći, mjere pomoći, prava i obaveze službenika pratnje, kriterijume za obračun i utvrđivanje troškova tranzita i druga pitanja od značaja za pružanje pomoći iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Izdavanje vize ili odobrenja boravka državljaninu treće državeza kojeg postoji odluka druge države članice

Član 204

Ako je druga država članica donijela izvršno rješenje o povratku, pravosnažnu odluku o udaljenju ili izrekla zabranu ulaska državljaninu treće države , organ državne uprave nadležan za vanjske poslove i Ministarstvo će prije odlučivanja o izdavanju vize, odnosno odobrenju privremenog boravka, stalnog boravka ili drugog prava boravka izvršiti provjeru podataka u Šengenskom informacionom sistemu i drugim raspoloživim evidencijama.

Ako je za državljanina treće države u Šengenskom informacionom sistemu evidentirana zabrana ulaska ili upozorenje koje je unijela druga država, nadležni organ će prije donošenja odluke iz stava 1 ovog člana izvršiti konsultacije sa državom članicom koja je izvršila unos i prilikom odlučivanja uzeti u obzir njene interese.

Prilikom konsultacija iz stava 2 ovog člana nadležni organ može od druge države članice zatražiti sve podatke i dokumentaciju potrebnu za utvrđivanje činjenica od značaja za odlučivanje o izdavanju vize ili odobrenju boravka.

Kad postoje ozbiljni humanitarni razlozi, međunarodne obaveze Crne Gore, razlozi spajanja porodice ili drugi naročito opravdani razlozi, viza ili odobrenje boravka može se izdati i pored postojanja zabrane ulaska ili druge odluke države članice, uz prethodno konsultovanje države članice koja je donijela odluku ili izvršila unos podataka u Šengenski informacioni sistem.

O odluci donijetoj na osnovu ovog člana nadležni organ može obavijestiti državu članicu koja je donijela odluku o povratku, odluku o udaljenju ili izvršila unos zabrane ulaska u Šengenski informacioni sistem.

Ograničenje slobode kretanja i smještaj u prihvatilište za strance

Član 205

Policija će državljaninu treće države za koga postoji opasnost od bjekstva ili koji izbjegava, ometa ili onemogućava postupak povratka ili izvršenje udaljenja odrediti ograničenje slobode kretanja i smještaj u prihvatilište za strance:

- 1) ako ga je potrebno udaljiti u skladu sa ovim zakonom;
- 2) ako ga je, u skladu sa međunarodnim ugovorom, potrebno vratiti, predati ili izručiti nadležnim organima druge države;
- 3) ako je to potrebno radi pripreme povratka ili sprovođenja postupka udaljenja, a postoji opasnost od bjekstva ili državljanin treće države izbjegava ili ometa pripremu povratka ili postupak udaljenja.

Državljaninu treće države može se ograničiti sloboda kretanja ako zbog odbijanja saradnje njegov identitet nije utvrđen ili postoji osnovana sumnja u njegov identitet, čime ometa pripremu povratka ili postupak udaljenja.

Ako se ocijeni da se svrha iz st. 1 ili 2 ovog člana može postići primjenom blažih mjera, policija će umjesto ograničenja slobode kretanja i smještaja u prihvatilište za strance primijeniti jednu ili više blažih mjera propisanih ovim zakonom.

Ženama, porodicama sa djecom, maloljetnicima bez pratnje, starijim licima, teško oboljelim licima i drugim ranjivim kategorijama državljana treće države tokom boravka u prihvatilištu za strance obezbijediće se poseban smještaj i odgovarajući nivo privatnosti primjeren njihovim potrebama.

Ograničenje slobode kretanja može trajati samo onoliko vremena koliko je neophodno za ostvarivanje svrhe iz st. 1 ili 2 ovog člana, a najduže šest mjeseci.

Državljanin treće države će se bez odlaganja pustiti na slobodu kad više ne postoje razlozi za ograničenje slobode kretanja ili kad više ne postoji razumna mogućnost izvršenja udaljenja u skladu sa ovim zakonom.

Državljaninu treće države iz st. 1 i 2 ovog člana, koga zbog njegovih posebnih potreba nije moguće smjestiti u prihvatilište za strance, može se, uz saglasnost nadležne ustanove socijalne ili zdravstvene zaštite, obezbijediti smještaj u drugoj odgovarajućoj ustanovi ili drugi oblik institucionalnog zbrinjavanja.

Državljanin treće države kome je određeno ograničenje slobode kretanja ima prava utvrđena ovim zakonom, uključujući pravo na osnovne uslove života, zdravstvenu zaštitu i druga prava koja pripadaju strancima u postupku povratka.

Državljanin treće države, koji smatra da je u prihvatilištu za strance podvrgnut mučenju ili drugom okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju od strane zaposlenih ili drugih pritvorenika u prihvatilištu za strance, može se obratiti Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Državljanin treće države će prilikom smještaja u prihvatilište za strance biti upoznat sa pravilima boravka, kao i sa svojim pravima i obavezama na jeziku koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.

U vrijeme trajanja ograničenja slobode kretanja ne uračunava se vrijeme tokom kojeg se državljani treće države bez odobrenja nalazio van prihvatilišta za strance, vrijeme provedeno u postupku odlučivanja o međunarodnoj zaštiti niti vrijeme provedeno u pritvoru ili izdržavanju kazne zatvora.

Tokom boravka u prihvatilištu za strance sloboda kretanja stranca ograničena je na prostor prihvatilišta za strance, a izuzetno, državljani treće države se može odobriti privremeni izlazak iz prihvatilišta za strance pod uslovima i na način propisan pravilima boravka.

Ograničenje slobode kretanja i smještaj u prihvatilište za strance može se odrediti i državljani treće države koji ne poštuju obaveze određene rješenjem o privremenom odlaganju udaljenja ili rješenjem kojim mu je, umjesto smještaja u prihvatilište za strance, određena blaža mjera.

Državljanin treće države može se lišiti slobode, privesti i zadržati, najduže 24 časa, samo ako je to potrebno radi obezbjeđivanja njegovog prisustva u postupku otkaza boravka do 90 dana i postupku poništenja privremenog odlaganja udaljenja.

Državljaninu treće države sloboda se može ograničiti ili može biti lišen slobode samo ako se u konkretnom slučaju ne mogu efikasno primijeniti druge dovoljne, a manje prinudne mjere.

Način smještaja i boravka državljanina treće državeu prihvatilištu za strance propisuje Ministarstvo.

Pravila boravka u prihvatilištu za strance

Član 206

Radi obezbjeđivanja reda, bezbjednosti i nesmetanog funkcionisanja prihvatilišta za strance, državljanini treće države su dužni da poštuju pravila boravka u prihvatilištu za strance i zakonita uputstva zaposlenih u prihvatilištu za strance.

Zaposleni u prihvatilištu za strance mogu državljanima treće državeodređivati aktivnosti i zadatke u okviru programa svakodnevnog funkcionisanja prihvatilišta za strance, kao i druge aktivnosti koje služe ostvarivanju prava i obaveza utvrđenih pravilima boravka u prihvatilištu za strance.

Državljanini treće države su dužni da se uzdrže od svakog ponašanja kojim bi mogli ugroziti bezbjednost i red i mir u prihvatilištu za strance, kao i da održavaju korektan i tolerantan odnos prema drugim strancima i zaposlenima u prihvatilištu za strance.

Pravila boravka u prihvatilištu za strance propisuje Ministarstvo.

Mjere zbog povrede pravila boravka u prihvatilištu za strance

Član 207

Povrede pravila boravka u prihvatilištu za strance mogu biti lakše i teže.

Lakše povrede pravila boravka su:

- premještanje opreme po sobama i prenošenje inventara iz jedne prostorije u drugu;
- pisanje po zidovima, vratima i prozorima ili lijepljenje različitih materijala na njih;
- korišćenje sopstvenih električnih uređaja bez odobrenja;
- unošenje i korišćenje upaljača i drugih predmeta kojima se može izazvati požar;
- iznošenje hrane i pribora za jelo iz trpezarije;
- pušenje u sobama i zajedničkim prostorijama prihvatilišta za strance;
- namjerno oštećenje sitnog inventara prihvatilišta za strance;
- korišćenje mobilnih telefona protivno pravilima boravka;
- narušavanje noćnog mira;
- neodržavanje lične higijene ili higijene prostorija u kojima boravi;
- aktiviranje lažnog alarma ili lažne dojave o opasnosti.

Teže povrede pravila boravka su:

- ispoljavanje rasne, vjerske, nacionalne, polne, političke ili druge netrpeljivosti u bilo kom obliku;
- uvredljiv, prijeteći ili nasilan odnos prema drugim strancima, zaposlenima u prihvatilištu za strance ili posjetiocima;
- unošenje ili konzumiranje alkoholnih pića, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci;
- unošenje opasnih predmeta ili lako zapaljivih materija;
- neizvršavanje zakonitog naređenja zaposlenog u prihvatilištu za strancu, ako bi time moglo doći do ozbiljnog narušavanja reda ili bezbjednosti u prihvatilištu za strance;
- fizički napad na drugog stranca, zaposlenog u prihvatilištu za strance ili posjetioca prihvatilišta;
- izrada ili unošenje predmeta podobnih za napad, bjekstvo ili izvršenje krivičnog djela;
- samovoljno napuštanje prihvatilišta za strance ili pokušaj samovoljnog napuštanja prihvatilišta;
- zloupotreba odobrenih pogodnosti;
- namjerno kršenje propisa o zaštiti od požara, eksplozije ili drugih opasnosti;
- prouzrokovanje veće materijalne štete namjerno ili krajnjom nepažnjom;
- ponavljanje lakših povreda pravila boravka;
- prisiljavanje drugih stranaca, vršenje psihičkog ili fizičkog pritiska nad njima ili podsticanje drugih na takvo ponašanje.

Pojačani policijski nadzor

Član 208

Policija rješenjem određuje boravak pod pojačanim policijskim nadzorom ako:

- je državljaniin treće države već pokušao da izbjegne udaljenje bjekstvom ili se aktivno opirao njegovom izvršenju;
- je državljaniin treće države, uprkos prethodno izrečenim mjerama zbog povrede pravila boravka u prihvatilištu, nastavio sa lakšim ili težim povredama pravila boravka, i to u slučaju lakših povreda u periodu od jednog mjeseca od izricanja mjere, a u slučaju težih povreda u periodu od šest mjeseci od izricanja mjere;
- iz konkretnih okolnosti i ponašanja državljanina treće države proizlazi da namjerava da izbjegne izvršenje udaljenja.

U slučaju određivanja boravka pod pojačanim policijskim nadzorom, ranije izrečene mjere zbog povrede pravila boravka ostaju na snazi, a ako državljaniin treće države nastavi da krši pravila boravka u prihvatilištu, mogu mu se izreći i nove mjere u skladu sa ovim zakonom.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom određuje se za vrijeme koje je neophodno da državljanin treće države prestane sa kršenjem pravila boravka u prihvatilištu, odnosno za vrijeme potrebno za izvršenje udaljenja, ali najduže šest mjeseci.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom može se odrediti i državljaninu treće države koji je smješten u prihvatilištu na osnovu propisa kojima se uređuje međunarodna zaštita, ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 alineja 2 ovog člana.

Boravak pod pojačanim policijskim nadzorom podrazumijeva poseban režim boravka u prihvatilištu za strance i ograničenje kretanja u posebno određenim prostorijama prihvatilišta, u skladu sa pravilima boravka u prihvatilištu.

Blaže mjere

Član 209

Prije određivanja mjere ograničenja slobode kretanja i smještaja državljanina treće države u prihvatilište za strance, policija će po službenoj dužnosti ocijeniti da li se svrha iz člana 205 st. 1 ili 2 ovog zakona može ostvariti primjenom jedne ili više blažih mjera.

Ako se svrha može ostvariti primjenom blažih mjera, policija će odrediti blažu mjeru umjesto ograničenja slobode kretanja i smještaja državljanin treće države u prihvatilište za strance.

Policija može, u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana rješenjem odrediti državljaninu treće države boravak van prihvatilišta za strance kao blažu mjeru i jednu ili više sljedećih obaveza:

- 1) određivanje mjesta boravka na određenoj adresi;
- 2) obavezu redovnog javljanja policiji stanici;
- 3) predaju ili deponovanje ličnih isprava i putnih karata;
- 4) depozit određenih finansijskih sredstava;

Za vrijeme primjene blažih mjera policija može državljaninu treće države obezbijediti smještaj i izdržavanje, finansijska sredstva i druga materijalna davanja, ili povodom tih mjera zaključivati sporazume sa međunarodnim organizacijama i nevladinim organizacijama.

Način sprovođenja blažih mjera propisuje Ministarstvo.

Postupak u vezi sa ograničenjem slobode kretanja

Član 210

Smještaj državljanina treće države u prihvatilište za strance ili van prihvatilišta, kao i boravak pod pojačanim policijskim nadzorom, određuje policija rješenjem, koje sadrži pouku da državljanin treće države ima pravo na hitnu pravnu pomoć advokata koga slobodno izabere ili punomoćnika koji ima položen pravosudni ispit, a ako ne raspolaže sredstvima, ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži činjenične i pravne razloge na kojima se zasniva određivanje ograničenja slobode kretanja i pouku da je policija, na zahtjev državljanina treće države kome je određeno ograničenje slobode kretanja ili boravak pod pojačanim policijskim

nadzorom, dužna da mu omogući kontakt sa njegovim zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima, ako to nije protivno interesima državljanina treće države.

Protiv rješenja o smještaju i rješenja o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom državljanin treće države može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

Na zahtjev državljanina treće države, policija je dužna da mu omogući ostvarivanje prava na pravnu pomoć.

Tužba iz stava 3 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

Upravni sud je dužan da o tužbi iz stava 3 ovog člana odluči po hitnom postupku, a najkasnije u roku od šest dana od prijema tužbe.

Državljaninu treće države kome je ograničena sloboda kretanja u prihvatilištu za strance omogućava se kontakt sa zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima.

Predstavnicima državnih organa i stranih diplomatsko-konzularnih predstavništava čiji su državljani smješteni u prihvatilište za strance i predstavnicima međunarodnih i nevladinih organizacija koje se bave zaštitom ljudskih prava lica kojima je ograničena sloboda kretanja, omogućuje se da posjete prihvatilište za strance, u cilju provjere uslova smještaja i poštovanja ljudskih prava.

Prilikom smještaja u prihvatilište za strance, državljanin treće države se upoznaje sa mogućnostima ostvarivanja kontakta sa organizacija iz stava 8 ovog člana.

U sudskim postupcima koji se vode povodom rješenja o smještaju ili rješenja o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom državljanin treće države ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje o smještaju i rješenje o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom dostavljaju se državljaninu treće države lično.

Dispozitiv rješenja o smještaju i rješenje o određivanju boravka pod pojačanim policijskim nadzorom, pouka iz stava 1 ovog člana i pouka o pravnom lijeku prevode se na albanski, engleski, arapski, bosanski, makedonski, ruski, srpski ili turski jezik, a ako državljanin treće države ne razumije nijedan od tih jezika ili zahtijeva prevod drugih djelova rješenja, na njegov zahtjev obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.«

Postupak u vezi sa produženjem ograničenja slobode kretanja

Član 211

Ako stranca, iz objektivnih razloga, nije moguće vratiti, predati, izručiti ili udaljiti iz Crne Gore ni po isteku šest mjeseci, policija može rješenjem:

1) produžiti ograničenje slobode kretanja i smještaj u prihvatilištu za strance, odnosno boravak pod pojačanim policijskim nadzorom, najduže do 12 mjeseci, ako stranac ne sarađuje u postupku povratka ili dolazi do kašnjenja u pribavljanju potrebne dokumentacije iz

trećih država, a opravdano se može očekivati da će u tom periodu biti moguće izvršiti povratak, predaju, izručenje ili udaljenje stranca;

2) odrediti strancu privremeno odlaganje udaljenja ili neku od blažih mjera propisanih ovim zakonom, pri čemu je stranac dužan da poštuje ograničenja i pravila kretanja određena tom mjerom.

Ako stranac krši ograničenja i pravila kretanja određena mjerom iz stava 1 tačka 2 ovog člana, može mu se ponovo odrediti smještaj u prihvatilište za strance.

Ukupno trajanje ograničenja slobode kretanja i smještaja u prihvatilištu za strance, uključujući produženje iz stava 1 ovog člana, ne može biti duže od osamnaest mjeseci.

Protiv rješenja o produženju ograničenja slobode kretanja stranac može podnijeti tužbu Upravnom sudu, u roku od osam dana od dana dostavljanja rješenja.

O tužbi iz stav 4 ovog člana Upravni sud odlučuje, u roku od osam dana.

Tužba iz stava 4 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja o produženju ograničenja slobode kretanja.

U postupcima pred sudom koji se vode povodom rješenja o produženju ograničenja slobode kretanja stranac ima pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa zakonom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć, bez uslova uzajamnosti.

Rješenje o produženju ograničenja slobode kretanja dostavlja se strancu lično.

Rješenje iz stava 7 ovog člana sadrži i pouku o pravu na pravnu pomoć, besplatnu pravnu pomoć i kontakt sa zakonskim zastupnikom, članovima porodice, starateljem i nadležnim konzularnim organima.

Dispozitiv rješenja, pouka o pravnom lijeku i pouka iz stava 8 ovog člana prevode se na albanski, engleski, arapski, bosanski, makedonski, ruski, srpski ili turski jezik, a ako stranac ne razumije nijedan od tih jezika ili zahtijeva prevod drugih djelova rješenja, na njegov zahtjev obezbijediće mu se pisani ili usmeni prevod na jezik koji razumije ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumije.

Preispitivanje opravdanosti ograničenja slobode kretanja u prihvatilištu za strance

Član 212

Policija je dužna da, najkasnije sedam dana prije isteka prvog i svakog narednog tromjesečnog perioda od dana određivanja ograničenja slobode kretanja u prihvatilištu za strance, po službenoj dužnosti dostavi Upravnom sudu na preispitivanje opravdanosti ograničenja slobode kretanja rješenje o ograničenju slobode kretanja, zajedno sa dokumentacijom koja se odnosi na postupak povratka i mišljenjem policije o očekivanjima u pogledu mogućnosti izvršenja povratka, odnosno udaljenja.

Preispitivanje opravdanosti ograničenja slobode kretanja vrši Upravni sud preko sudije pojedinca.

Dokumentaciju o postupku povratka i mišljenje policije o mogućnosti izvršenja povratka Upravni sud, bez odlaganja, dostavlja državljaninu treće države i zakazuje usmenu raspravu.

Sud odlučuje nakon održane usmene rasprave, na kojoj državljani treće države ima pravo da se izjasni o svim činjenicama i okolnostima koje su od značaja za donošenje odluke, kao i o dokumentaciji koja mu je dostavljena.

Prilikom preispitivanja opravdanosti ograničenja slobode kretanja Upravni sud ispituje da li su i dalje ispunjeni uslovi za određivanje ograničenja slobode kretanja propisani ovim zakonom, lične okolnosti državljanina treće države, njegove porodične veze u Crnoj Gori, okolnosti od značaja za dobrovoljni odlazak ili izvršenje udaljenja, kao i da li postoji razumna mogućnost izvršenja povratka odnosno udaljenja.

Ako utvrdi da i dalje postoje zakonski uslovi za ograničenje slobode kretanja, Upravni sud to utvrđuje rješenjem, a ako utvrdi da uslovi više nijesu ispunjeni, naložiće policiji da državljanina treće države, bez odlaganja, pusti na slobodu.

Upravni sud svoju odluku dostavlja policiji i državljaninu treće države najkasnije jedan dan prije isteka perioda preispitivanja.

Protiv rješenja Upravnog suda kojim je utvrđeno da je ograničenje slobode kretanja i dalje opravdano, stranac može podnijeti Vrhovnom sudu zahtjev za ispitivanje sudske odluke u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Vrhovni sud odlučuje o zahtjevu u roku od osam dana od dana njegovog prijema.

Na podnošenje zahtjeva, razloge zbog kojih se može podnijeti, sastav suda, postupak i odluke Vrhovnog suda shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni spor.

Državljanin treće države koji je pušten iz prihvatilišta po istekua maksimalnog trajanja ograničenja slobode kretanja može se ponovo smjestiti u prihvatilište za strance samo ako zbog novih ili bitno promijenjenih okolnosti ponovo postoje zakonski uslovi za ograničenje slobode kretanja i ako se opravdano može.

Posebne okolnosti

Član 213

Ako je u postupku udaljenja iz Crne Gore obuhvaćen izuzetno veliki broj državljana treće države, zbog čega su kapaciteti prihvatilišta za strance ili organa nadležnih za sprovođenje postupaka u vezi sa ograničenjem slobode kretanja preopterećeni, državljaninu treće države se za vrijeme trajanja takvih posebnih okolnosti može odrediti ograničenje slobode kretanja i pod uslovima drukčijim od uslova propisanih odredbama ovog zakona kojima je propisano određivanje ograničenja slobode kretanja.

Za vrijeme trajanja posebnih okolnosti iz stava 1 ovog člana, rokovi za odlučivanje o pravnim sredstvima protiv odluke o smještaju u prihvatilište za strance mogu biti prilagođeni stvarnim mogućnostima postupanja nadležnih organa, uz obezbjeđivanje djelotvorne sudske zaštite.

Ministarstvo obavještava Evropsku komisiju o nastupanju i prestanku posebnih okolnosti iz stava 1 ovog člana.

U slučaju masovnog ulaska ili nezakonitog boravka u Crnoj Gori, odluku o obezbjeđivanju privremenog smještaja državljana treće države prema kojima se primjenjuju blaže mjere donosi Vlada.

Ovlašćenje za pretres i uzimanje biometrijskih podataka

Član 214

U postupku udaljenja ili smještaja državljanina treće države u prihvatilište za strance policijski službenici ovlašćeni su da bez naredbe o pretresanju izvrše pretres državljanina treće države predmeta koje državljanin treće države nosi, ako postoji sumnja da državljanin treće države posjeduje oružje ili oruđe za napad ili sumnja da će odbaciti, sakriti ili uništiti predmete koji se mogu koristiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, kao i u postupku udaljenja.

Državljaninu treće države koji nezakonito boravi, a nema ispravu o identitetu ili postoji sumnja u njegov identitet mogu se uzeti otisci prstiju i fotografija, bez njegove saglasnosti, ako je to potrebno radi utvrđivanja identiteta državljanina treće države, pripreme povratka ili izvršenja udaljenja.

Postupak prema maloljetnicima

Član 215

Maloljetni državljanin treće države bez pratnje i porodica sa maloljetnim državljaninom treće države smještaju se prvenstveno u ustanove ili druge oblike smještaja primjerene potrebama maloljetnika.

Ako smještaj iz stava 1 ovog člana nije moguće obezbijediti, maloljetni državljanin treće države bez pratnje i porodica sa maloljetnim državljaninom treće države mogu se smjestiti u prihvatilište za strance.

Kad se radi o maloljetnom državljaninu treće države bez pratnje, policija bez odlaganja obavještava organ starateljstva radi imenovanja staratelja i zaštite prava i interesa maloljetnika.

Članovi iste porodice smještaju se zajedno, osim ako je to protivno najboljem interesu djeteta.

Prilikom sprovođenja postupaka iz ovog poglavlja prema maloljetniku, nadležni organ dužan je da vodi računa o najboljem interesu djeteta.

Maloljetnom državljaninu treće države obezbijediće se uslovi primjereni njegovom uzrastu, kao i pravo na obrazovanje u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Maloljetni državljanin treće države bez pratnje i porodica sa maloljetnim državljanin treće države smjestiće se u prostorije koje su odgovarajuće za smještaj maloljetnika.

Pojačani policijski nadzor može se odrediti maloljetnom državljanin treće države samo izuzetno i samo u pratnji roditelja ili zakonskog zastupnika, pri čemu se mora voditi računa o najboljem interesu djeteta.

Prema maloljetnom državljaninu treće države bez pratnje ne može se odrediti pojačani policijski nadzor.

Ako postoji ozbiljna sumnja o maloljetnosti državljanina treće države iz stava 1 ovog člana, može se sprovesti ispitivanje starosti tog lica.

Naknada troškova

Član 216

Troškove smještaja u prihvatilište za strance i troškove koji nastanu prilikom udaljenja snosi državljanin treće države.

Troškovi iz stava 1 ovog člana podmiruju se iz novčanih sredstava oduzetih prilikom prijema državljanina treće države u prihvatilište, kao i drugih sredstava koje državljanin treće države posjeduje.

Ako državljanin treće države nema sredstava da naknadi troškove iz stava 1 ovog člana, troškove će naknaditi:

- 1) fizičko ili pravno lice koje se obavezalo da će snositi troškove boravka državljanina treće države;
- 2) prevoznik koji nije odvezao državljanina treće države u skladu sa članom 15 st. 2 i 3 ovog zakona;
- 3) organizator turističkih ili poslovnih putovanja iz člana 15 stav 6 ovog zakona;
- 4) poslodavac koji je zaposlio državljanina treće države suprotno ovom zakonu.

Visinu troškova smještaja u prihvatilište za strance i troškova koji nastanu prilikom udaljenja utvrđuje policija rješenjem prema stvarnim troškovima.

Troškove koje nije moguće naplatiti od državljanin treće države na način iz st. 2 i 3 ovog člana, padaju na teret budžeta Crne Gore.

Ako policija izvršava udaljenje državljanina treće države na osnovu odluke o udaljenju koju je donijela druga država, država koja je donijela odluku dužna je da Crnoj Gori nadoknadi troškove udaljenja koji nijesu mogli biti naplaćeni od državljanina treće države ili drugog odgovornog lica.

Naknada troškova iz stava 6 ovog člana obuhvata naročito troškove prevoza, izdavanja putnih isprava i viza, troškove smještaja, troškove službenika pratnje i druge stvarne troškove neposredno povezane sa izvršenjem udaljenja.

Policija podnosi zahtjev za naknadu troškova državi koja je donijela odluku o udaljenju, u skladu sa međunarodnim ugovorima, propisima Evropske unije i načelom reciprociteta.»

Zahtjev za naknadu troškova iz stava 8 ovog člana podnosi se u pisanom obliku i mora sadržati dokumentaciju kojom se dokazuju stvarno nastali troškovi.

Zahtjev za naknadu troškova podnosi se najkasnije u roku od jedne godine od dana izvršenog udaljenja.

Poslove razmjene zahtjeva, obavještenja o izvršenom plaćanju ili odbijanju naknade troškova i drugih informacija u vezi sa naknadom troškova iz ovog člana vrši nacionalna kontakt tačka iz člana 196 stav 11 ovog zakona.

Nakon prihvatanja zahtjeva za naknadu troškova, plaćanje se vrši u roku od tri mjeseca od dana prihvatanja zahtjeva.

Nacionalna kontaktna tačka iz člana 196 stav 11 ovog vodi evidenciju o podnijetim zahtjevima za naknadu troškova, izvršenim isplatama, odbijenim zahtjevima i razlozima odbijanja, radi praćenja sprovođenja propisa Evropske unije kojima se uređuje međusobna naknada troškova nastalih sprovođenjem odluka o udaljenju.

Postupak prema državljaninu treće države koji u državi članici ima odobren boravak

Član 217

Državljanin treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori, a ima u drugoj državi članici važeću dozvolu za boravak ili drugu dozvolu koja mu daje pravo na boravak, mora odmah napustiti Crnu Goru i otići na teritoriju te države članice.

Ako državljanin treće države obaveze iz stava 1 ovog člana ne ispuni ili ako se njegov hitan odlazak zahtijeva iz razloga javnog reda ili nacionalne bezbjednosti, policija donosi rješenje o povratku.

Ako državljanin treće države kome je donijeto rješenje iz stava 2 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, udaljiće se.

Državljanin treće države kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, može se udaljiti u državu porijekla ili državu tranzita u skladu sa sporazumom o readmisiji ili drugim međunarodnim sporazumom ili aranžmanom, ili u drugu treću državu u koju državljanin treće države dobrovoljno odluči da se vrati i koja ga prihvata, ako to nije u suprotnosti članom 197 ovog zakona.

Postupak prema državljaninu treće države kome je u državi članici odobrena međunarodna zaštita

Član 218

Državljaninu treće države kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici, rješenjem će se odrediti napuštanje Crne Gore.

Prije donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana provjeriće se da li državljanin treće države još uvijek ima odobrenu međunarodnu zaštitu u državi članici.

U postupku donošenja rješenja iz stava 1 ovog člana, shodno se primjenjuju odredbe o donošenju rješenja o povratku iz člana 187 ovog zakona.

Ako državljanin treće države kome je donijeto rješenje iz stava 1 ovog člana ne napusti Crnu Goru u roku određenom tim rješenjem, udaljiće se.

Državljanin treće države kome je prestao stalni boravak u Crnoj Gori iz razloga nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, a odobrena mu je međunarodna zaštita u državi članici, udaljiće se i u drugu državu ako to nije u suprotnosti članom 197 ovog zakona.

Posebna zaštita

Član 219

Prilikom primjene mjera za obezbjeđenje povratka državljanina treće države uzeće se u obzir najbolji interes maloljetnog državljanina treće države i potrebe drugih ranjivih lica iz stava

2 ovog člana, porodični život i zdravstveno stanje državljanina treće države prema kome se mjere preduzimaju.

U toku postupka udaljenja državljanina treće države posebno se vodi računa o maloljetnim državljanima treće države, maloljetnim državljanima treće države bez pratnje, licima sa posebnim potrebama, licima sa invaliditetom, starim licima, trudnicama, samohranim roditeljima sa maloljetnom djecom, kao i licima koja su bila izložena mučenju, silovanju ili drugim teškim oblicima psihološkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

Prilikom primjene mjera za povratak maloljetnog državljanina treće države bez pratnje odmah će se obavijestiti nadležni centar za socijalni rad i diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin.

Bliži način i sprovođenje postupka posebne zaštite maloljetnih državljanina treće države prilikom obezbjeđenja primjene mjera za povratak propisuje Ministarstvo, po prethodno pribavljenim mišljenjima organa državne uprave nadležnih za poslove rada i socijalnog staranja, zdravlja i obrazovanja.

VII. ISPRAVE ZA STRANCA

Isprave

Član 220

Isprave koje se mogu izdati strancu su putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca.

Putni list za stranca

Član 221

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu, ako:

- 1) mu je prestalo crnogorsko državljanstvo, a radi odlaska u inostranstvo;
- 2) je izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez te isprave, a država čiji je državljanin nema diplomatsko-konzularno predstavništvo u Crnoj Gori, niti njene interese zastupa druga država, a radi odlaska u inostranstvo;
- 3) je u inostranstvu izgubio putnu ispravu za stranca koju je izdalo diplomatsko-konzularno predstavništvo ili Ministarstvo, a radi povratka u Crnu Goru;
- 4) ima dozvolu za privremeni boravak ili jedinstvenu dozvolu i državljanin je države sa liste država porijekla stranaca kojima se može izdati putni list za stranca ako postoje naročito opravdani razlozi humanitarne prirode (slučajevi prouzrokovani višom silom, teška bolest, trajni invaliditet i drugi opravdani slučajevi iz čijih se okolnosti može zaključiti da su humanitarnog karaktera);
- 5) se udaljava.

Izuzetno, putni list za stranca može se izdati strancu i u drugim slučajevima ako za to postoje opravdani razlozi.

Putni list za stranca u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog člana izdaje se na zahtjev stranca, a u slučaju iz stava 1 tačka 5 ovog člana, po službenoj dužnosti.

Prilikom podnošenja zahtjeva u slučajevima iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog člana, i sprovođenju udaljenja u slučaju iz stava 1 tačka 5 ovog člana, od stranca se uzima fotografija, otisak dva prsta i digitalizovani svojeručni potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izdavanje lične karte.

Listu država porijekla iz stava 1 tačka 3a ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Nadležnost za izdavanje putnog lista

Član 222

Putni list za stranca izdaje:

- 1) Ministarstvo, u slučajevima iz člana 221 stav 1 tač. 1, 2, 4 i 5 i stav 2 ovog zakona;
- 2) diplomatsko-konzularno predstavništvo, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, u slučaju iz člana 221 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Putni list za stranca u slučajevima iz člana 140 stav 1 tač. 1, 2, 3 i 4 i stava 2 ovog zakona izdaje se sa rokom važenja do 30 dana, a u slučaju iz člana 221 stav 1 tačka 5 ovog zakona do isteka dozvole za privremeni boravak, odnosno jedinstvene dozvole.

Obrazac putnog lista za stranca izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 48 ovog zakona.

Obrazac putnog lista za stranca propisuje Ministarstvo.

Evropska putna isprava za povratak

Član 223

Evropska putna isprava za povratak izdaje se državljaninu treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori, radi sprovođenja rješenja o povratku ili udaljenja, kad ne posjeduje važeću putnu ispravu ili drugu ispravu potrebnu za povratak.

Evropska putna isprava za povratak izdaje se u skladu sa Regulativom (EU) 2016/1953 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2016. godine o uspostavljanju evropske putne isprave za povratak državljana trećih država koji nezakonito borave i o stavljanju van snage Preporuke Savjeta od 30. novembra 1994. godine.

Evropska putna isprava za povratak izdaje se na jedinstvenom obrascu, čiji su oblik i sadržaj utvrđeni Regulativom iz stava 2 ovog člana.

Evropska putna isprava za povratak izdaje se sa rokom važenja koji je potreban za sprovođenje povratka, odnosno udaljenja.

Evropsku putnu ispravu za povratak izdaje Ministarstvo.

Bliži način izdavanja, evidentiranja i korišćenja evropske putne isprave za povratak propisuje Ministarstvo.

Posebna putna isprava za stranca

Član 224

Posebna putna isprava za stranca, na njegov zahtjev, može se izdati strancu koji je u Crnoj Gori imao priznat status izbjeglice ili odobrenu dodatnu zaštitu u skladu sa Zakonom o azilu ("Službeni list RCG", broj 45/06), odnosno odobren azil ili supsidijarnu zaštitu u skladu sa zakonom kojim se uređuje međunarodna i privremena zaštita stranaca, a kome je odobren stalni boravak u skladu sa ovim zakonom, ako nije u mogućnosti da pribavi putnu ispravu države čiji je državljanin.

Posebnu putnu ispravu za stranca izdaje Ministarstvo sa rokom važenja do pet godina.

Obrazac posebne putne isprave izrađuje Ministarstvo u skladu sa članom 48 ovog zakona.

Obrazac posebne putne isprave za stranca propisuje Ministarstvo.

Odbijanje zahtjeva za izdavanje putnog lista i posebne putne isprave za stranca

Član 225

Putni list za stranca i posebna putna isprava za stranca iz čl. 221 i 224 ovog zakona neće se izdati strancu, ako:

- 1) se protiv njega vodi krivični ili prekršajni postupak;
- 2) je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži, odnosno ne plati novčanu kaznu;
- 3) nije izmirio dospelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda;
- 4) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;
- 5) to nalažu međunarodne obaveze Crne Gore.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, strancu čije je prinudno udaljenje u toku može se izdati putni list.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 221 i 224 ovog zakona donosi Ministarstvo.

Rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje isprava iz čl. 221 i 224 ovog zakona, u slučaju iz stava 1 tačka 3 ovog člana, Ministarstvo će donijeti ako u postupku izdavanja putnog lista, odnosno posebne putne isprave dođe do saznanja da dospelu imovinsko-pravna obaveza na osnovu pravosnažne odluke suda nije izvršena.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana stranac može izjaviti žalbu Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Oduzimanje putnog lista i posebne putne isprave

Član 226

Strancu će se oduzeti putni list za stranca ili posebna putna isprava za stranca, ako policija utvrdi da postoji neki od razloga iz člana 225 stav 1 ovog zakona.

Protiv rješenja iz stava 1 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba iz stava 2 ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

VIII. ISPRAVE ZA DOKAZIVANJE IDENTITETA

Namjena isprava i zabrana davanja na poslugu

Član 227

Stranac dokazuje identitet stranom putnom ispravom, važećom ličnom kartom koju je izdao nadležni organ druge države, dozvolom za privremeni boravak, jedinstvenom dozvolom i dozvolom za stalni boravak.

Stranac je dužan da ima kod sebe ispravu iz stava 1 ovog člana i da je na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid.

Stranac ne smije ispravu o svom identitetu davati na poslugu drugom licu, niti se smije služiti nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom.

Stranac je dužan da se služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz stava 1 ovog člana.

Zamjena isprava za dokazivanje identiteta

Član 228

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu i dozvolu za stalni boravak zamijeni:

- 1) u slučaju promjene ličnih podataka;
- 2) ako je oštećena ili dotrajala, tako da više ne može da služi namjeni;
- 3) kad fotografija ne odgovara izgledu stranca.

Stranac je dužan da, u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz stava 1 ovog člana, podnese zahtjev za zamjenu isprave.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana, podnosi se Ministarstvu,

Obaveza vraćanja isprava

Član 229

Stranac je obavezan da dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu i dozvolu za stalni boravak vrati Ministarstvu ako:

- je dozvola prestala da važi;
- je stekao crnogorsko državljanstvo;
- se iseljava iz Crne Gore ili dobrovoljno napušta Crnu Goru;
- mu je donijeto rješenje o prestanku važenja dozvole; ili

- je donijeto rješenje o njegovom protjerivanju, odnosno udaljenju.

Nestanak isprava za dokazivanje identiteta

Član 230

Stranac je dužan da o nestanku isprave iz člana 227 stav 1 ovog zakona, bez odlaganja, obavijesti Ministarstvo ili najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo.

Organi iz stava 1 ovog člana, donose rješenje o oglašavanju nevažećom nestalu putnu ispravu.

Broj isprave koja je oglašena nevažećom objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

Troškove objavljivanja iz stava 3 ovog člana snosi stranac.

Privremeno oduzimanje isprava za dokazivanje identiteta

Član 231

Policija će privremeno oduzeti ispravu iz člana 227 stav 1 ovog zakona, ako:

1) postoje osnovi sumnje da je stranac učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili da je učinio prekršaj;

2) to zahtijevaju razlozi nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja;

3) nije izvršio dospelu imovinsko-pravnu obavezu na osnovu pravosnažne odluke suda;

4) nije vratio dozvolu za privremeni boravak, dozvolu za privremeni boravak i rad, odnosno dozvolu za stalni boravak u skladu sa članom 147 ovog zakona.

O privremenom oduzimanju isprave iz stava 1 ovog člana, policija izdaje potvrdu.

Ispravu koja je oduzeta u skladu sa stavom 1 ovog člana, policija zadržava dok postoje razlozi zbog kojih je privremeno oduzeta.

IX. ULAZAK, IZLAZAK, KRETANJE, BORAVAK I RAD DRŽAVLJANA DRŽAVA ČLANICA

Ulazak i izlazak državljanina EU iz Crne Gore

Član 232

Za ulazak u Crnu Goru državljaninu EU nije potrebna dozvola za ulazak, odnosno viza ili dozvola za boravak.

Državljanin EU ima pravo da uđe u Crnu Goru uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš i ima pravo da izađe iz Crne Gore uz važeću ličnu kartu ili važeći pasoš.

Državljaninu EU će se odbiti ulazak u sljedećim slučajevima:

- ako ne posjeduje važeću ličnu kartu ili važeći pasoš, osim ako ih pribavi u razumnom roku ili na drugi način dokaže da je državljanin EU;

- ako rok zabrane ulaska iz člana 260 ovog zakona još nije istekao;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju u skladu sa članom 260 ovog zakona.

Ako državljanin EU nema dokumenta iz stava 2 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da u razumnom roku pribavi potrebna dokumenta ili na drugi način dokaže da je državljanin EU.

Državljanin EU ili crnogorski državljanin ima pravo da izađe iz Crne Gore u svrhu. putovanja u drugu državu članicu sa važećim pasošem ili važećom ličnom kartom izdatom od strane nadležnog organa te države. Članovi njihovih porodica koji nisu državljani države članice i koji imaju važeći pasoš imaju pravo da napuste teritoriju Crne Gore radi putovanja u drugu državu članicu.

Pravo na boravak državljanina EU do tri mjeseca

Član 233

Državljanin EU ima pravo na boravak u Crnoj Gori bez prijave boravka do tri mjeseca, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš ili važeću ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države.

Pravo na boravak državljanina EU duže od tri mjeseca

Član 234

Državljanin EU ima pravo da boravi u Crnoj Gori duže od tri mjeseca:

- 1) radi rada ili samozapošljavanja;
- 2) radi školovanja ili stručnog osposobljavanja, ako ispunjava uslove propisane članom 237 stav 2 ovog zakona;
- 3) ako:

- ima dovoljno sredstava za izdržavanje sebe ili članova svoje porodice tako da ne postanu teret za sistem socijalne zaštite za vrijeme boravka u Crnoj Gori, što se utvrđuje u odnosu na lične okolnosti državljanina EU. Nadležni organ ne može utvrđivati fiksni iznos koji smatra dovoljnim iznosom sredstava za izdržavanje. Procjena dovoljnog iznosa sredstava za izdržavanje vrši se u svakom konkretnom slučaju, uvijek uzimajući u obzir lične okolnosti državljanina EU. Posjedovanje sredstava iznad praga predviđenog za socijalnu zaštitu koju ostvaruju crnogorski državljani, u skladu sa propisima kojima se uređuje socijalna zaštita, smatraće se dovoljnim dokazom o ispunjenosti ovog uslova:

- ako ima odgovarajuće zdravstveno osiguranje za sebe ili članove svoje porodice koje pokriva najmanje hitne zdravstvene usluge na teritoriji Crne Gore;

4) ako je član porodice koji prati ili se pridružuje državljaninu EU koji ispunjava jedan od uslova iz tač. 1 do 3 ovog stava.

Novi zahtjev za prijavu boravka nije potrebno podnositi prilikom promjene statusa.

Izuzetno od stava 1 tačka 4 ovog člana, samo supružnik, registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo sklopljeno u skladu sa zakonodavstvom države članice, i izdržavana djeca imaju pravo na boravak kao članovi porodice državljanina EU koji ispunjava uslov iz stav 1 tačka 2 ovog člana. Nadležni organi će omogućiti boravak izdržavanih neposrednih srodnika u uzlaznoj liniji, kao i srodnika u uzlaznoj liniji njegovog supružnika ili registrovanog partnera.

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja duže od tri mjeseca

Član 235

Zahtjev za prijavu boravka radi rada ili samozapošljavanja u trajanju dužem od tri mjeseca državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- izjavu poslodavca o namjeri zasnivanja radnog odnosa sa državljaninom EU ili dokaz o zasnivanju radnog odnosa ili obavljanju posla, ako je državljanin EU već zaposlen ili obavlja posao; ili
- dokaz da je samozaposleno lice.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zadržavanje statusa radnika i samozaposlenog lica za državljane EU

Član 236

Državljanin EU čiji je radni odnos prekinut ili koji više nije samozaposleno lice može nastaviti boravak u Crnoj Gori na osnovu potvrde iz člana 235 stav 3 ovog zakona, ako je:

- 1) privremeno nesposoban za rad zbog bolesti ili bilo koje nezgode;
- 2) prestao biti zaposlen bez svoje krivice, pri čemu je radni angažman u Crnoj Gori trajao najmanje godinu dana i registrovan je kod nadležnog organa kao nezaposleno lice;
- 3) započeo stručno osposobljavanje, s tim što, osim u slučaju nevoljne nezaposlenosti, zadržavanje statusa radnika zahtijeva da stručno osposobljavanje bude u vezi sa prethodnim zaposlenjem;
- 4) uredno prijavljen kao nezaposleno lice nakon isteka ugovora o radu na određeno vrijeme kraće od godinu dana ili je postao nezaposlen protiv svoje volje tokom prvih 12 mjeseci i prijavio se kod nadležnog organa kao nezaposleno lice, u kom slučaju zadržava status radnika šest mjeseci nakon prestanka zaposlenja.

Stav 1 ovog člana primjenjuje se i na državljanina EU koji je sezonski zaposlen ili je zaposlen kod poslodavca u drugoj državi članici, a koji pruža ugovorene usluge u Crnoj Gori.

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja

Član 237

Zahtjev za prijavu boravka radi školovanja ili stručnog osposobljavanja državljanin EU podnosi lično Ministarstvu u mjestu boravka, prije isteka roka od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje sebe i članova svoje porodice i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 234 stav 1 tačka 3 ovog zakona. Izjava studenta o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje ili bilo koji drugi ekvivalentni način koji student izabere, smatra se dovoljnim dokazom da student i članovi njegove porodice neće postati teret za sistem socijalne zaštite Crne Gore tokom perioda njihovog boravka. Da bi bila važeća, izjava se ne mora odnositi na bilo koji određeni iznos sredstava za izdržavanje;
- 3) dokaz o prihvatanju na studijski program, stručno osposobljavanje ili drugi oblik obrazovanja, izdat od obrazovne ustanove.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka državljanina EU

Član 238

Zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 234 stav 1 tačka 3 ovog zakona, državljanin EU koji nije ekonomski aktivan lično podnosi Ministarstvu u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da posjeduje dovoljna sredstva za izdržavanje i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 234 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za prijavu boravka člana porodice državljanina EU

Član 239

Član porodice državljanina EU, koji je sam državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za prijavu boravka u slučaju iz člana 234 stav 1 tačka 4 ovog zakona u mjestu boravka, u roku od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, na propisanom obrascu.

U smislu stava 1 ovog člana, članom porodice smatra se lice iz člana 264 stav 3 ovog zakona.

Pored zahtjeva iz stava 1 ovog člana, član porodice državljanina EU podnosi:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;
- 3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU kojeg prati ili kojem se pridružuje;
- 4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 264 stav 3 tačka 2, 3 ili 4 ovog zakona.

Potvrdu o prijavi boravka po zahtjevu iz stava 1 ovog člana izdaje Ministarstvo.

Postupak nakon podnošenja zahtjeva za prijavu boravka

Član 240

Potvrda o prijavi boravka, u skladu sa članom 235 stav 3, članom 237 stav 3, članom 238 stav 3 i članom 239 stav 4 ovog zakona, izdaje se odmah po predaji urednog zahtjeva, a najkasnije u roku od deset dana od dana podnošenja potpune i uredne dokumentacije.

Potvrda o prijavi boravka se neće izdati državljaninu EU u sljedećim slučajevima:

- ako ne ispunjava uslove za izdavanje potvrde, u skladu sa odredbama čl. 234 do 239 ovog zakona;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 257 ovog zakona.

Potvrda o prijavi boravka iz stava 1 ovog člana izdaje se nakon prethodno pribavljenog mišljenja Agencije i policije o postojanju smetnji iz stava 2 alineja 2 ovog člana.

Agencija i policija dostavljaju Ministarstvu mišljenje iz stava 3 ovog člana bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana prijema zahtjeva za mišljenje.

Ukoliko Ministarstvo ne primi mišljenje iz stava 3 ovog člana u propisanom roku, smatra se da ne postoje smetnje za izdavanje potvrde o prijavi boravka u odnosu na uslov iz stava 2 alineja 2 ovog člana. Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa stavom 2 alineja 2 ovog člana, pri izdavanju potvrde o prijavi boravka Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države članice porijekla, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o prijavi boravka iz člana 235 stav 3, člana 237 stav 3, člana 238 stav 3 i člana 239 stav 4 ovog zakona, Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 6 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja iz stav 7 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Prestanak prava boravka

Član 241

Pravo boravka državljanina EU i člana njegove porodice prestaje ako:

- je potvrda pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;
- odustane od prava na boravak, danom podnošenja izjave o odustanku, ako to nije u suprotnosti sa članom 249 stav 1 ovog zakona;
- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 257 ovog zakona;
- je ustanovljeno da državljanin EU ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz čl. 234 do 239 ovog zakona.

Policija obavještava Ministarstvo o razlozima iz stava 1 tač. 1 i 3 ovog člana.

Ministarstvo donosi odluku o prestanku važenja prava boravka.

Prilikom odlučivanja o prestanku važenja prava boravka, naročito se cijene dužina boravka, kao i lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti.

Protiv rješenja iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Obrasci zahtjeva i potvrda (boravišna kartica)

Član 242

Potvrda iz člana 235 stav 3, člana 237 stav 3, člana 238 stav 3 i člana 239 stav 4 ovog zakona, kao i potvrda o prijavi stalnog boravka izdaje se u obliku samostalnog dokumenta kartice. Za potvrde o prijavi boravka, potvrde o prijavi stalnog boravka, boravišne kartice i stalne boravišne kartice, Ministarstvo će donijeti pravno obavezujuće akte kojima se utvrđuje njihov oblik, koji mora biti u skladu sa Regulativom 2025/1208.

Ministarstvo propisuje sadržaj i obrazac zahtjeva za prijavu boravka iz čl. 235, 237, 238 i 239 ovog zakona, sadržaj i oblik zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku za državljanina EU, kao i sadržaj i obrazac zahtjeva za boravišnu karticu i stalnu boravišnu karticu izdatim članovima porodice državljanina EU koji nisu državljani EU.

Ulazak u Crnu Goru člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 243

Član porodice državljanina EU, u skladu sa članom 264 ovog zakona, koji sam nije državljanin EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo da uđe u Crnu Goru ako posjeduje važeći pasoš sa važećom vizom u skladu sa propisima, osim ako je državljanin države za koju je Crna Gora ukinula vizni režim. Posjedovanje važeće boravišne kartice

izdate u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ oslobađa članove porodice od obaveze posjedovanja vize.

Članu porodice državljanina EU koji podnosi zahtjev za vizu za ulazak, viza će se izdati bez odlaganja u skraćenom postupku. Nadležni organi će takvom licu pružiti sve olakšice za dobijanje vize. Takve vize se izdaju bez naknade.

Članu porodice će se odbiti ulazak ili viza u sljedećim slučajevima:

- ako nema odgovarajuće isprave iz stava 1 ovog člana;
- ako rok zabrane ulaska iz člana 260 ovog zakona još nije istekao;
- ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 257 ovog zakona.

Ako član porodice državljanina EU nema dokumenta iz stava 1 ovog člana, policija će mu prije vraćanja u drugu državu omogućiti da pribavi potrebna dokumenta u razumnom roku ili na drugi način dokaže da ima pravo na slobodu kretanja i boravka u Evropskoj uniji kao član porodice državljanina države članice.

Ako član porodice državljanina EU ne posjeduje vizu, policija mu može izdati vizu na graničnom prelazu ukoliko njegov boravak u Crnoj Gori ne bi predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju, u skladu sa članom 257 ovog zakona.

Policija neće staviti ulazni ili izlazni pečat u pasoš članova porodice koji nisu državljani države članice ukoliko pokažu boravišnu karticu izdatu u skladu sa Direktivom 2004/38/EZ.

Boravak do i duže od tri mjeseca za člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 244

Državljanin treće, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo boravka u Crnoj Gori do tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da posjeduje važeći pasoš.

Državljanin treće, koji je član porodice državljanina EU i koji prati ili se pridružuje državljaninu EU, ima pravo na boravak u Crnoj Gori duže od tri mjeseca od dana dolaska u Crnu Goru, pod uslovom da dokaže da državljanin EU ispunjava jedan od uslova iz člana 234 stav 1 tač. 1 do 3 ovog zakona.

Ograničenje iz člana 234 stav 3 ovog zakona odnosi se na članove porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Zahtjev za izdavanje boravišne kartice državljaninu treće države koji je član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 245

Za boravak duži od tri mjeseca, član porodice državljanina EU podnosi zahtjev za izdavanje boravišne kartice na propisanom obrascu. Pored zahtjeva, radi pribavljanja boravišne kartice, treba da priloži:

- 1) važeći pasoš;
- 2) dokaz da je lice koje podnosi zahtjev za boravak u Crnoj Gori u skladu s ovim zakonom član porodice državljanina EU;
- 3) potvrdu o prijavi boravka državljanina EU, kojeg prati ili kojem se pridružuje;
- 4) gdje je to primjenjivo, dokaz da lice ispunjava uslove iz člana 264 stav 3 tač. 2, 3 i 4 ovog zakona.

Odlučivanje o zahtjevu

Član 246

Po prijemu zahtjeva za izdavanje boravišne kartice iz člana 245 ovog zakona, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnijetom zahtjevu.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje boravišne kartice iz člana 245 ovog zakona, u roku od 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje boravišne kartice članu porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, ako bi njegov boravak u Crnoj Gori predstavljao prijetnju javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti Crne Gore ili javnom zdravlju iz člana 257 ovog zakona ili ukoliko ne bi ispunjavao uslove boravka iz člana 244 stav 2 ovog zakona.

Kako bi se utvrdilo da li lice o kojem je riječ predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost u skladu sa članom 240 stav 2 alineja 2 ovog zakona, pri izdavanju boravišne kartice Ministarstvo može, ukoliko to smatra neophodnim, zatražiti od države porijekla koja je država članica, a po potrebi i od drugih država članica, da dostave informacije o eventualnom prethodnom policijskom dosijeu lica o kojem je riječ, pri čemu se takvi zahtjevi ne upućuju rutinski.

Agencija i policija dužne su da Ministarstvu bez odlaganja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva za davanje mišljenja, dostave mišljenje o postojanju smetnji iz razloga prijetnje javnom poretku, nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili javnom zdravlju.

Ako Ministarstvo ne primi mišljenja iz stava 4 ovog člana u propisanom roku, smatraće se da ne postoje smetnje za izdavanje boravišne kartice iz stava 3 ovog člana.

Boravišna kartica iz ovog člana izdaje se sa rokom važenja od pet godina ili na kraći period, ako član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, namjerava boraviti u Crnoj Gori kraće od pet godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje kartice iz stava 3 ovog člana Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 7 ovog člana može se podnijeti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

Zadržavanje prava na boravak člana porodice

Član 247

U slučaju smrti državljanina EU ili njegovog odlaska iz Crne Gore, član njegove porodice koji je državljanin EU zadržava pravo na boravak u Crnoj Gori. Prije sticanja prava na stalni boravak, lice mora ispunjavati jedan od uslova iz člana 234 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju smrti državljanina EU, član njegove porodice koji nije državljanin EU zadržava pravo na boravak ako je boravio u Crnoj Gori sa državljaninom EU najmanje godinu dana prije smrti državljanina EU. Prije sticanja prava na stalni boravak, u svrhu zadržavanja prava na boravak, lice mora dokazati da je radnik u Crnoj Gori ili je samozaposleno, ili pružiti dokaz o posjedovanju dovoljno sredstava za izdržavanje za sebe i članove svoje porodice, te odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 234 stav 1 tačka 3 ovog zakona, ili dokaz da je riječ o članu porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava propisane uslove. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.

U slučaju smrti ili odlaska državljanina EU iz Crne Gore, njegova djeca i drugi roditelj koji ima pravo starateljstva nad djecom zadržavaju pravo na boravak bez obzira na njihovo državljanstvo, ako djeca borave u Crnoj Gori i upisana su u obrazovnu ustanovu, radi školovanja do završetka svog školovanja.

U slučaju razvoda ili poništenja braka državljanina EU ili prestanka njegovog registrovanog partnerstva, članovi njegove porodice koji su državljani EU zadržavaju pravo na boravak. Prije sticanja prava na stalni boravak, lica o kojima je riječ moraju ispuniti jedan od uslova utvrđenih u članu 234 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona.

U slučaju razvoda, poništenja braka državljanina EU ili prestanka registrovanog partnerstva, članovi porodice državljanina EU koji nisu državljani EU, zadržavaju pravo na boravak:

1) ako je brak ili registrovano partnerstvo trajalo najmanje tri godine, uključujući godinu dana u Crnoj Gori, prije pokretanja postupka razvoda, poništenja ili prestanka partnerstva;

2) ako supružnik ili registrovani partner koji nije državljanin EU ima pravo starateljstva nad djecom državljanina EU koja su mu povjerena po osnovu sporazuma supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke;

3) sporazumom između supružnika ili registrovanih partnera ili na osnovu sudske odluke, ako supružnik ili registrovani partner koji nije državljanin EU ima pravo ostvarivanja kontakta sa maloljetnim djetetom, pod uslovom da je sud donio odluku da se pravo ostvarivanja kontakta ostvaruje u Crnoj Gori i za period koji je neophodan radi ostvarivanja tog prava;

4) postoje izuzetno teške okolnosti, kao što je nasilje u porodici, dok je brak ili partnerstvo trajalo.

Prije sticanja prava na stalni boravak, pravo na boravak lica iz stava 5 ovog člana ostaje podložno zahtjevima da mogu dokazati da su radnici u Crnoj Gori ili obavljaju samostalnu djelatnost, ili da pruže dokaz o posjedovanju dovoljnih sredstava za izdržavanje sebe i članova svoje porodice, kao i odgovarajuće zdravstveno osiguranje iz člana 234 stav 1 tačka 3 ovog zakona ili da su članovi porodice već formirane u Crnoj Gori lica koje ispunjava ove zahtjeve. Članovi porodice zadržavaju pravo boravka isključivo na ličnoj osnovi.

Prestanak prava boravka člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 248

Pravo boravka člana porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, može se poništiti ako se utvrdi da:

- član porodice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak iz člana 244 stav 2 ovog zakona;
- je boravišna kartica pribavljena prevarom i zloupotrebom prava iz člana 6 ovog zakona;
- se odrekne prava na boravak, počev od dana podnošenja izjave o odricanju, ako to nije u suprotnosti sa članom 249 stav 1 ovog zakona;
- predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 257 ovog zakona.

Boravišnu karticu poništava Ministarstvo.

Protiv rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Prestanak važenja boravišne kartice

Član 249

Na vađenje boravišne kartice neće uticati privremena odsustva koja nisu duža od šest mjeseci na godišnjem nivou, odsustva dužeg trajanja zbog obavezne vojne službe ili jedno odsustvo u trajanju od najduže 12 mjeseci uzastopno iz važnih razloga kao što su trudnoća i porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje u drugu državu članicu ili treću državu.

Pravo na stalni boravak državljanina EU

Član 250

Državljanin EU koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem potvrde o stalnom boravku. Ovo pravo ne podliježe uslovima iz čl. 234 do 247 ovog zakona.

Potvrda o stalnom boravku izdaće se državljaninu EU iz stava 1 ovog člana, na osnovu zahtjeva podnesenog u skladu sa članom 252 ovog zakona.

Uslov neprekidnog zakonitog boravka od pet godina iz stava 1 smatra se ispunjenim i ako je državljanin EU tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- ne duže od šest mjeseci u godini;
- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci iz važnih razloga kao što su trudnoća, porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;
- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim sredstvom dokazivanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, pravo na stalni boravak u Crnoj Gori može se ostvariti prije isteka neprekidnog perioda od pet godina boravka od strane:

1) radnika ili samozaposlenog lica koje u trenutku prestanka rada ima starosnu dob za sticanje prava na starosnu penziju prema važećim propisima Crne Gore ili radnika kojem prestane plaćeni radni angažman radi odlaska u prijevremenu starosnu penziju, pod uslovom da je radio u Crnoj Gori najmanje prethodnih 12 mjeseci i neprekidno boravio duže od tri godine. Ako zakon Crne Gore ne priznaje pravo na starosnu penziju određenim kategorijama samozaposlenih lica, starosni uslov se smatra ispunjenim kada lice navrši 60 godina;

2) radnika ili samozaposlenog lica koje je neprekidno boravilo u Crnoj Gori duže od dvije godine i prestalo da radi zbog trajne nesposobnosti za rad. Ako je nesposobnost za rad posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti koja licu daje pravo na naknadu u cjelosti ili djelimično i koju isplaćuje institucija u Crnoj Gori, ne primjenjuju se uslovi u pogledu dužine boravka;

3) radnika ili samozaposlenog lica koje nakon tri godine neprekidnog zaposlenja i boravka u Crnoj Gori radi kao zaposleno ili samozaposleno lice u drugoj državi članici, zadržavajući mjesto boravka u Crnoj Gori, gdje se vraća svaki dan ili najmanje jednom sedmično.

Za potrebe sticanja prava iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, periodi zaposlenja provedeni u državi članici u kojoj lice radi smatraju se provedenim u Crnoj Gori.

Za potrebe stava 5 ovog člana, periodi prinudne nezaposlenosti evidentirani od strane nadležnog zavoda za zapošljavanje, periodi kada lice ne radi iz razloga koji mu se ne mogu pripisati u krivicu, odsustva sa rada ili prekid rada zbog bolesti ili nezgode, smatraju se periodima zaposlenja.

Državljaninu EU iz stava 5 tač. 1 i 2 ovog člana, čiji supružnik ili registrovani partner ima crnogorsko državljanstvo ili čije je crnogorsko državljanstvo prestalo usljed sklapanja braka, dodjeljuje se stalni boravak bez obzira na dužinu boravka i zaposlenja u Crnoj Gori.

Članovi porodice radnika ili samozaposlenog lica koji sa njim borave u Crnoj Gori imaju pravo na stalni boravak, bez obzira na državljanstvo, ako je radnik ili samozaposleno lice steklo pravo na stalni boravak u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana.

Ako radnik ili samozaposleno lice umre za vrijeme rada, prije nego što stekne status stalnog boravka u Crnoj Gori na osnovu stava 5 ovog člana, članovi njegove porodice koji sa njim borave u Crnoj Gori steći će pravo na stalni boravak, pod uslovom da je:

- a) radnik ili samozaposleno lice, u trenutku smrti, neprekidno boravio u Crnoj Gori dvije godine; ili
- b) smrt nastupila kao posljedica povrede na radu ili profesionalne bolesti, ili
- c) nadživjeli supružnik izgubio crnogorsko državljanstvo nakon sklapanja braka sa radnikom ili samozaposlenim licem.

Stalni boravak člana porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 251

Član porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, a koji je zakonito i neprekidno boravio pet godina u Crnoj Gori, ima pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, što se potvrđuje izdavanjem stalne boravišne kartice.

Uslov od pet godina neprekidnog zakonitog boravka iz prethodnog stava smatra se ispunjenim i ako je član porodice tokom tog perioda odsustvovao iz Crne Gore:

- najviše šest mjeseci u godini;
- jednom, ne duže od 12 uzastopnih mjeseci, iz važnih razloga kao što su trudnoća, porođaj, teška bolest, školovanje ili stručno osposobljavanje ili upućivanje na rad u drugu državu;
- zbog vojne službe.

Neprekidnost boravka može se dokazati bilo kojim dokaznim sredstvom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, stalni boravak može steći član porodice državljanina EU, bez obzira na to da li je državljanin EU ili ne, ako su ispunjeni uslovi iz člana 250 stav 8 i 9 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU

Član 252

Državljanin EU lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku u mjestu boravka, na propisanom obrascu. Zahtjev za izdavanje potvrde o stalnom boravku podnosi se prije isteka potvrde o stalnom boravku.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, državljanin EU dostavlja:

- 1) važeći pasoš ili ličnu kartu izdatu od strane nadležnog organa te države;
- 2) dokaz da ispunjava uslove iz člana 250 ovog zakona.

Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU

Član 253

Član porodice državljanina EU, koji sam nije državljanin EU, lično podnosi Ministarstvu zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice u mjestu boravka, na propisanom obrascu.

Zahtjev za izdavanje stalne boravišne kartice podnosi se prije isteka boravišne kartice.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana, lice podnosi važeći strani pasoš i dokaz da ispunjava uslove iz člana 254 ovog zakona.

Odluka o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU

Član 254

Po prijemu zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU, Ministarstvo izdaje potvrdu o podnošenju zahtjeva.

Ministarstvo odlučuje o zahtjevu za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

Potvrda o stalnom boravku izdaje se sa rokom važenja od deset godina.

O odbijanju zahtjeva za izdavanje potvrde o stalnom boravku državljaninu EU Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Protiv rješenja iz stava 4 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Potvrda o stalnom boravku se automatski obnavlja svakih deset godina.

Odluka o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice članu porodice državljanina EU koji nije sam državljanin EU

Član 255

O zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice državljaninu treće države koji je član porodice državljanina EU, Ministarstvo odlučuje u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva.

Na postupak odlučivanja o zahtjevu za izdavanje stalne boravišne kartice iz stava 1 ovog člana shodno se primjenjuju odredbe člana 254 stav 3 do 5 ovog zakona.

Stalna boravišna kartica se automatski obnavlja svakih deset godina.

Prestanak stalnog boravka za državljanina EU i člana porodice koji sam nije državljanin EU

Član 256

Stalni boravak državljaninu EU prestaje ako:

1) postoje razlozi da predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 257 i 258 ovog zakona;

2) se utvrdi da je neprekidno boravio van Crne Gore duže od dvije godine;

3) je potvrda ili kartica pribavljena prevarom ili zloupotrebom prava. Ministarstvo rješenjem odlučuje o prestanku stalnog boravka.

Protiv rješenja iz stava 2 ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Odredbe stava 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i na prestanak stalnog boravka člana porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU.

Razlozi javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja

Član 257

Nadležni državni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 232 do 265 ovog zakona iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti. Isto se odnosi i na pravo na ulazak i izdavanje vize.

Mjere iz stava 1 preduzete iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti moraju biti u skladu sa principom proporcionalnosti i zasnovane isključivo na ličnom ponašanju lica. Prethodne krivične osude ne predstavljaju osnov za preduzimanje takvih mjera.

Lično ponašanje lica mora predstavljati stvarnu, aktuelnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju koja utiče na jedan od osnovnih interesa društva. Obrazloženja koja nisu u skladu sa konkretnim okolnostima slučaja ili koja se zasnivaju na razlozima opšte prevencije neće biti prihvaćena.

Lice može predstavljati prijetnju javnom zdravlju ako pokazuje simptome zarazne bolesti sa epidemiološkim potencijalom propisanu međunarodnim zdravstvenim pravilima Svjetske zdravstvene organizacije ili ozbiljne simptome druge zarazne bolesti koja može predstavljati prijetnju javnom zdravlju i koja zahtijeva preduzimanje mjera koje nisu diskriminatorne u odnosu na crnogorske državljane.

Protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja

Član 258

Državljanin EU i njegova porodica mogu biti protjerani iz Crne Gore iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja iz člana 257 ovog zakona.

Državljanin EU i član njegove porodice ne mogu biti protjerani iz Crne Gore ako je bolest koja predstavlja prijetnju javnom zdravlju nastupila tri mjeseca nakon njihovog dolaska u Crnu Goru.

Prilikom donošenja rješenja o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, Ministarstvo uzima

u obzir trajanje boravka, lične, porodične, ekonomske i druge okolnosti, nivo društvene i kulturne integracije u Crnoj Gori, starost, zdravstveno stanje, kao i njihove veze sa državom porijekla.

Rješenje o protjerivanju državljanina EU ili članova njihove porodice koji imaju pravo na stalni boravak u Crnoj Gori, bez obzira na državljanstvo, može se donijeti samo iz ozbiljnih razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti.

Rješenje o protjerivanju ne može biti donijeto protiv državljanina EU, osim ako se zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti, ako: borave u Crnoj Gori prethodnih deset godina, ili su maloljetna lica, osim ako je protjerivanje neophodno u najboljem interesu djeteta, u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima djeteta.

Neprekidnost boravka može biti prekinuta bilo kojim rješenjem o protjerivanju koje je uredno izvršeno.

Rok za napuštanje Crne Gore po rješenju o protjerivanju iz stava 1 ovog člana, osim u propisno obrazloženim hitnim slučajevima, ne može biti kraći od 30 dana od dana dostavljanja rješenja o protjerivanju (odluka o protjerivanju).

Ako je uz žalbu ili tužbu za sudsko preispitivanje rješenja o protjerivanju podniet i zahtjev za privremenu mjeru radi odlaganja izvršenja rješenja, udaljenje sa teritorije Crne Gore ne može biti sprovedeno dok se ne donese odluka o privremenoj mjeri, osim u sljedećim slučajevima:

- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na prethodnoj sudskoj odluci, ili
- kada su licu već bila obezbijeđena sredstva sudskog preispitivanja: ili
- kada se rješenje o protjerivanju zasniva na imperativnim razlozima nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti iz stava 5 ovog člana.

Rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice kao sankcija ili mjera uz kaznu zatvora, može se donijeti nakon razmatranja razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti i javnog zdravlja iz člana 256 ovog zakona i odredbi o zaštiti od protjerivanja, kako je propisano ovim članom.

Ako rješenje o protjerivanju državljanina EU i člana njegove porodice iz stava 9 ovog člana ne bude izvršeno u roku od dvije godine od dana donošenja, policija će provjeriti da li lice trenutno i stvarno predstavlja prijetnju javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti iz člana 256 ovog zakona i utvrditi da li je došlo do suštinskih promjena okolnosti od donošenja rješenja o protjerivanju. Ako policija utvrdi da takvi razlozi postoje, ili da lice o kojem je riječ trenutno i stvarno ne predstavlja prijetnju za javni poredak ili nacionalnu, odnosno unutrašnju bezbjednost iz člana 257 ovog zakona, ona će poništiti rješenje o protjerivanju.

Istek važenja lične karte ili pasoša na osnovu kojeg je državljanin EU ili član njegove porodice ušao u Crnu Goru i na osnovu kojeg mu je izdata potvrda o prijavi boravka ili boravišna kartica ne može predstavljati osnov za protjerivanje državljanina EU i člana njegove porodice.

Protjerivanje iz drugih razloga

Član 259

Rješenje o protjerivanju državljanina EU ili člana njegove porodice može se donijeti ukoliko lice ne ispunjava ili više ne ispunjava uslove za boravak propisane članom 234, članom 243 stav 2 i članom 246 ovog zakona.

U posebnim slučajevima kada postoji osnovana sumnja da li državljanin EU ili članovi njegove porodice ispunjavaju uslove boravka iz člana 234, člana 244 stav 2 i člana 247 ovog zakona, nadležni organ će provjeriti da li su ovi uslovi ispunjeni, pri čemu se ova provjera neće sprovoditi sistematski.

Rješenje o protjerivanju neće biti automatska posljedica korišćenja sistema socijalne zaštite Crne Gore od strane državljanina EU ili člana njegove porodice.

Zabrana ulaska ne može se izreći u smislu rješenja o protjerivanju na koje se primjenjuje stav 1 ovog člana.

Ako to nije u suprotnosti sa članom 258 ovog zakona, mjera protjerivanja ne može se donijeti protiv državljanina EU ili članova njegove porodice ako je:

- državljanin EU radnik ili samozaposleno lice, ili
- državljanin EU ušao na teritoriju Crne Gore u potrazi za zaposlenjem. U ovom slučaju, državljanin EU i članovi njegove porodice ne mogu biti protjerani sve dok državljanin EU može pružiti dokaz da traži zaposlenje i da ima stvarnu mogućnost da bude radno angažovan.

Član 258 stav 6 do 8 ovog zakona primjenjivaće se na rješenje o protjerivanju donijeto na osnovu stava 1 ovog člana.

Ako je Crna Gora izdala pasoš ili ličnu kartu, imalac tog dokumenta koji je protjeran iz druge države članice usled razloga zaštite javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, biće mu dozvoljen ponovni ulazak na njenu teritoriju bez ikakvih formalnosti iako izdati dokument više nije važeći ili je sporno državljanstvo imaoca dokumenta.

Zabrana boravka državljaninu EU i članu njegove porodice

Član 260

Državljanin EU i član njegove porodice kojem je zabranjen ulazak i boravak u Crnoj Gori iz razloga javnog poretka ili nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti može podnijeti zahtjev za poništenje i skraćenje trajanja zabrane ulaska i boravka što može učiniti nakon proteka razumnog roka, u zavisnosti od okolnosti konkretnog slučaja.

U svakom slučaju, zahtjev se može podnijeti nakon tri godine od izvršenja konačne odluke kojom je izrečena zabrana ulaska, pri čemu je uz zahtjev potrebno dostaviti dokaze da su se okolnosti zbog kojih je ta mjera izrečena bitno promijenile.

Nadležni organ donosi odluku o ovom zahtjevu u roku od šest mjeseci od dana podnošenja. Državljanin EU i član njegove porodice nemaju pravo ulaska u Crnu Goru tokom razmatranja njihovog zahtjeva.

Zloupotreba prava ili prevara

Član 261

Nadležni organ može odbiti, ukinuti ili povući bilo koje pravo priznato čl. 232 do 176 ovog zakona i čl. 262 do 265 ovog zakona u slučaju zloupotrebe prava ili prevare, kao što su fiktivni brakovi. Svaka takva mjera mora biti proporcionalna i u skladu sa procesnim garancijama iz člana 258 stav 7 i 8 i člana 265 ovog zakona.

Svrha dokumenata izdatih državljanima EU i članovima njihovih porodica

Član 262

Potvrda o prijavi boravka, boravišna kartica i stalna boravišna kartica, dokument kojim se potvrđuje stalni boravak, potvrda o podnošenju zahtjeva za boravišnu karticu člana porodice, izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, te članu porodice državljanina EU koji je sam državljanin EU, su javne isprave kojima stranac može dokazati da je korisnik prava na slobodno kretanje u skladu sa čl. 232 do 266 ovog zakona.

Posjedovanje dokumenata iz stava 1 ovog člana ni u kom slučaju ne može biti preduslov za ostvarivanje prava ili ispunjenje formalnih uslova, jer se ostvarivanje prava može dokazati i na bilo koji drugi način.

Državljanin EU i član njegove porodice dužni su da imaju kod sebe dokumenta iz stava 1 ovog člana i da ih pokažu na zahtjev ovlašćenog službenog lica.

Državljanin EU i član njegove porodice koji ne nosi sa sobom dokument iz stava 1 ovog člana ili neki drugi identifikacioni dokument dužan je da na zahtjev policijskog službenika pruži odgovarajuće podatke o sebi.

Državljanin EU i član njegove porodice ne smiju dati drugom licu na korišćenje dokumenta iz stava 1 ovog člana, niti smiju upotrijebiti nevažeći dokument ili dokument drugog lica kao svoj.

Prestanak važenja dokumenata iz stava 1 ovog člana ne predstavlja osnov za prestanak boravka ili protjerivanje iz Crne Gore.

Obaveze stranca i postupak u slučaju nestanka dokumenata iz stava 1 ovog člana uređeni su članom 149 ovog zakona.

Obrasci zahtjeva i obrasci dozvola za privremeni i stalni boravak za državljane EU članove njihovih porodica

Član 263

Potvrda o prijavi boravka, potvrda o stalnom boravku, boravišna kartica i stalna boravišna kartica izdate državljaninu EU, članu porodice državljanina EU koji je državljanin EU, te članu porodice državljanina EU koji sam nije državljanin EU, izdaju se na propisanom

obrascu, kako je definisano članom 242 ovog zakona i sadrže sve elemente utvrđene Uredbom 2025/1208.

Prava državljana EU i članova njihove porodice

Član 264

Državljanin EU kao i član njegove porodice koji ima pravo na boravak u Crnoj Gori, bez obzira da li je državljanin EU ili ne, izjednačeni su u pravima sa crnogorskim državljanima u skladu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije.

Prilikom izdavanja dokumenata o boravku u skladu sa ovim zakonom, lica iz stava 1 ovog člana oslobođena su plaćanja naknade u skladu sa zakonom koji uređuje administrativne takse.

U smislu stava 1 ovog člana i čl. 232 do 266 ovog zakona, članom porodice smatra se sljedeće lice, bez obzira na njegovo državljanstvo:

1) supružnik ili registrovani partner, pod uslovom da je registrovano partnerstvo zasnovano prema zakonodavstvu države članice;

2) dijete i drugi direktni potomci do 21 godine života ili izdržavana lica, i djeca supružnika ili registrovanih partnera iz tačke 1 ovog stava;

3) izdržavani neposredni srodnik u uzlaznoj liniji, kao i srodnik u uzlaznoj liniji supružnika ili registrovanog partnera iz tačke 1 ovog stava;

4) drugi članovi porodice koji su, u državi iz koje dolaze, izdržavana lica ili članovi domaćinstva državljanina EU koji ima primarno pravo boravka, ili u slučajevima kada ozbiljni zdravstveni razlozi zahtijevaju strogu ličnu negu člana porodice od strane državljanina EU ili partner sa kojim državljanin EU ima trajnu vezu, koja je uredno potvrđena. Nadležni organi dužni su da razmotre lične okolnosti i obrazlože svako odbijanje ulaska ili boravka ovim licima.

Odredbe čl. 232 do 266 ovog zakona primjenjuju se na člana porodice koji se pridružuje ili prati državljanina EU u Crnoj Gori.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na državljane EU odnose se i na državljane Republike Islanda, Kneževine Lihtenštajn, Kraljevine Norveške i Švajcarske Konfederacije i članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe ovog zakona koje se odnose na članove porodice državljana države članice primjenjuju se i na članove porodice crnogorskog državljanina koji je ostvario pravo slobodnog kretanja i boravio u drugoj državi članici, a potom se vratio u Crnu Goru.

Pravo na slobodan pristup nacionalnom tržištu rada

Član 265

Državljanin EU u Crnoj Gori imaju pravo na zaposlenje ili samozapošljavanje pod istim uslovima kao i crnogorski državljani.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na članove porodica državljanina EU koji ga prate ili mu se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na državljane drugih članica Evropskog ekonomskog prostora i Švajcarske Konfederacije, kao i na članove njihovih porodica koji ih prate ili im se pridružuju, bez obzira na njihovo državljanstvo.

Procesne garancije

Član 266

Lice o kojem je riječ ima pravo na pristup sudskim, a gdje je primjereno i upravnim postupcima u Crnoj Gori radi žalbe ili preispitivanja bilo koje odluke donijete protiv njega koja ograničava prava utvrđena odredbama čl. 232 do 265 ovog zakona, iz razloga javnog poretka, nacionalne, odnosno unutrašnje bezbjednosti ili javnog zdravlja, prevare ili zloupotrebe ili iz bilo kojih drugih razloga.

Nadležni organi mogu udaljiti lice sa svoje teritorije do okončanja postupka pravne zaštite, ali mu ne smiju onemogućiti da lično iznese svoju odbranu, osim u slučajevima kada bi njegovo prisustvo moglo prouzrokovati ozbiljne prijetnje javnom poretku ili nacionalnoj, odnosno unutrašnjoj bezbjednosti ili kada se žalba ili sudski postupak odnosi na zabranu ulaska na teritoriju Crne Gore.

Ako drugačije nije propisano odredbama čl. 232 do 265 ovog zakona, na sve odluke nadležnih organa, uključujući odluke o ulasku i vizama, primjenjivaće se odredbe zakona kojima se uređuje upravni

X. NADZOR

Nadležnost

Član 267

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše Ministarstvo, organ državne uprave nadležan za poslove u oblasti rada i organ državne uprave nadležan za vanjske poslove.

Poslove kontrole kretanja i boravka stranaca, u skladu sa ovim zakonom vrši ovlašćeno službeno lice policije.

Poslove inspekcijskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrše inspektor rada i druge nadležne inspekcije u okviru svojih nadležnosti.

Inspekcijski nadzor nad zapošljavanjem, samozapošljavanjem i radom stranaca

Član 268

Inspekcijski nadzor nad primjenom čl. 129 do 147 ovog zakona kojima se uređuju zapošljavanje, samozapošljavanje i rad stranaca vrši inspekcija rada i poreska inspekcija, u skladu sa ovim zakonom, zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor i posebnim zakonima.

U vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana, nadležni inspekcijski organ kontroliše naročito

1) stranac obavlja rad na osnovu pravnog osnova propisanog ovim zakonom;

3) poslodavac postupa u skladu sa obavezama iz člana 131 stav 5 ovog zakona;

poslodavac, odnosno stranac, postupa u skladu sa zabranom zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada iz člana 149 ovog zakona.

5) poslodavac postupa u skladu sa obavezama iz člana 150 ovog zakona, snosi troškove vraćanja iz člana 151 stav 4 ovog zakona i izvršava obaveze iz člana 152 stav 1 tač. 1 i 3 ovog

Poslodavac, stranac i drugo lice kod kojeg stranac obavlja rad dužni su da nadležnom inspekcijskom organu omoguće vršenje nadzora i stave na uvid isprave i podatke potrebne za utvrđivanje činjenica iz stava 2 ovog člana.

Ako nadležni inspekcijski organ utvrdi nepravilnosti u vezi sa zapošljavanjem, samozapošljavanjem ili radom stranca, preduzima mjere u skladu sa zakonom.

Ako nadležni inspekcijski organ utvrdi činjenice koje mogu biti od značaja za davanje ili povlačenje saglasnosti Zavoda za zapošljavanje, poništenje ili ukidanje jedinstvene dozvole ili Plave karte EU, odnosno izricanje zabrane zapošljavanja, samozapošljavanja ili rada, o tome

XV. KAZNE NE ODREDBE

Član 269

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako namjerno pomogne strancu da nezakonito uđe, boravi ili putuje u tranzitu preko teritorije Crne Gore ili boravi u Crnoj Gori, suprotno odredbama ovog zakona kojima se uređuju uslovi ulaska, kretanja i boravka stranaca u Crnoj Gori (član 14 stav 1);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 12.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 4.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 4.000 eura.

Član 270

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj prevoznik, ako:

1) na spoljnu granicu kopnenim, vazdušnim ili vodenim putem dovede stranca koji ne ispunjava uslove iz člana 9 ovog zakona ili uslove odobrenja putovanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona (član 15 stav 1);

2) stranca kome nije dozvoljen ulazak u Crnu Goru, ne odveze o svom trošku sa graničnog prelaza ili iz Crne Gore, ne pronađe drugi način prevoza, odnosno ne preuzme troškove njegovog boravka i povratka (član 15 stav 2);

3) kao organizator turističkih ili poslovnih putovanja ne snosi troškove udaljenja i boravka stranca u prihvatilištu u skladu sa članom 15 stav 6;

4) ne preuzme troškove boravka i povratka stranca kada je na to obavezan kao fizičko ili pravno lice na čiji je poziv izdata viza ili odobren ulazak (član 15 stav 7).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 300 eura do 1.200 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Novčanom kaznom od 500 eura do 2.000 eura kazniće se fizičko lice na čiji je poziv strancu izdata viza ili odobren ulazak, ako ne preuzme troškove boravka i povratka stranca, ako te troškove ne može da naknadi organizator turističkih ili poslovnih putovanja, odnosno stranac (član 15 stav 7).

Član 271

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge smještaja, ako:

1) ne podnese prijavu ili odjavu iz člana 176 stav 1 ovog zakona policiji u mjestu u kojem se prijavljuje boravak stranca u roku od 12 časova od dolaska (član 176 stav 2);

2) ne provjeri istinitost podataka uvidom u stranu putnu ispravu lica kome pruža usluge smještaja, i u prijavi i odjavi boravka policiji da neistinite podatke (član 176 stav 7);

3) ne vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja (član 177 stav 1);

4) ne čuva podatke u evidenciji iz člana 177 stav 1 ovog zakona dvije godine od dana unosa (član 177 stav 3);

5) ne omogući policiji uvid u evidenciju iz člana 177 stav 1 ovog zakona (član 177 stav 4);

6) prilikom prijave, odnosno odjave boravka stranca ne dostavi potvrdu iz člana 178 stav 2 ovog zakona, na propisanom obrascu u pisanoj formi (član 178 stav 3);

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje pruža usluge smještaja novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 1.500 eura.

Član 272

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ulazi, boravi i kreće se u Crnoj Gori bez važeće strane putne isprave i važeće vize ili važeće putne isprave uz koju ima dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu, odnosno dozvolu za stalni boravak (član 9 stav 1);

2) ne poštuje ograničenje ili zabranu kretanja na određenom području u Crnoj Gori (član 11);

3) ne koristi putnu ispravu sa kojom je ušao u Crnu Goru (član 12 stav 2);

4) boravi u Crnoj Gori suprotno namjeni za koju mu je izdata viza (član 19 stav 1);

5) ne boravi u Crnoj Gori u skladu sa svrhom zbog koje mu je privremeni boravak odobren (član 46 stav 2);

6) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 54 stav 9);

7) radi duže od 15 časova nedjeljno (član 63 stav 3);

8) ne obavlja poslove zaposlenja, samozaposlenja ili rada u obimu i pod uslovima koje mu omogućava pravni osnov iz člana 129 stav 1 ovog zakona (član 129 stav 7);

9) je nezakonito ušao ili boravi u Crnoj Gori ili ne napusti njenu teritoriju odmah ili u roku koji mu je određen rješenjem o povratku (član 184 stav 1);

10) se ne pridržava pravila boravka u prihvatilištu ili ga napusti bez odobrenja (član 206 stav 1);

11) nema kod sebe ili odbije da na zahtjev ovlašćenog službenog lica stavi na uvid ispravu kojom dokazuje svoj identitet (član 227 stav 2);

12) da na poslugu drugom licu svoju ispravu o identitetu, odnosno ako se služi nevažećom ili tuđom ispravom kao svojom (član 227 stav 3);

13) se ne služi ličnim imenom koje je upisano u ispravi iz člana 227 stav 1 ovog zakona (član 227 stav 4).

Član 273

Novčanom kaznom od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:
aposli stranca ili mu omogući rad suprotno odredbama čl. 129 do 147 ovog zakona;
aposli stranca ili mu omogući rad suprotno uslovima propisanim čl. 134 i 137 ovog zakona (član 140);

e prijavi promjenu poslodavca ili promjenu radnog mjesta kod istog poslodavca, kad je ta obaveza propisana ovim zakonom (član 136 stav 1);
avljenu prevarom, falsifikovanu ili neovlašćeno izmijenjenu radi izdavanja ili produženja izdavanja informativnog lista ili prijave promjene iz čl. 134 i 137 ovog zakona;

aposli stranca ili mu omogući rad za vrijeme trajanja zabrane zapošljavanja stranaca iz člana 149 ovog zakona;

e omogući nadležnom inspekcijskom organu vršenje inspekcijskog nadzora ili mu ne stavi na uvid isprave i podatke potrebne za vršenje nadzora (član 268 stav 3);

aposli ili omogući rad državljaninu treće države koji nezakonito boravi, suprotno zabrani iz člana 150 stav 1 ovog zakona (član 151);

e izvrši obaveze iz člana 131 stav 5 ovog zakona;

Prilikom odmjeravanju novčane kazne za prekršaj iz stava 1 tačka 7 ovog člana uzimaju se u obzir naročito broj nezakonito zaposlenih državljana trećih država, trajanje i ponavljanje povrede, ostvarena imovinska korist, postojanje posebno iskorišćavajućih uslova rada i posljedice povrede po nezakonito zaposlena lica.

Svako pojedinačno zapošljavanje državljanina treće države koji nezakonito boravi u Crnoj Gori smatra se posebnom povredom.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 4 ovog člana, ako je učinjen radi omogućavanja ulaska, boravka ili rada državljanina treće države suprotno ovom zakonu, pravno lice kazniće se novčanom kaznom od 1.000 eura do 20.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice koje je poslodavac novčanom

Za prekršaje iz stava 1 tač. 4, 5 i 7 ovog člana može se izreći zaštitna mjera zabrane zapošljavanja stranaca, odnosno zabrane zapošljavanja, samozapošljavanja i rada stranca.“

Član 274

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice, ako:

- 1) student radi duže od 15 časova nedjeljno (član 54 stav 9);
- 2) stranac istraživač radi kao predavač ili profesor duže od 15 časova nedjeljno (član 63 stav 3);
- 3) rasporedi stranca na poslove za koje mu nije izdata dozvola za privremeni boravak i rad, (član 129 stav 7 i 134 stav 13);
- 4) ne obavijesti Ministarstvo i Zavod o promjenama koje utiču na ispunjenost uslova na osnovu kojih je jedinstvena dozvola radi premještaja lica unutar privrednog društva izdata ili produžena u roku propisanom članom 118 stav 1;
- 5) ne obavijesti Zavod, bez odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana, da sezonski radnik nije započeo rad u roku od 15 dana od dana koji je u dozvoli određen kao dan početka rada ili da mu je radni odnos prestao prije isteka važenja dozvole (član 131 stav 7);
- 6) sezonskom radniku prije useljenja ne preda ugovor o zakupu ili drugi dokument sa uslovima smještaja, pri čemu naknada za smještaj ne može biti nesrazmjerna neto zaradi sezonskog radnika i kvalitetu smještaja, niti se može automatski odbijati od njegove zarade, a smještaj mora ispunjavati uslove u skladu sa kriterijuma i standardima propisanim zakonom kojim se uređuje socijalno stanovanje (član 140 stav 9);
- 7) ne obavijesti bez odlaganja Zavod, ako stranac radi na osnovu dozvole za sezonski rad, odnosno Ministarstvo, ako radi na osnovu jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja, o svakoj promjeni smještaja sezonskog radnika, kada mu obezbjeđuje smještaj (član 140 stav 10).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 2.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 6.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju do šest mjeseci.

Član 275

Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 600 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

- 1) kao podnosilac zahtjeva za utvrđivanje statusa da je lice bez državljanstva ne obavijesti Ministarstvo o promjeni kontakt podataka, odnosno adrese, u roku od tri dana od dana promjene (član 74 stav 3 tač. 6 i 7);

2) ne podnese prijavu ili odjavu boravka u slučajevima i rokovima propisanim članom 175 st. 1 do 5 ovog zakona;

3) davaocu smještaja ne da podatke propisane članom 175 stav 8 ovog zakona (član 176 stav 4);

4) o svakoj promjeni smještaja bez odlaganja ne obavijesti Zavod, ako radi na osnovu dozvole za sezonski rad, odnosno Ministarstvo ako radi na osnovu jedinstvene dozvole radi sezonskog zapošljavanja (član 140 stav 10);

5) u roku od osam dana od dana nastanka razloga iz člana 228 stav 1 ovog zakona, ne podnese zahtjev za zamjenu dozvole za privremeni boravak, jedinstvene dozvole ili dozvole za stalni boravak (član 228 stav 2);

6) ne vrati Ministarstvu dozvolu za privremeni boravak, jedinstvenu dozvolu ili dozvolu za stalni boravak, u slučajevima propisanim članom 229 ovog zakona;

7) bez odlaganja ne obavijesti Ministarstvo ili najbliže diplomatsko-konzularno predstavništvo o nestanku isprave iz člana 227 stav 1 ovog zakona (član 230 stav 1).

Novčanom kaznom u iznosu od 100 eura do 1.000 eura kazniće se za prekršaj stranac, ako:

1) ne započne rad u roku propisanom članom 131 st. 1 do 4 ovog zakona;

2) obavlja rad, samozapošljavanje ili samostalnu djelatnost za vrijeme trajanja zabrane iz člana 149 ovog zakona.

Član 276

Novčanom kaznom u iznosu od 60 eura do 180 eura kazniće se za prekršaj državljanin EU i član njegove porodice ako:

- uđe u Crnu Goru i ako mu je odbijen ulazak u skladu sa članom 232 stav 3 ovog zakona;

- na zahtjev lica ovlašćenog službenog lica ne otkrije svoj identitet;

- na zahtjev ovlašćenog službenog lica odbije da stavi na uvid dokument kojim se potvrđuje njegov zakonit boravak kao državljanina EU ili člana njegove porodice, u skladu sa čl. 232 do 266 ovog zakona;

- ne podnese zahtjev za boravišni dokument u skladu sa čl. 232 do 266 ovog zakona.

Novčanom kaznom u iznosu od 200 eura do 1.200 eura kazniće se za prekršaj imalac EU plave karte, ako:

1) ne obavlja poslove zaposlenja, samozaposlenja ili rada samo u obimu i pod uslovima koje mu omogućava pravni osnov iz člana 129 stav 1 ovog zakona (član 129 stav 7).

2) ne obavlja poslove na osnovu važeće jedinstvene dozvole ili Plave karte EU pod uslovima navedenim u informativnom listu (član 134 stav 13).

3) nije podnio zahtjev za produženje EU plave karte, najkasnije u roku od 30 dana, prije isteka roka važenja EU plave karte (član 98 stav 4);

Član 277

Novčanom kaznom u iznosu od 500 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ne dostavi policiji prijavu, odnosno odjavu boravka sa propisanim podacima, na način i u roku propisanim članom 179 stav 2 ovog zakona (član 179 stav 3);

2) ne podnese policiji prijavu ili odjavu boravka stranca kome obezbjeđuje smještaj duže od 12 časova, u roku od 12 časova od dolaska, odnosno odlaska stranca. (član 180 stav 1);

3) zdravstvena ustanova u roku od 12 časova od časa prijema stranca na liječenje, ukoliko stranac nije prijavio svoj boravak, ne podnese prijavu ili odjavu boravka stranca u slučajevima propisanim članom 180 st. 2 do 4, ;

4) organ uprave nadležan za izvršenje kazne zatvora, odnosno ustanova ili organizacija u kojoj se izvršavaju kazna maloljetničkog zatvora ili institucionalna vaspitna mjera, ne podnese prijavu ili odjavu boravka stranca, u roku od 12 časova od prijema, odnosno otpuštanja stranca (član 180 stav 5).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 150 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 2 ovog člana kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 1.500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 2 ovog člana kazniće se i fizičko lice koje je dužno da podnese prijavu ili odjavu boravka novčanom kaznom od 150 eura do 500 eura.

XVI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 278

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.